

სისსლის სამართალი
ზოგადი და კერძო ნაწილები
სისსლის სამართლის პროცესი
ზოგადი და კერძო ნაწილები

კრებულში გამოქვეყნებულია ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებისა და სამართლის განვითარებისათვის მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებები. ამ და სხვა საქმეთა მოძებნა შესაძლებელია საქართველოს უზენაესი სასამართლოს ვებ-გვერდზე: <http://www.supremecourt.ge/court-decisions/>

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებანი
სისხლის სამართლის საქმეებზე
2023, №4-6

Decisions of the Supreme Court of Georgia
on Criminal Cases
(in Georgian)
2023, №4-6

Entscheidungen des Obersten Gerichts von Georgien
in Strafsachen
(in der georgischen Sprache)
2023, №4-6

Решения Верховного Суда Грузии
по уголовным делам
(на грузинском языке)
2023, №4-6

გადაწყვეტილებების შერჩევასა და დამუშავებაზე პასუხისმგებელი
რუსუდან ჭანტურიძე

ტექნიკური რედაქტორი
მარიკა მაღალაშვილი

რედაქციის მისამართი:

0110, თბილისი, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6, ტელ: 298 20 75;
www.supremecourt.ge

ჟურნალი გამოდის საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს საერთო სასამართლოების დეპარტამენტის მხარდაჭერით

საძიებელი

სისხლის სამართალი

ზოგადი ნაწილი

1. სასჯელის დანიშვნა

განაჩენით დანიშნული სასჯელის შემსუბუქება შეზღუდული პერაცხადობის გათვალისწინებით	5
განაჩენით დანიშნული სასჯელის გამკაცრება	19; 32; 40
ბრალის აღიარება მხოლოდ სასამართლო გამოძიების ბოლო ეტაპზე ვერ იქნება მიჩნეული გამოძიებასთან თანამშრომლობად საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული მიზნებისათვის	46
საქართველოს სსკ-ის 53 ¹ მუხლის მე-3 ნაწილის დანაწესის გამოყენება საქართველოს სსკ-ის 381 ¹ -ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ოჯახის წევრის მიმართ ჩადენის გამო გამოიწვევს მსჯავრდებულის მდგომარეობის გაუმართლებელ დამძიმებას	52

2. ამნისტია, შეწყალება, ნასამართლობა

ამნისტია	61
----------------	----

პირმო ნაწილი

დანაშაული ჯანმრთელობის წინააღმდეგ

იძულება ოჯახის წევრის მიმართ	66
------------------------------------	----

სისხლის სამართლის პროცესი

ზოგადი ნაწილი

მტკიცებულება

ნივთიერი მტკიცებულების საპროცესო კონფისკაცია	76
--	----

პირმო ნაწილი

1. კასაცია

საკასაციო განაჩენი

გამამართლებელი განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენა სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით	84
---	----

განაჩენში ცვლილების შეტანა და ქმედების გადაკვალიფიცირება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11 ¹ , 126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტიდან (დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით უმწეო მდგომარეობაში მყოფი პირის მიმართ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11 ¹ , 126-ე მუხლის 1 ² ნაწილზე	104
განაჩენში ცვლილების შეტანა და სისხლისსამართლებრივი დევნის შენწყვეტა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში	112
განაჩენში ცვლილების შეტანა და ქმედების გადაკვალიფიცირება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიმართ ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი დაზიანებიდან (სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი, 2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) სსკ-ის 120-ე მუხლის პირველ ნაწილზე – ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი დაზიანება	122
განაჩენის უცვლელად დატოვება (სსკ-ის 116-ე მუხლი)	134
განაჩენის უცვლელად დატოვება (სსკ-ის 25, 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი)	150
სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ განჩინების უცვლელად დატოვება	161

2. ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის წესი

ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის თაობაზე შუამდგომლობის დაუშვებლად ცნობის შესახებ განჩინების გაუქმება და სააპელაციო სასამართლოსთვის მითითება – დაუშვას შუამდგომლობა	169
--	-----

სისხლის სამართალი

ზოგადი ნაწილი

1. სასჯელის დანიშვნა

**განაჩენით დანიშნული სასჯელის შემსუბუქება
შეზღუდული პარაცხადობის გათვალისწინებით**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№42აპ-23

30 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
მ. ვასაძე**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ ვ. ა-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატის – ი. შ-ს საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ვ. ა-ს, – დაბადებულს 1... წელს, – ბრალად ედებოდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსკ-ის) 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია), საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულები.

2. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ვ. ა-ს მიერ ჩადენილი ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

2.1. 2021 წლის 4 მარტს, ქ. ბ. პენიტენციური დაწესებულების №... საკანში მოთავსებული იყვნენ: ვ. ა., ნ. ქ-ი და ვ. ლ-ე. დაახლოებით 10:10 წუთზე, ვ. ა-მ მძინარე თანასაკნელ ნ. ქ-ს, რომელსაც არ ჰქონდა თავის დაცვის შესაძლებლობა, განზრახ მკვლელობის მიზნით, საკანში არსებული ორი ლიტრი ტევადობის, მარილით სავსე პოლიეთილენის ბოთლის თავში მრავალჯერადი დარტყმით მიაყენა სიცოცხლისათვის საშიფათო მძიმე ხარისხის დაზიანებები, კერძოდ, ქალას ფუძის მოტეხილობა და ქალას სარქველის ძვლების

ტრავმული დაზიანება (მარჯვენა თხემის ძვლის მრავალფრაგმენტოვანი და იმპრესიული მოტეხილობა; მარჯვენა საფეთქლის ძვლის პირამიდის დამსხვრეული მოტეხილობა, მოტეხილობის ხაზის გადასვლით საფეთქლის ძვლის ქიცვზე და სფენოიდური წიაღის კედლებზე); სუბარაქნოიდული სისხლჩაქცევით და სუბდურული ჰემატომით. მიყენებული დაზიანებების შედეგად ნ. ქ-მა დაკარგა გონება, რითაც კვლავ ისარგებლა ვ. ა-მ და თანნაქონი მჭრელი თვისებების მქონე საგნით განაგრძო ნ. ქ-ისათვის დაზიანებების მიყენება თავისა და კისრის მიდამოში მრავლობითი ნაკვეთი ჭრილობების სახით, რის შედეგადაც ნ. ქ-მა მიიღო სიცოცხლისათვის საშიფათო მძიმე ხარისხის დაზიანებები, მარჯვენა ლოყის მიდამოს, ყბისქვეშა მიდამოს, კისრის მიდამოზე უკანა ზედაპირზე არსებული ჭრილობა, კისრის მიდამოს გარეთა საუღლე ვენის დაზიანებით, ხოლო მარჯვენა საფეთქელ-ქვედა ყბის სახსრის მიდამოს ჭრილობის, მარჯვენა ლოყის მიდამოში ნაკვეთი ჭრილობების, მიმართული მარჯვენა ქვედა ყბის კუთხის მიდამოსკენ გადასვლით კისერზე, მარცხნივ ყურის ნიჟანის ორივე მხარეს მრავლობითი მცირე ზომის ჭრილობების, ყურის დაფის აპკის ტრავმული გასკდომის და გარეთა სასმენი ხერხელის ზედა კედელზე სისხლნაჟღენთების სახით, მსუბუქი ხარისხის დაზიანება, ჯანმრთელობის ხანმოკლე მოშლით. ნ. ქ-ი მდგომარეობა შეფასდა რა სიცოცხლისთვის საშიფათოდ, იგი გადაიყვანეს ბათუმის სამედიცინო ცენტრში, სადაც ექიმთა ძალისხმევით შედეგად დღეის მდგომარეობით მოხერხდა მისი სიცოცხლის შენარჩუნება და გრძელდება მკურნალობა;

2.2. ქ. ბ-ში პენიტენციურ დაწესებულებაში №.. დეესკალაციის ოთახში მოთავსებული ბრალდებული ვ. ა., 2021 წლის 4 მარტს, გამოყვანილი იყო საგამოძიებო ოთახში დისტანციურ სასამართლო პროცესში მონაწილეობის მისაღებად. პროცესის დასრულების შემდეგ, დაახლოებით 18:27 საათზე, როდესაც ვ. ა. ბრუნდებოდა დეესკალაციის ოთახში, პირველი სართულის დერეფანში გადაადგილებისას ფიზიკური შეურაცხყოფა მიაყენა ხ. ყ-ს. კერძოდ, ხელი დაარტყა სახეში, რა დროსაც ამ უკანასკნელმა მიიღო მსუბუქი ხარისხის დაზიანება ჯანმრთელობის მოუშლელად, მარცხენა წარბის არეში ნახეთქი ჭრილობის სახით;

2.3. მსჯავრდებული ვ. ა., რომელიც მოთავსებული იყო ქ. ბ-ში, მდებარე №... პენიტენციურ დაწესებულებაში, ამავე დაწესებულების №-ე საკანში 2020 წლის 19 თებერვალს ინახავდა აკრძალულ ორ ცალ საგანს – დამოლილი მექანიკური საპარსის („ბიგი“) მონყობილობის კომპონენტებისგან გადაკეთების შედეგად კუსტარულად დამზადებულ ბასრი ნაწიბურის მქონე და მჩხვლეტავი თვისების მქონე კუსტარულად დამზადებულ საგნებს, რაც 2020 წლის 19 თე-

ბერვალს დაახლოებით 12:38 საათზე, თანამშრომლების მიერ №-ე საკნის არაგეგმიური შემონმება-დათვალიერებისას აღმოაჩინეს თანამშრომლებმა;

2.4. მიძიმე დანაშაულისათვის მსჯავრდებულმა ვ. ა-მ, რომელიც მოთავსებული იყო ქ. ბ-ში პენიტენციურ დაწესებულებაში, 2020 წლის 27 ივნისს, ამავე დაწესებულების №-ე საკანში ინახავდა აკრძალულ საგანს – მექანიკური საპარსი მოწყობილობის დაშლის შედეგად განცალკევებულ, ბასრი ნაწიბურის მქონე კომპონენტს, რაც აღმოაჩინეს 2020 წლის 27 ივნისს, დაახლოებით 13:24 საათზე, დაწესებულების თანამშრომლების მიერ ვ. ა-ს პირადი ნივთების შემონმებისას;

2.5. ბრალდებული ვ. ა., რომელიც მოთავსებული იყო ქ. ბ-ში, მდებარე №..ე პენიტენციურ დაწესებულებაში, 2020 წლის 17 ივლისს ამავე დაწესებულების №..ე საკანში ინახავდა აკრძალულ – მჩხვლეტავი თვისების მქონე კუსტარულად დამზადებულ საგანს, რაც აღმოაჩინეს 2020 წლის 17 ივლისს დაახლოებით 17:02 საათზე, დაწესებულების თანამშრომლების მიერ საკნის შემონმება-დათვალიერებისას;

2.6. ბრალდებული ვ. ა-მ, რომელიც მოთავსებული იყო ქ. ბ-ში პენიტენციურ დაწესებულებაში, 2021 წლის 1 იანვარს ამავე დაწესებულების №-ე საკანში ინახავდა აკრძალულ საგანს – ერთჯერადი საპარი დანადგარის დაშლილ, განცალკევებულ შემადგენელ ნაწილს, ლითონის ფრაგმენტს, მჭრელი – ბასრი საგნისათვის დამახასიათებელი თვისებებით, რაც აღმოაჩინეს 2021 წლის 1 იანვარს, დაახლოებით 17:21 საათზე, დაწესებულების თანამშრომლების მიერ ვ. ა-ს პირადი ნივთების შემონმებისას.

3. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 27 ივლისის განაჩენით: ვ. ა. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მესამე ნაწილით და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

3.1. საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით – 17 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.2. საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მესამე ნაწილით – 8 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.3. საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 19 თებერვლის ეპიზოდი) – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.4. საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით

(2020 წლის 27 ივნისის ეპიზოდი) – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.5. საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 17 ივლისის ეპიზოდი) – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.6. საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 1 იანვრის ეპიზოდი) – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.7. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა სხვა სასჯელები და საბოლოოდ ვ. ა-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 17 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.8. ვ. ა-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო განაჩენის გამოცხადებიდან – 2022 წლის 27 ივლისიდან.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ ვ. ა-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა ი. შ-მ, რომელმაც მოითხოვა პირველი ინსტანციის სასამართლოს განაჩენის გაუქმება და ვ. ა-ს გამართლება მსჯავრად შერაცხულ ყველა ეპიზოდში.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენით ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 27 ივლისის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ ვ. ა-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა ი. შ-მ და მოითხოვა ვ. ა-ს მიმართ გამამართლებელი განაჩენის დადგენა მსჯავრად შერაცხულ ყველა ეპიზოდში.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა სისხლის სამართლის საქმის მასალები, შეამოწმა დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსსკ-ის) 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. დაცვის მხარე ითხოვს ვ. ა-ს მიმართ მსჯავრად შერაცხული დანაშაულების ყველა ეპიზოდში გამართლებას. დაცვის მხარის განმარტებით, სასამართლომ არ დაადგინა საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე

მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის მოტივი, რომლის დადგენასაც აქვს ფუნდამენტური და გადამწყვეტი მნიშვნელობა, ვინაიდან მოტივის არ არსებობის პირობებში ვ. ა-ს ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს ხულიგნური ქვენაგრძნობით ჩადენილ განზრახ მკვლელობის მცდელობად; ვ. ა-ს ბრალდება წარედგინა მხოლოდ საკანში არსებული ვიდეოჩანაწერის საფუძველზე. სადაც უტყუარად არ არის დადგენილი ნ. ქ-ის მიმართ განხორციელებული ქმედების ჩამდენი რეალურად იყო თუ არა ვ. ა.; ნ. ქ-ი იყო თუ არა მძინარე ან უმწეო მდგომარეობაში.

3. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ დაცვის მხარემ ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენის გაუქმების მოთხოვნით სააპელაციო სასამართლოს საჩივრით მიმართა იმავე (იდენტურ) არგუმენტებზე დაყრდნობით, რომლებიც საკასაციო საჩივარშია ჩამოყალიბებული. სააპელაციო სასამართლოს განაჩენში მითითებულია იმ ფაქტობრივ გარემოებებსა და მტკიცებულებებზე, რომლებმაც ვ. ა-ს საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია), საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) მსჯავრდება განაპირობა. გასაჩივრებულ განაჩენში დეტალური მსჯელობა წარმოდგენილი, მათ შორის, დაცვის მხარის ყველა ძირითად არგუმენტზე, რასაც საკასაციო სასამართლო იზიარებს. შეესაბამისად, სასამართლოს მიზანშეწონილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენში მითითებული იმ არგუმენტების გამეორება, რასაც საკასაციო სასამართლოც ეთანხმება.

4. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას. მტკიცებულებათა ერთობლიობა კი საქმეში უნდა არსებობდეს თითოეულ ეპიზოდთან/მაკვალიფიცირებელ გარემოებასთან მიმართებით.

5. საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას ვ. ა-ს საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით მსჯავრდების (24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია) ნაწილში და მიაჩნია, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით (მათ შორის: მოწმეების: მ. ი-ის, რ. ბ-ის, ე. ი-ის, ზ. ი-ის ჩვენებებით, მხარეთა მიერ უდავოდ ცნობილი ს. გ-ის, თ. გ-ის, გ. მ-ის, ლ. ა-ის, ი. ქ-ის, ე. დ-ის გამოკითხვის ოქმებით, 2021

წლის 12 მარტის ვიდეოთვალის ჩანაწერის დათვალიერების ოქმით, ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2021 წლის 15 მარტის №.... ექსპერტიზის დასკვნით და სხვა მტკიცებულებებით) დასტურდება, რომ ვ. ა-მ 2021 წლის 4 მარტს, №- პენიტენციური დაწესებულებაში, №-ე საკანში, დაახლოებით 10:10 საათზე მძინარე თანასაკნელ ნ. ქ-ს, რომელსაც არ ჰქონდა თავის დაცვის შესაძლებლობა, განზრახ მკვლელობის მიზნით, საკანში არსებული ორი ლიტრი ტევადობის, მარილით სავსე პოლიეთილენის ბოთლის თავში მრავალჯერადი დარტყმით მიაყენა სიცოცხლისათვის სახიფათო მძიმე ხარისხის დაზიანებები. მიყენებული დაზიანებების შედეგად ნ. ქ-მა დაკარგა გონება, რითაც კვლავ ისარგებლა ვ. ა-მ და თანაქონი მჭრელი თვისებების მქონე საგნით განაგრძო ნ. ქ-ისთვის დაზიანებების მიყენება თავისა და კისრის მიდამოში მრავლობითი ნაკვეთი ჭრილობების სახით, რის შედეგადაც ნ. ქ-მა მიიღო სიცოცხლისათვის სახიფათო მძიმე ხარისხის დაზიანებები, მარჯვენა ლოყის მიდამოს, ყბისქვეშა მიდამოს, კისრის მიდამოზე უკანა ზედაპირზე არსებული ჭრილობა, კისრის მიდამოს გარეთა საულლე ვენის დაზიანებით, ხოლო მარჯვენა საფეთქელ-ქვედა ყბის სახსრის მიდამოს ჭრილობის, მარჯვენა ლოყის მიდამოში ნაკვეთი ჭრილობების, მიმართული მარჯვენა ქვედა ყბის კუთხის მიდამოსკენ გადასვლით კისერზე, მარცხნივ ყურის ნიუჟანის ორივე მხარეს მრავლობითი მცირე ზომის ჭრილობების, ყურის დაფის აპკის ტრავმული გასკდომის და გარეთა სასმენი ხვრელის ზედა კედელზე სისხლნაჟღერების სახით, მსუბუქი ხარისხის დაზიანება, ჯანმრთელობის ხანმოკლე მოშლით.

6. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს დაცვის მხარის პოზიციას, რომ ვ. ა-ს ქმედებაში არ იკეთება საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ნიშნები, დანაშაულის მოტივის დაუდგენლობის გამო კი მის მიერ ჩადენილია მკვლელობის მცდელობა ხულიგნური ქვენაგრძნობით (ან სხვა დანაშაული, რომელიც არ არის დაკავშირებული განზრახ მკვლელობის მცდელობასთან დამამძიმებელ გარემოებებში); ასევე ვერ გაიზიარებს დაცვის მხარის პოზიციას, რომ თითქოსდა საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ ნ. ქ-სათვის დაზიანებების მიმყენებელი პირი ვ. ა.ა, ხოლო დაზიანების მიყენების მომენტში ნ. ქ-ს ეძინა და იმყოფებოდა უმწეო მდგომარეობაში.

7. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში მოწმის სახით დაკითხულმა №- პენიტენციური დაწესებულების თანამშრომლებმა: მ. ი-მ, რ. ბ-ემ, ე. ი-ემ და ზ. ი-ემ დაადასტურეს, რომ 2021 წლის 4 მარტის მდგომარეობით №-ე სა-

კანში განთავსებული იყვნენ მსჯავრდებულები: ვ. ა., ვ. ლ-ე და ნ. ქ-ი.

8. მხარეთა მიერ უდავოდ ცნობილი №-ე საკნის ვიდეოთვალის 2021 წლის 10 მარტის ჩანაწერითა და 2021 წლის 12 მარტის ვიდეოთვალის ჩანაწერის დათვალიერების ოქმით დგინდება, რომ

– 2021 წლის 4 მარტს 10:00 საათზე საკანში გამორთულია შუქი, თუმცა ვიდეოსათვალთვალო კამერა კარგად აფიქსირებს საკანში მიმდინარე მოვლენებს. კადრში ჩანს, რომ საკანში მოთავსებულია სამი მსჯავრდებული – ნ. ქ-ი, ვ. ლ-ე და ვ. ა.. ნ. ქ-ი და ვ. ლ-ე წვანან საწოლებში, გადაფარებული აქვთ სავარაუდოდ ზეწრები, მოსჩანს მხოლოდ თავები, ხოლო მსჯავრდებული ვ. ა. დგას ფეხზე, დადის საკანში, განუწყვეტლივ მოძრაობს...

– 10:09:40 საათზე ვ. ა. მიდის ნ. ქ-ის ლოგინის მიმართულებით. ხელში უჭირავს 2 ლიტრის ტევადობის ბოთლი, მასში მოთავსებული მოთეთრო ფერის მასით, რომელსაც მთელი ძალით უქნევს მძინარე ნ. ქ-ს და თავში არტყამს მარჯვენა მხარეს, კადრში ჩანს, როდესაც ვ. ა-მ დარტყმის შემდეგ ბოთლი აწია ზემოთ, ნ. ქ-მა თავი გამოწია ბალიშიდან, მაგრამ საწოლში შებრუნება ვერ მოასწრო, ვ. ა-მ ისევ მოუქნია ხელთ არსებული ბოთლი ქ-ს და ისევ დაარტყა თავში, რის შემდეგაც ვ. ა. გამეტებით ურტყამს ბოთლს ნ. ქ-ს თავში, რა დროსაც კადრში ჩანს, რომ ნ. ქ-ი საწოლში არხევს ფეხებს, შემდეგ ტრიალდება და წეება მუცელზე, რის შემდეგაც არანაირ მოძრაობას არ აკეთებს, ხოლო ვ. ა. ნ. ქ-ს ისევ ურტყამს ბოთლს თავში...

– 10:09:59 საათზე გაიღვიძა ვ. ლ-ემ და წამოწია ლოგინიდან თავი, რის შემდეგაც ვ. ა. ცხრაჯერ არტყამს ნ. ქ-ს თავში, როდესაც მასთან მიდის ვ. ლ-ე, ვ. ა-ს ხელიდან უვარდება ბოთლი...

– 10:11:31 საათზე კადრში ჩანს, რომ მას შემდეგ რაც ვ. ლ-ე მივიდა კართან და დაუძახა დანესებულების თანამშრომლებს, ვ. ა. ტანთცმული ზედა სამოსის მარჯვენა ჯიბიდან იღებს რაღაც საგანს, ისევ მიდის ნ. ქ-თან, მარცხენა ხელს ადებს თავზე, ხოლო მარჯვენა ხელით აკეთებს სწრაფ მოძრაობებს და თანაქონ საგანს ნ. ქ-ს ჩვიდმეტჯერ უსვამს კისრის არეში.

– 10:11:51 საათზე, ვ. ლ-ე ნ. ქ-ს გადახდის ზემოდან გადაფარებულ ზეწარს, რა დროსაც ჩანს, რომ ნ. ქ-ი საწოლში წევს მუცელზე უგონო მდგომარეობაში...

– 10:11:54 საათზე კადრში ჩანს, რომ როდესაც ვ. ლ-ე აჯანჯლავს ნ. ქ-ს და მცირე ხნით გაიხედება საკნის კარების მიმართულებით, ამ დროს ვ. ა. ისევ მიდის ნ. ქ-თან, მარცხენა ხელით უკავებს თავს, ხოლო მარჯვენა ხელში არსებულ საგანს ისევ სწრაფად უსვამს კისრის მიდამოში...

– 10:12:05 საათზე ვ. ლ-ე ისევ აგრძელებს ნ. ქ-ის შეჯანჯღარებას, რა დროსაც ვ. ა. ისევ მიდის ნ. ქ-თან მარცხენა ხელს კიდებს თავში და მარჯვენა ხელთ არსებულ უცხო საგანს რამოდენიმეჯერ ურტყამს კისერში...

– 10:12:10 საათზე საკანში შედის სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების ინსპექტორი ე. დ-ე, რომელსაც მოჰყვება უსაფრთხოების განყოფილების ინსპექტორი ლ. ა-ე, ხოლო მათ უკან კართან იმყოფება სამართლებრივი რეჟიმის განყოფილების ინსპექტორ-კონტროლიორი ი. ხ-ი, ამ დროს ვ. ლ-ე შორდება ნ. ქ-ის საწოლს, ხოლო ვ. ა. მცირე ხნით ჩერდება ნ. ქ-თან და აგრძელებს მარჯვენა ხელში არსებული საგნის კისრის მიდამოში ჩარტყმას, ხოლო როდესაც დაინახა საკანში შესული ე. დ-ე ამის შემდეგ ისიც შორდება ნ. ქ-ის საწოლს... რამდენიმე წამში (10:12:23), როდესაც ე. დ-ე მიდის ნ. ქ-ის საწოლთან, ამ დროს ვ. ა. კვლავ დგას ქ-ის საწოლთან, მას მარცხენა ხელით უჭირავს ნ. ქ-ის თავი, ხოლო მარჯვენა ხელში არსებულ საგანს აშკარად და მკვეთრი მოძრაობით ქვემოდან ზემოთ კისერში სამჯერ უსვამს ქ-ს. კადრში აშკარად ჩანს, რომ როდესაც ვ. ა-მ კისრის მიდამოში გამოუსვა თანნაქონი საგანი ნ. ქ-ს მას უყურებს ე. დ-ე, ამ უკანასკნელმა არაფერი არ მოიმოქმედა და ხელი არ შეუშალა ვ. ა-ს, აღეკვეთა მისი ქმედება, სანამ ვ. ა-მ თავად არ დაანება თავი ნ. ქ-ს.

9. აღნიშნული გარემოებები ასევე დასტურდება მხარეთა მიერ უდავოდ ცნობილი მოწმეთა – სპეციალური პენიტენციური სამსახურის ელექტრონული საშუალებით მეთვალყურეობის სამმართველოს ინსპექტორების: ს. გ-ისა და თ. გ-ის გამოკითხვის ოქმებით. მოწმეებმა თანხვედნილად მიუთითეს, რომ 2021 წლის 4 მარტს 10:00 დან 18:00 საათამდე იყვნენ მორიგეები, დაახლოებით 10:11 შეხედეს მონიტორებს, რა დროსაც მათი ყურადღება მიიქცია №-ე საკანში მიმდინარე მოვლენებმა. გადიდებულ გამოსახულებაში დაინახეს, რომ №-ე საკანში განთავსებული იყო სამი პატიმარი, კერძოდ, ვ. ა., ვ. ლ-ე და ნ. ქ-ი. გადიდებულ კადრში დაინახეს, რომ ვ. ლ-ე აკაებდა და ამშვიდებდა ვ. ა-ს, რის შემდეგაც იგი წავიდა საკნის კარებისკენ და სავარაუდოდ დაუძახა დანესებულების თანამშრომლებს, რის შემდეგაც მობრუნდა და ნ. ქ-ს ხელებით დაუწყო შენჯღარევა. ნ. ქ-ი ამ დროს იწვა თავის საწოლზე, რომელიც განთავსებულია საკანში შესასვლელი კარებიდან ხელმარჯვნივ კედელთან. ასევე ვ. ა.ც მივიდა საწოლთან და თითქოსდა იგიც ცდილობდა ნ. ქ-ის მოსულიერებას. მალევე გაიღო საკნის კარები და შიგნით შევიდნენ დანესებულების თანამშრომლები, ამავდროულად ვ. ა-მ, რომელსაც რაღაც საგანი ეკავა ხელში, ნ. ქ-ს ყელში რამოდენიმეჯერ გამოუსვა, თითქოსდა ყელს ჭრიდა. კონკრეტულად თუ რა სა-

განი ეკავა ხელში ვ. ა-ს კადრში ვერ გაარკვიეს, საკანში შესულმა დაწესებულების თანამშრომლებმა ვ. ა. განიეს გვერდზე. ეს უკანასკნელი კი შევიდა საპირფარეოში, სადაც სავარაუდოდ დაიბანა ხელები, ვინაიდან იქიდან გამოსვლის შემდეგ ხელები შეიმშრალა კედელზე ჩამოკიდებული პირსახოცით. ასევე №-ე საკანთან მოვიდნენ დაწესებულების სხვა თანამშრომლები და მედპერსონალი. №-ე საკანში 10:11 საათამდე განვითარებული მოვლენები მოწმეებმა ნახეს ვიდეოჩანანერის უკან გადახვევისა და დათვალიერების შემდეგ, სადაც ასევე მიუთითეს ვ. ა-ზე, რომელმაც მძინარე ნ. ქ-ს რამოდენიმეჯერ თავში ჩაარტყა მოთეთრო ფერის პოლიეთილენის ბოთლი, ნ. ქ-ი თითქოს თავიდან ცდილობს წამოდგომას, ასევე რამოდენიმეჯერ შეარხევს ფეხებს, რის შემდეგაც ხდება უმოძრაო, სავარაუდოდ გონებას კარგავს. მიუხედავად ამისა ვ. ა. აგრძელებს ბოთლის თავში დარტყმას. ამ დროს ელვიძება ვ. ლ-ეს, რომელიც დგება საწოლიდან და ცდილობს ვ. ა-ს შეკავებას და დაწყნარებას, რის შემდეგაც ეძახის დაწესებულების თანამშრომლებს.

10. საკასაციო სასამართლო კვლავაც იმეორებს, რომ ქმედების სუბიექტური შემადგენლობის – განზრახვის დასადასტურებლად აუცილებელია, ერთდროულად არსებობდეს ცოდნის, ნებელობისა და მართლწინააღმდეგობის შეგნება. რიგ შემთხვევებში შესაძლებელია, მსჯავრდებული (ბრალდებული) არც აკონკრეტებდეს ან/და უარყოფდეს განზრახვის არსებობას, მაგრამ საქმეში არსებულ ფაქტობრივ გარემოებათა ანალიზით დადგინდეს პირის მიერ განზრახვის ნამდვილობა. ანუ ფაქტობრივ გარემოებათა განვითარების ლოგიკური ჯაჭვი ქმედების სუბიექტური შემადგენლობის შეფასების შესაძლებლობას იძლევა (იხ: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2022 წლის 20 ივლისის №610აპ-22 განჩინება).

11. ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2021 წლის 15 მარტის №... ექსპერტიზის დასკვნით დგინდება, რომ წარმოდგენილი შპს ბ-ს სამედიცინო ცენტრის სტაციონარული პაციენტის სამედიცინო ბარათი №-ის ქსეროასლის ჩანაწერების მიხედვით, ნ. ქ-ი მიღებულ ტრამვასთან დაკავშირებით კლინიკაში მიყვანილია 04.03.2021 წელს 10:40 სთ-ზე. წარმოდგენილი სამედიცინო დოკუმენტაციის მიხედვით, ნ. ქ-ს აღენიშნება: ქალას ფუძის მოტეხილობა და ქალას სარქველის ძვლების ტრავმული დაზიანება (მარჯვენა თხემის ძვლის მრავალფრაგმენტოვანი და იმპრესიული მოტეხილობა; მარჯვენა საფეთქლის ძვლის პირამიდის დამსხვრეული მოტეხილობა. მოტეხილობის ხაზის გადასვლით საფეთქლის ძვლის ქიცვზე და სფენოიდური წიაღის კედლებზე); სუბარაქნოიდული სისხლჩაქცევა და სუბდურული ჰემატომა; მარჯვენა საფეთქელ-ქვედა ყბის სახსრის მიდა-

მოს, მარჯვენა ლოყის მიდამოს, ყბისქვეშა მიდამოს, კისრის უკანა ზედაპირზე ჭრილობა; მარჯვენა ლოყის მიდამოში ნაკვეთი ჭრილობები, მიმართული მარჯვენა ქვედა ყბის კუთხის მიდამოსკენ გადასვლით კისერზე; მარცხნივ ყურის ნიჟარის ორივე მხარეს მრავლობითი მცირე ზომის ჭრილობები; გარეთა სასმენი ხვრელის ზედა კედელზე სისხლნაჟღენთები; დაფის აპკის ტრამეული გასკდომა. მარჯვენა ლოყის მიდამოში (მიმართული მარჯვენა ქვედა ყბის კუთხის მიდამოსკენ გადასვლით კისერზე) არსებული ნაკვეთი ჭრილობები განვითარებულია რაიმე მჭრელი თვისებების მქონე საგნის მოქმედებით, სხვა ზემოაღნიშნული ჭრილობის მიმყენებელი საგნის განსაზღვრა შეუძლებელია წარმოდგენილ სამედიცინო დოკუმენტაციაში არასრულად აღწერილი მორფოლოგიური სურათის გამო. ჭრილობების მიმართულება და სიღრმე არ არის აღწერილი წარმოდგენილ სამედიცინო დოკუმენტაციაში. ქალას ფუძის მოტეხილობა, ქალას სარქველის ძვლების ტრამეული დაზიანება, სუბარაქნოიდული სისხლჩაქცევა, სუბდურული ჰემატომა, გარეთა სასმენი ხვრელის ზედა კედლის სისხლნაჟღენთები, დაფის აპკის ტრამეული გასკდომა განვითარებულია რაიმე მკვრივი-ბლავი საგნის მოქმედებით. დაზიანებები ერთობლიობაში მიეკუთვნებიან მძიმე ხარისხს, როგორც სიცოცხლისათვის სახიფათო და ხანდაზმულობით არ ეწინააღმდეგებიან საქმის გარემოებებში მითითებულ თარიღს.

12. სისხლის სამართლის საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით, ვ. ა-ს მიერ დანაშაულის ჩადენის ხერხით და საშუალებით, დაზიანებათა რაოდენობით, ხასიათით, ლოკალიზაციით, მიყენების ვითარებით დგინდება ვ. ა-ს განზრახვა – მისი ქმედებები მიმართული იყო დაზარალებულის სიცოცხლის მოსპობისაკენ; დადასტურებულია ფაქტობრივად განხორციელებულ ქმედებასა და დამდგარ შედეგს შორის მიზეზობრივი კავშირი.

13. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ქმედების საქართველოს სსკ-ის 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ((24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია) – წინასწარი შეცნობით უმწეო მდგომარეობაში მყოფის განზრახ მკვლელობის მცდელობად დაკვალიფიცირებისთვის, სისხლის სამართლის საქმის მასალებში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით უნდა დასტურდებოდეს რომ დამნაშავეს გაცნობიერებული აქვს ადამიანის უმწეო მდგომარეობაში ყოფნა და აქედან გამომდინარე მის მიერ წინააღმდეგობის გაწევის შეუძლებლობა. მოცემულ შემთხვევაში სისხლის სამართლის საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით (ვიდეოჩანაწერითა და მისი დათვალიერების ოქმით, მონშეთა ჩვენებებით) დგინდება, რომ ვ. ა-ს დანაშაულებრივი ქმე-

დების ჩადენის დაწყებისას გაცნობიერებული ჰქონდა ნ. ქ-ის ფიზიკური უმწევობის მდგომარეობა, ვინაიდან დგინდება, რომ დაზარალებულს 10:10 საათზე ეძინა.

14. ამდენად, საკასაციო სასამართლო ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს, რომ საქმეში არსებული მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დასტურდება მსჯავრდებულ ვ. ა-ს მიერ მისთვის საქართველოს სსკ-ის 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია) შერაცხული ქმედების ჩადენა.

15. ამასთან, საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ მართალია, დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნას წარმოადგენს ვ. ა-ს გამართლება მისთვის მსჯავრად შერაცხულ ყველა ეპიზოდში, თუმცა საჩივრის სამოტივაციო ნაწილში დაცვის მხარე მსჯელობს მხოლოდ საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ მსჯავრდებაზე. საჩივარში არაფერია ნათქვამი თუ რატომ არ ეთანხმება დაცვის მხარე საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) გათვალისწინებულ მსჯავრდებას. შესაბამისად, ამ ნაწილში საკასაციო საჩივარი დაუსაბუთებელია და ვერ პასუხობს საქართველოს სსკ-ის 301-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნებს.

15.1. ამასთან, საკასაციო სასამართლო იზიარებს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას ვ. ა-ს საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) მსჯავრდების ნაწილში და მიაჩნია, რომ საქმეში წარმოდგენილია მხარეთა მიერ უდავოდ ცნობილი საკმარისი და უტყუარი მტკიცებულებები (მათ შორის: ხ. ყ-ის, ზ. ი-ის, დ. დ-ის გამოკითხვის ოქმები, ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2021 წლის .. №... ექსპერტიზის დასკვნა, ვიდეოჩანანერის დათვალიერების ოქმი, ოქმი აკრძალული საგნის აღმოჩენის შესახებ, ინფორმაციული პატაკი, მოწმეების გ. ყ-ის, ჯ. ბ-ის, ბ. კ-ის, მ. თ-ისა და ნ.-შ-ის გამოკითხვის ოქმები, ოქმი აკრძალული საგნების ჩამონათვალის ვ. ა-სათვის გაცნობის შესახებ, საგნის დათვალიერების ოქმი, ვიდეოჩანანერის დათვალიერების ოქმი, ტრასოლოგიური ექსპერტიზის №..., №..., №... და №... დასკვნები, ამოღებული ნივთიერი მტკიცებულებები და სხვა მტკიცებულებები), ასევე საქმის არსებითი განხილვისას მოწმის სახით დაკითხული ზ. ი-ის ჩვენება, რომლებიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებენ, რომ ვ. ა-მ ჩაიდინა მსჯავრად შერაცხული საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწი-

ლით (ოთხი ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულები.

16. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ვ. ა-ს მსჯავრი დაედო საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია), საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა შესაბამისი მუხლების სანქციით დადგენილი მაქსიმალური სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა საქართველოს სსკ-ის 19,109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით (24.05.2022 წლამდე მოქმედი რედაქცია) – 17 წელი; საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მე-3 ნაწილით – 8 წელი; საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (ოთხი ეპიზოდი) – 3 წელი.

17. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს სისხლის სამართლის საქმის მასალებში წარმოდგენილ სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს №... დასკვნას, რომლის თანახმად, ვ. ა-ს დაუდგინდა არაფსიქოზური დონის ფსიქიკური აშლილობა – ემოციურად არამდგრადი პერსონალური აშლილობა (კოდი – №... დაავადებათა საერთაშორისო კლასიფიკაციის მე-10 გადასინჯვის მიხედვით) მიდრეკილებით დეკომპენსაციებისადმი. მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენის დროს – 2021 წლის 4 მარტს დაახლოებით 10:10 საათზე, 2021 წლის 4 მარტს დაახლოებით 18:27 საათზე, 2021 წლის 1 იანვარს დაახლოებით 17:21 საათზე და 2020 წლის 27 ივნისს დაახლოებით 13:24 საათზე – ვ. ა. ქრონიკული ფსიქიკური ავადმყოფობით, ფსიქიკის დროებითი აშლილობით ან ჭკუასუსტობით დაავადებული არ იყო, მას აღენიშნებოდა არაფსიქოზური დონის ფსიქიკური აშლილობა – ემოციურად არამდგრადი პერსონალური აშლილობა, მიდრეკილებით დეკომპენსაციებისადმი და მას არ შეეძლო სრულად გაეცნობიერებინა თავისი ქმედების ფაქტობრივი ხასიათი და მართლწინააღმდეგობა და ეხელმძღვანელა მისთვის (შეზღუდული შერაცხადობა). თავისი ფსიქიკური მდგომარეობით ვ. ა-ს შეუძლია ანგარიში გაუწიოს თავს და უხელმძღვანელოს მას, მისცეს ჩვენება და მონაწილეობა მიიღოს საგამოძიებო და სასამართლო მოქმედებაში. ვ. ა-ს აქვს გაცნობიერებული გადაწყვეტილების მიღების უნარი. ვ. ა. იმგვარი ფსიქიკური ავადმყოფობით, რომელიც ხელს უშლის სასჯელის მოხდას, დაავადებული არ არის. ვ. ა-ს აქვს ფსიქიკური ნაკლი, რომელიც ხელს უშლის საკუთარი თავის დაცვის განხორციელებას. ვ. ა. თავისი ფსიქიკური მდგომარეობით იძულებით მკურნალობას, ან არანებაყოფლობით სტაციონარულ ფსიქიატრიულ დახმარებას არ საჭიროებს.

18. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 35-

ე მუხლის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისგან არ თავისუფლდება სრულწლოვანი, რომელიც დანაშაულის ჩადენის დროს იმყოფებოდა შეზღუდული სერაცხადობის მდგომარეობაში. იმავდროულად, საქართველოს სსკ-ის 35-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, შეზღუდულ სერაცხადობას სასამართლო ითვალისწინებს სასჯელის დანიშვნის დროს. სააპელაციო სასამართლომ ხსენებული გარემოება სასჯელის დანიშვნის დროს მხედველობაში არ მიიღო და მსჯავრდებულს განუსაზღვრა საქართველოს სსკ-ის 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილით (24.05.2022-მდე მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა მაქსიმალური ხანგრძლივობით.

19. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს ჩადენილი დანაშაულის ხასიათს, მასში გამოვლენილ მართსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავის წარსულ ცხოვრებას, ყოფაქცევას ქმედების ჩადენის შემდეგ, საქართველოს სსკ-ის 39-ე და 53-ე მუხლების დანაწესებს და საქართველოს სსკ-ის 35-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნას, იმ გარემოებას და მიზანშეწონილად მიაჩნია ვ. ა-ს შეზღუდული სერაცხადობის, საქართველოს სსკ-ის 35-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნათა გათვალისწინებით, ცვლილება შევიდეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენში ვ. ა-სათვის დანიშნული სასჯელის შემსუბუქების მიმართულებით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, ამავე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ ვ. ა-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატის – ი. შ-ს საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ვ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 19, 109-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 16 წლისა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა;

4. ვ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 378-ე მუხლის მესამე ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადე-

ნისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 7 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

5. ვ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 19 თებერვლის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

6. ვ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 27 ივნისის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

7. ვ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2020 წლის 17 ივლისის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

8. ვ. ა. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 378²-ე მუხლის პირველი ნაწილით (2021 წლის 1 იანვრის ეპიზოდი) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

9. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმის სხვა სასჯელები და საბოლოოდ ვ. ა-ს დანაშაულთა ერთობლიობით, სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს თავისუფლების აღკვეთა – 16 წლითა და 6 თვით;

10. ვ. ა-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენის გამოცხადებიდან – 2022 წლის 27 ივლისიდან.

11. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელი;

12. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

განაჩენით დანიშნული სასჯელის გამკაცრება

განაჩენი საქართველოს სახელმწიფო

№44აპ-23

16 მაისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),
შ. თაღუშაძე,
ლ. ფაფიაშვილი**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ზურა ბაიდოშვილის საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 4 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 4 ნოემბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ზურა ბაიდოშვილმა, რომელიც ითხოვს განაჩენის შეცვლასა და დ. ჩ.-სათვის უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრას, თავისუფლების აღკვეთის სახით, ვინაიდან მიიჩნევს, რომ შეფარდებული სასჯელი შეუსაბამოა მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი ქმედების ხასიათსა და მის პიროვნებასთან. კასატორი მიუთითებს, რომ დ. ჩ.-ს ქმედებაში გამოკვეთილია 12 დანაშაულებრივი ეპიზოდი, ამასთან, დაზარალებულებისათვის მიყენებული ზიანი არ არის ანაზღაურებული. კასატორი აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავეს რესოციალიზაცია. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 11 ივლისის №1/7/851 გადაწყვეტილების მიხედვით, აღნიშნული მიზნების მისაღწევად უდიდეს როლს თამაშობს სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პრინციპი. სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პროცესში სამართლიანი სასჯელის უზრუნველსაყოფად გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება სასჯელის სწორად შერჩევის პრინციპს, რაც სამართლიანობის პრინციპის ცხოვრებაში გატარების უმნიშვნელოვანესი გარანტი-აა [...] სასჯელის ზომის განსაზღვრისას განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს დამნაშავეს პერსონალურ ბრალს, სამართლებ-

რივი სიკეთის დაზიანების ხარისხს, პირის გამოსწორების შესაძლებლობას და, ამავე დროს, საზოგადოების ინტერესებისა და უსაფრთხოების დაცვის აუცილებლობას. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს კანონიერი, დასაბუთებული და სამართლიანი. გადაწყვეტილების სამართლიანობა შინაარსობრივად გულისხმობს შეფარდებული სასჯელის მსჯავრდებულის პიროვნებასა და ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმესთან შესაბამისობას. მხოლოდ ის გარემოება, რომ განსაზღვრული სასჯელი დანაშაულის სანქციის ფარგლებში *a priori* არ მიუთითებს მის სამართლიანობაზე.

2. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 7 ივლისის განაჩენით დ. ჩ. – დაბადებული 19... – ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ რ. ც-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ი. ბ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ე. გ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ბ. ნ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 10000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ 2022 წლის 16 თებერვლის ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; (შპს „...“ 2022 წლის 17 თებერვლის ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ მ. კ-ს 2022 წლის 16 თებერვლის ეპიზოდი) ჯარიმა 5000 – ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის

მეორე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით და ამავე მუხლის მესამე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (დაზარალებულ მ. კ-ს 2022 წლის 17 თებერვლის ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ თ. გ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელები და დანაშაულთა ერთობლიობით განესაზღვრა ჯარიმა – 10000 ლარი. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენითა და 2021 წლის 9 ივნისის განჩინებით დადგენილი პირობითი მსჯავრი. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე, ბოლო განაჩენით შეფარდებულ სასჯელს მთლიანად დაემატა წინა განაჩენით შეფარდებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი და დ. ჩ-ს განაჩენთა ერთობლიობით საბოლოოდ განესაზღვრა – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების და ჯარიმა – 10000 ლარი. მასვე, დამატებით სასჯელად დაეკისრა ჯარიმა – 5000 ლარი. დ. ჩ-ს სასჯელის ვადაში ჩაეთვალა პატიმრობაში ყოფნის დრო და სასჯელი აეთვალა – 2022 წლის 11 აპრილიდან.

3. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ დ. ჩ-მ ჩაიდინა თაღლითობა, ესე იგი მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლება მოტყუებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, არაერთგზის (12 ეპიზოდი), რაც გამოიხატა შემდეგში:

3.1. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევმა დ. ჩ-მ 2022 წლის 13 თებერვალს, დაახლოებით 18:30 საათზე, ...მდებარე მობილური ტელეფონების მაღაზიის მესაკუთრე რ. ც. მოატყუა, რომ სურდა ოთხი მობილური ტელეფონის შეძენა პოლონელი ტურისტებისა და თავისი შვილებისათვის. დ. ჩ-მ იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა რ. ც-ს კუთვნილ ორ „აიფონ 11-ის“ ფირმის და ორ „ქსიაომი რედმი 9ა-ს“ ფირმის მობილურ ტელეფონს, მოატყუა და აჩვენა თავის მობილურ ტელეფონში არსებული თანხის გადარიცხვის დასტურის ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა მობილური ტელეფონების საფასურის გადარიცხვა რ. ც-ს საბანკო ანგარიშზე, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა რ. ც-ს კუთვნილ ორ „აიფონ 11-ის“

ფირმის და ორ „ქსიაომი რედმი 9ა-ს“ ფირმის მობილურ ტელეფონს. დ. ჩ-ს დანაშაულებრივი ქმედებით რ. ც-ს მიაღდა – 2250 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.2. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 13 თებერვალს, დაახლოებით 13:30 საათზე, მდებარე სავაჭრო ცენტრ „შპს ...“ მდებარე მობილური ტელეფონების მალაზიის მფლობელ – ი. ბ-ს უთხრა, რომ სურდა სამი მობილური ტელეფონისა და სამი ყურსასმენის ყიდვა. დ. ჩ-მ იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა ი. ბ-ს კუთვნილ ნივთებს, მოატყუა და აჩვენა თავის მობილურ ტელეფონში არსებული თანხის გადარიცხვის დასტურის ე.წ. „სქრინ-შოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა მობილური ტელეფონებისა და ყურსასმენების საფასურის გადარიცხვა ი. ბ-ს საბანკო ანგარიშზე, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, დაეუფლა ი. ბ-ს კუთვნილ ორ „სამსუნგ ა-32-ის“ ფირმის მობილურ ტელეფონს, ერთ „სამსუნგ ა22-ის“ ფირმის მობილურ ტელეფონსა და სამ „Y47-ის“ ფირმის ყურსასმენს. დ. ჩ-ს დანაშაულებრივი ქმედებით ი. ბ-ს მიაღდა – 2120 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.3. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 6 აპრილს, დაახლოებით 12:20 საათზე, მიმდებარე ტერიტორიაზე, ე. გ. მოატყუა, რომ თ-დან ჩამოუტანდა ხელის სახნავსა და ჭურჭლის სარეცხ მანქანას. დ. ჩ-მ იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა ე. გ-ს კუთვნილ – 900 ლარს, მოტყუებით, რომ თითქოსდა, ხსენებული თანხა საჭირო იყო ნივთების საზღვარზე განბაჟებისათვის, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა დაზარალებულის კუთვნილ – 900 ლარს, რის შედეგადაც, ე. გ-ს მიაღდა 900 ლარის მნიშვნელოვანი ზიანი.

3.4. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 6 აპრილს, ..., ძველი სავაჭრო ცენტრის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ბ. ნ-ს მოატყუა და დაჰპირდა, რომ თ-დან ჩამოუტანდა ხელის სახნავს, ტელევიზორს, მაცივარს, ტანსაცმლის სარეცხ მანქანას, ორ გაზქურას, ორ ნოუთბუქს, მობილურ ტელეფონს, მტვერსასრუტს, ვიდეოთვალს, ავტომობილისა და ჭურჭლის

სარეცხ მანქანებს, ხოლო ხსენებული ნივთების თითქოსდა, საზღვარზე განბაჟებისთვის დაზარალებულს მოსთხოვა – 8098 ლარი, რომელსაც მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით მოტყუებით დაეუფლა, რის შედეგადაც, ბ. ნ-ს მიადგა – 8098 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.5. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 13 თებერვალს, დაახლოებით 16:29 საათზე, მდებარე ელექტრონული ტექნიკის მალაზია შპს „....“, იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა მალაზიის კუთვნილ „სქაიტექის“ ფირმის ტელევიზორს, „ეისერის“ ფირმის ლეპტოპსა და „ქსიაომი რედმი 9ა-ს“ ფირმის მობილურ ტელეფონს, მოატყუა მალაზიის თანამშრომელი და აჩვენა თანხის გადარიცხვის დასტურის ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა ელექტრონული ტექნიკის საფასურის გადარიცხვა საბანკო ანგარიშზე, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა შპს „....“ კუთვნილ „სქაიტექის“ ფირმის ტელევიზორს, „ეისერის“ ფირმის ლეპტოპსა და „ქსიაომი რედმი 9ა-ს“ ფირმის მობილურ ტელეფონს. დ. ჩ-ს დანაშაულებრივი ქმედებით შპს „....“ მიადგა – 1401 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.6. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 16 თებერვალს, დაახლოებით 17:30 საათზე, მდებარე შპს „....“ კუთვნილ ელექტრონული ტექნიკის მალაზია „....“, იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა მალაზიის კუთვნილ ორ „ჰუნდაის“ ფირმის მაცივარს და ორ „ტომიბას“ ფირმის ტელევიზორს, მოატყუა მალაზიის მენეჯერი ო. გ., აჩვენა თანხის გადარიცხვის დასტური, ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა ელექტრონული ტექნიკის საფასურის გადარიცხვა საბანკო ანგარიშზე, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა შპს „....“ კუთვნილ ორ „ჰუნდაის“ ფირმის მაცივარსა და ორ „ტომიბას“ ფირმის ტელევიზორს. დ. ჩ-ს დანაშაულებრივი ქმედებით შპს „....“ მიადგა – 4296 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.7. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ.

ჩ-მ 2022 წლის 17 თებერვალს, დაახლოებით 10:15 საათზე, ... მდებარე შპს „...“ კუთვნილ ელექტრონული ტექნიკის მალაზია „...“, იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა მალაზიის კუთვნილ სამ „ტოშიბას“ ფირმის ტელევიზორსა და ერთ „სამსუნგის“ ფირმის პლანშეტს, მოატყუა მალაზიის მენეჯერი ო. გ. და აჩვენა თანხის გადარიცხვის დასტურის ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა ელექტრონული ტექნიკის საფასურის გადარიცხვა საბანკო ანგარიშზე, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაეუფლა შპს „...“ კუთვნილ სამ „ტოშიბას“ ფირმის ტელევიზორსა და ერთ „სამსუნგის“ ფირმის პლანშეტს. დ.ჩ.-ს დანაშაულებრივი ქმედებით შპს „...“ მიადგა – 4176 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.8. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 16 თებერვალს, დაახლოებით 16:30 საათზე, მდებარე შპს „...“ ელექტრონული ტექნიკის მალაზია „...“, იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა მალაზიის კუთვნილ ორ „...“ ფირმის სარეცხ მანქანასა და ორ „...“ ფირმის ტელევიზორს, მოატყუა მალაზიის თანამშრომლები, რომ ელექტრონული ტექნიკა ესაჭიროებოდა გასაქირავებელი ბინის მოსაწყობად და აჩვენა თანხის გადარიცხვის დასტური, ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა ელექტრონული ტექნიკის საფასურის გადარიცხვა საბანკო ანგარიშზე, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, დაეუფლა შპს „...“ კუთვნილ ორ „...“ ფირმის სარეცხ მანქანასა და ორ „...“ ფირმის ტელევიზორს. დ. ჩ-ს დანაშაულებრივი ქმედებით შპს „...“ მიადგა – 4180 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.9. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 15 თებერვალს, დაახლოებით 20:30 საათზე, ... მდებარე ელექტრონული ტექნიკის მალაზია „...“ თანამშრომელი მ. ნ. მოატყუა, რომ სურდა ორი მობილური ტელეფონის შეძენა თავისი შვილებისთვის. იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა მ. ე-ს მალაზიის კუთვნილ ორ „აიფონ 7-ის“ ფირმის მობილურ ტელეფონსა და მობილური ტელეფონის აქსესუარებს, დ. ჩ-მ მოატყუა მალაზიის თანამშრომელი და აჩვენა თანხის გადარიცხვის დასტური, ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლი-

თაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა ელექტრონული ტექნიკის საფასურის გადარიცხვა, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, დაეუფლა მ. ე-ს კუთვნილ ორ „აიფონ 7-ის“ ფირმის მობილურ ტელეფონსა და მობილური ტელეფონის აქსესუარებს. დ. ჩ-ს დანაშაულებრივი ქმედებით მ. ე-ს მიადგა – 850 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.10. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 16 თებერვალს, სალამოს საათებში, ... მდებარე მ. კ-ს ავეჯის მალაზიიდან, იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა დაზარალებულის კუთვნილ ავეჯს, მოატყუა იგი, რომ სასწრაფოდ უნდა შეეძინა ავეჯი, რათა გაეგზავნა კახეთში სატვირთო მანქანით. დ. ჩ-მ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით, თითქოსდა, გადარიცხული ჰქონდა ავეჯის საფასური მ. კ-ს საბანკო ანგარიშზე, მოტყუებით დაეუფლა მის კუთვნილ, 3000 ლარად ღირებულ საწოლსა და მატრასს, ორ ტუმბოს, კარადასა და კომოდს. დ. ჩ-ის დანაშაულებრივი ქმედებით მ. კ-ს მიადგა – 3000 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.11. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 17 თებერვალს, დილის საათებში, ... მდებარე მ. კ-ს ავეჯის მალაზიიდან იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა დაზარალებულის კუთვნილ ავეჯს, მოიტყუა, რომ თავისი ნათესავისთვის უნდა შეეძინა ავეჯი, მალაზიის თანამშრომელს და აჩვენა თანხის გადარიცხვის დასტური, ე.წ. „სკრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დასტურდებოდა ავეჯის საფასურის გადარიცხვა, რის შედეგადაც, მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, დაეუფლა მ. კ-ს კუთვნილ, 3300 ლარად ღირებულ ორ სავარძელს, ორ დივანსა და რვა ბალიშს. დ. ჩ-ს ქმედებით მ. კ-ს მიადგა – 3300 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

3.12. 2020 წლის 21 ოქტომბრის თბილისის საქალაქო სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მეორე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ 2022 წლის 23 მარტს, დაახლოებით 12:00 საათზე, მდებარე თ. გ-ს თეთრეულის მალაზიიდან იმ განზრახვით, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაუფლებოდა მალაზიის კუთვნილ „ბესტკლას“ ფირმის თეთრეულს, მოატყუა დაზარალებული

და აჩვენა თავის მობილურ ტელეფონში არსებული თანხის გადა-
რიცხვის დასტური, ე.წ. „სქრინშოტი“, რომლითაც, თითქოსდა, დას-
ტურდებოდა თეთრეულის საფასურის ჩარიცხვა, რის შედეგადაც,
მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით დაე-
უფლა თ. გ-ს კუთვნილ – 1265 ლარად ღირებულ თეთრეულს. დ. ჩ-
ს დანაშაულებრივი ქმედებით თ. გ-ს მიაღდა – 1265 ლარის მნიშ-
ვნელოვანი ქონებრივი ზიანი.

4. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქ-
მეთა კოლეგიის 2022 წლის 7 ივლისის განაჩენი სააპელაციო წესით
გაასაჩივრა ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა ზუ-
რა ბაიდოშვილმა, რომელიც ითხოვდა განაჩენის შეცვლასა და დ.
ჩ-სათვის უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრას.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატის 2022 წლის 4 ნოემბრის განაჩენით ბათუმის სა-
ქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის
2022 წლის 7 ივლისის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები და სა-
კასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა, გააანალიზა კასატორის საკ-
ვანძო არგუმენტები და მიაჩნია, რომ პროკურორის საკასაციო სა-
ჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში აღნიშნავს, რომ გან-
სახილველ საქმეში წარმოდგენილია ერთმანეთთან შეთანხმებულ,
აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, კერ-
ძოდ: დაზარალებულების – თ. გ-ს, მ. ე-ს, რ. ც-ს, მ. კ-ს, მ-ს, ი. ბ-ს, ე.
გ-ს, ბ. ნ-ს, ო. გ-ს, ს. შ-ს, მონმეების – ზ. მ-ს, გ. შ-ს, თ. ნ-ს, ქ. კ-ს, მ.
შ-ს, დ. გ-ს, გ.-ს, ზ. ც-ს, ს. მ-ს, მ. ნ-ს, გ. შ-ს, ზ. ქ-ს, მ-ს, ი. ხ-ს გამო-
კითხვის ოქმები, მობილური ტელეფონის, სასაქონლო ზედნადე-
ბისა და ქვითრების ამოღების ოქმები, ბანკებიდან ინფორმაციის
გამოთხოვის ოქმები, სახელმწიფო სერვისების განვითარების საა-
გენტოს წერილი, ფოტოსურათებით ამოცნობის ოქმები, რომლე-
ბიც, მსჯავრდებულის მიერ დანაშაულების აღიარების მხედველო-
ბაში მიღებით, გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს, რომ დ. ჩ-მ
ნამდვილად ჩაიდინა გასაჩივრებული განაჩენით მისთვის მსჯავ-
რად შერაცხული ქმედება – თაღლითობა, ესე იგი მართლსაწინა-
აღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლება მოტ-
ყუებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, არაერთგზის (12
ეპიზოდით), რასაც არც მხარეები ხდიან სადავოდ.

3. რაც შეეხება მსჯავრდებულისათვის განსაზღვრულ სასჯელს,
საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე

მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავეს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავეს წარსულ ცხოვრებას, პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მის მისწრაფებას, აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს. საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავეს რესოციალიზაცია.

4. აღსანიშნავია, რომ დ. ჩ.-სათვის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით მსჯავრად შერაცხული ქმედება ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ექვსიდან ცხრა წლამდე.

5. საკასაციო სასამართლომ ინდივიდუალურად განიხილა, როგორც მოცემული საქმის ფაქტობრივი გარემოებები, ასევე – მსჯავრდებულის პიროვნება, ამასთან – შეაფასა ის გარემოება, თუ კონკრეტული სახისა და ზომის სასჯელის შერჩევა, რამდენად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს და მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლოს მიერ მსჯავრდებულის მიმართ გამოყენებული სასჯელის სახე – ჯარიმა – არ შეესაბამება არც დ. ჩ.-ს მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედებების ხასიათს და არც მის პიროვნებას. შეფარდებული სასჯელი არის ზედმეტად ლმობიერი და არ წარმოადგენს მსჯავრდებულზე ზემოქმედების იმ ფორმას, რომელსაც შეუძლია, უზრუნველყოს სასჯელის მიზნების რეალურად განხორციელება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

6. საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს რომ დ. ჩ.-სათვის კონკრეტული სასჯელის სახისა და ზომის შერჩევისას, სააპელაციო სასა-

მართლოს ყურადღების მიღმა დარჩა მსჯავრდებულის პასუხის-მგებლობის ერთ-ერთი მთავარი დამამძიმებელი გარემოება – პირობით მსჯავრდებულის მიერ ახალი განზრახი დანაშაულების ჩადენა, კერძოდ, მეტად საყურადღებოა, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით დ. ჩ. საქმის არსებითი განხილვის გარეშე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 55-ე მუხლის გამოყენებით, სასჯელად განსაზღვრული ჰქონდა – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რომელიც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩაეთვალა პირობითად, იმავე – 3 წლის გამოსაცდელი ვადით. მასვე, დამატებით სასჯელად დაეკისრა ჯარიმა – 5000 ლარი; თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 9 ივნისის განჩინებით დ. ჩ.-ს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე გაუნახევრდა ზემოაღნიშნული სასჯელი და განესაზღვრა – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რომელიც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ასევე ჩაეთვალა პირობითად, იმავე – 1 წლისა და 6 თვის გამოსაცდელი ვადით, ხოლო ჯარიმის ნაწილში, განაჩენი დარჩა უცვლელად. საქართველოს იუსტიციის საქმინისტროს სსიპ – დანაშაულის პრევენციის, არასაპატიმრო სასჯელთა აღსრულებისა და პრობაციის ეროვნული სააგენტოს ტერიტორიული ორგანოს – აჭარისა და გურიის პრობაციის ბიუროს წერილით დადგენილია, რომ დ. ჩ.-ს საპრობაციო ვადა დაუსრულდებოდა – 2022 წლის 21 აპრილს და ამდენად, პირობით მსჯავრდებულმა დ. ჩ.-მ ახალი განზრახი დანაშაულები ჩაიდინა სწორედ გამოსაცდელი ვადის პერიოდში – 2022 წლის 13 თებერვალს (სამი ეპიზოდი), 2022 წლის 15 თებერვალს, 2022 წლის 16 თებერვალს (სამი ეპიზოდი), 2022 წლის 17 თებერვალს (ორი ეპიზოდი), 2022 წლის 23 მარტსა და 2022 წლის 6 აპრილს (ორი ეპიზოდი). საკასაციო სასამართლო კვლავაც ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ სასჯელის შერჩევისას, პიროვნების დახასიათების დროს, პირველ რიგში, გასათვალისწინებელია სწორედ მისი კრიმინალური წარსული და მიაჩნია, რომ პირობითი მსჯავრის მოხდისას ახალი განზრახი დანაშაულის ჩადენა დიდწილად უნდა ამცირებდეს დამნაშავის მიმართ მომავალში მსუბუქი სასჯელის გამოყე-

ნების შანსს. მოცემულ შემთხვევაში ცალსახაა, რომ სახელმწიფოს მხრიდან გამოჩენილმა ლმობიერებამ ვერ უზრუნველყო სასჯელის მიზანი, არამედ წაახალისა დ. ჩ., ჩადენა არაერთი ახალი განზრახი დანაშაული. საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დანაშაულების ხასიათთან მიმართებით, ასევე გასათვალისწინებელია, რომ დ. ჩ-ს ქმედებაში გამოკვეთილია დანაშაულთა სიმრავლე, ხოლო ცალკე აღებულ ყველა ეპიზოდში – ორ-ორი მაკვალიფიცირებული გარემოება: რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია და არაერთგზის, შესაბამისად, მიუხედავად იმისა, რომ დ. ჩ-ს სასჯელი უნდა დაენიშნოს იდეალური ერთობლიობით, მაკვალიფიცირებელ გარემოებათა კუმულაცია ცალსახად წარმოადგენს ჩადენილი ქმედებების მახასიათებელ ისეთ გარემოებას, რომელიც მათ საშიშროებას მნიშვნელოვნად ზრდის.

11. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებების, ასევე – პირის ინდივიდუალური მახასიათებლებისა და მსჯავრდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი (აღიარა ჩადენილი დანაშაულები; უდავოდ გახადა ბრალდების მხარის მტკიცებულებები, რითაც ხელი შეუწყო სწრაფ მართლმსაჯულებას; მართლსაწინააღმდეგოდ დაუფლებული ნივთების ნაწილი ამოღებულია) და დამამძიმებელი (პირობით მსჯავრდებულის მიერ გამოსაცდელი ვადის პერიოდში ახალი დანაშაულების ჩადენა; დანაშაულთა და დანაშაულთა მაკვალიფიცირებელ ნიშანთა სიმრავლე) გარემოებების გათვალისწინებითა და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე, 53-ე მუხლების მოთხოვნათა მხედველობაში მიღებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ დ. ჩ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ეპიზოდებისათვის უნდა მიესაჯოს – 6-6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო დანაშაულთა და განაჩენთა ერთობლიობისას, საბოლოო სასჯელი უნდა განესაზღვროს სასჯელთა შთანთქმის პრინციპის გამოყენებით, რაც, ჩადენილი დანაშაულების სიმძიმის, მათი საზოგადოებრივი საშიშროებისა და მსჯავრდებულის პიროვნების გათვალისწინებით, სრულად შეესაბამება სამართლიანობის აღდგენის, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებისა და დამნაშაის რესოციალიზაციის მიზნებს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 308-ე მუხლით და

დაადგინა:

1. ბათუმის რაიონული პროკურატურის პროკურორ ზურა ბაი-დოშვილის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 4 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. დ. რ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ და მიესაჯოს:

3.1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ რ. ც-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.2. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ი. ბ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.3. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ე. გ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ბ. ნ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ 2022 წლის 16 თებერვლის ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.7. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ 2022 წლის 17 თებერვლის ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.8. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (შპს „...“ ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.9. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ მ. ე-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

აღკვეთა;

3.10. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით და ამავე მუხლის მესამე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (დაზარალებულ მ. კ-ს 2022 წლის 16 თებერვლის ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.11. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით და ამავე მუხლის მესამე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით (დაზარალებულ მ. კ-ს 2022 წლის 17 თებერვლის ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.12. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ თ. გ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.13. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ რ. ც-ს ეპიზოდი) შეფარდებულმა სასჯელმა შთანთქას სხვა დანარჩენი სასჯელები და დ. ჩ-ს დანაშაულთა ერთობლიობით განესაზღვროს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.14. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად გაუქმდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით დადგენილი და ამავე სასამართლოს 2021 წლის 9 ივნისის განჩინებით შემცირებული პირობითი მსჯავრი;

3.15. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით შეფარდებულმა სასჯელმა – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთამ შთანთქას თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით დადგენილი და ამავე სასამართლოს 2021 წლის 9 ივნისის განჩინებით შემცირებული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – 1 წლით, 5 თვითა და 27 დღით თავისუფლების აღკვეთა და ჯარიმა – 5000 ლარი და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით დ. ჩ-ს მიესაჯოს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რომელიც აეთვალოს – 2022 წლის 11 აპრილიდან.

4. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 4 ნოემბრის განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

5. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

განაჩენით დანიშნული სასჯელის გამკაცრება

განაჩენი საქართველოს სახელით

№45აპ-23

13 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),

შ. თადუმაძე,

მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორ რომან ბოლქვაძის საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 ნოემბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა რომან ბოლქვაძემ, რომელიც ითხოვს განაჩენში ცვლილებების შეტანასა და დ. ჩ.-ს მიმართ ყველაზე მკაცრი სასჯელის გამოყენებას, ვინაიდან მიიჩნევს, რომ სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება უკანონო, დაუსაბუთებელი და უსამართლოა, რადგან მსჯავრდებულის მიერ მოვალეობათა დარღვევის ხასიათის, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნების, ქმედების განხორციელების სახის, ხერხისა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგის, ასევე – დამნაშავის წარსული ცხოვრების გათვალისწინებით, შეფარდებული სასჯელი არ შეესაბამება ჩადენილი ქმედებების ფაქტობრივ ხასიათს, ვერ შეამცირებს ახალი დანაშაულის ჩადენის რისკს და ვერ უზრუნველყოფს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით გათვალისწინებული სასჯელის მიზნების შესრულებას – სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დამნაშავის რესოციალიზაციას; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორცი-

ელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავეის წარსულ ცხოვრებას. გამომდინარე იქიდან, რომ მსჯავრდებულ დ. ჩ-ს არც უცდია დაზარალებულებისათვის აენაზღაურებინა მიყენებული ზიანი, ხოლო მოპოვებული ინფორმაციით ირკვევა, რომ იგი არაერთხელ არის მიცემული პასუხისგებაში და ასევე – მხილებული ანალოგიური დანაშაულების ჩადენაში, სასჯელის მიზნების უზრუნველსაყოფად მას უნდა შეეფარდოს სასჯელის უფრო მკაცრი სახე და ზომა.

2. ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 18 ივლისის განაჩენით დ. ჩ. – დაბადებული ..., – ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ე. მ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ი. ზ-ის ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ მ. გ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 5000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ რ. ჩ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 7000 ლარი; საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ფ. ბ-ს ეპიზოდი) ჯარიმა – 7000 ლარი. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, ერთმა სასჯელმა შთანთქმა დანარჩენი სასჯელები და საბოლოოდ განესაზღვრა ჯარიმა – 7000 ლარი.

3. სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ დ. ჩ-მ ჩაიდინა თაღლითობა, ესე იგი მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლება მოტყუებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, არაერთგზის (5 ეპიზოდი), რაც გამოიხატა შემდეგში:

3.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ, რომელიც თითქოსდა ფლობდა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის მალაზიას, 2021 წლის 20 იანვარს, დღის საათებში, ხ-ს სოფელ კ-ში, გაზქურის, მაცვივრის, მაგიდისა და 12 სკამის შეძენის ცრუ შეთავაზებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით დაეუფლა ე. მ-ს კუთვნილ – 400 ლარს, რამაც დაზარალებულს მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა.

3.2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ, რომელიც თითქოსდა ფლობდა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის მალაზიას, 2021 წლის 20 იანვარს, დღის საათებში, ხ-ს სოფელ მ-ში, „სამსუნგ-ის“ ფირმის მობილური ტელეფონის, სხვადასხვა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის შეძენის ცრუ შეთავაზებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით დაეუფლა ი. ზ-ს კუთვნილ – 550 ლარს, რამაც დაზარალებულს მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა.

3.3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ, რომელიც თითქოსდა ფლობდა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის მალაზიას, 2021 წლის 20 იანვარს, დღის საათებში, ხ-ს სოფელ მ-ში, სამზარეულოს ავეჯის შეძენის შემთხვევაში, საჩუქრად ტელევიზორის გადაცემის ცრუ დაპირებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით დაეუფლა მ. გ-ს კუთვნილ – 300 ლარს, რამაც დაზარალებულს მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა.

3.4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ, რომელიც თითქოსდა ფლობდა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის მალაზიას, 2021 წლის 24 იანვარს, დღის საათებში, სოფელ ც-ში, ცრუდ შეთავაზებული საძინებელი ავეჯისა და „Samsung Galaxy A10-ს“ მობილური ტელეფონის შეძენის შემთხვევაში, საჩუქრად „პლანშეტისა“ და სამზარეულოს ავეჯის გადაცემის ცრუ დაპირებით, არაერთგზის, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით დაეუფლა რ. ჩ-ს კუთვნილ – 1000 ლარს, რამაც დაზარალებულს მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა.

3.5. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ნასამართლევა დ. ჩ-მ, რომელიც თითქოსდა ფლობდა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის მალაზიას, 2021 წლის 26 იანვარს, დღის საათებში, სხვადასხვა საყოფაცხოვრებო ავეჯისა და ტექნიკის შეძენის ცრუ ... მყოფ ფ. ბ-ს პირად ანგარიშზე გადაარიცხინა და მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით დაეუფლა – 1000 ლარს, რამაც დაზარალებულს მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენა.

4. ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 18 ივლი-

სის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა რომან ბოლქვაძემ, რომელიც ითხოვდა განაჩენში ცვლილების შეტანასა და დ. ჩ-ს მიმართ სასჯელის გამკაცრებას.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 ნოემბრის განაჩენით ხელვაჩაურის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 18 ივლისის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გააანალიზა საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორ რომან ბოლქვაძის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. მხარეების მიერ სადავოდ არ გამხდარა და სასამართლოსაც წარმოდგენილი მტკიცებულებების ერთობლიობის – დაზარალებულების: რ. ჩ-ს, ი. ზ-ს, მ. გ-ს, ფ. ბ-სა და ე. მ-ს, მოწმეების – ნ. ჩ-ს, რ. ქ-სა და ა. გ-ს გამოკითხვის ოქმების, ინფორმაციის გამოთხოვის, პირის ამოცნობის, დოკუმენტების დათვალიერების, საგამოძიებო ექსპერიმენტების, ნივთიერი მტკიცებულების გახსნისა და დათვალიერების ოქმების, გრაფიკული ექსპერტიზის დასკვნის, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენისა და საქმეში არსებული სხვა სამხილების – გათვალისწინებითა და მსჯავრდებულის მიერ დანაშაულების აღიარების მხედველობაში მიღებით, გონივრულ ეჭვს მიღმა დადასტურებულად მიაჩნია, რომ დ. ჩ-მ ნამდვილად ჩაიდინა გასაჩივრებული განაჩენით მისთვის მსჯავრად შერაცხული ქმედებები – თაღლითობა, ესე იგი მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლება მოტყუებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, არაერთგზის (5 ეპიზოდ).

3. კასატორის – ბრალდების მხარის მიერ სადავოდ გამხდარ სასჯელთან მიმართებით აღსანიშნავია, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალის-

წინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს სასამართლო ითვალისწინებს დამნაშავეს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს, კერძოდ, დანაშაულის მოტივსა და მიზანს, ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს, ხერხსა და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, დამნაშავეს წარსულ ცხოვრებას, პირად და ეკონომიკურ პირობებს, ყოფაქცევას ქმედების შემდეგ, განსაკუთრებით – მის მისწრაფებას, აანაზღაუროს ზიანი, შეურიგდეს დაზარალებულს. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასჯელის მიზანია სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავეს რესოციალიზაცია.

4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაული, რომლის ჩადენისათვის დაედო მსჯავრი დ. ჩ-ს ისჯება ჯარიმით ან თავისუფლების აღკვეთით ვადით ექვსიდან ცხრა წლამდე.

5. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ სასამართლომ სასჯელის კონკრეტული სახისა და ზომის პერჩევის დროს სრულყოფილად უნდა შეაფასოს როგორც მსჯავრდებულის პიროვნება (მათ შორის: დამნაშავეს წარსული ცხოვრება, დანაშაულის ჩადენის შემდგომი ყოფაქცევა), ისე – მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმე, მატერიალურ-სამართლებრივი საკითხები (მათ შორის: ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა). ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი თანაბრად პასუხობდეს საქართველოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილ ყველა მიზანს, როგორც დამნაშავეს რესოციალიზაციასა და ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებას, ისე – სამართლიანობის აღდგენას.

6. მოცემულ სისხლის სამართლის საქმეში მსჯავრდებულის პიროვნულ მახასიათებლებთან ერთობლივად, მატერიალურ-სამართლებრივი თვალსაზრისით, საკასაციო სასამართლო განსაკუთრებულ ყურადღებას ამახვილებს დ. ჩ-ს ქმედებებში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებზე, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომაზე, კერძოდ, ერთი მხრივ, ყურადსაღებია, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგა-

მოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით დ. ჩ. საქმის არსებითი განხილვის გარეშე ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 55-ე მუხლის გამოყენებით, სასჯელად განსაზღვრული ჰქონდა – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რომელიც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩათვალა პირობითად, იმავე – 3 წლის გამოსაცდელი ვადით. მასვე, დამატებით სასჯელად დაეკისრა ჯარიმა – 5000 ლარი; თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2021 წლის 9 ივნისის განჩინებით დ. ჩ.-ს „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე გაუნახევრდა ზემოაღნიშნული სასჯელი და განესაზღვრა – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა, რომელიც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ასევე ჩათვალა პირობითად, იმავე – 1 წლისა და 6 თვის გამოსაცდელი ვადით, ხოლო ჯარიმის ნაწილში, განაჩენი დარჩა უცვლელად, რისი მხედველობაში მიღებითაც, პირობით მსჯავრდებულმა დ. ჩ.-მ ახალი განზრახი დანაშაულები ჩაიდინა სწორედ გამოსაცდელი ვადის პერიოდში – 2021 წლის 20 იანვარს (სამი ეპიზოდით), 2021 წლის 24 იანვარს და 2021 წლის 26 იანვარს ხოლო, მეორე მხრივ, გასათვალისწინებელია, რომ დ. ჩ.-ს ქმედებაში გამოკვეთილია დანაშაულთა სიმრავლე, ხოლო ცალკე აღებულ ყველა ეპიზოდში – ორ-ორი მაკვალიფიცირებული გარემოება: რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია და არაერთგზის, შესაბამისად, მიუხედავად იმისა, რომ დ. ჩ.-ს სასჯელი უნდა დაენიშნოს იდეალური ერთობლიობით, მაკვალიფიცირებელ გარემოებათა კუმულაცია ერთმნიშვნელოვნად წარმოადგენს ჩადენილი ქმედებების მახასიათებელ ისეთ გარემოებას, რომელიც მათ საშიშროებას მნიშვნელოვნად ზრდის.

7. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლომ შეაფასა როგორც სასჯელის დანიშვნის ზოგადსავალდებულო გარემოებები, ასევე – პირის ინდივიდუალური მახასიათებლები და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე, 53-ე მუხლების მოთხოვნათა გათვალისწინებითა და მსჯავრდებულის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი (ალიარა ჩადენილი დანაშაულები; უდავოდ გახადა ბრალდების მხარის მტკიცებულებები, რითაც ხელი შეუწყო სწრაფ მართლმსაჯულებას) და დამამძიმებელი (პი-

რობით მსჯავრდებულის მიერ გამოსაცდელი ვადის პერიოდში ახალი დანაშაულების ჩადენა; დანაშაულთა და დანაშაულთა მაკვალიფიცირებელ ნიშანთა სიმრავლე) გარემოებების გათვალისწინებით, მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ დ. ჩ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ეპიზოდებისათვის უნდა მიესაჯოს – 6-6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო დანაშაულთა ერთობლიობისას, საბოლოო სასჯელი უნდა განესაზღვროს სასჯელთა შთანთქმის პრინციპის გამოყენებით, რაც, თანაბრად პასუხობს საქართველოს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე მუხლით დადგენილ ყველა მიზანს – სამართლიანობის აღდგენას, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებასა და დამნაშავის რესოციალიზაციას.

8. საკასაციო სასამართლო აქვე აღნიშნავს: მიუხედავად იმისა, რომ თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით პირობით მსჯავრდებულმა დ. ჩ-მ ახალი განზრახი დანაშაულები ჩაიდინა გამოსაცდელი ვადის პერიოდში, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, პირობითი მსჯავრის გაუქმებისა და განაჩენთა ერთობლიობით საბოლოო სასჯელის განსაზღვრის საფუძველია, იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 16 მაისის განაჩენით თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა საგამოძიებო, წინასასამართლო სხდომისა და არსებითი განხილვის კოლეგიის 2020 წლის 21 ოქტომბრის განაჩენით დ. ჩ-ს მიმართ განსაზღვრული პირობითი მსჯავრი უკვე გაუქმებულია, საკასაციო სასამართლო მოკლებულია შესაძლებლობას ხელმეორედ გააუქმოს პირობითი მსჯავრი და განაჩენთა ერთობლიობით დანიშნოს საბოლოო სასჯელი.

9. ამდენად, ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორ რომან ბოლქვაძის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 ნოემბრის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება სასჯელის დამძიმების კუთხით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 308-ე მუხლით და

დაადგინა:

1. ხელვაჩაურის რაიონული პროკურატურის პროკურორ რომან ბოლქვაძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. დ. ჩ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ და მიესაჯოს:

3.1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ე. მ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.2. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ი. ზ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.3. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ მ. გ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ რ. ჩ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ფ. ბ-ს ეპიზოდი) – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით (დაზარალებულ ფ. ბ-ს ეპიზოდი) შეფარდებულმა სასჯელმა შთანთქმას სხვა დანარჩენი სასჯელები და დ. ჩ-ს დანაშაულთა ერთობლიობით განესაზღვროს – 6 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც აეთვალოს განაჩენის მიღების დღიდან – 2023 წლის 13 ივნისიდან.

4. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 29 ნოემბრის განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

5. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

განაჩენით დანიშნული სასჯელის გამკაცრება

განაჩენი საქართველოს სახელით

№201აპ-23

19 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**
ნ. სანდოძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
შ. თაღუმაძე

ზეპირი მოსმენით განიხილა ქვემო ქართლის საოლქო პროკუ-
რატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსის – ზვიად ფხა-
კაძის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს
სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 16 იანვრის გა-
ნაჩენზე.

აღწერილობით – სამოტივაციო ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. ო. ჯ-ი ცნობილ იქნა ბრალდებულად საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 218-ე მუხლის პირველი ნაწილით (დიდი ოდე-
ნობით გადასახადისთვის განზრახ თავის არიდება) გათვალისწი-
ნებული დანაშაულის ჩადენისთვის, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2021 წლის 2 ივნისს გამოიცა აუდიტის დეპარტამენტის №1...
ბრძანება შპს „ო-ს“ (ს/ნ 4...) სრული კამერალური საგადასახადო
შემონუმების შესახებ. შესამონუმებელი პერიოდი – 2021 წლის 29 იან-
ვრიდან 2021 წლის 1 მაისი. შპს „ო.“ დარეგისტრირდა 2021 წლის 29
იანვარს. საქმიანობის სფერო – შავი და ფერადი ლითონების ჩაბა-
რება და რეალიზაცია. საწარმოს დირექტორი და დამფუძნებელია
ო. ჯ-ი. აუდიტის დეპარტამენტის 2021 წლის 28 ივნისის საგადასა-
ხადო შემონუმების აქტით 2021 წლის 12 ივლისის №0... საგადასახა-
დო მოთხოვნის საფუძველზე, შპს „ო-ს“ სახელმწიფო ბიუჯეტის
სასარგებლოდ დაერიცხა სულ 167705 ლარი, მათ შორის ძირითადი
– 109148 ლარი და ჯარიმა – 54835 ლარი. აღნიშნულ საგადასახადო
მოთხოვნას გადამხდელი 2021 წლის 13 ივლისს გაეცნო RS.GE-ზე,
რაც გასაჩივრდა შემოსავლების სამსახურის აუდიტის დეპარტა-
მენტში და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს დავების საბჭო-
ში, თუმცა შპს „ო-ს“ მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა. საქართველოს
ფინანსთა სამინისტროს დავების საბჭოს გადაწყვეტილებას გაეც-

ნო ელექტრონულად 2022 წლის 12 მაისს. საწარმოს მოთხოვნა სამართლოში არ გაუსაჩივრებია და მასთან არც საგადასახადო შეთანხმება გაფორმებულია.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. რუსთავის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 9 ნოემბრის განაჩენით ო. ჯ-ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 218-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა ჯარიმა – 10000 ლარი.

2.2. რუსთავის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 9 ნოემბრის განაჩენი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრა ქვემო ქართლის საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორმა ქეთევან სონიძემ, რომელმაც მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და ო. ჯ-ისთვის უფრო მკაცრი სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 16 იანვრის განაჩენით ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და რუსთავის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 9 ნოემბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

3.2. 2023 წლის 15 თებერვალს ქვემო ქართლის საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსმა ზვიად ფხაკაძემ საკასაციო საჩივრით მომართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 16 იანვრის განაჩენში ცვლილების შეტანა და მსჯავრდებულისთვის უფრო მკაცრი სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა.

3.3. 2023 წლის 24 თებერვალს მსჯავრდებულ ო. ჯ-ის ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა მ. ბ.მა წარმოადგინა შესაგებელი და ითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება.

4. კასატორის არგუმენტები:

4.1. კასატორის პოზიციით, ო. ჯ-ისთვის დანიშნული სასჯელი არ შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებას, მის მიერ ჩადენილ დანაშაულებრივ ქმედებას და ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნების მიღწევას, ვინაიდან მიყენებული ზიანის ოდენობა შეადგენს 109000 ლარზე მეტს, რაც ბევრად აღემატება ო. ჯ-ისთვის სასჯელის სახით განსაზღვრულ ჯარიმას – 10000 ლარს. გარდა ამისა,

მიყენებული ზიანი დღეის მდგომარეობით ანაზღაურებული არ არის.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

5.1. საკასაციო პალატამ შეისწავლა სისხლის სამართლის საქმის მასალები, შეამოწმა საკასაციო საჩივრის მოთხოვნის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ კასატორის მოთხოვნა სასჯელის დამძიმებასთან დაკავშირებით უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, შემდეგ გარემოებათა გამო:

5.2. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სასჯელი სამართლიანობის აღდგენის, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებისა და დამნაშავის რესოციალიზაციის მიზნებს ემსახურება. სასჯელის მიზანს არ წარმოადგენს ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა. თავისუფლების აღკვეთა, როგორც ადამიანის თავისუფლების შეზღუდვის უმკაცრესი ფორმა, გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში, როდესაც ეს აუცილებელია ქმედების სიმძიმის, მოსალოდნელი საფრთხეების, დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული გარემოებების, დამნაშავის პიროვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით.

5.3. „დანაშაულისთვის გათვალისწინებული სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივ, უნდა იყოს შესაძლებლობა, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

5.4. „მხოლოდ ზოგადი პრევენცია ვერ იქნება საკმარისი და თვითკმარი პირის მიმართ ნებისმიერი სასჯელის გამოყენებისთვის, რადგან ასეთი მიდგომით ადამიანი გადაიქცევა სახელმწიფოს ხელში საზოგადოების „დაშინების იარაღად“, იძულების ღონისძიების გამოყენების მუქარის შიშველ ობიექტად, რაც გამორიცხულია და დაუშვებელი სამართლებრივ სახელმწიფოში“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-52).

5.5. სასჯელის მიზნის რეალიზაციას სასჯელის სიმკაცრე კი არა, მისი გარდაუვალობა განაპირობებს. მთავარია, არა დამნაშავის მკაცრად დასჯა, არამედ ის, რომ დანაშაულის შემთხვევა არ დარჩეს სათანადო რეაგირების გარეშე და ეს რეაგირება იყოს დამნაშავის პიროვნების, მის მიერ ჩადენილი ქმედების, მის მიმართ არსე-

ბული შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების მაქსიმალური სიზუსტით შეფასების ადეკვატური.

5.6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ვინაიდან თავისუფლების აღკვეთა წარმოადგენს ადამიანის თავისუფლების შეზღუდვის უმკაცრეს ფორმას, ამა თუ იმ ქმედებისათვის სასჯელის სახით პატიმრობის გამოყენება უნდა მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ეს აუცილებელია ქმედების სიმძიმის, მოსალოდნელი საფრთხეების, დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული გარემოებების, დამნაშავეს პიროვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით, როდესაც თუ არა საზოგადოებისაგან პირის იზოლირება, შეუძლებელი იქნება მისგან პოტენციურად მომდინარე სხვა საფრთხეების განეიტრალება და სასჯელის მიზნების მიღწევა და თუ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის მიზნის მისაღწევად ობიექტურად საკმარისი არ არის პასუხისმგებლობის სხვა, არასაპატიმრო ალტერნატივები.

5.7. საკასაციო სასამართლო სასჯელის დანიშვნისას ითვალისწინებს ჩადენილი ქმედების ხასიათსა და სიმძიმეს, პირის ინდივიდუალურ მახასიათებლებს (მსჯავრდებულმა აღიარა და მოინანია ჩადენილი დანაშაული, უდავოდ მიიჩნია მტკიცებულებები, რითაც ხელი შეუწყო საქმეზე სწრაფი მართლმსაჯულების განხორციელებას, აქვს ჯანმრთელობის მძიმე მდგომარეობა და მკურნალობას გადის თურქეთის რესპუბლიკაში, გარდა ამისა, მან დაიწყო მიყენებული ზიანის ანაზღაურება და საქართველოს უზენაეს სასამართლოში წარმოადგინა 10000 ლარის სახელმწიფო ხაზინაში გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი). ყოველი ზემოაღნიშნულისა და მსჯავრდებულის პიროვნების გათვალისწინებით, საკასაციო პალატას მიზანშეწონილად არ მიაჩნია ო. ჯ-სთვის ყველაზე მკაცრი სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრა. ამასთან, სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სასჯელის მიზანი სამართლიანობის აღდგენასთან ერთად ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დანაშაულის ჩამდენი პირის რესოციალიზაციაა. საკასაციო სასამართლო ასევე ყურადღებას ამახვილებს საქმის ინდივიდუალურ გარემოებებზე და მიაჩნია, რომ ო. ჯ-სთვის განსაზღვრული სასჯელი – ჯარიმა 10000 ლარი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს და ო. ჯ-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 218-

ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის სასჯელის სახედ და ზომად უნდა განესაზღვროს ჯარიმა – 30000 ლარის ოდენობით, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლის სანქციის ფარგლებშია, შესაბამემა საქმის ინდივიდუალურ გარემოებებს (ჩადენილი დანაშაულის ხასიათსა და მსჯავრდებულის პიროვნებას) და სრულად უზურნველყოფს სასჯელის მიზნებს.

5.8. რაც შეეხება კასატორის პოზიციას ზიანის აუნაზღაურებლობის შესახებ აღსანიშნავია, რომ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატამ არაერთხელ განმარტა, რომ ზიანის ნებაყოფლობით ანაზღაურება არის პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი გარემოება და ამ წამახალისებელი ნორმის შეუსაბამო ქმედება პასუხისმგებლობის დამამძიმებლად ვერ მიიჩნევა (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2010 წლის 7 ივნისის №1019აპ-09 განჩინება; საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2010 წლის 27 ოქტომბრის №611აპ-10 განჩინება). საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 1 ივლისის №223აპ-21 გადაწყვეტილებაში მითითებულია: „რაც შეეხება ზიანის ანაზღაურებას, პალატა აღნიშნავს, რომ დაუშვებელია მსჯავრდებულის პასუხისმგებლობის დამამძიმებლად მიეთითოს ისეთ გარემოებაზე, რომლის შესრულებას ან დაკმაყოფილებას კანონი მას არ ავალდებულებს. დაზარალებულს უფლება აქვს, ზიანის ანაზღაურება მოითხოვოს სამოქალაქო სამართალწარმოების წესით“. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 28 ივნისის გადაწყვეტილებაში კი განმარტებულია, რომ: „ზიანის ანაზღაურება და დაზარალებულთან შერიგება წარმოადგენს პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ გარემოებებს და სასჯელზე გავლენას ახდენს შემსუბუქების თვალსაზრისით, ხოლო საწინააღმდეგო მოცემულობა არ შეიძლება შეფასდეს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებად. ამასთან, ზიანის ანაზღაურებასთან მიმართებით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ მყარად დადგენილი პრაქტიკის თანახმად, ზიანის აუნაზღაურებლობა არ შეიძლება შეფასდეს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებად და შესაბამისად, ვერ იქნება გათვალისწინებული სასჯელის დანიშვნის დროს როგორც დამამძიმებელი გარემოება“. საკასაციო სასამართლო სრულად იზიარებს ზემოაღნიშნულ განმარტებებს და მიაჩნია, რომ ზიანის აუნაზღაურებლობის ფაქტი არ შეიძლება მოაზრებული იქნეს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება, შესაბამისად, მოცემულ შემთხვევაში მსჯავრდებულის პიროვნული მახა-

სიათებლებისა და ჯანმრთელობის მდგომარეობის გათვალისწინებით, მხოლოდ ის ფაქტი, რომ ო. ჯ-ს სრულად ანაზღაურებული არ აქვს მიყენებული ზიანი საფუძვლად ვერ დაედება მისთვის ყველაზე მკაცრი სასჯელის – თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრას.

5.9. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 16 იანვრის განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, ამავე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ქვემო ქართლის საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსის – ზვიად ფხაკაძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 16 იანვრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ო. ჯ-ი ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 218-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – ჯარიმა 30 000 ლარი.

4. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

5. განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიექცევა გამოტანისთანავე;

6. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**ბრალის აღიარება მხოლოდ სასამართლო გამოძიების
გოლო ეტაპზე ვერ იქნება მიჩნეული გამოძიებასთან
თანამშრომლობად საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის
მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული მიზნებისათვის**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№444აპ-23

30 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. ვასაძე**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თბილისის გლდანი-ნაძალა-
დევის რაიონული პროკურორის მოადგილის – დავით ხვედელიძის
საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023
წლის 23 მარტის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით ჯ. დ-ს ბრა-
ლად ედებოდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემ-
დგომში – საქართველოს სსკ-ის) 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილი-
თა და საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“
ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენა.

2. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ჯ. დ-ს მიერ ჩა-
დენილი ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

2.1. 2022 წლის 19 ოქტომბერს, დაახლოებით 18:30 საათზე, ქ.
თ-ში, ჯ. დ-მა მამის – ს. დ-ს მიმართ ფიზიკურად იძალადა, კერ-
ძოდ, ხელით მიაყენა დაზიანებები სახისა და თავის არეში. ჯ. დ-ს
მიერ განხორციელებული ქმედებების შედეგად ს. დ-მა განიცადა
ფიზიკური ტკივილი;

2.2. 2022 წლის 19 ოქტომბერს, დაახლოებით 18:30 საათზე, ქ.
თ-ში, ჯ. დ. მამას – ს. დ-ს, ჩაქურჩის გამოყენებით, დაემუქრა სი-
ცოცხლის მოსპობით, კერძოდ, უთხრა, რომ მოკლავდა. ჯ. დ-ს მი-
ერ ჩადენილი სიცოცხლის მოსპობის მუქარა ს. დ-მა აღიქვა რეა-
ლურად და გაუჩნდა მისი განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 23 იანვრის გა-
ნაჩენით:

3.1. ჯ. დ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-

ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

3.2. ჯ. დ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 1 წლითა და 10 თვით თავისუფლების აღკვეთა;

3.3. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და დანაშაულთა ერთობლიობით, ჯ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე, 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოხდით, ხოლო დარჩენილი 1 წელი, ჩაეთვალა პირობითად და საქართველოს სსკ-ის 64-ე მუხლის საფუძველზე, გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა 1 წელი;

3.4. საქართველოს სსკ-ის 73-ე მუხლის მე-10 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, გაუქმდა სპეციალური პენიტენციური სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს მესამე ადგილობრივი საბჭოს 2022 წლის 7 აპრილის №... გადაწყვეტილებით შეცვლილი სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 2486 საათის ხანგრძლივობით და საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, ბოლო განაჩენით დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 13 სექტემბრის განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, ჯ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე, 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა პენიტენციურ დაწესებულებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი 1 წელი, ჩაეთვალა პირობითად და საქართველოს სსკ-ის 64-ე მუხლის საფუძველზე, გამოსაცდელ ვადად დაუდგინდა – 1 წელი;

3.5. ჯ. დ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავებიდან – 2022 წლის 20 ოქტომბრიდან.

4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 23 იანვრის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბრალდების მხარემ. პროკურორმა ანა კაპანაძემ მოითხოვა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 23 იანვრის განაჩენში ცვლილების შეტანა სასჯელის დამძიმების კუთხით და მსჯავრდებულ ჯ. დ-სათვის უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 23 მარტის

განაჩენით თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 23 იანვრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 23 მარტის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურორის მოადგილე დავით ხვედელიძემ და მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა სასჯელის დამძიმების კუთხით და მსჯავრდებულ ჯ. დ-სათვის უფრო მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა, გააანალიზა კასატორის საკვანძო არგუმენტები და მიაჩნია, რომ თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურორის მოადგილის – დავით ხვედელიძის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსკ-ის) 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. ბრალდების მხარე საკასაციო საჩივრით ითხოვს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 23 მარტის განაჩენში ცვლილების შეტანას, ჯ. დ-სათვის განსაზღვრული სასჯელის დამძიმებას, მისთვის მკაცრი სასჯელის განსაზღვრას, ვინაიდან ვერ დგინდება ჯ. დ-ს თანამშრომლობა გამოძიებასთან.

3. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ მსჯავრდებულ ჯ. დ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენა დადასტურებულია მსჯავრდებულის აღიარებით, დაზარალებულისა და მოწმეთა გამოკითხვის ოქმებით, შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმით, საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმებით, ინფორმაციის გამოთხოვის ოქმებით, ნივთიერი მტკიცებულების გახსნისა და დათვალიერების ოქმებით, ამოღების ოქმით, პაციენტის სამედიცინო ბარათით და საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებების ერთობლიობით, რასაც მხარეებიც არ ხდიან სადავოდ.

4. რაც შეეხება ჯ. დ-სათვის განსაზღვრულ სასჯელს, სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. სასჯელის სამართლიანობა კი უნდა შეფასდეს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პრინციპის გათვალისწინებით,

იყოს მსჯავრდებულის პიროვნებისა და ჩადენილი დანაშაულის თანაზომიერი. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ „სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება „საქართველოს მოქალაქე ბექა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

5. მოცემულ შემთხვევაში საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება და მხარეებიც არ ხდიან სადავოდ, რომ ჯ. დ-მა საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაული ჩაიდინა განზრახ მძიმე დანაშაულისათვის ნასამართლობის პირობებში (თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 13 სექტემბრის განაჩენით ჯ. დ-ს განესაზღვრა 4 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც შემდგომში აღმოსავლეთ საქართველოს მესამე ადგილობრივი საბჭოს 2022 წლის 7 აპრილის გადაწყვეტილებით შეეცვალა საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომით და გათავისუფლდა 2022 წლის 8 აპრილს). შესაბამისად, საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 11¹,151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის ყველაზე მკაცრი სახის სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა განესაზღვრა საქართველოს სსკ-ის მე-17-ე და 58-ე მუხლის მოთხოვნათა დაცვით (დანაშაულის რეციდივის მხედველობაში მიღებით).

6. რაც შეეხება სააპელაციო სასამართლოს მიერ მსჯავრდებულ ჯ. დ-სათვის საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენებას, სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ კანონმდებელი საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენების სავალდებულო წინაპირობად მიიჩნევს კუმულაციურად შემდეგი გარემოებების არსებობას (რაც მოცემულ შემთხვევაში არ იკვეთება): ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) მიერ დანაშაულის აღიარებას (თუ პირს არ წაასწრეს დანაშაულის ჩადენისას ან ჩადენისთანავე), დანაშაულის ჩადენაში თანამონაწილეების დასახელებასა და გამოძიებასთან თანამშრომლობას (მაგალითისთვის: იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 11 ოქტომბრის განჩინება №305აპ-21; 2022 წლის 10 ოქტომბრის განჩინება N №669აპ-22; 2022 წლის 31 იანვრის განჩინება NN#888აპ-21;).

6.1. მოცემულ შემთხვევაში ჯ. დ-ს გამოძიების ეტაპზე (ბრალ-

დებულის გამოკითხვის 2022 წლის 20 ოქტომბრის ოქმის თანახმად, იგი არ აღიარებს ბრალს და იყენებს დუმილის უფლებას) და პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას, გარდა დასკვნითი სხდომისა (სასამართლო სხდომის 2022 წლის 22 დეკემბრის ოქმის თანახმად, ბრალდებული არ ცნობს თავს დამნაშავედ) არ აღიარებდა ჩადენილ დანაშაულს. ჯ. დ-მა პირველ ინსტანციაში საქმის განხილვის მხოლოდ დასკვნით ეტაპზე აღიარა დანაშაულის ჩადენა (სასამართლო სხდომის 2023 წლის 23 იანვრის ოქმი. ბრალის აღიარება მხოლოდ სასამართლო განხილვის დასკვნით ეტაპზე კი ვერ იქნება მიჩნეული გამოძიებასთან თანამშრომლობად საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული მიზნებისათვის და არ წარმოადგენს საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენებისათვის თვითკმარ სამართლებრივ საფუძველს (იხ. პუნქტი 6). შესაბამისად, განსახილველ შემთხვევაში არ არსებობს საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის გამოყენების სამართლებრივი საფუძველები.

7. ამასთან, სასამართლო ითვალისწინებს, ჯ. დ-ს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელ და დამამძიმებელ გარემოებებს (დანაშაულის ჩადენა ოჯახის წევრის მიმართ), ჩადენილი ქმედების სიმძიმეს (ჩაიდინა ნაკლებად მძიმე დანაშაულები), ქმედებაში გამოვლენილ მართლსაწინააღმდეგო ნებას, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათსა და ზომას, ქმედების განხორციელების სახეს (ძალადობრივი დანაშაული), ხერხს (ჩაქუჩის გამოყენებით) და მართლსაწინააღმდეგო შედეგს, მსჯავრდებულის პიროვნებას, რომ ჯ. დ-მა განზრახი მძიმე დანაშაულისათვის ნასამართლობის (საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა და საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით) პირობებში ჩაიდინა ბრალად წარდგენილი ქმედებები – 2022 წლის 19 ოქტომბერს იძალადა და სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა მამას – ს. დ-ს.

8. სასამართლო ითვალისწინებს ჯ. დ-ს წინა ნასამართლობას, საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილითა და 39-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ სასჯელის დანიშვნის ზოგადსაველდებულო მოთხოვნებს, სასჯელის მიზნებს (სამართლიანობის აღდგენა, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილება და დამნაშავის რესოციალიზაცია), რომლის თანახმად, „სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება უნდა მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწვევა).

ყვეტილება „საქართველოს მოქალაქე ბექა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38). შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო ეთანხმება დანიშნული სასჯელის სახეს (თავისუფლების აღკვეთა) და ზომას (2 წელი), მაგრამ, უსაფუძვლოდ გამო, არ ეთანხმება საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენებას. შესაბამისად, ვინაიდან საქმის მასალებით ცალსახად დასტურდება, რომ არ არსებობს საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული შეღავათის გამოყენების წინაპირობა (სისხლის სამართლის საქმის მასალებით არ დასტურდება ჯ. დ-ს მიერ გამოძიებასთან თანამშრომლობა), ჯ. დ-სათვის გასაჩივრებული განაჩენით განსაზღვრული სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით – უნდა განისაზღვროს სრულად სასჯელაღსრულების დაწყებულებაში მოხდით.

სარეზოლუციო ნაწილი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურორის მოადგილის – დავით ხვედელიძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 23 მარტის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. ჯ. დ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

4. ჯ. დ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 11¹, 151-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს 1 წლითა და 10 თვით თავისუფლების აღკვეთა;

5. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმოს ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და დანაშაულთა ერთობლიობით, ჯ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

6. საქართველოს სსკ-ის 73-ე მუხლის მე-10 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, გაუქმდეს სპეციალური პენიტენციური

სამსახურის აღმოსავლეთ საქართველოს მესამე ადგილობრივი საბჭოს 2022 წლის 7 აპრილის №... გადაწყვეტილებით შეცვლილი სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 2486 საათი და საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, ბოლო განაჩენით დანიშნულმა სასჯელმა შთანთქმის თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 13 სექტემბრის განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, ჯ. დ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

7. ჯ. დ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყოს დაკავებიდან – 2022 წლის 20 ოქტომბრიდან.

8. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

9. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

**საქართველოს სსკ-ის 53¹ მუხლის მე-3 ნაწილის
დანაწესის გამოყენება საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე
მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ოჯახის
წევრის მიმართ ჩადენის გამო გამოინვავეს
მსჯავრდებულის მდგომარეობის გაუმართლებელ
დამკვიდრებას**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№ 150აპ-23

8 მაისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),

შ. თადუმაძე,

მ. ვასაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ გ. შ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატის – ხ-ა ჩ-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 20 დეკემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების მიხედვით:

1.1. გ. შ. ცნობილ იქნა ბრალდებულად საქართველოს სისხლის

სამართლის კოდექსის (შემდგომში – საქართველოს სსკ-ის) 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით (შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შეუსრულებლობა) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის, რაც გა-
მოიხატა შემდეგში:

1.2. 2022 წლის 28 თებერვალს, საქართველოს შსს-ის ქ. თ-ს მი-
ერ გ. შ-ს მიმართ გამოიცა შემაკავებელი ორდერი №..., რომლითაც
გ. შ-ს, ქ. ა-ს მიმართ ჩადენილი ფსიქოლოგიური ძალადობის გამო,
აეკრძალა ქ. ა-სთან, მის სახლთან, სამსახურთან და იმ ადგილებ-
თან მიახლოება, სადაც მსხვერპლი იმყოფებოდა. გ. შ-ს აგრეთვე
აეკრძალა ქ. ა-სთან ნებისმიერი სახის კომუნიკაცია, მათ შორის –
ტელეფონის, სოციალური ქსელისა და სხვა ტექნიკური საშუალე-
ბის გამოყენებით. 2022 წლის 28 თებერვალს, დილით, მას შემდეგ,
რაც გ. შ-ს გააცნეს მის მიმართ გამოცემული შემაკავებელი ორდე-
რი და განემარტა ორდერით განსაზღვრული ვალდებულებები, იგი
მივიდა ქ. ა-ს საცხოვრებელ სახლში, მდებარე: ქ. ბ. კ-ის ქუჩა №...ში,
რითიც დაარღვია შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული
მოთხოვნები და ვალდებულებები.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 5 ოქტომ- ბრის განაჩენით:

2.1. გ. შ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 11¹,
381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაუ-
ლის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავი-
სუფლების აღკვეთა 1 წლით;

2.2. გ. შ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების
მომენტიდან – 2022 წლის 28 თებერვლიდან.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 5 ოქტომბრის
განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა დაცვის მხარემ. მსჯავ-
რდებულ გ. შ-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა – ხ. ჩ-ემ მო-
ითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გა-
მამართლებელი განაჩენის დადგენა.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 20 დეკემ-
ბრის განაჩენით სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და თბი-
ლისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 5 ოქტომბრის განაჩენი
დარჩა უცვლელად.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 20 დეკემ-
ბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ გ. შ-ს
ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა – ხ. ჩ-ემ. კასატორმა მოით-
ხოვა გასაჩივრებული განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამა-
მართლებელი განაჩენის დადგენა.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა სისხლის სამართლის საქმის მასალები, შეამოწმა დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და გასაჩივრებული განაჩენი უნდა დარჩეს უცვლელად, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო სრულად იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას გ. შ-ს საქართველის სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში დამნაშავედ ცნობის შესახებ და აღნიშნავს, რომ საქმეში წარმოდგენილი, ერთმანეთთან შეთანხმებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით უტყუარად დასტურდება გ. შ-ს მიერ მისთვის მსჯავრად შერაცხული ქმედების ჩადენა, კერძოდ:

3. 2022 წლის 28 თებერვალს, 01:40 საათზე, ქ. ა-ს მოთხოვნით, ფსიქოლოგიური ძალადობის ფაქტზე, გ. შ-ს მიმართ გამოიცა შემაკავებელი ორდერი №.... ორდერის პირობების თანახმად, გ. შ-ს 30 დღით აეკრძალა მსხვერპლთან, მის საცხოვრებელ სახლთან, სამსახურსა და იმ ადგილებთან მიახლოება, სადაც მსხვერპლი იმყოფება. გ. შ-ს აგრეთვე აეკრძალა ქ. ა-სთან ნებისმიერი სახის კომუნიკაცია, მათ შორის – ტელეფონის, სოციალური ქსელისა და სხვა ტექნიკური საშუალებების გამოყენებით. შემაკავებელ ორდერზე დაფიქსირებულია გ. შ-ს, ქ. ა-სა და გამომძიებელ დ. ს-ს ხელმოწერები.

4. საქმეში არსებული დანაშაულის შეტყობინების რეგისტრაციის ბარათის თანახმად, 2022 წლის 28 თებერვალს, 06:20 საათზე, შეტყობინების ინიციატორმა – ქ. ა-მ განაცხადა, რომ „მისი არაოფიციალური მეუღლე მეორედ მიუვარდა სახლში, კარი შეანგრია, წაართვა ტელეფონი და წასვლას აპირებდა. ვარაუდობს, რომ ახლომახლოსა.“

5. ბრალდებულის დაკავების ოქმის თანახმად, გ. შ. დააკავეს 2022 წლის 28 თებერვალს, 07:55 საათზე, ქ., ბ. კ-ის ქუჩა №-ში მდებარე საცხოვრებელ ბინაში.

6. გამომძიებელ დ. ს-ს ჩვენებით დასტურდება, რომ გ. შ-ს სატელეფონო საუბრისას დეტალურად განუმარტა მის მიმართ 2022 წლის 28 თებერვალს, 01:40 საათზე გამოცემული შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული აკრძალვები, გასაჩივრების წესი და ვადა, აგრეთვე ორდერის დარღვევის შემთხვევაში მოსალოდნელი სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა. გამომძიებლის განმარტებით, ვინაიდან იყო ლამის დრო, გ. შ. ორდერის გადასაცემად დაიბარა მეორე დღეს, თუმცა, სატელეფონო საუბრის დასრულებით

ბიდან დაახლოებით 10 წუთში ბრალდებული თავად გამოცხადდა პოლიციის განყოფილებაში, რა დროსაც გამომძიებელმა კიდევე ერთხელ აუხსნა ორდერის პირობები (მათ შორის, რომ არ ჰქონდა საცხოვრებელ სახლში – ბ. კ-ის ქ. №-ში მდებარე ბინაში მისვლის უფლება) და გადასცა ორდერის ასლი. შემაკავებელი ორდერის გაცნობისა და გადაცემის ფაქტი გ. შ-მ დაადასტურა ხელმოწერით. მოწმის განმარტებით, ამის შემდეგ, რამდენიმე საათში კვლავ მიიღეს შეტყობინება გ. შ-ს მსხვერპლის საცხოვრებელ ბინაში მისვლის შესახებ, რითაც მან დაარღვია შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული ვალდებულებები. გამომძიებლის განმარტებით, გ. შ. დააკავა დაზარალებულ ქ. ა-ს საცხოვრებელ ბინაში.

7. დაზარალებულ ქ. ა-ს ჩვენებით, 2015 წლიდან არარეგისტრირებულ ქორწინებაში იმყოფება გ. შ-სთან. ცხოვრობენ ქ. ბ. კ-ის ქუჩა №..-ში მდებარე საცხოვრებელ სახლში და ეწევიან ერთიან საოჯახო მეურნეობას. 2022 წლის 28 თებერვალს, გ. შ. იქცეოდა აგრესიულად, გახდა არაადეკვატური, მეუღლეს აყენებდა სიტყვიერ შეურაცხყოფას, რის გამოც, დაზარალებულის მოთხოვნით, ბრალდებულის მიმართ გამოიცა შემაკავებელი ორდერი, რომლის თანახმად, გ. შ-ს აეკრძალა ქ. ა-სთან და მის საცხოვრებელ სახლთან მიახლოება. მიუხედავად იმისა, რომ ბრალდებულისათვის ცნობილი იყო აკრძალვის თაობაზე, შემაკავებელი ორდერის გამოცემიდან რამდენიმე საათში გ. შ. დაბრუნდა მათ საცხოვრებელ სახლში, ნიხლით შეანგრია კარი და შევიდა. დაზარალებულმა მეუღლეს შეახსენა, რომ შემაკავებელი ორდერით აკრძალული ჰქონდა მასთან მიახლოება, თუმცა ბრალდებული სთხოვდა, მიეცა დილამდე დარჩენის უფლება. მეუღლეებს შორის კონფლიქტურ სიტუაციას ესწრებოდა დაზარალებულის შვილი, რომელიც იყო ძალიან შეშინებული და ბავშვის ინტერესების გათვალისწინებით, ქ. ა-მ კვლავ დარეკა 112-ში. დაზარალებულის განმარტებით, ადგილზე მისულმა პოლიციის თანამშრომლებმა დააკავეს გ. შ.

8. გ. შ-ს განმარტებით, 2022 წლის 28 თებერვალს, დაახლოებით 02:00 საათზე, დაურეკა გამომძიებელმა, განუმარტა, რომ მის მიმართ გამოცემული იყო შემაკავებელი ორდერი და მეორე დღეს დაიბარა პოლიციის განყოფილებაში ორდერის გადასაცემად. სატელეფონო საუბრიდან რამდენიმე წუთში თავად მივიდა გამომძიებელთან, რომელმაც კვლავ აუხსნა, რომ მის მიმართ გამოცემული იყო შემაკავებელი ორდერი და უთხრა: „გაძლევ შემაკავებელ ორდერს და არ გაეკარო სახლს“. ბრალდებულის განმარტებით, გამომძიებელმა მხოლოდ სიტყვიერად აცნობა აკრძალვის თაობაზე და ორდერის ასლი არ გადაუცია. შემაკავებელ ორდერზე დაფიქსირებული ხელმოწერა მას არ ეკუთვნის. გ. შ-ს ჩვენებით, მის შე-

კითხვაზე, ჰქონდა თუ არა სახლში მისვლის უფლება, გამომძიებელმა უპასუხა, რომ თუ არავინ დარეკავდა პოლიციაში, შეეძლო სახლში მისვლა.

9. ამდენად, საქმეში წარმოდგენილი, ერთმანეთთან შეთანხმებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებებით (2022 წლის 28 თებერვლის №.. შემაკავებელი ორდერითა და ორდერის ოქმით, დანაშაულის შეტყობინების რეგისტრაციის ბარათით, ბრალდებულის დაკავების ოქმით, გამომძიებელ დ. ს-სა და დაზარალებულ ქ. ა-ს ჩვენებებით) უტყუარად, გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება გ. შ-ს მიერ შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შეუსრულებლობა.

10. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის არგუმენტს იმის შესახებ, რომ გ. შ. არ იყო ინფორმირებული შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული აკრძალვების შესახებ. სასამართლო აღნიშნავს, რომ თავად მსჯავრდებულმაც დაადასტურა გამომძიებლის ჩვენება, რომლის თანახმად, გ. შ-ს შემაკავებელი ორდერით განსაზღვრული აკრძალვების შესახებ განემარტა როგორც სატელეფონო საუბრისას, ისე პოლიციის განყოფილებაში. გარდა ამისა, შემაკავებელ ორდერზე დაფიქსირებულია გ. შ-ს ხელმოწერა, რომლითაც დასტურდება მის მიერ ორდერის ჩაბარება. მსჯავრდებულის არგუმენტი – თითქოს, ხელმოწერა მას არ ეკუთვნის, საფუძველს მოკლებულია და არ დასტურდება საქმეში არსებული მტკიცებულებებით. თავად მსჯავრდებულიც განმარტავს, რომ სატელეფონო საუბრის დასრულების შემდეგ, სწორედ ორდერის ჩასაბარებლად, საკუთარი სურვილით, დათქმულ ვადაზე ადრე გამოცხადდა გამომძიებელთან. ამდენად, საკასაციო სასამართლოს დადასტურებულად მიაჩნია მსჯავრდებულის სათანადო წესით ინფორმირება შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული აკრძალვებისა და მათი დარღვევის შემთხვევაში, მოსალოდნელი პასუხისმგებლობის შესახებ.

11. რაც შეეხება მსჯავრდებულისათვის დანიშნულ სასჯელს, საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს გადანყევტილებას მსჯავრდებულისათვის დანიშნული სასჯელის სახისა და ზომის შესახებ, თუმცა, ნაწილობრივ არ ეთანხმება ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მსჯელობას სასჯელის დასაბუთებასთან დაკავშირებით, კერძოდ:

12. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 5 ოქტომბრის განაჩენით გ. შ-ს მსჯავრი დაედო საქართველოს სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და მათ შორის, საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინებით – დანაშაულის ოჯახის წევრის მიმართ

ჩადენის მხედველობაში მიღებით, სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა მუხლის სანქციით დადგენილი მაქსიმალური სასჯელი – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით. სააპელაციო სასამართლომაც გაიზიარა აღნიშნული მსჯელობა და არ შეუცვლია პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ სასჯელის დასაბუთება.

13. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ გასაჩივრებული განაჩენი ეწინააღმდეგება საქართველოს სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის საქმეებზე სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთის ზომის განსაზღვრისას საქართველოს სსკ-ის 53¹ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის დანიშვნის წესის გამოყენების შესახებ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ დადგენილ პრაქტიკას (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2022 წლის 7 ივლისის განაცენი საქმეზე № 14აპ-22). კერძოდ, სასამართლო ითვალისწინებს, რომ:

14. საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, „სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით“;

15. საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლის თანახმად, ოჯახური დანაშაული ნიშნავს ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ, მათ შორის, საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას, ხოლო ამავე მუხლის შენიშვნის პირველი ნაწილის თანახმად, ოჯახის წევრად, მათ შორის, მიიჩნევა არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირი;

16. საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დანაშაულის ჩადენა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ წარმოადგენს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებას, ხოლო ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, „ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დამამძიმებელი გარემოების არსებობისას დანაშაულის ჩადენის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა სულ მცირე 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისთვის ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას“; ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, აღნიშნული წესი მხედველობაში არ მიიღება, მათ შორის, იმ შემთხვევაში, როდესაც კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლში ან მუხლის ნაწილში მითითებულია ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ გარემოებაზე, როგორც დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ ნიშანზე;

17. „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის ფაქტზე ოპერატიული რეაგირებისათვის უფლებამოსილი ორგანოს მიერ მსხვერპლის დაცვისა და მოძალადის გარკვეული მოქმედებების შეზღუდვის უზრუნველსაყოფად შესაძლებელია დროებითი ღონისძიების სახით გამოიცეს შემაკავებელი ორდერი ან დამცავი ორდერი, ხოლო ამავე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, შემაკავებელი ორდერი არის პოლიციის უფლებამოსილი თანამშრომლის მიერ გამოცემული აქტი, რომლითაც განისაზღვრება ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის შემთხვევაში მსხვერპლის დაცვის დროებითი ღონისძიებები.

18. საკასაციო სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსკ-ის 381¹ მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში, საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლზე მითითება თავისთავად არ განაპირობებს საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის დანიშვნის წესის გამოყენების აუცილებლობას, რადგან საქართველოს სსკ-ის მე-11¹ მუხლი განსაზღვრავს ოჯახური დანაშაულის ცნებასა და პასუხისმგებლობის (კვალიფიკაციის) საკითხს, ხოლო ოჯახის წევრის მიმართ დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში სასჯელის დანიშვნის წესს ადგენს საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-2-მე-4 ნაწილები.

19. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ მოცემულ შემთხვევაში, შემაკავებელი ორდერის გამოცემა უკავშირდებოდა გ. შ-ს მიერ მეუღლის მიმართ სიტყვიერ შეურაცხყოფას. შესაბამისად, გ. შ-ს მიმართ მსჯავრად შერაცხული ქმედების – საქართველოს სსკ-ის 11¹, 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის შემადგენლობას გვაძლევს ოჯახის წევრის მიმართ სიტყვიერი შეურაცხყოფის ფაქტზე გამოცემული შემაკავებელი ორდერით განსაზღვრული მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შეუსრულებლობა. მოცემულ შემთხვევაში, სწორედ ოჯახის წევრის მიმართ ქმედების (შემაკავებელი ორდერით გათვალისწინებული მოთხოვნებისა და ვალდებულებების შეუსრულებლობა) ჩადენამ დააფუძნა საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის შემადგენლობა.

20. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის დამატებითი ობიექტს წარმოადგენს ოჯახის წევრთა უფლებრივი თანასწორობა, ფიზიკური და ფსიქოლოგიური ხელშეუხებლობა. შესაბამისად, საქარ-

თველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის დანაწესის გამოყენება – საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ოჯახის წევრის მიმართ ჩადენის გამო – გამოიწვევს მსჯავრდებულის მდგომარეობის გაუმართლებელ დამძიმებას (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 7 ივლისის № 14აპ-22 განაჩენი, II-15). აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოების მსჯელობას საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ოჯახის წევრის მიმართ ჩადენის გამო მსჯავრდებულისათვის სასჯელის საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის გამოყენებით დანიშვნის შესახებ.

21. იმავდროულად, საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის გათვალისწინებით, ზემოაღნიშნული გავლენას ვერ მოახდენს მსჯავრდებულისათვის დანიშნული სასჯელის ზომაზე, ვინაიდან თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 28 დეკემბრის განაჩენით გ. შ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში (დაზარალებულ ქ. ა-ს მიმართ) და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა. სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო 2020 წლის 19 მაისიდან, ხოლო პენიტენციური დაწესებულებიდან გათავისუფლდა 2021 წლის 18 მაისს. შესაბამისად, მსჯავრად შერაცხული დანაშაულის ჩადენის დროს – 2022 წლის 28 თებერვალს, – იგი იყო განზრახი დანაშაულისათვის ნასამართლევი პირი (ნასამართლობა მოხსნილი ან გაქარწყლებული არ ჰქონდა), რაც საქართველოს სსკ-ის მე-17 მუხლის თანახმად წარმოადგენს დანაშაულის რეციდივს და განაპირობებს სასჯელის დანიშვნას საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილის იმპერატიული დანაწესის შესაბამისად. კერძოდ, დანაშაულის რეციდივის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა სულ მცირე 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის საქართველოს სსკ-ის შესაბამისი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას.

22. ვინაიდან საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის სანქცია ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას ერთ წლამდე ვადით, ხოლო რეციდივის წესით დასაწესი სასჯელი (მინიმუმ – 1 წელი და 6 თვე) აჭარბებს საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილ თავისუფლების აღკვეთის მაქსიმალურ ვადას, გ. შ-ს საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის გათვალისწინებით სასჯელად თავისუფლების აღ-

კვეთა უნდა განესაზღვროს საქართველოს სსკ-ის 381¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის სანქციით დადგენილი თავისუფლების აღკვეთის მაქსიმალური ვადით, მოცემულ შემთვევაში – 1 წლით. შესაბამისად, საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილის იმპერატიული მოთხოვნის შესაბამისად, ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოებმა სწორად განსაზღვრეს დანიშნული სასჯელის ზომა – თავისუფლების აღკვეთის ხანგრძლივობა.

23. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2022 წლის 1 აგვისტოს სტაციონარული სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნის თანახმად, გ. შ. ბრალად შერაცხული ქმედების ჩადენის დროს იმყოფებოდა შეზღუდული შერაცხადობის მდგომარეობაში, რაც, მართალია, საქართველოს სსკ-ის 35-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასჯელის დანიშვნის დროს გასათვალისწინებელი გარემოებაა, თუმცა, ვინაიდან გ. შ-ს სასჯელი დანიშნული აქვს, რეციდივის გათვალისწინებით, საქართველოს სსკ-ის 58-ე მუხლის პირველი ნაწილით იმპერატიულად დადგენილი წესით, – სასამართლო კანონისმიერად მოკლებულია დანიშნული სასჯელის ვადის შემცირების შესაძლებლობას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილით, ამავე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. შ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატის – ბ-ა ჩ-ს საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 20 დეკემბრის განაჩენი დარჩეს უცვლელად;
3. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

2. ამნისტია, შეწყალება, ნასამართლობა

ამნისტია

განჩინება

საქართველოს სახელმწიფო

№291-23

23 მაისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),
მ. თადუშაძე,
ლ. ფაფიაშვილი**

განიხილა მსჯავრდებულ თ. ბ.-ს საკასაციო საჩივარი ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2023 წლის 18 აპრილის განჩინებაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 2002 წლის 14 თებერვლის განაჩენით თ. ბ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (1960 წლის რედაქცია) 91-ე მუხლის მე-3 ნაწილით – 7 წლით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (2006 წლის 31 მაისამდე მოქმედი რედაქცია) 177-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით – 6 წლით, 179-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებით – 15 წლით, ხოლო 109-ე მუხლის „ა“, „ვ“, „თ“ პუნქტებით – უვადო თავისუფლების აღკვეთა. სასჯელთა შთანთქმით თ. ბ.-ს საბოლოოდ განესაზღვრა – უვადო თავისუფლების აღკვეთა, რომლის მოხდა დაეწყო 2001 წლის 8 მარტიდან.

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2002 წლის 11 ივლისის განჩინებით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა სასამართლო კოლეგიის 2002 წლის 14 თებერვლის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

3. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 27 თებერვლის განჩინებით „ამნისტიის შესახებ“ 2012 წლის 28 დეკემბრის საქართველოს კანონის თანახმად, მსჯავრდებულ თ. ბ.-ს $\frac{1}{4}$ -ით შეუმცირდა დანიშნული სასჯელები და განესაზღვრა: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (1960 წლის რედაქცია) 91-ე მუხლის

მე-3 ნაწილით – 5 წლითა და 3 თვით, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (2006 წლის 31 მაისამდე მოქმედი რედაქცია) 177-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით – 4 წლითა და 6 თვით, ხოლო 179-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“, „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებით – 11 წლითა და 3 თვით თავისუფლების აღკვეთა. მსჯავრდებულ თ. ბ.-ს მიმართ საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2002 წლის 14 თებერვლის განაჩენით დანიშნული სასჯელი – უვადო თავისუფლების აღკვეთა – დარჩა უცვლელად.

4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2013 წლის 5 აპრილის განჩინებით „ამნისტიის შესახებ“ 2012 წლის 28 დეკემბრის საქართველოს კანონის თანახმად, მსჯავრდებულ თ. ბ.-ს $\frac{1}{4}$ -ით შეუმცირდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 109-ე მუხლით დანიშნული სასჯელი – უვადო თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ სასჯელის სახით განესაზღვრა – უვადო თავისუფლების აღკვეთა. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 27 თებერვლის განჩინება სხვა ნაწილში დარჩა უცვლელად.

5. საქართველოს პრეზიდენტის 2016 წლის 1 აგვისტოს განკარგულებით თ. ბ. შეწყალებულ იქნა და საპატიმრო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან უნდა გათავისუფლდეს – 2026 წლის 8 მარტს.

6. 2023 წლის 6 აპრილს ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს შუამდგომლობით მიმართა მსჯავრდებულმა თ. ბ.-მ და ითხოვა მის მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის გავრცელება.

7. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 18 აპრილის განჩინებით მსჯავრდებულ თ. ბ.-ს მიმართ „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონი არ გავრცელდა.

8. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 18 აპრილის განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულმა თ. ბ.-მ, რომელმაც მოითხოვა გადაწყვეტილების გაუქმება და „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის საფუძველზე პრეზიდენტის შეწყალების აქტით დადგენილი მოსახდელი სასჯელის ვადის – $\frac{1}{4}$ -ით შემცირება, რაც შეესაბამება საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2023 წლის 14 მარტის №81-23 გადაწყვეტილებით დადგენილ პრაქტიკას.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ განიხილა საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძველიანობა და მიიჩნია, რომ საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში ითვალისწინებს, რომ

„ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის შესავალში აღნიშნულია, რომ ჰუმანიზმის პრინციპიდან გამომდინარე, სამართლიანობის აღდგენაზე საზოგადოების მოთხოვნის შესაბამისად, პატიმართა და პირობით მსჯავრდებულთა რაოდენობის შემცირების მიზანშეწონილობისა და საზოგადოების უსაფრთხოების ინტერესების გათვალისწინებით, სახელმწიფოს მიერ კრიმინოგენული სიტუაციის კონტროლისა და პრევენციის სათანადო მექანიზმების არსებობის პირობებში, საქართველოს პარლამენტი ერთჯერადი, დროებითი და განსაკუთრებული ღონისძიების სახით აცხადებს ამნისტიას.

3. საკასაციო სასამართლო ასევე ყურადღებას მიაქცევს ვენეციის კომისიის 2013 წლის დასკვნას, რომელიც ეხება „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონს, სადაც აღნიშნულია, რომ სახელისუფლებო ორგანოების მხრიდან ამნისტიის, შეწყალებისა და სხვა მსგავსი ღონისძიებების განხორციელება კანონიერად მიიჩნევა ევროპის ქვეყნების კანონმდებლობაში და პირდაპირ აღნიშნულია ზოგიერთ საერთაშორისო – სამართლებრივ დოკუმენტში. კერძოდ, ევროპის საბჭოს მინისტრთა კომიტეტის რეკომენდაციაში ნევრ სახელმწიფოთა მიმართ (2010)12 მოსამართლეთა დამოუკიდებლობის, ეფექტიანობისა და ანგარიშვალდებულების შესახებ განსაზღვრულია, რომ ამნისტიის, შეწყალების ან მსგავსი ღონისძიებების გარდა, აღმასრულებელმა და საკანონმდებლო ხელისუფლებებმა არ უნდა მიიღონ ისეთი გადაწყვეტილებები, რომლებიც ძალას უკარგავს სასამართლო გადაწყვეტილებებს. წინამდებარე რეკომენდაციის განმარტებითი ბარათის მიხედვით, სასამართლო გადაწყვეტილებების გადასინჯვა შესაძლებელია მხოლოდ ზემდგომი ინსტანციის მიერ ან ახლად გამოვლენილი გარემოებების დროს საქმის ხელახლა განხილვის პროცესში. სასამართლო გადაწყვეტილებების გადასინჯვა ზემოთ აღნიშნული სამართლებრივი ჩარჩოს მიღმა, აღმასრულებელი ან საკანონმდებლო ხელისუფლების ორგანოების მხრიდან, დაუშვებელია. თუმცა, ეს დანაწესი არ ართმევს კანონმდებელს უფლებამოსილებას – შეცვალოს არსებული კანონმდებლობა ან მიიღოს ახალი ნორმატიული აქტები, რომლებიც შემდეგ სასამართლომ უნდა გამოიყენოს. აღმასრულებელმა ან საკანონმდებლო ხელისუფლების ორგანოებმა არ უნდა გააუქმონ სასამართლო გადაწყვეტილებები კონკრეტულ ინდივიდუალურ საქმეებზე, თუმცა, არსებობს გარკვეული გამოწვევის შემთხვევები, მაგალითად, ამნისტიისა და შეწყალების აქტები, კომპენსაციის გადახდა პასუხისმგებლობის აღიარების გარეშე ან სხვა მსგავსი ღონისძიებების განხორციელება. ასეთი გამოწვევის შემთხვევები ყველა დემოკრატიულ სა-

ზოგადოებაში არსებობს და მისი გამართლება მაღალ ჰუმანურ პრინციპებში გამოიხატება.

4. როგორც წარმოდგენილი საქმის მასალებით ირკვევა, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2013 წლის 5 აპრილის განჩინებით „ამნისტიის შესახებ“ 2012 წლის 28 დეკემბრის საქართველოს კანონის თანახმად, მსჯავრდებულ თ. ბ-ს ერთი მეოთხედით შეუმცირდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 109-ე მუხლით დანიშნული სასჯელი – უვადო თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ სასჯელის სახით განესაზღვრა – უვადო თავისუფლების აღკვეთა.

5. როგორც წარმოდგენილი საქმის მასალებით დგინდება, საქართველოს პრეზიდენტის 2016 წლის 1 აგვისტოს განკარგულებით თ. ბ. შეწყალებულ იქნა საპატიმრო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან – 2026 წლის 8 მარტიდან.

6. საკასაციო სასამართლო კვლავაც იმეორებს (იხ.: საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2023 წლის 14 მარტის №8¹-23 და 2023 წლის 20 მარტის №14¹-23 განჩინებები), რომ ამჟამად, თ. ბ-ს საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განსაზღვრული აქვს უვადო თავისუფლების აღკვეთა, თუმცა იმ დღიდან, როდესაც პრეზიდენტმა მსჯავრდებულის შეწყალების თაობაზე განკარგულება მიიღო, მისი სასჯელის შემდგომი მოხდისგან გათავისუფლების თარიღი გახდა განჭვრეტადი. უვადო სასჯელმა, რომელიც თავისი არსით დაკავშირებულია თავისუფლების აღკვეთის განუსაზღვრელი დროით მოხდასთან, მოცემულ შემთხვევაში, 2016 წლის 1 აგვისტოდან პროგნოზირებული სახე მიიღო და პრეზიდენტის განკარგულების საფუძველზე თ. ბ-ს სამართლებრივი მდგომარეობა ფაქტობრივად შეიცვალა, გახდა განსხვავებული იმ ვითარებისაგან, როდესაც მისთვის ცნობილი არ იყო სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან გათავისუფლების კონკრეტული თარიღი. მსგავს სამართლებრივ საკითხზე არსებობს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს დამკვიდრებული პრაქტიკა, რომლის ფაქტობრივ გარემოებებსაც შეესაბამება განსახილველი სისხლის სამართლის საქმე.

7. იმის მხედველობაში მიღებით, რომ თ. ბ-ს სასჯელის – უვადო თავისუფლების აღკვეთის – ვადის დასასრულს წარმოადგენს 2026 წლის 8 მარტი, ხოლო 2016 წლის 1 აგვისტოდან (ე.ი დროიდან, როდესაც განჭვრეტადი გახდა სასჯელის ფაქტობრივად მოხდის თარიღი) 2026 წლის 8 მარტამდე მსჯავრდებულის მიერ მოსახდელი სასჯელი შეადგენს – 9 წელს, 7 თვესა და 7 დღეს, საკასაციო სასამართლოს, ამნისტიის ჰუმანური ბუნებიდან გამომდინარე და სამართლიანობის პრინციპზე დაყრდნობით, მიზანშეწონილად მიაჩნია „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის

კანონის მე-16 მუხლის დანაწესის გავრცელება მსჯავრდებულ თ. ბ-ს მიმართ. აღნიშნულიდან გამომდინარე, „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის თანახმად, მსჯავრდებულ თ. ბ-ს 1/4-ით უნდა შეუმცირდეს საქართველოს პრეზიდენტის 2016 წლის 1 აგვისტოს განკარგულებით სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან გათავისუფლების თარიღი – 2026 წლის 8 მარტი და მსჯავრდებული თ. ბ. სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან უნდა გათავისუფლდეს – 2023 წლის 13 ოქტომბერს.

8. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ თ. ბ-ს საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს, ხოლო გასაჩივრებული განჩინება უნდა გაუქმდეს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ თ. ბ-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2023 წლის 18 აპრილის განჩინება გაუქმდეს;
3. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის თანახმად მსჯავრდებულ თ. ბ-ს 1/4-ით შეუმცირდეს საქართველოს პრეზიდენტის 2016 წლის 1 აგვისტოს განკარგულებით სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან გათავისუფლების თარიღი – 2026 წლის 8 მარტი და მსჯავრდებული თ. ბ. სასჯელის შემდგომი მოხდისაგან გათავისუფლდეს – 2023 წლის 13 ოქტომბერს;
4. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

კერძო ნაწილი

დანაშაული ჯანმრთელობის წინააღმდეგ

იძულება ოჯახის წევრის მიმართ

განაჩენი
საქართველოს სახელით

№25აპ-23

16 მაისი, 2023 წ., 25აპ-23 ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ნ. სანდოძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
შ. თადუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა თბილისის გლდანი-ნაძალა-
დევის რაიონული პროკურორის მოადგილის – დავით ხვედელიძის
საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის
სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი – სამოტივაციო ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. გ. ს. ცნობილ იქნა ბრალდებულად საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 11¹, 150-ე მუხლის პირველი ნაწილით (იძუ-
ლება ოჯახის წევრის მიმართ, ესე იგი, ოჯახის ერთი წევრის მიერ,
ოჯახის სხვა წევრისათვის ქმედების თავისუფლების უკანონო შეზ-
ღუდვა, ესე იგი მისი ფსიქიკური იძულება, არ შეასრულოს მოქმე-
დება, რომლის შესრულებისაგან თავის შეკავება მისი უფლებაა და
საკუთარ თავზე განიცადოს თავისი ნება-სურვილის საწინააღმდე-
გო ზემოქმედება) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის,
რაც გამოიხატა შემდეგში:

2022 წლის 21 ივნისს, დაახლოებით 01:00 საათზე, ქ-ს მიმდება-
რედ გ. ს-მა ქმედების თავისუფლება უკანონოდ შეუზღუდა ოჯა-
ხის წევრს – ლ. მ-ას, კერძოდ, სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა,
რომ თუ მასთან არ ჩავიდოდა და არ გაესაუბრებოდა მოკლავდა.
აღნიშნული მუქარა ლ. მ-ამ აღიქვა რეალურად და გაუჩნდა მისი
განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 11 ოქტომბრის განაჩენით გ. ს. ცნო-

ბილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა.

2.2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 11 ოქტომბრის განაჩენი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრა მსჯავრდებულ გ. ს-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა მ. ტ-ემ, რომელმაც სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და გ. ს-ს მიმართ დანიშნული სასჯელის შემსუბუქება.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენით დაცვის მხარის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 11 ოქტომბრის განაჩენში შევიდა ცვლილება, კერძოდ გ. ს-ს მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,150-ე მუხლის პირველი ნაწილით წარდგენლი ბრალდება გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის პირველ ნაწილზე.

გ. ს. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,151-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა 160 საათით.

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 62-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, სასამართლო განხილვამდე პატიმრობაში ყოფნის დროის გათვალისწინებით, გ. ს-ს შეფარდებული სასჯელი ჩაეთვალა მოხდილად.

გ. ს. დაუყოვნებლივ გათავისუფლდა სასამართლო სხდომის დარბაზიდან.

სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ გ. ს-მა ჩაიდინა სიცოცხლის მოსპობის მუქარა ოჯახის წევრის მიმართ, როდესაც იმას, ვისაც ემუქრებოდა, გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2022 წლის 21 ივნისს, დაახლოებით 01:00 საათზე, ქ.-ის მიმდებარედ გ. ს. სიცოცხლის მოსპობით დაემუქრა ოჯახის წევრს – ლ. მ-ას. აღნიშნული მუქარა ამ უკანასკნელმა აღიქვა რეალურად და გაუჩნდა მისი განხორციელების საფუძვლიანი შიში.

3.2. 2022 წლის 19 დეკემბერს თბილისის გლდანი-ნაძალადევის

რაიონული პროკურორის მოადგილემ – დავით ხვედელიძემ საკასაციო საჩივრით მომართა საქართველოს უზენაეს სასამართლოს და მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენში ცვლილების შეტანა: გ. ს-ს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში დამნაშავედ ცნობა და მისთვის სამართლიანი სასჯელის განსაზღვრა.

4. კასატორის არგუმენტები:

4.1. კასატორის პოზიციით, სამართლიანი სასამართლოს უფლების ჯეროვანი რეალიზება ავტომატურად გულისხმობს საქმის განმხილველი სასამართლოს უფლებამოსილებას, გასცდეს აპელანტის საჩივრის მოთხოვნის ფარგლებს, მაშინ როდესაც საუბარია მსჯავრდებულის ფუნდამენტური უფლების რეალიზებაზე. თუმცა, როდესაც სასამართლო ქმედების კვალიფიკაციის შეცვლას ახდენს სამართლებრივად მძიმე მუხლზე გადასვლით ეს არ შეესაბამება საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 29 სექტემბრის გადაწყვეტილებას. კასატორი ასევე უთითებს, რომ იძულებისგან სისხლისსმართლებრივი დაცვის ობიექტია ადამიანისთვის ფუნდამენტურად მინიჭებული თავისუფლება, კანონის ფარგლებში იმოქმედოს შეხედულებისამებრ. იძულების მიზანია სხვა პირს ჩაადენინოს რაიმე ქმედება ან საკუთარ თავზე განაცდევინოს მისი ნება-სურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება. მიაღწია თუ არა მიზანს დამნაშავემ, ამას კვალიფიკაციისთვის მნიშვნელობა არ აქვს. იძულების, განსაკუთრებით ფსიქიკური იძულების ხერხად შესაძლებელია გამოყენებული იყოს მუქარა, თუმცა იძულებისგან განსხვავებით მუქარას აქვს უფრო ვიწრო შინაარსი და მხოლოდ სიცოცხლის მოსპობას, ჯანმრთელობის დაზიანებასა და ქონების განადგურებას მიემართება. იძულებასა და მუქარას შორის განსხვავების ორიენტირია ქმედების განმახორციელებელი პირის მიზანი. როცა სახეზეა კონკრეტული პირობის სამომავლო მოთხოვნის ფონზე განხორციელებული მუქარა, ადგილი აქვს იძულებას. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 151-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ქმედებისას პირისთვის პრიორიტეტულია მუქარის შინაარსი და ამ მუქარის შედეგად შიშის განცდა. მოცემულ შემთხვევაში ლ. მ-ას გამოკითხვის ოქმით ირკვევა, რომ გ.ს. მივიდა დაზარალებულის სახლთან და მოსთხოვა ჩასულიყო მასთან და გასაუბრებოდა, თუ არ ჩავიდოდა მოკლავდა. შესაბამისად, გ. ს-ს მოთხოვნის მიზანი იყო დაზარალებულის ჩასვლა და მასთან გასაუბრება და არა სიცოცხლის მოსპობის მუქარა და ამ მუქარით დაზარალებულში შიშის გამოწვევა. შესაბა-

მისად, სახეზეა იძულება და არა მუქარა. მითუფრო, იმავე დღეს, რამდენიმე საათით ადრე გ. ს-მა დაზარალებულს მოსთხოვა ანა-ლოგიური, რაც ლ. მ-ამ შეასრულა. მსჯავრდებულის განმეორებით მისვლა მოიცავდა იმავე მიზანს – გასაუბრებოდა ყოფილ მეუღ-ლეს. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ გ. ს-ს მიმართ დანიშნული სას-ჯელი არასამართლიანია და არ შეესაბამება მსჯავრდებულის პი-როვნებას და მის მიერ ჩადენილ ქმედებას. ოჯახში ძალადობა ძა-ლადობის ერთ-ერთი ყველაზე სერიოზული და გავრცელებული ფორმაა და ახასიათებს ფარული და განგრძობადი ხასიათი, ამას-თან, არის სპეციფიკური დანაშაული. მოცემულ შემთხვევაში გა-სათვალისწინებელია, რომ გ. ს-მა ყოფილ მეუღლეს ორჯერ მია-კითხა საცხოვრებელ სახლთან. ქმედების ინტენსივობა კი მიუთი-თებს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებებზე. ამასთან, გ. ს. დანაშაულის ჩადენის დროს იყო ალკოჰოლით მთვრალი. გარ-და ამისა, გ. ს. ოჯახში ძალადობისთვის გასამართლებულია 2018 წელს, თუმცა დანიშნულმა სასჯელმა ვერ მოახდინა მისი რესოცი-ალიზაცია.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

5.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა სა-კასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივ-რის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საკასაციო საჩივრის მოთ-ხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

5.2. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს თბილისის სააპელა-ციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას გ.ს-ს მიმართ წარდგენილი ბრალდების საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 151-ე მუხლის პირველ ნაწილზე გადაკვალიფიცირების შესახებ და მი-აჩნია, რომ განსახილველ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულე-ბებით უტყუარად დადასტურდა, რომ გ. ს-მა ჩაიდინა საქართვე-ლოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული.

5.3. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹-ე მუხ-ლის შენიშვნის თანახმად, ამ კოდექსის მიზნებისთვის ოჯახის წევ-რად ითვლება: დედა, მამა, პაპა, ბებია, მეუღლე, არარეგისტრირე-ბულ ქორწინებაში მყოფი პირი, შვილი (გერი), მინდობით აღსაზ-რდელი, მინდობით აღმზრდელი (დედობილი, მამობილი), დედინაც-ვალი, მამინაცვალი, შვილიშვილი, და, ძმა, მეუღლის მშობელი, არა-რეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი პირის მშობელი, შვილის მე-უღლე (მათ შორის, არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყოფი), ყო-ფილი მეუღლე, წარსულში არარეგისტრირებულ ქორწინებაში მყო-ფი პირი, მეურვე, მზრუნველი, მხარდამჭერი, მეურვეობისა და მზრუნველობის ქვეშ მყოფი პირი, მხარდაჭერის მიმღები, აგრეთ-

ვე პირები, რომლებიც მუდმივად ეწევიან ან ეწეოდნენ ერთიან საოჯახო მეურნეობას.

5.4. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 150-ე მუხლით გათვალისწინებული „დანაშაულისაგან სისხლისსამართლებრივი დაცვის ობიექტია ადამიანისათვის საქართველოს კონსტიტუციით მინიჭებული თავისუფლება, კანონის ფარგლებში იმოქმედოს საკუთარი შეხედულებისამებრ. ობიექტური მხრივ, იძულება გამოიხატება მოქმედებაში ადამიანის თავისუფლების უკანონო შეზღუდვაში, კერძოდ, პირის ფიზიკურ ან ფსიქიკურ იძულებაში, შეასრულოს ან არ შეასრულოს მოქმედება, ანდა საკუთარ თავზე განიცადოს თავისი ნება-სურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება ... ფსიქიკური იძულება იგივე მუქარაა. მუქარა შეიძლება იყოს ნებისმიერი შინაარსის ... ამდენად, აქ მუქარა უფრო ფართოდაა გაგებული, ვიდრე სსკ 151-ე მუხლში ... სსკ 150-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული დამთავრებულია მაშინ, როცა პირს აიძულებენ შეასრულოს რაიმე ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), ანდა აიძულებენ საკუთარ თავზე გამოსცადოს მისი ნების საწინააღმდეგო ზემოქმედება, იმის მიუხედავად, შეასრულა თუ არა მან დამნაშაისთვის სასურველი ქმედება ... მიაღწია თუ არა მიზანს და მნაშავემ, ამას კვალიფიკაციისათვის მნიშვნელობა არ აქვს ... აქვე ერთმანეთისაგან უნდა გაიმიჯნოს იძულება და მუქარა. ძირითადი განსხვავებანი შემდეგია: 1. იძულება შეიძლება განხორციელდეს მუქარის გამოყენებით, მაგრამ მუქარა იძულებისთვის არაა ერთადერთი ხერხი (იგი შეიძლება განხორციელდეს ძალადობითაც). 2. იძულების დროს მუქარა არის ერთ-ერთი ხერხი და საშუალება იმისათვის, რომ დაზარალებულს შეასრულებინონ რაიმე ქმედება (მოქმედება ან უმოქმედობა), ანდა საკუთარ თავზე გამოაცდევინონ თავისი ნება-სურვილის საწინააღმდეგო ზემოქმედება. ხოლო მუქარის დროს დამმუქრებელს არა აქვს ასეთი მიზანი. მისი ერთ-ერთი მიზანი შეიძლება იყოს მხოლოდ პირის დამინება. ამიტომ იგი როგორც წესი, არანაირ ქმედებას არ მოითხოვს მსხვერპლისგან, ან შეიძლება ითხოვდეს ისეთ ქმედებას, რისი შესრულების ვალდებულებაც მას აკისრია (მაგ. ვალის დაბრუნება). (იხ: სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი 1, გამომცემლობა „მერიდიანი“, 2019, თავი VI, იძულება (სსკ 150-ე მუხლი). ავტორი: ნონა თოდუა, გვ. 351-355, მუქარა (სსკ 151-ე მუხლი), ავტორი: ნონა თოდუა, გვ. 359-363).

5.5. მოცემულ შემთხვევაში საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს უდავო მტკიცებულებებზე, კერძოდ, დაზარალებულ ლ. მ-ას გამოკითხვის ოქმით დადგენილია, რომ მისი ყოფილი მეუღლე – გ. ს. ხშირად მოიხმარს აკლოპოლურ სასმელს, რის შემ-

დეგაც ხდება აგრესიული და უკონტროლო. 2022 წლის 21 ივნისს, დაახლოებით 01:00 საათზე, გ. ს. მივიდა კორპუსის მიმდებარედ, აგინებდა და ეძახდა, რომ ჩასულიყო მასთან. იგი მიხვდა, რომ გ-ი ისევ ნასვამი და აგრესიული იყო, რისიც შეეშინდა, რადგან მასთან მარტო რომ ჩასულიყო გ-ი რამეს დაუშავებდა, შეიძლება მოეკლა კიდეც. ამიტომ პასუხი არ გასცა, რაზეც გ. ს. კიდევ უფრო გაღიზიანდა და დაემუქრა სიცოცხლის მოსპობით, კერძოდ, უთხრა, რომ თუ არ ჩავიდოდა და არ გაესაუბრებოდა, მაშინ ავიდოდა სახლში და მოკლავდა, რაც მან აღიქვა რეალურად და გაუჩნდა მუქარის განხორციელების საფუძვლიანი შიში, რადგან გ-ი იმდენად გაღიზიანებული იყო, რომ შესაძლოა მართლა ასულიყო მათთან სახლში, შეემტვრია რკინის კარი და მოეკლა იგი. გ. ს. 2-3 წუთის განმავლობაში იდგა მათი საცხოვრებელი კორპუსის წინ და აყენებდა სიტყვერ შეურაცხყოფას. გარდა ამისა, გ.-მა 2-3-ჯერ ხმამაღლა დაუყვირა, რომ თუ არ ჩავიდოდა მასთან ეზოში, ავიდოდა სახლში და მოკლავდა. მომხდარზე გაიღვიძეს სახლში მყოფმა ზ. მ.-ამ და ო. მ.-მა, თუმცა არცერთი მათგანი სახლიდან არ გასულა. ამის შემდეგ გ. ს.-მა შეწყვიტა ლანძღვა-გინება და მუქარა და წავიდა. იგი დარწმუნებულია, რომ გ. ს. არ დანყნარდება და კვლავ დაბრუნდება, შესაძლოა რამე დაუშავოს, მოკლას ან ჯანმრთელობა დაუზიანოს. დაზარალებულის მიერ მონოღებულის ინფორმაცია გამყარებულია მოწმე ზ. მ.-ას გამოკითხვის ოქმით, რომლითაც დგინდება, რომ 2022 წლის 21 ივნისს, ღამით, გ.ს. მივიდა მათ საცხოვრებელ კორპუსთან, იგინებოდა და ყვიროდა „ლ. ჩამოდი, თორემ ამოვალ და მოგკლავ!“ ამ სიტყვებზე ლ. ანერვიულდა და ამბობდა „მართლა ამოვა, მომკლავს და თქვენც რამეს დაგიშავებთ“. გ.ს.-მ რამდენჯერმე დაიყვირა, რომ თუ ლ. არ ჩავიდოდა და არ დაელაპარაკებოდა, ავიდოდა სახლში და მოკლავდა. ანალოგიური დასტურდება მოწმე ო. მ.-ის გამოკითხვის ოქმით, რომლითაც ირკვევა, რომ გ.ს. ხშირად მოიხმარს ალკოჰოლს, ნასვამი კი ხდება აგრესიული და უკონტროლო. 2022 წლის 21 ივნისს, დაახლოებით 01:00 საათზე, გ. ს. მეორედ მივიდა მათი კორპუსის მიმდებარედ და დაიწყო გინება, ასევე, ეძახდა ლ. მ.-ას, რომ ჩასულიყო მასთან. ამ დროს სახლში მის გარდა იმყოფებოდნენ ლ. მ.-ა და ზ. მ.-ა. ისინი მიხვდნენ, რომ გ. ს. იყო ისევ ნასვამი, ამიტომ ხმა არ გასცეს, რაზეც ეს უკანასკნელი უფრო გაღიზიანდა და ლ. მ.-ას დაუძახა, რომ თუ არ ჩავიდოდა და არ გაესაუბრებოდა, მაშინ ავიდოდა სახლში და მოკლავდა. ამის შემდეგ ო. მ.-ი გამოვიდა ოთახიდან და შეხედა დედას – ლ. მ.-ას, რომელიც იყო გაფითრებული და სავარაუდოდ შიშისგან კანკალებდა. შესაბამისად, აღნიშნულ მოწმეთა გამოკითხვის ოქმებით უტყუარად დადგინდა, რომ გ. ს. დაზარალებულისგან მოითხოვდა თავისი ნება-

სურვილის საწინააღმდეგოდ ჩასულიყო და გასაუბრებოდა კორპუსის მიმდებარედ მყოფ გ. ს-ს, ამასთან, ემუქრებოდა, რომ თუ მის მოთხოვნას არ შეასრულებდა და არ ჩავიდოდა მასთან სასაუბროდ, მაშინ თვითონ ავიდოდა დაზარალებულთან სახლში და მოკლავდა. აღნიშნული კი ადასტურებს, რომ გ. ს-მა ჩაიდინა იძულება.

5.6. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მხარეთა მიერ უდავოდ მიჩნეულ, ურთიერთშეჯერებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობით გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება გ. ს-ს მიერ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, რისთვისაც იგი ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ.

6. სასჯელის დასაბუთება

6.1. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სასჯელი სამართლიანობის აღდგენის, ახალი დანაშაულის თავიდან აცილებისა და დამნაშავეს რესოციალიზაციის მიზნებს ემსახურება. სასჯელის მიზანს არ წარმოადგენს ადამიანის ფიზიკური ტანჯვა. თავისუფლების აღკვეთა, როგორც ადამიანის თავისუფლების შეზღუდვის უმკაცრესი ფორმა, გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ უკიდურეს შემთხვევაში, როდესაც ეს აუცილებელია ქმედების სიმძიმის, მოსალოდნელი საფრთხეების, დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული გარემოებების, დამნაშავეს პიროვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით.

6.2. „დანაშაულისთვის გათვალისწინებული სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივ, უნდა იყოს შესაძლებლობა, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა ნიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

6.3. „მხოლოდ ზოგადი პრევენცია ვერ იქნება საკმარისი და თვითკმარი პირის მიმართ ნებისმიერი სასჯელის გამოყენებისთვის, რადგან ასეთი მიდგომით ადამიანი გადაიქცევა სახელმწიფოს ხელში საზოგადოების „დაშინების იარაღად“, იძულების ღონისძიების გამოყენების მუქარის შიშველ ობიექტად, რაც გამოორიცხულია და დაუშვებელი სამართლებრივ სახელმწიფოში“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა ნიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-52).

6.4. სასჯელის მიზნის რეალიზაციას სასჯელის სიმკაცრე კი არა, მისი გარდაუვალობა განაპირობებს. მთავარია, არა დამნაშავეს მკაცრად დასჯა, არამედ ის, რომ დანაშაულის შემთხვევა არ დარჩეს სათანადო რეაგირების გარეშე და ეს რეაგირება იყოს დამნაშავეს პიროვნების, მის მიერ ჩადენილი ქმედების, მის მიმართ არსებული შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებების მაქსიმალური სიზუსტით შეფასების ადეკვატური.

6.5. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ვინაიდან თავისუფლების აღკვეთა წარმოადგენს ადამიანის თავისუფლების შეზღუდვის უმკაცრეს ფორმას, ამა თუ იმ ქმედებისათვის სასჯელის სახით პატიმრობის გამოყენება უნდა მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ეს აუცილებელია ქმედების სიმძიმის, მოსალოდნელი საფრთხეების, დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული გარემოებების, დამნაშავეს პიროვნებისა და სხვა ფაქტორების გათვალისწინებით, როდესაც თუ არა საზოგადოებისაგან პირის იზოლირება, შეუძლებელი იქნება მისგან პოტენციურად მომდინარე სხვა საფრთხეების განეიტრალება და სასჯელის მიზნების მიღწევა და თუ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის მიზნის მისაღწევად ობიექტურად საკმარისი არ არის პასუხისმგებლობის სხვა, არასაპატიმრო ალტერნატივები.

6.6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დანაშაულის ჩადენა ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ არის პასუხისმგებლობის დამამძიმებელი გარემოება ამ კოდექსით გათვალისწინებული ყველა შესაბამისი დანაშაულისათვის. ამავე მუხლის მე-3-4 ნაწილების შესაბამისად, ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დამამძიმებელი გარემოების არსებობისას დანაშაულის ჩადენის დროს ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის დანიშვნისას მოსახდელი სასჯელის ვადა, სულ მცირე, 1 წლით უნდა აღემატებოდეს ჩადენილი დანაშაულისათვის ამ კოდექსის შესაბამისი მუხლით ან მუხლის ნაწილით გათვალისწინებული სასჯელის მინიმალურ ვადას. თუ ამ კოდექსის კერძო ნაწილის მუხლში ან მუხლის ნაწილში მითითებულია ამ მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ გარემოებაზე, როგორც დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ ნიშანზე, აგრეთვე ამ კოდექსის 55-ე მუხლით ან 63-ე

მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას სასჯელის დანიშვნისას მხედველობაში არ მიიღება ამ მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებული წესი. მოცემულ შემთხვევაში გ. ს-ს ბრალი ედება ოჯახის წევრის მიმართ დანაშაულის ჩადენა, რაც წარმოადგენს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებას, რის გამოც მას სასჯელი უნდა განესაზღვროს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53¹-ე მუხლით დადგენილი წესით.

6.7. საკასაციო სასამართლო სასჯელის დანიშვნისას ითვალისწინებს ჩადენილი ქმედების ხასიათსა და სიმძიმეს, პირის ინდივიდუალურ მახასიათებლებს (გ. ს-მა აღიარა და მოინანია ჩადენილი დანაშაული, მტკიცებულებები მიიჩნია უდავოდ, რითაც ხელი შეუწყო სწრაფი მართლმსაჯულების განხორციელებას, არის 62 წლის, ამასთან, მან დანაშაული ჩაიდინა ოჯახის წევრის მიმართ), სასჯელის მიზნების მიღწევის შესაძლებლობებს და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 39-ე, 53-ე და 53¹-ე მუხლების მოთხოვნათა მხედველობაში მიღებით, გ. ს-ს განუსაზღვრავს – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთას. მოცემულ შემთხვევაში გ. ს-სთვის განსაზღვრული სასჯელი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლის სანქციის ფარგლებშია და სრულად შეესაბამება საქმის ინდივიდუალურ გარემოებებს (ჩადენილი დანაშაულის ხასიათსა და მსჯავრდებულის პიროვნებას).

6.8. საკასაციო სასამართლო ასევე აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა განზრახი ნაკლებად მძიმე ან გაუფრთხილებელი დანაშაული და იგი აღიარებს დანაშაულს ან/და თანამშრომლობს გამოძიებასთან, სასამართლო უფლებამოსილია დაადგინოს, რომ დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად, თუ მსჯავრდებული წარსულში ნასამართლევი არ ყოფილა განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის. მოცემულ შემთხვევაში, გასათვალისწინებელია, რომ გ. ს-ს ბრალი ედება განზრახი ნაკლებად მძიმე დანაშაულის ჩადენაში და აღიარებს დანაშაულს. ამასთან, დანაშაულის ჩადენის დროს – 2022 წლის 21 ივნისს, მას წინა განაჩენით ნასამართლობა ჰქონდა გაქარწყლებული და ითვლებოდა ნასამართლობის არმქონედ. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით პალატას მიაჩნია, რომ არსებობს გ. ს-ს მიმართ დანიშნული სასჯელის პირობით ჩათვლის საფუძველი. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ პირობითი მსჯავრი წარმოადგენს სასჯელის მოხდის ფორმას, რომელსაც თან სდევს გამოსაცდელი ვადა და რომლის განმავლობაშიც მსჯავრდებულმა არ უნდა ჩაიდინოს ახალი დანაშაული. მას ნამდვილად გააჩნია მსჯავ-

რდებულზე ინდივიდუალური ზემოქმედებისა და კერძო პრევენციის ეფექტი, რადგან საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, გამოსაცდელ ვადაში განმეორებითი განზრახი დანაშაულის ჩადენა წარმოადგენს პირობითი მსჯავრის გაუქმებისა და სასჯელის საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით დანიშვნის საფუძველს.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, 308-ე მუხლით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. თბილისის გლდანი-ნაძალადევის რაიონული პროკურორის მოადგილის – დავით ხვედელიძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 24 ნოემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. გ. ს. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 150-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 63-ე მუხლის თანახმად, ჩაეთვალოს პირობით და ამავე კოდექსის 64-ე მუხლის საფუძველზე გამოსაცდელ ვადად განესაზღვროს – 2 წელი;

4. გ. ს-ს სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალოს პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2022 წლის 22 ივნისიდან 2022 წლის 24 ნოემბრის ჩათვლით;

5. პირობითი მსჯავრის აღსრულებისას, მსჯავრდებულ გ. ს-ს ყოფა-ქცევაზე კონტროლი და დახმარება დაევალოს პრობაციის ბიუროს მსჯავრდებულის საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით;

6. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

7. განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიექცევა გამოტანისთანავე;

8. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

სისხლის სამართლის პროცესი

ზოგადი ნაწილი

მტკიცებულება

ნივთიერი მტკიცებულების საპროცესო კონფისკაცია

განაჩენი

საქართველოს სახელმწიფო

№ 172აპ-23

20 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. ვასაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ზუგდიდის რაიონული პრო-
კურატურის პროკურორ მარიამ ქორიძის საკასაციო საჩივარი ქუ-
თაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 8 დეკემბრის განა-
ჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

**1. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებებით დ. ფ-ს ბრა-
ლად ედებოდა:**

1.1. თაღლითობა, ე.ი. მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების
მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლება მოტყუებით, რამაც მნიშვნე-
ლოვანი ზიანი გამოიწვია, ჩადენილი არაერთგზის, დანაშაული, გათ-
ვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის
(შემდეგში – საქართველოს სსკ-ის) 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“
და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით;

1.2. განზრახ მძიმე დანაშაულისთვის ნასამართლევი პირის მი-
ერ ცივი იარაღის ტარება, დანაშაული, გათვალისწინებული საქარ-
თველოს სსკ-ის 238¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით;

1.3. ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანას“ უკანონო შეძენა
და შენახვა, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-
ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით.

**2. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებებით დ. ფ-ს მიერ
ჩადენილი ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:**

2.1. 2014 წლის 1 აპრილის თბილისის საქალაქო სასამართლოს
განაჩენით თაღლითობისთვის გასამართლებული დ. ფ. 2019 წლის

18 მაისს, წ-ში, სოციალური ქსელის საშუალებით, დაუკავშირდა მ. ფ-ს, მისი ნაცნობის ა-ს მონაცემებით და შეცდომაში შეყვანის გზით, მოტყუებით გადაარიცხვინა თანხა – 260 ლარი ონლაინ ტოტალიზატორ „ა-ს“ მომხმარებელ „ქ-ის“ ანგარიშის ნომერზე – ..., რაც მის მიერ იქნა მართლსაწინააღმდეგოდ დაუფლებული და ანგარიშზე მიბმული „I-ის“ ბარათის გამოყენებით თანხა გაიტანა წ-ში, დაბა ჯ-ში მდებარე „... ბანკის“ ბანკომატიდან.

2.2. 2014 წლის 1 აპრილს თბილისის საქალაქო სასამართლოს მიერ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გასამართლებული დ. ფ. 2020 წლის 27 მაისს, დღის საათებში გადაადგილდებოდა წ-ში, დაბა ჯ-ში ...-ს ქუჩაზე, რა დროსაც იგი თან ატარებდა ქარხნული წესით დამზადებულ დანას, რომელიც მიეკუთვნება მჩხვლეთავ-მჭრელ ცივ იარაღთა კატეგორიას.

2.3. წ-ში დ. ფ.მ უკანონოდ შეიძინა 7,68 გრამი ნარკოტიკული საშუალება – გამომშრალი მარიხუანა, რასაც 2019 წლის 29 ნოემბრამდე, წ-ის რაიონის სოფელ ჩ-ში მდებარე საცხოვრებელ სახლში ინახავდა უკანონოდ.

3. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 8 ივნისის განაჩენით დ. ფ. საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა;

3.1. დ. ფ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

3.1.1. საქართველოს სსკ-ის 238¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით – თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით;

3.1.2. საქართველოს სსკ-ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით – ჯარიმა 2000 ლარი;

3.1.3. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა სრულად და საბოლოოდ დ. ფ-ს განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით და ჯარიმა 2000 ლარი.

3.2. დ. ფ-ს სასჯელის ვადის ათვლა უნდა დაეწყოს დაკავების მომენტიდან.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მარიამ ქორიძემ, რომელმაც მოითხოვა დ. ფ. საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით დამნაშავედ ცნობა.

5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 8 დეკემბრის განაჩენით ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 8

იენისის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

6. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მარიამ ქორიძემ, რომელიც ითხოვს დ. ფ-ს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით დამნაშავედ ცნობას და მისთვის შესაბამისი სასჯელის განსაზღვრას.

7. საქართველოს უზენაეს სასამართლოში ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოდან გადმოგზავნილი დაკავების 2023 წლის 3 მარტის ოქმის თანახმად, დ. ფ. დააკავეს 2023 წლის 3 მარტის 02:55 საათზე.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მარიამ ქორიძის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს, იმავდროულად, გასაჩივრებულ განაჩენში, ნივთმტკიცების ნაწილში, უნდა შევიდეს ცვლილება, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. სასამართლო ითვალისწინებს „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7¹ მუხლსა და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსსკ-ის) 273-ე მუხლს; ასევე – ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ., Hirvisaari v. Finland, no. 49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001); იმ გარემოებას, რომ დასაბუთებული გადანყვეტილების ვალდებულება არ მოითხოვს მხარეების მიერ მითითებულ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. Fomin v. Moldova, no. 36755/06, §31, ECtHR, 11/11/2011) და ქვედა ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობის გაზიარება არ არღვევს დასაბუთებული გადანყვეტილების უფლებას (იხ., Gorou v. Greece (No.2) no. 12686/03, §37, §41, ECtHR, 20/03/2009).

3. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. მოცემულ შემთხვევაში სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი გაასაჩივრა პროკურორმა, რომელიც ითხოვს დ. ფ-ს მსჯავრდებას პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით წარდგენილი კვალიფიკაციით, კერძოდ: საქართველოს სსკ-ის 238¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით მსჯავრდებასთან ერთად, საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“

და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით. ამდენად, იმ პირობებში, როდესაც ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი დაცვის მხარეს არ გაუსაჩივრებია, დავის საგანს არ წარმოადგენს ის გარემოება, რომ დ. ფ-მ ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 238¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილითა და საქართველოს სსკ-ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულები და დავის საგანია მხოლოდ იმ საკითხის გარკვევა ჩაიდინა თუ არა მან თაღლითობა.

4. საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება კასატორის მოთხოვნებს და მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ საქმეში არსებული ფაქტობრივი გარემოებები და წარმოდგენილი მტკიცებულებები სრულყოფილად, ობიექტურად და სამართლებრივად სწორად შეაფასა და გასაჩივრებულ განაჩენში მიუთითა იმ ფაქტობრივ გარემოებებსა და მტკიცებულებებზე, რომლებმაც დ. ფ-ს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით გამართლება განაპირობა. იმავდროულად, საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარემ ზუგდიდის რაიონულ სასამართლოს განაჩენში ცვლილების შეტანის მოთხოვნით ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს საჩივრით მიმართა იმავე (იდენტურ) არგუმენტებზე დაყრდნობით, რომლებიც საკასაციო საჩივარშია ჩამოყალიბებული. გასაჩივრებულ განაჩენში კი დეტალური მსჯელობაა წარმოდგენილი, მათ შორის, ბრალდების მხარის ყველა არგუმენტზე, შესაბამისად, სასამართლოს მიზანშეწონილად არ მიაჩნია გასაჩივრებულ განაჩენში მითითებული იმ არგუმენტების გამეორება, რასაც საკასაციო სასამართლოც ეთანხმება.

5. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარის მიერ არ იქნა წარმოდგენილი არცერთი პირდაპირი ხასიათის მტკიცებულება (არა თუ მტკიცებულებათა ერთობლიობა), რომელიც დაადასტურებდა, რომ 2019 წლის 18 მაისს სოციალური ქსელის საშუალებით დ. ფ. დაუკავშირდა მ. ფ-ს, მისი ნაცნობის ა-ს მონაცემებით და მოტყუებით გადაარიცხვინა 260 ლარი ონლაინ ტოტალიზატორ „ა-ს“ მომხმარებელ „ქ-ის“ ანგარიშის ნომერზე – ... და თანხა გაიტანა მასზე (ანგარიშზე) მიბმული ბარათის – „I-ის“ გამოყენებით ნ-ში, დაბა ჯ-ში მდებარე „... ბანკის“ ბანკომატიდან.

6. იმ პირობებში, როდესაც დანაშაულებრივი ქმედება განხორციელდა 2019 წლის მაისში, ხოლო „I-ის“ ბარათი დ. ფ-ს სახლიდან ამოღებული იქნა მოგვიანებით 2019 წლის ნოემბერში, ასევე იმის გათვალისწინებით, რომ ბარათის მესაკუთრის გ. ქ-ას განმარტებით, მისი ბარათით სარგებლობდა არაერთი (ბევრი) პირი და მათთვის (ყველასთვის) ცნობილი იყო პაროლი, რასაც ასევე ადასტურებს დ. ფ-ც (განმარტა, რომ არაერთხელ უსარგებლია აღნიშნული

ბარათით), მხოლოდ ის გარემოება, რომ მომხდარი დანაშაულიდან ნახევარი წლის შემდეგ დ. ფ-ს სახლში აღმოჩნდა სადავო ბარათი, a priori არ მიუთითებს მის მიერ ბრალად წარდგენილი დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენაზე. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას, რომ მართალია დ. ფ-ს საცხოვრებელი სახლის ჩხრეკის შედეგად ამოღებული იქნა ბარათი, თუმცა უტყუარად იმის დადგენა, რომ აღნიშნული დანაშაული დ. ფ-მ განახორციელა, შეუძლებელია.

7. სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ „ბრალდებულს არ უნდა შეეარცხოს დანაშაული მანამ, სანამ მტკიცებულებების საკმარისი და დამაჯერებელი ერთობლიობით არ დადასტურდება დანაშაულის თითოეული ელემენტის არსებობა მის ქმედებაში... დანაშაულებრივი ქმედება უნდა დადასტურდეს გონივრულ ეჭვს მიღმა, უნდა გამოირიცხოს ყოველგვარი გონივრული ეჭვი პირის მიერ დანაშაულის ჩადენასთან დაკავშირებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 22 იანვრის №1/1/548 გადაწყვეტილება „საქართველოს მოქალაქე ზურაბ მიქაძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-41-43). საქართველოს სსკ-ის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას. მტკიცებულებათა ერთობლიობა კი საქმეში უნდა არსებობდეს თითოეულ ეპიზოდთან/მაკვალიფიცირებელ გარემოებასთან მიმართებით.

8. ამდენად, ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები, არ არის საკმარისი იმის დასადასტურებლად, რომ დ. ფ-მ ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაული, ვინაიდან აღნიშნულზე არ მიუთითებს საქმეში არსებული არცერთი მტკიცებულება.

9. რაც შეეხება გასაჩივრებული განაჩენით ნივთიერი მტკიცებულების – დანის განადგურების საკითხს, საკასაციო სასამართლო პირველ რიგში ყურადღებას ამახვილებს პირველი ინსტანციისა და სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობაზე ნივთმტკიცებად ცნობილ დანასთან მიმართებით, კერძოდ:

9.1. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 8 ივნისის განაჩენის სამოტივაციო ნაწილში მითითებულია, რომ საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის შესაბამისად, დ. ფ-ს სახელმწიფოს სასარგებლოდ უსასყიდლოდ უნდა ჩამოერთვას დანაშაულის საგანი – დანა, თუმცა იმავე განაჩენში განმარტებულია საქართველოს

სსსკ-ის 81-ე მუხლი და ნივთმტკიცებად ცნობილი დანის ბედი გადაწყვეტილია განსხვავებულად, კერძოდ მითითებულია, რომ უნდა განადგურდეს, იგივეს იმეორებს განაჩენის სარეზოლუციო ნაწილი.

9.1. გასაჩივრებულ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 8 დეკემბრის განაჩენში (რომლითაც ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 8 ივნისის განაჩენი დარჩა უცვლელად) მითითებული დანის განადგურების შესახებ აღნიშნულია მხოლოდ სარეზოლუციო ნაწილში, თუმცა საკანონმდებლო დანაწესის განმარტების გარეშე.

10. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს ერთი მხრივ საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის მე-2 ნაწილს, რომელიც ადგენს დანაშაულის საგნის ან/და იარაღის ან დანაშაულის ჩასადენად გამოზნული ნივთის საპროცესო კონფისკაციას და იმავედროულად – საქართველოს სსსკ-ის 81-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტს, რომლის თანახმად, „თუ დანაშაულის იარაღს ან საგანს ღირებულება არა აქვს, იგი ნადგურდება, ხოლო თუ მას აქვს რაიმე ღირებულება, ხდება მისი საპროცესო კონფისკაცია“.

10.1. საკასაციო სასამართლო კვლავაც განმარტავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 81-ე მუხლი არ ითვალისწინებს სასამართლოს დისკრეციულ უფლებამოსილებას განაჩენში ნივთმტკიცების საკითხის გადაწყვეტისას და ადგენს დანაშაულის იარაღის ან საგნის (რომელსაც აქვს რაიმე ღირებულება) საპროცესო კონფისკაციის ვალდებულებას და არა შესაძლებლობას (მაგალითისთვის იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2022 წლის 9 მარტის განაჩენი NN731აპ-21). შესაბამისად, ვინაიდან მოცემულ შემთხვევაში, დანა წარმოადგენს დანაშაულის საგანს და საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დგინდება, რომ მას არ გააჩნია რაიმე ღირებულება – არ არსებობს მისი განადგურების სამართლებრივი საფუძველი. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოცემულ შემთხვევაში უნდა მოხდეს სისხლის სამართლის საქმეზე ნივთმტკიცებად ცნობილი დანის საპროცესო კონფისკაცია.

11. გარდა აღნიშნულისა საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ: ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 8 დეკემბრის განაჩენით უცვლელად დარჩა ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 8 ივნისის განაჩენი, რომლის თანახმად, დ. ფ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ, მათ შორის – ნარკოტიკული საშუალება „მარიხუანას“ უკანონო შეძენა და შენახვისათვის, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – ჯარიმა 2000 ლარი;

11.1. „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „გ“ პუნქტის თანახმად, პირი, რომელმაც, მათ შორის – ჩაიდინა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 273¹-ე (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დადასტურებულია ნარკოტიკული საშუალების - მცენარე კანაფის ან მარიხუანის - გასაღების მიზანი) მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული არის ნარკოტიკული საქმიანობის ხელშემწყობი, ხოლო „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის საფუძველზე ნარკოტიკული საქმიანობის ხელშემწყობს ან ნარკოტიკული საშუალების გავრცელების ხელშემწყობს 10 წლით უნდა ჩამოერთვას – საექიმო ან/და ფარმაცევტული საქმიანობის, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის, ხოლო 5 წლით – სატრანსპორტო საშუალების მართვის, საადვოკატო საქმიანობის, პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში საქმიანობის, საჯარო სამსახურში საქმიანობის, პასიური საარჩევნო, იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვისა და ტარების უფლებები.

11.2. შესაბამისად, დ. ფ-ს „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, 10 წლით უნდა ჩამორთმეოდეს საექიმო ან/და ფარმაცევტული საქმიანობის, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლებები, ხოლო 5 წლით – სატრანსპორტო საშუალების მართვის, საადვოკატო საქმიანობის, პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებებში საქმიანობის, საჯარო სამსახურში საქმიანობის, პასიური საარჩევნო, იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვისა და ტარების უფლებები.

11.3. განსახილველ შემთხვევაში არც პირველი და არც სააპელაციო სასამართლოების განაჩენებით დ. ფ-ს საქართველოს სსკ-ის 273¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილით შეფარდებულ სასჯელთან ერთად, „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნათა მიუხედავად, არ ჩამოერთვა მითითებული უფლებები.

11.4. საკასაციო სასამართლო, იმავდროულად, ითვალისწინებს, რომ კასატორს არ მოუთხოვია ზემოაღნიშნული უფლებების ჩამორთმევა და საჩივარი მიემართება საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში გამართლებული დ. ფ-ს დამნაშავედ ცნობისაკენ, შესაბამისად, საქართველოს სსკ-ის 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის და 308-ე მუხლის დანაწესიდან გამომდინარე, საკასაციო

სასამართლო მოკლებულია საკუთარი ინიციატივით მსჯავრდებულის მიმართ გამოიყენოს „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლით გათვალისწინებული უფლებების შეზღუდვა და მიიღოს მსჯავრდებულისთვის არასასიკეთო გადაწყვეტილება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მარიამ ქორიძის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 8 დეკემბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება, კერძოდ:
3. საქართველოს სსსკ-ის 81-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, მოხდეს ნივთიერი მტკიცებულების – დანის – საპროცესო კონფისკაცია;
4. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;
5. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

კერძო ნაწილი

1. კასაცია

საკასაციო განაჩენი

**გამამართლებელი განაჩენის გაუქმება და მის
ნაცვლად გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენა სსკ-ის
180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით**

განაჩენი საქართველოს სახელით

№37აპ-23

16 მაისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ქვემო ქართლის საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ქეთევან სონიძის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 ნოემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, ს. თ-ს ბრალი დაედო თაღლითობაში, ე.ი. მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ნივთის დაუფლებაში მოტყუებით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია; მის მიერ ბრალად წარდგენილი ქმედება გამოიხატა შემდეგში:

ს. თ-მა განიზრახა მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მოტყუებით დაუფლებოდა წ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ წ-ი მდებარე, სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ, 10000 კვ.მ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს. განზრახვის განხორციელების მიზნით, 2010 წლის 10 მარტს, ს. თ-მა, მიმართა საკუთრების უფლების აღიარების წ-ს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მუდმივმოქმედ კომისიას, სადაც განცხადებასთან ერთად წარადგინა ყალბი ინფორმაციის შემცველი ცნობები, რომელთა თანახმად, თითქოს, მასზე 2004 წლიდან გამოყოფილი იყო ზემოაღნიშნული მიწის ნაკვეთი, რომელსაც იყენებდა საქონლის საძოვ-

რად და მოითხოვა მასზე საკუთრების უფლების აღიარება.

2010 წლის 18 ივნისს, კომისიამ განიხილა ს. თ-ის განცხადება და კომისიის თავმჯდომარის ნ. ჩ-ს მიერ გაიცა საკუთრების უფლების მოწმობა № რომელიც ს. თ-მა საკუთრების უფლების რეგისტრაციისა და მიწის ნაკვეთის თაღლითურად დაუფლების მიზნით 2013 წლის 2 აპრილს წარადგინა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს წ-ს სარეგისტრაციო სამსახურში.

„ფიზიკური და კერძო სამართლის იურიდიული პირების მფლობელობაში არსებულ მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების შესახებ“ 2007 წლის 11 ივლისის კანონის მეორე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, თვითნებურად დაკავებული მიწა არის – ამ კანონის ამოქმედებამდე ფიზიკური პირის მიერ თვითნებურად დაკავებული სახელმწიფო საკუთრების სასოფლო ან არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთი, რომელზეც განთავსებულია საცხოვრებელი სახლი (აშენებული ან დანგრეული) ან არასაცხოვრებელი დანიშნულების შენობა (აშენებული), ასევე დაინტერესებული ფიზიკური პირის საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის მომიჯნავე, თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთი (შენობით ან მის გარეშე), რომლის ფართობიც ნაკლებია საკუთრებაში ან მართლზომიერ მფლობელობაში არსებული მიწის ნაკვეთის ფართობზე. შესაბამისად, ზემოაღნიშნულ მიწის ნაკვეთზე, ს. თ-ის საკუთრების უფლების აღიარება განხორციელდა კანონის უგულებელყოფით, ვინაიდან მასზე არ იყო განთავსებული საცხოვრებელი სახლი (აშენებული ან დანგრეული) ან შენობა (აშენებული) და ის არც ს. თ-ის მიწის ნაკვეთის მომიჯნავედ მდებარეობდა.

2013 წლის 8 აპრილს, ნ. ჩ-ამ წერილობით მიმართა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს წ-ს სარეგისტრაციო სამსახურს და მოითხოვა ს. თ-ისათვის არ დაერეგისტრირებინათ მიწის ნაკვეთი, ვინაიდან № საკუთრების მოწმობა გაიცა შეცდომით და იყო გაუქმებული, რის საფუძველზეც საჯარო რეესტრში შეწყდა სარეგისტრაციო წარმოება.

ს. თ-ისათვის ცნობილი იყო საკუთრების მოწმობის № უკანონოდ გაცემის, მისი გაუქმებისა და ამ საფუძველით მიწის ნაკვეთზე სარეგისტრაციო წარმოების შეწყვეტის შესახებ. მიუხედავად ამისა, მიწის ნაკვეთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, მან 2014 წლის 1 დეკემბერს განცხადებით კვლავ მიმართა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს წ-ს სარეგისტრაციო სამსახურს, სადაც კვლავ წარადგინა იურიდიული ძალის არმქონე საკუთრების უფლების მოწმობა № და მოითხოვა საკუთრების უფლების რეგისტრაცია.

2014 წლის 5 დეკემბერს ს. თ-მა საკუთრებაში დაირეგისტრირა

ზემოაღნიშნული მიწის ნაკვეთი, რითაც მოტყუებით დაეუფლა ნ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ნ-ი მდებარე, სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ, 5400 ლარად ღირებულ 10000 კვ.მ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთს (ს.კ ...), რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია.

2. რუსთავის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 27 ოქტომბრის განაჩენით:

ს. თ. ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში;

გამართლებულ ს. თ-ს განემარტა საქართველოს სსსკ-ის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების მოთხოვნის უფლების თაობაზე.

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 ნოემბრის განაჩენით:

ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივრის მოთხოვნა არ დაკმაყოფილდა და რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 27 ოქტომბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

4. კასატორმა – პროკურორმა ქეთევან სონიძემ მოითხოვა ს. თ-ის დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში და სამართლიანი სასჯელის განსაზღვრა.

4.1. საკასაციო საჩივრის მიხედვით, სასამართლომ უგულებელყო 2004 წელს გაცემულ ცნობაში დაფიქსირებული ჩანაწერი, რომ მიწის ნაკვეთი ს. თ-ს ჰქონდა გამოყოფილი. მან გვერდი აუარა ტერმინს – „გამოყოფილი“ და იმავდროულად გაიზიარა დაინტერესებული პირების – ა. მ-ა და ს. თ-ის ჩვენებები, რომ თითქოს, სხენებული ტერმინი გულისხმობდა სარგებლობას. იმ შემთხვევაში, თუ მიწის ნაკვეთი მართლაც იყო გამოყოფილი ს. თ-ზე, მაშინ მოცემულის დასადასტურებლად უნდა არსებულიყო ოფიციალური დოკუმენტი. ფაქტი, რომ ს. თ-ს არასოდეს გამოჰყოფია სადავო მიწის ნაკვეთი, ცნობილი იყო მისთვის; ისევე, როგორც ნათელი იყო, რომ ლეგალიზების კომისიაში წარდგენილი 2004 წელს გაცემული ცნობა ყალბ ინფორმაციას შეიცავდა. სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული მიწის ნაკვეთის გამოყოფა სამართლებრივ ჩარჩოში უნდა მოქცეულიყო, მიწა უნდა გადაცემულიყო ან იჯარით, ან საკუთრების უფლებით, რასაც არეგულირებდა იმ დროისათვის მოქმედი კანონმდებლობა, მათ შორის – „მიწის რეგისტრაციის შესახებ“ საქართველოს კანონი და ა.შ. საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს გადაწყვეტილებაში, რომლითაც შეჩერდა სარეგისტრაციო წარმოება, მითითებულია ნ-ს მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთან

არსებული სივრცით ტერიტორიული დაგეგმარებისა და ინფრასტრუქტურის კომისიის წერილი (თუმცა, გადანყვეტილებაში წერილის შინაარსი მოცემული არ არის). სასამართლოს განმარტება, რომ ს. თ-მა ქართულად წერა-კითხვა არ იცის, ეწინააღმდეგება სასამართლოში გამოკვლეულ მტკიცებულებებს, ვინაიდან თავად ბრალდებულს აქვს გარკვეული განცხადებები შედგენილი ქართულ ენაზე (რომლითაც საჯარო რეესტრს მიმართა).

5. დაცვის მხარემ, ს. თ-ის ინტერესების დამცველმა ადვოკატებმა – თ. ს-მ და მ. ლ-მ ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარზე წარმოადგინეს შესაგებელი, რომლითაც მოითხოვეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გამამართლებელი განაჩენის ძალაში დატოვება. ადვოკატები უთითებენ, რომ განსახილველ სისხლის სამართლის საქმეში საკუთრების გაუქმების შესახებ აღიარების კომისიის გადანყვეტილება არ არსებობს და საკუთრების მონმობა ამჟამადაც კანონიერია. ს. თ-ის № საკუთრების მონმობა ბათილად ან ძალადაკარგულად ცნობილი არ არის. ს. თ-ის სისხლის სამართლის საქმე არ აკმაყოფილებს საპროცესო კანონმდებლობის იმ სამართლებრივ სტანდარტს, რომელიც საჭიროა უზენაეს სასამართლოში საკასაციო საჩივრის დასაშვებად ცნობისათვის.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ საჩივრის მოთხოვნა უნდა დაკმაყოფილდეს, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 ნოემბრის გამამართლებელი განაჩენი უნდა გაუქმდეს და ს. თ-ი დამნაშავედ უნდა იქნეს ცნობილი საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში.

2. საკასაციო სასამართლოს ერთ-ერთ გადანყვეტილებაში მოთითებული აქვს, რომ თაღლითობის თავისებურება გამოხატულია მისი ჩადენის ხერხში; „ქონებრივი სარგებლის მიღება (ქონების დაუფლება ან ქონებაზე უფლების მოპოვება) უნდა განხორციელდეს მოტყუებით. შესაბამისად, არ არის საკმარისი მხოლოდ მატერიალური სარგებლის მიღება, აუცილებელია დადგინდეს მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზანი და დანაშაულის სპეციალური ხერხით – დაზარალებულის მოტყუებით/ნდობის ბოროტად გამოყენებით – ჩადენა. მოტყუება, გულისხმობს ჭეშმარიტების განზრახ დამახინჯებას ან გარკვეულ გარემოებათა განზრახ დაფარვას ქონების მესაკუთრის შეცდომაში შეყვანის მიზნით (მაგალითად, წინასწარი შეცნობით ცრუ მონაცემების შეტყობინება ან იურიდიუ-

ლი მნიშვნელობის ფაქტების დაფარვა, რომლის შეტყობინება სავალდებულო იყო დაზარალებულისათვის)...“ „ქმედების სსკ-ის 180-ე მუხლით კვალიფიკაციისთვის აუცილებელია რეალობის დამახინჯებულად მიწოდების მტკიცება“ (იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს №698აპ-19 გადაწყვეტილება).

3. განსახილველ საქმეში სააპელაციო სასამართლოს მოტივაცია ძირითადად დაეფუძნა სწორედ იმ არგუმენტს, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში გამოკვლეული მტკიცებულებების ანალიზით ს. თ-ის ქმედებაში არ იკვეთებოდა თაღლითობის შემადგენლობისათვის აუცილებელი ნიშანი – მოტყუება და, აქედან გამომდინარე, ს. თ-ის ბრალეულობის მტკიცება სამართლებრივ საფუძველს იყო მოკლებული. სააპელაციო სასამართლოს ხსენებულ მოტივაციას, საკასაციო პალატა არ იზიარებს და აღნიშნავს, რომ წარმოდგენილი სისხლის სამართლის საქმის მასალები უტყუარად მიუთითებს ბრალდებულის ქმედებაში თაღლითობის შემადგენლობის ყველა სავალდებულო ნიშნის ერთობლივად არსებობაზე.

4. ს. თ-ის მიერ 2010 წლის 10 მარტს საკუთრების უფლების აღიარების წ-ს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მუდმივმოქმედ კომისიასთან წარდგენილ ცნობებთან მიმართებით, პირველი ინსტანციის სასამართლო სხდომაზე დაიკითხნენ მოწმეები – ვ. გ-ი და ა. მ-ი, კერძოდ:

2004 წლის 23 მარტის ცნობის თანახმად დგინდება, რომ 2004 წელს ს. თ-ზე ნამდვილად იყო გამოყოფილი 1 ჰექტარი მიწის ნაკვეთი, პირადი გამოყენებისათვის, საქონლის საძოვრად, ზაფხულის პერიოდში. ცნობას ხელს აწერს: ს. თ-ი, როგორც სოფელ წ-ს საკრებულოს თავმჯდომარე და დეპუტატი ვ. გ-ი.

მონმე ვ. გ-მა დაადასტურა, რომ იყო სოფელ წ-ს დეპუტატი, თუმცა ჯანმრთელობის მდგომარეობიდან გამომდინარე, ვერ გაიხსენა ს. თ-ზე გამოყოფილი იყო თუ არა მიწის ნაკვეთი და ცნობას მოაწერა თუ არა ხელი. შესაბამისად, ამ ჩვენებას საკასაციო სასამართლო მიწის გამოყოფის მტკიცების დამადასტურებლად ვერ გამოიყენებს.

რაც შეეხება ა. მ-ს (გამგებლის რწმუნებული), იგი ხელს აწერს, 2010 წლის 10 თებერვლის ცნობას, რომლის თანახმადაც, ს. თ-ი 2004 წლიდან იყენებს 1 ჰექტარ მიწის ნაკვეთს სახელწოდებით „ყალა“.

მონმე ა. მ-მა დაადასტურა მის მიერ გაცემული ზემოაღნიშნული ცნობის სისწორე და განმარტა, რომ 2010 წლის 10 თებერვლის მდგომარეობით, მუშაობდა წ-ს მუნიციპალიტეტში გამგებლის წარმომადგენლად. მის ფუნქციებში შედიოდა გამგებლის განკარგულებების შესრულება და მიწების საკითხების შესწავლა. ს. თ-ი რომ ნამდვილად სარგებლობდა მითითებული მიწის ნაკვეთით, იცის იქი-

დან, რომ მისი თანასოფელია და ყოველ ზაფხულს საძოვრად იყენებდა. მისი განმარტებით, მიწა არ იყო შემოღობილი და დანგრეული ბეტონის ნარჩენები ეყარა. დაცვის მხარის კითხვაზე მოწმემ დაადასტურა, რომ ცნობა კანონიერად გასცა, ვინაიდან ს. თ-ი ნამდვილად სარგებლობდა ამ მიწის ნაკვეთებით.

5. სააპელაციო სასამართლომ გადანყევტილებაში შეაფასა ა. მ. ჩვენებასა და მის მიერ გამოძიების ეტაპზე, გამოკითხვის დროს მიწოდებულ ინფორმაციას შორის შესაძლო წინააღმდეგობის არსებობის ფაქტი, კერძოდ, მოწმეს გამოძიების სტადიაზე დაესვა შეკითხვა: „აღნიშნული ერთი ჰექტარი მიწით ს. თ-ის გარდა, სარგებლობდა თუ არა სხვა პირი?“ რაზედაც მან უპასუხა, რომ ეს მიწა იყო ღია ტერიტორია, საძოვარი, ერთი დიდი მიწდორი და მთელი სოფელი იყენებდა ამ მიწას საძოვრად (მათ შორის მიუთითებს ს. თ-ზე). სასამართლოში კი ამავე მოწმემ განაცხადა, რომ მხოლოდ ს. თ-ი იყენებდა მოცემულ მიწას საძოვრად. ხსენებული საკითხი სააპელაციო სასამართლომ შეაფასა ისე, რომ მოწმის ჩვენებაში წინააღმდეგობრივი არაფერი იყო. ამ მითითებასთან დაკავშირებით, საკასაციო პალატა აღნიშნავს, რომ ზოგადად, ფაქტობრივად შეუძლებელია, მოწმის მიერ გამოძიებისათვის მიწოდებული ინფორმაცია აბსოლუტურად იდენტური იყოს სასამართლო სხდომაზე მიწოდებულ ჩვენებასთან, მაგრამ მოცემულ ვითარებაში უნდა შეფასდეს, რამდენად მსგავსად უთითებდა მოწმე იმგვარი სახის ფაქტებზე, რომლებიც უშუალოდ გავლენას ახდენს ქმედების კვალიფიკაციაზე. განსახილველ საქმეში ასეთი სახის გარემოებას მათ შორის წარმოადგენს – თუ ვინ იყენებდა ხსენებულ მიწას, ვინაიდან ბრალდების შესახებ დადგენილების ფაბულაში მითითებულია, რომ: „2010 წლის 10 მარტს, ს. თ-მა მიმართა საკუთრების უფლების აღიარების წ-ს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მუდმივმოქმედ კომისიას, სადაც განცხადებასთან ერთად წარადგინა ყალბი ინფორმაციის შემცველი ცნობები, რომელთა თანახმად, თითქოს, მასზე 2004 წლიდან გამოყოფილი იყო ზემოაღნიშნული მიწის ნაკვეთი, რომელსაც იყენებდა საქონლის საძოვრად და მოითხოვდა მასზე საკუთრების უფლების აღიარება.“

6. ამდენად, ა. მ-მა გამოძიების სტადიაზე მიუთითა, რომ სადავო მიწას იყენებდა მთელი სოფელი (მათ შორის ს-ი), ხოლო სასამართლოში დაასახელა მხოლოდ ს. თ-ი. საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, აღნიშნული ორი გარემოება ეწინააღმდეგება ერთმანეთს. ამასთან, გარდა იმისა, რომ სასამართლომ ამგვარი სახის ფაქტებზე უნდა შეაფასოს წინააღმდეგობის არსებობა/არარსებობის ფაქტი, მან აგრეთვე, უნდა გააანალიზოს, რით იყო განპირობებული წარმოდგენილი სხვაობა და არის თუ არა მოწმის განმარტება ამ

ნაწილში დასაბუთებული და დამაჯერებელი, რათა საბოლოოდ დაასკვნას, თუ რამდენად არის შესაძლებელი, დაეყრდნოს მოცემულ მტკიცებულებაში მითითებულ ფაქტებს – პირის გამართლების ან გამტყუნების კონტექსტში. მოცემულ შემთხვევაში, პროკურორმა მოწმეს არაერთხელ სთხოვა, აეხსნა, თუ რამ განაპირობა ხსენებული ფაქტების წინააღმდეგობრივი ფორმით გადმოცემა, რაზედაც ა. მ-მა უპასუხა, რომ: „კონკრეტულად არ მახსოვს, შეიძლება ვიგულისხმე გვერდზე და სხვა მიწის ნაკვეთები და არა კონკრეტულად, ეს“. საკასაციო სასამართლოსათვის აღნიშნული განმარტება ჯეროვნად და საკმარისად ვერ ხსნის განსახილველ სისხლის სამართლის საქმეში მნიშვნელოვანი სახის ფაქტებს შორის წინააღმდეგობის მიზეზებს. ამასთან, მოცემულ სამართლებრივ ვითარებაში, იმ მომენტა ჩვენებები, რომლებიც მიუთითებენ, რომ სოფლის მოსახლეობა ს. თ-ისათვის მიწის საკუთრებაში გადაცემასთან მიმართებით ჩიოდა, მეტად ამყარებს ბრალდების მხარის მითითებას, რომ სადავო მიწის ნაკვეთი უშუალოდ ს. თ-ზე რეალურად გამოყოფილი არ ყოფილა (ბრალდების შესახებ დადგენილების თანახმად, საკუთრების აღიარების კომისიაში წარდგენილი ცნობები სწორედ იმის მტკიცებას ეფუძნებოდა, რომ უშუალოდ ს. თ-ი იყენებდა საქონლის საძოვრად სადავო მიწას), კერძოდ:

7. მოწმე კ. ს-ს განმარტებით (ნ-ს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მიწის ნაკვეთების საკუთრების უფლების აღიარების კომისიაში, 2011 წლიდან 2015 წლის ჩათვლით მუშაობდა), მას ახსოვს ს. თ-ის მიწის გამოყოფის შემდეგ მოსახლეობის საჩივრების არსებობის ფაქტი. უშუალოდ საჩივარი მატერიალურად მას არ უნახავს, მაგრამ გაუქმების გადაწყვეტილება კომისიამ ამ საჩივრების საფუძველზე მიიღო. მომჩივანთა ვინაობა არ იცის, ვერ დაიმახსოვრებდა.

8. საკასაციო სასამართლო აფასებს, მოწმე ჯ. ჩ-ს ჩვენებასაც; მან მიუთითა, რომ ამჟამად მუშაობს ნ-ს მუნიციპალიტეტში ქონების მართვის სამსახურის უფროსად. რამდენადაც ახსოვს, 2007-2014 წლებში მუშაობდა აღიარების კომისიაში, იყო თავმჯდომარის მოადგილე; თავმჯდომარე იმ პერიოდში იყო ნ. ჩ. (თუმცა თ-ს ეძახიან). ს. თ-ის საკუთრების მონმობის გაცემის დროს საკითხის განხილვაში არ მონაწილეობდა, თუმცა მისთვის ცნობილია, რომ მოსახლეობა ჩიოდა ამ საკითხზე (კერძოდ, რომ მიწის ნაკვეთი მუნიციპალიტეტის საკუთრება იყო). მიწის ნაკვეთის აღიარება თავიდანვე მოხდა არასწორად და ამიტომ კომისიამ ხელახლა იმსჯელა ამ საკითხზე და კენჭისყრის შედეგად გააუქმა საკუთრების მონმობა.

9. მოსახლეობის ჩივილთან მიმართებით საუბრობს მოწმე ნ. ჩ. (მას 2007 წლიდან 2014 წლის მაისამდე ეკავა საკუთრების უფლების აღიარების ნ-ს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მუდმივმოქმედი

კომისიის თავმჯდომარის პოზიცია), კერძოდ, იგი მიუთითებს, რომ 2010 წელს კომისიას განცხადებით მიმართა ს. თ-მა და მოითხოვა წ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ნ-ი მდებარე 1 ჰექტარი მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარება. ს. თ-მა კომისიაში წარადგინა პასპორტის ასლი და რამდენადაც ახსოვს, 2-3 ცნობა. შეისწავლეს მასალები, საიდანაც დასტურდებოდა, რომ ამ მიწის ნაკვეთს ს. თ-ი იყენებდა 2004 წლიდან. ის რწმუნებულსა და ს-ს გაესაუბრა ზეპირად. კომისიამ იმსჯელა. შესაძლოა, მასალები არ იყო საკმარისი, მაგრამ, რადგან 2007 წლამდე სარგებლობდა ამ მიწის ნაკვეთით, საკითხი გადაწყდა დადებითად და გაიცა 2010 წლის 18 ივნისით დათარიღებული მოწმობა, რომლის მიხედვით, ს. თ-ს საკუთრებაში გადაეცა 10000 კვ.მ მიწის ნაკვეთი. 2011 წლის ზაფხულიდან სოფლის მცხოვრებლებმა მიმართეს, რომ ხსენებულ მიწის ნაკვეთს სოფელ წ-ს მოსახლეობა საძოვრად იყენებდა და პრეტენზია ჰქონდათ მის საკუთრებაში გადაცემასთან დაკავშირებით. აღნიშნულის გამო, კომისიამ თავიდან შეისწავლა ს. თ-ზე საკუთრების მოწმობის გაცემის საკითხი და დაადგინა, რომ საკუთრების მოწმობა არასწორად ჰქონდათ გაცემული, მიწის ნაკვეთი იყო საძოვარი და ს. თ-ი ამ მიწით არასდროს სარგებლობდა. წარმოდგენილმა ცნობებმა შეცდომაში შეიყვანა. როგორც დადგინდა, აღნიშნული მიწის ნაკვეთი წ-ს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში დარეგისტრირდა 2009 წელს, როგორც საძოვარი. მან კომისიის წევრებს მოახსენა საქმის ვითარება, კვლავ იმსჯელეს და საოქმო გადაწყვეტილებით გაუქმდა ს. თ-ის სახელზე გაცემული საკუთრების მოწმობა.

10. პირველი ინსტანციის სასამართლო სხდომაზე მის მიერ ჩატარებულ საგამოძიებო მოქმედებებთან დაკავშირებით დაიკითხა ს. კ-ე; მოწმემ განაცხადა, რომ მოცემულ საქმეზე 2018 წლის 25 ივლისს დაიწყო გამოძიება, რომელსაც საფუძვლად დაედო საჩივარი ს. თ-ის წინააღმდეგ. საჩივრის ავტორი არ გამოკითხულა, იმ მოტივით, რომ განცხადებაში არ იყო დაკონკრეტებული გარკვეული სახის გარემოებები, თუმცა მის შინაარსში იკვეთებოდა კონკრეტული ფაქტების შესწავლის საჭიროება.

11. ამდენად, მოსახლეობის საჩივარს ფაქტობრივად წარმოადგენდა ის, რომ მიწის ნაკვეთს იმავე სოფლის მოსახლეობა იყენებდა საძოვრად და მუნიციპალიტეტის საკუთრება იყო, კერძოდ, მოწმე ნ. ჩ-ა მიუთითა, რომ როგორც დადგინდა, აღნიშნული მიწა წ-ს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში დარეგისტრირდა 2009 წელს, როგორც საძოვარი. ამდენად, განსახილველ სამართლებრივ მოცემულობაში მოსახლეობის პრეტენზიას ჰქონდა ლოგიკური საფუძველი, რაც თავისთავად ეჭვებს არ აჩენს მათი პროტესტის რეალურ ხასიათთან მიმართებით.

12. ამასთან, 2018 წლის 24 სექტემბრის მიწის ნაკვეთის დათვალიერების ოქმითა და თანდართული ფოტოსურათებით დგინდება, რომ მიწის ნაკვეთი მდებარეობს წ-ს რაიონის სოფელ ნ-ი. ს. თ-მა მიუთითა გაშლილ მინდორზე დაფარული ბალახით და აღნიშნა, რომ 1 ჰექტარი ფართობი არის მისი; ასევე მიუთითა, რომ მიწის ნაკვეთის ზუსტი საზღვრები და კოორდინატები არ იცის. მიწის ნაკვეთი შეუღობავია, დაუმუშავებელი/მასზე არ არის რაიმე დათესილი, ს. თ-ის განმარტებით, საძოვარია. მიწის ნაკვეთზე დგას დანგრეული შენობა, რომელიც წარმოადგენს სამი ბეტონის ღია კედელს, სახურავის გარეშე. მის პირდაპირ ბალახით დაფარული ბეტონის აუზია. ს. თ-ის განმარტებით, (ადვოკატი – მ. ლ. ესწრებოდა დათვალიერებას), ეს შენობა იყო კომუნისტების დროს აშენებული ქვის სამტეხლო (მისი აშენებული არ არის). მოწმე ნ. მ-ემ აღნიშნა, რომ დათვალიერება ჩაატარა სასამართლოს განჩინების საფუძველზე, მასში მითითებული იყო მიწის ნაკვეთის კოორდინატები, საკადასტრო კოდი. მას თან ახლდნენ გეოდეზისტები.

13. ამდენად, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს იმ გარემოებას, რომ ს. თ-მა ზუსტ საზღვრებსა და კოორდინატებზე მიწის ნაკვეთის დათვალიერების ფარგლებში ვერ მიუთითა. საკასაციო შესაგებელში მოცემულ საკითხთან მიმართებით, ადვოკატები აღნიშნავენ, რომ 1 ჰექტარი მიწის ნაკვეთის საზღვრების ზეპირად მითითება, თითის ჩვენებით ნებისმიერი პირისათვის ძალიან ძნელია. საკასაციო პალატა დაცვის მხარის მოცემულ არგუმენტთან დაკავშირებით აღნიშნავს, რომ პირის მიერ კონკრეტულ ტერიტორიასთან მიმართებით მტკიცება, რომ მისი საკუთრებაა/მფლობელობაშია, ამავე ტერიტორიის საზღვრების ცოდნის გარეშე, – აჩენს გარკვეული სახის ეჭვებს მოცემული ტერიტორიის ამავე პირის საკუთრებაში/მფლობელობაში ყოფნასთან მიმართებით, განსაკუთრებით იმ პირობებში, თუ აღნიშნული პირი ხსენებულ ტერიტორიას კონკრეტული მიზნით, მაგალითად, საძოვრად იყენებს (პირველი ინსტანციის სასამართლოში ს. თ-ი უთითებდა, რომ ამ მიწას იგი ფლობდა და სარგებლობდა).

14. ამდენად, ყველა ზემოაღნიშნული გარემოების ერთობლივი ანალიზი ვერ ადასტურებს ს. თ-ის მიერ საკუთრების უფლების აღიარების კომისიისათვის წარდგენილ ცნობათა რეალურ ხასიათს, ვინაიდან:

- მოწმე ვ. გ-მა ვერ გაიხსენა, ს. თ-ზე გამოყოფილი იყო თუ არა მიწის ნაკვეთი და მოაწერა თუ არა ცნობას ხელი;

- სხვა პირი, რომელიც დაადასტურებდა ს. თ-ის მიერ სადავო მიწის გამოყოფის/გამოყენების ფაქტს (გარდა თავად ს. თ-ისა) – არის მხოლოდ ა. მ-ი, რომლის ჩვენებაც, როგორც აღინიშნა, მნიშ-

ენელოვანი სახის ფაქტობრივ გარემოებასთან მიმართებით ეწინააღმდეგება – გამოძიების სტადიაზე მიცემულ გამოკითხვის ოქმში მითითებულ ინფორმაციას, კერძოდ, როგორც აღინიშნა, ა.მ-მა გამოძიების სტადიაზე მიუთითა, რომ სადავო მიწას იყენებდა მთელი სოფელი (მათ შორის – ს-ი), ხოლო სასამართლოში მიუთითა მხოლოდ ს. თ-ზე;

– ზემოაღნიშნული წინააღმდეგობრივი განმარტების პარალელურად, საკასაციო სასამართლო ყურადღების მიღმა არ ტოვებს მოწმეთა იმ ჩვენებებს, რომლებიც მიუთითებენ იმავე სოფლის მოსახლეობის პროტესტზე – სადავო მიწის ს. თ-ის მიმართ გადაცემასთან მიმართებით. მოწმე ნ. ჩ-ა განაცხადა, რომ სოფლის მცხოვრებლებმა მიმართეს, რომ ხსენებულ მიწის ნაკვეთს სოფელ ნ-ს მოსახლეობა საძოვრად იყენებდა და პრეტენზია ჰქონდათ მის საკუთრებაში გადაცემასთან დაკავშირებით და, როგორც დადგინდა, აღნიშნული მიწის ნაკვეთი ნ-ს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში დარეგისტრირდა 2009 წელს, როგორც საძოვარი.

– 2018 წლის 24 სექტემბრის მიწის ნაკვეთის დათვალიერების ოქმის მიხედვით, ს. თ-მა ნაკვეთის ზუსტ საზღვრებსა და კოორდინატებზე ვერ მიუთითა.

– ამასთან, სხვა რაიმე უტყუარი სახის დოკუმენტი ს. თ-ის მიერ ამ მიწის ფლობასთან მიმართებით, საქმეში წარმოდგენილი არ ყოფილა.

15. რაც შეეხება კომისიის თავმჯდომარის მიერ №794 საკუთრების უფლების მონმობის გაცემის შემდგომ განვითარებულ მოვლენებს, საკასაციო სასამართლო ამ ნაწილში აფასებს მოწმეების – ნ. ჩ-ს, კ. ს-ს, ო. ხ-ს, ზ. ჩ-ს ჩვენებებს და საქმეში წარმოდგენილ წერილობითი სახის მტკიცებულებებს.

16. პირველი ინსტანციის სასამართლოში მოწმე ნ. ჩ-ს განცხადებით, მან საჯარო რეესტრის ნ-ს სამსახურს წერილობით ოფიციალურად აცნობა, რომ საკუთრების მონმობა იყო გაუქმებული და მის საფუძველზე ს. თ-ისათვის მიწის ნაკვეთი არ დაერეგისტრირებინათ. ამასთან, აღნიშნულ პერიოდში ერთდროულად იყო, როგორც საკუთრების უფლების აღიარების კომისიის თავმჯდომარე, ასევე – სივრცით-ტერიტორიული დაგეგმარებისა და ინფრასტრუქტურის კომისიის თავმჯდომარე და საჯარო რეესტრში გაგზავნილ 2013 წლის 8 აპრილის წერილზე სწორედ ამიტომაა მისი სახელის გასწვრივ ამ თანამდებობით მითითებული. საჯარო რეესტრმა აღნიშნული წერილის საფუძველზე შეწყვიტა წარმოება და ს. თ-ის სახელზე მიწის ნაკვეთი არ დაარეგისტრირა. როდესაც ამ საქმით პროკურატურა დაინტერესდა, მაშინ შეიტყო, რომ მიწის ნაკვეთი ს. თ-მა მაინც დაირეგისტრირა. მოწმის განმარტებით, როგორც სა-

კუთრების მოწმობის გაცემის, ასევე გაუქმების საკითხზე შედგა კომისიის სხდომის ოქმები, სადაც ასახული იყო გადაწყვეტილებები. ნ. ჩ-ა განაცხადა, რომ საკუთრების გაუქმების შესახებ კომისიის სხდომის ოქმი ს. თ-ისათვის არ გაუგზავნიათ და არც სხდომაზე მოუწვევიათ, თუმცა მან არაერთხელ აცნობა მას პირადად და აუხსნა გაუქმების მიზეზი. რამდენადაც იცის, რეესტრშიც აუხსნეს მას. მოწმემ დაადასტურა, რომ როდესაც გადაწყვეტილება მიიღეს, ამ დროისათვის მინა მუნიციპალიტეტის სახელზე იყო რეგისტრირებული.

დაცვის მხარის შეკითხვებზე მოწმემ განმარტა, რომ, მისი აზრით, 2004 წლის 23 მარტის ცნობა სწორადაა გაცემული, ვინაიდან იმ დროისათვის სოფელ ნ-ს საკრებულოში სხვა არავინ მუშაობდა და ს. თ-ის გარდა, ხელსაც ვერავინ მოაწერდა. მოწმემ შეკითხვაზე, – „ს. თ-ს კომისია ხომ არ მოუტყუებია“, – განაცხადა, რომ: „მან წარმოადგინა საბუთები, რომელიც არ შეესაბამებოდა 2010 წელს არსებულ ვითარებას; ამ დროს მინა მუნიციპალიტეტზე იყო რეგისტრირებული, ს. თ-ი აღნიშნულ მიწას ფლობდა 2004 წელს“ – „რაიმე დოკუმენტი, რომ ს. თ-ი არ სარგებლობდა ამ მიწის ნაკვეთით 2004 წლიდან, არ არსებობს“. მოწმემ კიდევ ერთხელ დაადასტურა, რომ გაუქმების საკითხი როდესაც დადგა, ს. თ-ი სხდომაზე არ დაუბარებიათ, თუმცა პირად საუბარში უთხრა. მანვე მიუთითა, რომ ზეპირი შეტყობინება საკმარისი არ იყო. მოწმემ არ იცის, ს. თ-ისათვის ცნობილი იყო თუ არა, მიწის ნაკვეთის მუნიციპალიტეტის სახელზე რეგისტრირების შესახებ. კომისიის გადაწყვეტილება არც ს. თ-ისთვის და არც რეესტრში არ გაუგზავნიათ.

17. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ ნ. ჩ-ს ჩვენების სანდოობის შეფასება განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია, ვინაიდან მოწმე უთითებს ისეთი სახის ფაქტობრივ გარემოებაზე, როგორიც არის ს. თ-ისათვის საკუთრების მოწმობის გაუქმების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება. მოცემული ფაქტი, საკასაციო სასამართლოს თავის მხრივ, აძლევს შესაძლებლობას, გააანალიზოს იმ ინფორმაციის შინაარსი, რომელსაც ს. თ-ი ფლობდა საჯარო რეესტრისათვის დოკუმენტების წარდგენის მომენტში. საკასაციო პალატა უთითებს, რომ ნ. ჩ-ს ჩვენებაში გაცხადებული ფაქტობრივი გარემოებები წარმოდგენილი საქმის სხვა მასალებთან თანხვედნილია, კერძოდ:

მოწმე კ. ს-ს განმარტებით (იგი ნ-ს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მიწის ნაკვეთების საკუთრების უფლების აღიარების კომისიაში 2011 წლიდან 2015 წლის ჩათვლით მუშაობდა), ნ. ჩ-ა მასთან საუბრისას განაცხადა, რომ მან საჯარო რეესტრს საკუთრების უფლების გაუქმების თაობაზე მისწერა. წერილობითი მტკიცებულების თანახმად, ნ. ჩ-ა 2013 წლის 8 აპრილს საჯარო რეესტრის

ეროვნული სააგენტოს წ-ს სარეგისტრაციო სამსახურის უფროსს – ო. ხ-ს მიმართა და მოითხოვა, ს. თ-ისათვის არ დაერეგისტრირებულინათ მიწის ნაკვეთი, ვინაიდან საკუთრების მონმობა № გაიცა შეცდომით და იყო გაუქმებული (ანალოგიურად მიმართული აქვს, კიდევ ორჯერ: 2011 წლის 8 ივნისსა და 2012 წლის 1 მაისს). 2013 წლის 8 აპრილის წერილის საფუძველზე წ-ს საჯარო რეესტრმა 2013 წლის 8 აპრილს შეაჩერა, ხოლო იმავე წლის 1 ივლისს შეწყვიტა სარეგისტრაციო წარმოება. ამდენად, ამ ნაწილში წარმოდგენილი წერილობითი დოკუმენტები შეესაბამება მოწმე ნ. ჩ-ს ჩვენებას.

ამასთან, მოწმე ნ. ჩ-ა განაცხადა, რომ საკუთრების გაუქმების შესახებ ს. თ-ს არაერთხელ აცნობა პირადად და აუხსნა გაუქმების მიზეზი. რამდენადაც იცის, რეესტრშიც აუხსნეს მას.

ო. ხ-ს ჩვენებით (2014 წლამდე მუშაობდა წ-ს საჯარო რეესტრის უფროსის თანამდებობაზე) აღნიშნული ფაქტი დადასტურებულია, კერძოდ: მოწმემ განმარტა, რომ 2013 წლის 2 აპრილს, წ-ს საჯარო რეესტრს მიმართა ს. თ-მა და მოითხოვა 1 ჰექტარი მიწის ნაკვეთის რეგისტრაცია. ს. თ-მა წარუდგინა აღიარების კომისიის მიერ გაცემული საკუთრების უფლების მონმობა, მიწის ნაკვეთის საკადასტრო ნახაზი და პირადობის მონმობა. საბუთების ჩაბარების შემდეგ საჯარო რეესტრში შევიდა ნ. ჩ-ს წერილი, რომელიც ატყობინებდა, რომ ს. თ-ის სახელზე გაცემული საკუთრების მონმობა შეცდომით იყო გაცემული, გაუქმდა და არ დაერეგისტრირებულინათ მიწის ნაკვეთი მის სახელზე. მან აღნიშნული წერილის საფუძველზე შეაჩერა სარეგისტრაციო წარმოება და გადაწყვეტილება ოფიციალურად გამოქვეყნდა საჯარო რეესტრის საიტზე. როდესაც გავიდა რეგისტრაციისათვის დადგენილი 4 – დღიანი ვადა, ს. თ-მა პირადად მიაკითხა საჯარო რეესტრში ამონაწერის ასაღებად. მან განუმარტა ს. თ-ს, რომ წარმოება იყო შეჩერებული, რადგან ნ. ჩ-ს წერილის მიხედვით მასზე გაცემული საკუთრების მონმობა იყო გაუქმებული. ს. თ-ს მიეცა 30-დღიანი ვადა, შეჩერების აღმოფხვრის რაიმე საბუთის წარსადგენად. ს. თ-ი ამ პერიოდში სისტემატურად დადიოდა საჯარო რეესტრში და მოითხოვდა მის სახელზე მიწის რეგისტრაციას. იგი უხსნიდა ს. თ-ს, რომ ნ. ჩ-ს წერილის მიხედვით, საკუთრების მონმობა იყო გაუქმებული და მიწის რეგისტრაციას ვერ შეძლებდა, თუ რაიმე დამატებით საბუთს არ წარმოადგენდა. ს. თ-მა დადგენილ, 30-დღიან ვადაში დამატებითი საბუთი არ წარადგინა, რის გამოც კანონით დადგენილი წესით მიიღო სარეგისტრაციო წარმოების შეწყვეტის შესახებ წერილობითი გადაწყვეტილება. აღნიშნული სარეგისტრაციო წარმოების შეწყვეტის გადაწყვეტილების ასლი ხელზე გადასცა საჯარო რეესტრში მისულ ს. თ-ს, რა დროსაც კიდევ ერთხელ განუმარტა,

რომ საკუთრების მონმობა იყო გაუქმებული და ამის გამო შეწყდა სარეგისტრაციო წარმოება და მიწის ნაკვეთს ვერ დაურეგისტრირებდა. გარკვეული დროის შემდეგ, შეიტყო, რომ ს. თ-ს მიწა თავის სახელზე მაინც დაურეგისტრირებია, თუმცა, როგორ – უცნობია.

18. საკასაციო სასამართლო აფასებს მონმე ზ. ჩ-ს პირველი ინსტანციის სასამართლო სხდომაზე მიცემულ ჩვენებასაც, რომლის თანახმადაც, იგი 2014 წელს მუშაობდა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ცენტრალიზებული სამსახურის რეგისტრატორის პოზიციაზე. სარეგისტრაციო წარმოების შეჩერებისა და შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილება ოფიციალურად და საჯაროდ თავსდება და იტვირთება საჯარო რეესტრის ვებგვერდზე შესაბამისი უძრავი ქონების სარეგისტრაციო განაცხადზე; შესაბამისად, ითვლება, რომ მოქალაქეს ინფორმაცია შეატყობინეს და სხვა რაიმე ცალკე წერილი მასთან არ იგზავნება. როდესაც ერთხელ უძრავ ქონებაზე ხდება სარეგისტრაციო წარმოების შეწყვეტა და შემდეგ იმავე ქონებაზე იმავე პირს ან/და სხვა პირს შეაქვს ახალი განაცხადი, ახალი სარეგისტრაციო წარმოება იწყება. ახალ განაცხადს ენიჭება ახალი ნომერი. რეგისტრატორს, რომელიც ახალ სარეგისტრაციო წარმოებას ახორციელებს, ძველი შეწყვეტილი სარეგისტრაციო წარმოება არ გამოუჩნდება, თუ დაინტერესებული პირის პირადი ნომრით არ გადაამოწმა შიდა ვებგვერდზე და არ მოძებნა აქამდე რა ქონებაზე ჰქონდა განცხადება შეტანილი. მონმემ დაადასტურა, რომ 2014 წელს ს. თ-ის სახელზე მიწის ნაკვეთის რეგისტრაცია მან განახორციელა (ს. თ-ის მიერ საჯარო რეესტრში წარდგენილი 2018 წლის .. ივნისის №საკუთრების მონმობისა და მიწის ნაკვეთის საკადასტრო აზომვითი ნახაზის საფუძველზე). რეგისტრაციისას მას პროგრამულად არ გამოუჩნდებოდა, რომ აღნიშნულ მიწის ნაკვეთზე წარმოება მანამდე იყო შეწყვეტილი, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ აღნიშნულს ს. თ-ის პირადი ნომრით გადაამოწმებდა. როგორც ახსოვს, განაცხადი გადაამოწმა, თუმცა ძველ წარმოებაზე არ იყო პროგრამულად ატვირთული წ-ს საკრებულოს კომისიის 2013 წლის .. აპრილის № წერილი და მისთვის უცნობი დარჩა, თუ რატომ იყო ეს მონმობა გაუქმებული. აღნიშნული წერილი მან ნახა 2019 წელს გამომძიებელთან. წერილი ელექტრონულად აიტვირთა 2016 წელს, ხოლო დოკუმენტი ინახება არქივში; შესაბამისად, იგი მისთვის ხელმისაწვდომი ვერ იქნებოდა და არც წარმოების შეწყვეტის მიზეზი იყო მისთვის ცნობილი. რეგისტრაციის დროს უარის თქმის საფუძველი არ არსებობდა. დაცვის მხარის შეკითხვაზე მონმემ განმარტა, რომ 2014 წელს წარმოების შეჩერებაზე, შეწყვეტაზე დაინტერესებულ პირთან არც მესიჯი და არც ელექტრონული ფოსტა არ იგზავნებოდა და არც იბარებდნენ. გადან-

ყვეტილება იტვირთებოდა რეესტრის ვებგვერდზე და ეს ითვლებოდა, რომ მოქალაქე გადანყვეტილებას გაეცნო. მისთვის უცნობია, ს. თ-ი გაეცნო თუ არა რეგისტრაციის შეჩერებაზე ან შეწყვეტაზე გადანყვეტილებას, რადგან ეს ვებგვერდზე არ ჩანს. დოკუმენტების წარდგენის სისწორეზე პასუხისმგებელია მოქალაქე. მარეგისტრირებელი ორგანო და მისი თანამშრომელი პასუხს არ აგებენ წარმოდგენილი სარეგისტრაციო დოკუმენტაციის ნამდვილობაზე. თუ ს. თ-მა იცოდა, რომ საკუთრების უფლების მონმობა იყო გაუქმებული და მაინც მეორედ შეიტანა საჯარო რეესტრში იგივე მონმობა დასარეგისტრირებლად, მაშინ გამოდის, რომ მან მოატყუა საჯარო რეესტრი ამ ინფორმაციის წარდგენით.

19. ამდენად, ის გარემოება, რომ ს. თ-მა იცოდა საკუთრების უფლების გაუქმების, სარეგისტრაციო წარმოების შეჩერების/შეწყვეტის მიზეზები დადასტურებულია ორი პირდაპირი სახის მონმის ჩვენებით, რომელთა უტყუარობაში ეჭვის შეტანის საფუძველი საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია. აღსანიშნავია, რომ ნ. ჩ. და ო. ხ. წარმოადგენენ პირებს, რომლებიც საკუთარი თანამდებობრივი სტატუსიდან გამომდინარე, უშუალოდ იყვნენ საკუთრების უფლების გაუქმების, სარეგისტრაციო წარმოების შეჩერებისა თუ შეწყვეტის პროცესის მონაწილენი. მათ ჩვენებაში გაცხადებული ფაქტობრივი გარემოებები შეესაბამება საქმეში წარმოდგენილ სხვა მასალებს და რაიმე სახის საფუძვლიანი არგუმენტი, რომელზე დაყრდნობითაც საკასაციო პალატა მიიჩნევდა, რომ მათ მიერ ს. თ-ისათვის ინფორმაციის უშუალოდ მიწოდების ფაქტი არ შეესაბამება რეალობას, დაცვის მხარეს არ დაუსახელებია. სააპელაციო პალატამ სამოტივაციო ნაწილში მიუთითა: „ეს ჩვენებები ვერ გამოდგება იმის დასადასტურებლად, რომ ს. თ-მა იცოდა საკუთრების მონმობის გაუქმების შესახებ, ვინაიდან საქმის მასალებითაც და თვით მონმე ო. ხ-ს ჩვენებიდან დგინდება, რომ ს. თ-თან კომუნიკაცია შესაძლებელია მხოლოდ სომხურ და რუსულ ენებზე.“ საკასაციო სასამართლოსათვის გაუგებარია, თუ რას ემყარება მონმეთა ჩვენებების ნაწილში ენასთან დაკავშირებული არგუმენტი, ვინაიდან არც ო. ხ-ს და არც ნ. ჩ-ს არ განუცხადებიათ, რომ კომუნიკაციის დროს მათი საუბარი ს. თ-ს ვერ ესმოდა, მითუმეტეს, რომ თავად ნ. ჩ-ც სასამართლო სხდომაზე სწორედ რუსული ენის თარჯიმნის თანხლებით არის დაკითხული და ფაქტი, რომ იგი საჭიროების შემთხვევაში ს. თ-ს შესაბამის ენაზე ვერ აუხსნიდა კონკრეტულ გარემოებას, არ გამომდინარეობს საქმის მასალებიდან. ამასთან, მონმე ო. ხ-მა ცალსახად მიუთითა: „ჩვენ რუსულად ვლაპარაკობდით.“

20. დამატებით აღსანიშნავია, მონმე ზ. ჩ-ს ჩვენება, რომლის თანახმადაც, გადანყვეტილება იტვირთებოდა რეესტრის ვებგვერ-

დზე და ეს ითვლებოდა, რომ მოქალაქე გადანყვეტილებას გაეცნო; ხოლო ო. ხ-მა განმარტა, რომ მან ნ. ჩ-ს წერილის საფუძველზე შეაჩერა სარეგისტრაციო წარმოება და გადანყვეტილება ოფიციალურად გამოქვეყნდა საჯარო რეესტრის საიტზე. ამდენად, ერთი მხრივ, ორი პირდაპირი მოწმე უშუალოდ მიუთითებს ს. თ-ის მიერ კონკრეტული ინფორმაციის ცოდნის (მისთვის მიწოდების) თაობაზე, ხოლო მეორე მხრივ, აღნიშნული ინფორმაცია ოფიციალურად გამოქვეყნდა საჯარო რეესტრის საიტზე (რომლის გაცნობისგან ს. თ-ი შეზღუდული არ ყოფილა).

21. ზემოაღნიშნულ არგუმენტებთან ერთად, საკასაციო სასამართლო დამატებით აფასებს იმ გარემოებას, რომ როდესაც პირს საჯარო რეესტრში შეაქვს კონკრეტული დოკუმენტები, კონკრეტული მიზნით და გარკვეული ხნის შემდეგ, ანალოგიური საფუძველით, კვლავ მიმართავს იმავე ორგანოს, ლოგიკურია, მისთვის ცნობილია სარეგისტრაციო წარმოების როგორც მიზნით დაუსრულებლობის ფაქტის თაობაზე. სხვა შემთხვევაში, გაურკვეველია, ს. თ-მა რატომ შეიტანა ხელახლა კონკრეტული დოკუმენტები იმავე მოთხოვნით საჯარო რეესტრში; ხოლო გონივრულად მოაზროვნე ადამიანი საჯარო რეესტრისთვის ანალოგიური მიზნით კვლავ მიმართვამდე ბუნებრივია, დაინტერესდეს შესაბამისი მიზეზით, კერძოდ, თუ რატომ უნევს ხელახლა ძალისხმევის განევა და შესაბამისი პროცედურების გავლა იმისათვის, რომ ქონება საკუთარ სახელზე დაირეგისტრიროს. მოცემული მსჯელობის ნაწილში საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს მოწმე ო. ხ-ს ჩვენებასაც, რომელმაც პირველი ინსტანციის სასამართლოში დაკითხვის დროს მიუთითა: „როდესაც შეჩერდა რეგისტრაცია, ს. თ-ი შემოვიდა ეგრევე, პირველ სართულზე იყო ჩვენი კაბინეტი, მკითხა, რატომ შეაჩერეთ? ავდექი და მივეცი საბუთი – შეჩერების შესახებ და ვაჩვენე ჩ-ს საბუთიც, რის საფუძველზეც შეჩერდა.“ ამასთან, მოწმემ მიუთითა, რომ მან აუხსნა ს. თ-ს, რომ მას ჰქონდა 30 სამუშაო დღე იმ დოკუმენტის მისატანად, რომლის საფუძველზეც შეიძლებელი იქნებოდა რეგისტრაციის პროცესის გაგრძელება.

22. საკასაციო სასამართლოს მოსაზრებით, ზემოაღნიშნულ პირობებში ს. თ-ის უარყოფა – საკუთრების მონაშთის გაუქმების, სარეგისტრაციო წარმოების შეჩერების, შეწყვეტის ფაქტის ცოდნის თაობაზე, ვერ გადანონის პირდაპირი სახის მტკიცებულებებს, რომლის საექვოდ მიჩნევის დასაბუთებული არგუმენტი პალატას არ გააჩნია.

23. საკასაციო სასამართლო უთითებს, რომ ფაქტი (კონკრეტულ ინფორმაციას ნამდვილად ფლობდა თუ არა პირი) რეალურ ხასიათს მხოლოდ წერილობითი ფორმით შეტყობინების საფუძველზე

არ იძენს (ქმედების თაღლითობად დაკვალიფიცირების მიზნებისთვის). გარკვეული იურიდიული ქმედების თაობაზე ინფორმაცია, პირს შესაძლოა, მიენოდოს ზეპირი ფორმითაც, მაგრამ ამ შემთხვევაში, აუცილებელია მოცემული ფაქტი უტყუარად დასტურდებოდეს. სხვაგვარი განმარტების შემთხვევაში, მივიღებთ იმგვარ მოცემულობას, რომ თუ პირს ზეპირსიტყვიერად ნამდვილად აქვს მიწოდებული ჭეშმარიტი ინფორმაცია და საქმეში არ არსებობს მისი წერილობითი ფორმით გადაცემის დოკუმენტიც, ამ ინფორმაციის შემდგომში დამალვა პირისათვის/ორგანოსათვის – მოტყუებად ვერასდროს მიიჩნევა (რადგან არ იარსებებს მისთვის მოცემული ინფორმაციის ცოდნის თაობაზე წერილობითი დოკუმენტი).

24. ამდენად, განსახილველ სისხლის სამართლის საქმეში სააპელაციო სასამართლოს უტყუარად უნდა დაედგინა – იცოდა თუ არა ს. თ-მა იმ ფაქტების შესახებ, რომლებიც აღწერილია ბრალდების შესახებ დადგენილებაში და, ამის მიუხედავად, დამალა თუ არა განზრახ ჭეშმარიტება. სისხლის სამართლის საპროცესო კანონმდებლობის თანახმად, წერილობითი და ზეპირი სახის მტკიცებულებები სხვადასხვა საკანონმდებლო კრიტერიუმით არ ფასდება, ვინაიდან, საქართველოს სსსკ-ის 82-ე მუხლის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად აუცილებელია რელევანტური, დასაშვები და უტყუარი მტკიცებულებების ერთობლიობა. სწორედ ამ სამ კრიტერიუმზე დაყრდნობით წყვეტს სასამართლო, გაიზიაროს თუ არა საქმეში არსებული კონკრეტული მტკიცებულება.

25. საკასაციო სასამართლო ერთმნიშვნელოვნად უთითებს, რომ მოცემულ საქმეში თაღლითობა გამოიხატა საკუთრების უფლების აღიარების კომისიისათვის დოკუმენტების წარდგენის დღიდან ყველა იმ აქტიურ ქმედებათა ჯამით, რომელთა გარეშეც ს. თ-ი დასახულ მიზანს ვერ მიაღწევდა და ვერ დაირეგისტრირებდა საკუთრებაში სადავო – 1 ჰექტარ მიწის ნაკვეთს. საკასაციო პალატა ხსენებულ ქმედებებს ერთობლივად აფასებს და აღნიშნავს, რომ საქმის მასალების თანახმად, ვერ დასტურდება ს. თ-ის მიერ საკუთრების აღიარების კომისიასთან წარდგენილ ცნობებში მითითებული ინფორმაციის რეალურობის ფაქტი. ამასთან, საკასაციო სასამართლოს დადგენილად მიაჩნია, რომ ს. თ-მა საკუთრების უფლების რეგისტრაცია მოითხოვა მაშინ, როდესაც მისთვის ცნობილი იყო საკუთრების უფლების მოწმობის გაუქმებისა და მის საფუძველზე სარეგისტრაციო წარმოების შეჩერების/შენწყვეტის თაობაზე, რაზეც საკასაციო სასამართლომ ზემოთ უკვე იმსჯელა. ს. თ-მა უფლებამოსილ ორგანოს მნიშვნელოვანი სახის გარემოებები დაუმალა/ჭეშმარიტი ინფორმაცია, რომელსაც იგი ნამდვილად ფლობდა, განზრახ არ მიაწოდა, მოცემული კი საბოლოო ჯამში სხვა

არაფერია თუ არა – მოტყუება, რომლის არსებობაც ქმედების თაღლითობად კვალიფიკაციისათვის აუცილებელ ნიშანს წარმოადგენს.

26. ამასთან, საკასაციო პალატა არ აფასებს საკუთრების უფლების აღიარების ნ-ს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მუდმივმოქმედ კომისიის ან/და საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს ქმედებებს, ვინაიდან აღნიშნული არ წარმოადგენს განსახილველი ბრალდების საგანს, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე ორგანოს უფლებამოსილი პირი გადანყვეტილების მიღების პროცესში დაარღვევს დაკისრებულ მოვალეობას, მოცემული ავტომატურად არ გამოორიცხავს მოქალაქის შესაბამისი ფორმით პასუხისმგებლობას და მითუმეტეს არ ათავისუფლებს მას ამავე ორგანოსათვის მისთვის ნამდვილად ცნობილი, რეალური ინფორმაციის მიწოდების ვალდებულებისგან.

27. დაცვის მხარე დამატებით წარმოდგენილ პოზიციაში საკუთარ მოსაზრებას (გამამართლებელი განაჩენის ძალაში დატოვების ნაწილში) ამყარებს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს №159აპ-22 გადანყვეტილებით, რასაც საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს, ვინაიდან №159აპ-22 საქმეში, როდესაც საკასაციო პალატამ შეაფასა ნ. ლ-ს მხრიდან სხვისი ნივთის მოტყუებით დაუფლების ფაქტი, ყურადღება გაამახვილა ისეთი სახის გარემოებებზე, რომლებიც განსხვავებულია განსახილველი სისხლის სამართლის საქმის ფაქტობრივი გარემოებებისგან (მაგალითად, ხსენებულ განაჩენში საკასაციო სასამართლომ მიუთითა შემდეგ გარემოებებზე: „რწმუნებაც რომ არ ჰქონოდა ნ. ლ-ს, ის, როგორც მემკვიდრე, უფლებამოსილი იყო, მოეთხოვა ოჯახის-მშობლების მიერ თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთზე საკუთრების უფლების აღიარება. მითუმეტეს, საქმის მასალებით დასტურდება, რომ ნ. ლ-სა და მის დას, მ. ხ-ს შორის რაიმე სახის ქონებრივი დავა არ მიმდინარეობდა და არც მიმდინარეობს... ასევე უდავოა, რომ ქ. მ. და მისი მეუღლე თვითნებურად ფლობდნენ და სარგებლობდნენ სახელმწიფოს კუთვნილი, გ-ს რ-ის სოფ. შ-ი მდებარე სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების სახნავ 3 182 მ² მიწის ფართობს. ყოველივე აღნიშნული კი გამოორიცხავს თაღლითობის, სხვისი ნივთის მოტყუებით დაუფლების განზრახვას“). ამავე გადანყვეტილებაში საკასაციო პალატამ განიხილა საქართველოს სსკ-ის 342-ე მუხლით პირის ბრალეულობის საკითხი, რომლის დეტალებსაც მოცემულ შემთხვევაში სასამართლო აღარ მიმოიხილავს, რადგან განსახილველ სისხლის სამართლის საქმეში ფასდება მხოლოდ თაღლითობის დისპოზიცია.

28. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ს. თ-ის მიერ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვე-

პუნქტით წარდგენილი ბრალდება გონივრულ ეჭვს მიღმა მტკიცების სტანდარტით დადასტურებულია, რის გამოც მის მიმართ გამოტანილი გამამართლებელი განაჩენი უნდა გაუქმდეს და იგი დამნაშავედ უნდა იქნეს ცნობილი ბრალად შერაცხულ ქმედებაში.

საკასაციო სასამართლოს მიერ ს. თ-ისათვის შერჩეული სასჯელის სახე და ზომა:

29. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსკ-ის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შინაარსიდან გამომდინარე, სასჯელის დანიშვნის სტადიაზე მოსამართლე თანაბრად აფასებს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ, ისე შემამსუბუქებელ გარემოებებს. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი პასუხობდეს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით დადგენილ მიზნებს.

30. საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტი სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს ჯარიმას ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით ოთხიდან შვიდ წლამდე.

31. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს საკონსტიტუციო სასამართლოს ერთ-ერთ გადანყევტილებაზეც, რომლის მიხედვითაც, „აუცილებელია, სასჯელი ადეკვატურად შეესაბამებოდეს საზოგადოებრივი საშიშროების შემცველი ქმედების სიმძიმეს. იმ პირობებში, როდესაც სასჯელის სიმკაცრე აშკარად აჭარბებს ჩადენილი ქმედების საზოგადოებრივი საშიშროების ხარისხს, ეჭვქვეშ დგება დაწესებული სასჯელისა და მისი ლეგიტიმური მიზნების პროპორციული დამოკიდებულება. აშკარად მკაცრი და არაგონივრული სასჯელი ზედმეტად შორდება სასჯელის ლეგიტიმურ მიზნებს“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2019 წლის 2 აგვისტოს გადანყევტილება №1/6/770 საქმეზე: „საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“).

32. საკასაციო სასამართლო სასჯელის კონკრეტული სახისა და ზომის შერჩევამდე მხედველობაში იღებს იმ გარემოებას, რომ მოცემულ შემთხვევაში ს. თ-ის მიერ მიყენებული ზიანის ოდენობა არ არის მეტისმეტად მაღალი (სასაქონლო ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, შეადგენს 5400 ლარს); ამასთან, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას მიაქცევს მოვალეობათა დარღვევის ზომას, მოცულობას, ს. თ-ის ასაკს (არის 63 წლის) და ამ გარემოებებზე დაყრდნობით მიაჩნია, რომ სასჯელის სახედ – ჯარიმა და მისი ოდენობა – 3 000 ლარი, სრულად უზრუნველყოფს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით განსაზღვრულ სასჯელის მიზნების მიღწევას.

33. რაც შეეხება დაცვის მხარის მიერ დამატებით წარმოდგენილ პოზიციაში მითითებულ გარემოებას, რომ ს. თ-ისათვის წარ-

დგენილი ბრალდება ამნისტირებულია, განსახილველ შემთხვევაში, როგორც აღნიშნა, მას სასჯელის სახედ და ზომად დაენიშნა ჯარიმა, რომლისგანაც გათავისუფლების საფუძველი ამ ეტაპზე არ არსებობს.

34. აგრეთვე საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 მარტის განჩინებით ს. თ-ის სახელზე რეგისტრირებული ნ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ნ-ი მდებარე, 10000 კვ.მ. მიწის ნაკვეთზე (ს.კ ...) დადებული ყადაღა უნდა გაუქმდეს და აღნიშნული ქონება ს. თ-ს საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის საფუძველზე სახელმწიფოს სასარგებლოდ, უსასყიდლოდ უნდა ჩამოერთვას; კერძოდ:

რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 მარტის განჩინებით ყადაღა დაედო ს. თ-ის (პ/ნ: ...) სახელზე რეგისტრირებული ნ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ნ-ი მდებარე, 10000 კვ.მ. მიწის ნაკვეთს (ს.კ ...); განჩინების სამოტივაციო ნაწილის მიხედვით, ვინაიდან შესაძლოა – მოცემული ნაკვეთი მოპოვებულია დანაშაულებრივი გზით, იმისათვის რომ არ მოხდეს ქონების გასხვისება, გაყიდვა ან/და ქონების შესაძლო ჩამორთმევის უზრუნველყოფის მიზნით, სასამართლომ ხსენებულ მიწაზე ყადაღის დადება აუცილებლად მიიჩნია.

საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, ქონების ჩამორთმევა ნიშნავს დანაშაულის საგნის ან/და იარაღის, დანაშაულის ჩასადენად გამოიზნული ნივთის ან/და დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების სახელმწიფოს სასარგებლოდ უსასყიდლოდ ჩამორთმევას. ამასთან, დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების ჩამორთმევა ნიშნავს მსჯავრდებულისთვის დანაშაულებრივი გზით მიღებული ქონების (ყველა ნივთი და არამატერიალური ქონებრივი სიკეთე, ასევე იურიდიული დოკუმენტები, რომლებიც იძლევა უფლებას ქონებაზე), აგრეთვე ამ ქონებიდან მიღებული ნებისმიერი ფორმის შემოსავლების ან მათი ღირებულების ეკვივალენტური ქონების სახელმწიფოს სასარგებლოდ უსასყიდლოდ ჩამორთმევას. დანაშაულებრივი გზით მოპოვებული ქონების ჩამორთმევა სასამართლოს მიერ ინიშნება სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებული ყველა განზრახი დანაშაულისათვის, იმ შემთხვევაში, თუ დამტკიცდება, რომ ეს ქონება დანაშაულებრივი გზითაა მოპოვებული.

მოცემულ შემთხვევაში თაღლითობა (საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლი) განეკუთვნება განზრახი კატეგორიის დანაშაულს და ამასთანვე, წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დამტკიცდა, რომ ბრალდების შესახებ დადგენილებაში მითითებულ მიწის ნაკვეთს თ-ი მოტყუებით დაეუფლა. ამდენად, რომ არა ს. თ-ის აქტიური ქმედე-

ბები – მათ შორის საჯარო რეესტრში № საკუთრების მონუმობის კვლავ წარდგენა და საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მოთხოვნა – 2014 წლის 5 დეკემბერს სადავო მიწის ნაკვეთს მსჯავრდებული ვერ დაირეგისტრირებდა. მოცემული ფაქტებით ცალსახად გამოკვეთილია, რომ ქონება ს. თ-მა დანაშაულის გზით მოიპოვა.

35. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარი საფუძვლიანია, რის გამოც იგი უნდა დაკმაყოფილდეს და თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გამამართლებელი განაჩენი უნდა გაუქმდეს, ხოლო ს. თ-ი ცნობილ უნდა იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში; ამასთან, ჩადენილი დანაშაულისათვის ს. თ-ს სასჯელის სახედ და ზომად უნდა განესაზღვროს ჯარიმა – 3 000 ლარით, ხოლო ზემოაღნიშნული ქონება საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის საფუძველზე სახელმწიფოს სასარგებლოდ, უსასყიდლოდ უნდა ჩამოერთვას.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. ქვემო ქართლის საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ქეთევან სონიძის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 25 ნოემბრის გამამართლებელი განაჩენი გაუქმდეს;

3. ს. თ-ი ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს ჯარიმა – 3 000 ლარი (სამი ათასი);

4. მხედველობაში იქნეს მიღებული, რომ ს. თ-ის მიმართ შეფარებული აღკვეთის ღონისძიება გირაო – გაუქმებულია; გაუქმდეს რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 18 მარტის განჩინებით ს. თ-ის (პ/ნ: ...) საკუთრებაში არსებულ ქონებაზე (მდებარე: ნ-ს რაიონში, სოფელი ნ-ი, საკადასტრო კოდი: ...) ბრალდებულ ს. თ-ის მიმართ აღკვეთის ღონისძიების სახით შეფარებული გირაოს თანხის (10 000 ლარის ფარგლებში) სანაცვლოდ დადებული ყადაღა;

5. ასევე გაუქმდეს რუსთავის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 12 მარტის განჩინებით ს. თ-ის სახელზე რეგისტრირებული წ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ნ-ი მდებარე, 10000 კვ.მ. მიწის ნაკვეთზე (ს.კ ...) დადებული ყადაღა და აღნიშნული ქონება ს. თ-ს საქართველოს სსკ-ის 52-ე მუხლის საფუძველზე სახელმწიფოს სასარგებლოდ, უსასყიდლოდ ჩამოერთვას;

6. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**განაჩენში ცვლილების შეტანა და ქმედების
გადაკვალიფიცირება საქართველოს სისხლის
სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის
„დ“ ქვეპუნქტიდან (დამნაშავისათვის წინასწარი
შეტნობით უმცრომდგომარეობაში მყოფი პირის
მიმართ,) საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის
11¹,126-ე მუხლის 1² ნაწილზე**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№1330აპ-22

4 აპრილი, 2023 წ., ქ. თბილისი

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:

ნ. სანდოძე (თავმჯდომარე),
მ. გაბინაშვილი,
შ. თაღუმაძე

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მაია ჯაბუას, ასევე მსჯავრდებულ ბ. შ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების – თ. ჯ-სა და კ. ტ-ს საკასაციო საჩივრები ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენზე.

აღწერილობით-სამოტივაციო ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. შ-ე ბ. ცნობილ იქნა ბრალდებულად საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹,126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტითა (ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატური ცემა, რამაც დაზარალებულის ფსიქიკური ტანჯვა

გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე ან 118-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით უმწეო მდგომარეობაში მყოფი პირის მიმართ, ჩადენილი გენდერული ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით) და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ სისტემატური შეურაცხყოფა და დამცირება, რამაც დაზარალებულის ტანჯვა გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე, 118-ე ან 120-ე მუხლებით გათვალისწინებული შედეგი, ჩადენილი წინასწარი შეცნობით შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიმართ, ჩადენილი გენდერული ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით) გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისთვის, რაც გამოიხატა შემდეგში:

1.2. 2019 წლის ოქტომბრიდან 2020 წლის ივნისამდე ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის სოფელ კ-ში მდებარე თავის საცხოვრებელ სახლში ბ. შ. საყოფაცხოვრებო ნიადაგზე წარმოქმნილი კონფლიქტის დროს, რაც განპირობებული იყო ქალის ქცევასთან დაკავშირებული ბ. შ-ის სტერეოტიპული შეხედულებებიდან და გულისხმობდა ცოლის ქცევების მიზანშეწონილობის საკითხის ქმრის მიერ განსაზღვრის აუცილებლობას, წინასწარი შეცნობით უმწეო მდგომარეობაში მყოფ მეუღლეს, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირს – დ. ბ-ს აყენებდა ფიზიკურ შეურაცხყოფას, სცემდა სისტემატურად, რის გამოც დ. ბ-მ განიცადა ფსიქიკური ტანჯვა.

1.3. 2015 წლიდან 2020 წლის ივნისამდე ზ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ კ-ში მდებარე თავის საცხოვრებელ სახლში ბ. შ. საყოფაცხოვრებო ნიადაგზე წარმოქმნილი კონფლიქტის დროს, რაც განპირობებული იყო ქალის ქცევასთან დაკავშირებული ბ. შ-ს სტერეოტიპული შეხედულებებიდან და გულისხმობდა ცოლის ქცევების მიზანშეწონილობის საკითხის ქმრის მიერ განსაზღვრის აუცილებლობას, უმწეო მდგომარეობაში მყოფ მეუღლეს, წინასწარი შეცნობით შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირს – დ. ბ-ს სისტემატურად ამცირებდა და აყენებდა სიტყვიერ შეურაცხყოფას, აგინებდა და მოიხსენიებდა უშვერი სიტყვებით, რის გამოც დ. ბ-მ განიცადა ტანჯვა.

2. პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება:

2.1. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 1 აგვისტოს განაჩენით ბ. შ-ს ქმედება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტიდან გადაკვალიფიცირდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილზე;

ბ. შ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილითა და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილი – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმა ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და საბოლოოდ დანაშაულთა ერთობლიობით, ბ. შ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

2.2. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 1 აგვისტოს განაჩენი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრა მსჯავრდებულ ბ. შ-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატმა – თ. ჯ-მ, რომელმაც სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და ბ. შ-სთვის მსუბუქი სასჯელის განსაზღვრა.

2.3. ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 1 აგვისტოს განაჩენი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატაში გაასაჩივრა ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მაია ჯაბუამ, რომელმაც სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა, ბ. შ-ს წარდგენილ ბრალდებაში სრულად დამნაშავედ ცნობა და მისთვის მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

3. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება:

3.1. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენით ზუგდიდის რაიონული სასამართლოს 2022 წლის 1 აგვისტოს განაჩენი დარჩა უცვლელი.

3.2. 2022 წლის 9 ნოემბერს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორმა მაია ჯაბუამ, რომელმაც საკასაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა, ბ. შ-ს წარდგენილ ბრალდებაში სრულად დამნაშავედ ცნობა და მისთვის მკაცრი სასჯელის განსაზღვრა.

3.3. 2022 წლის 15 ნოემბერს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქ-

ტომბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულ ბ. შ-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატებმა – თ. ჯ-მ და კ. ტ-მ, რომლებმაც საკასაციო საჩივრით მოითხოვეს გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანა და ბ. შ-სთვის უფრო მსუბუქი სასჯელის განსაზღვრა.

3.4. 2022 წლის 24 ნოემბერს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს განცხადებით მიმართა მსჯავრდებულ ბ. შ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა კ. ტ-მ და ითხოვა განაჩენის გასაჩივრების გაცდენილი ვადის საპატიოდ ჩათვლა და აღდგენა.

3.5. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 28 ნოემბრის განჩინებით დაცვის მხარის შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა და მსჯავრდებულ ბ. შ-ის ინტერესების დამცველ ადვოკატებს – თ. ჯ-სა და კ. ტ-ს აღუდგათ ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენის საკასაციო წესით გასაჩივრების ვადა.

4. კასატორთა არგუმენტები:

4.1. კასატორის, ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მაია ჯაბუას პოზიციით, სასამართლოს განმარტება, რომ დ. ბ. თავისი შეზღუდული შესაძლებლობის გამო არ იმყოფებოდა უმწეო მდგომარეობაში არის არასწორი, რადგან დაზარალებულს აქვს ფიზიკური ნაკლი და სპეციალური სასმენი აპარატის გარეშე საერთოდ არ ესმის, მას აპარატის გარეშე არ შეუძლია სწორად აღიქვას მოვლენები, რის გამოც მოკლებულია შესაძლებლობას იცხოვროს ცხოვრების ნორმალური წესით. ასეთი კატეგორიის ადამიანები მიეკუთვნებიან მონყვლად კატეგორიას და სწორედ მათი ფიზიკური ნაკლიდან გამომდინარე უადვილდებათ მათზე ძალადობა, რადგან მათ არ შესწევთ უნარი მოძალადისგან დაიცვან თავი. კასატორი ასევე უთითებს, რომ დაზარალებული დ. ბ. სწორედ მისი ფიზიკური ნაკლიდან გამომდინარე იმყოფებოდა უმწეო მდგომარეობაში.

4.2. კასატორების, მსჯავრდებულ ბ. შ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების – თ. ჯ-ს და კ. ტ-ს პოზიციით, ბ. შ-ს მიმართ დანიშნული სასჯელი არის მკაცრი. სასჯელის დანიშვნისას სასამართლოს უნდა გაეთვალისწინებინა, რომ მან სრულად აღიარა და მოინანია ჩადენილი დანაშაული, ჰყავს ორი მცირეწლოვანი შვილი, რომლებიც ძალიან ენატრება, თვითონაც არის შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირი და ჰყავს მოხუცი მშობლები.

5. საკასაციო სასამართლოს შეფასებები:

5.1. საკასაციო პალატამ ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა საკასაციო საჩივრები, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრების საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ ბრალდების მხარის საჩივ-

რის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

5.2. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორის, ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მაია ჯაბუას პოზიციას, რომ დაზარალებული დ. ბ. მისი ფიზიკური ნაკლიდან გამომდინარე იმყოფებოდა უმწეო მდგომარეობაში და ეთანხმება გასაჩივრებული განაჩენის მოტივაციას. მოცემულ შემთხვევაში, გასათვალისწინებელია, რომ უმწეო მდგომარეობა შეიძლება გამოიხატოს როგორც ფიზიკურ ისე ფსიქიკურ უმწეობაში. სსიპ სოციალური მომსახურების სააგენტოს წ-ის რაიონული განყოფილების მიერ გაცემული ცნობით დადგენილია, რომ დ. ბ. ბავშვობიდან არის ზომიერად გამოხატული შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის მქონე პირი. ამასთან, წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ დ. ბ-ს დაქვეითებული აქვს სმენა და სარგებლობს სპეციალური სასმენი აპარატით. შესაბამისად, იგი თავისი შეზღუდული შესაძლებლობის გამო არ იმყოფება უმწეო მდგომარეობაში, რაც გულისხმობს იმას, რომ პირს არ აქვს უნარი წინააღმდეგობა გაუწიოს მოძალადეს ან შეიმეცნოს რა ხდება მის თავს. ექსპერტ მ. ბ-ს ჩვენებით დადგინდა, რომ ბ. შ-ს ქმედებით დ. ბ-მ განიცადა ფსიქოლოგიური ტანჯვა. ამასთან, დ. ბ-ს არ გააჩნდა ფსიქიკური პრობლემები და მეხსიერება არ ჰქონდა დაქვეითებული, მას ჰქონდა მხოლოდ სმენის პრობლემა, შფოთვის დონე და დეპრესიის ხარისხი იყო ანეული, გუნება-განწყობილების ფონი კი დაბალი. ეს მდგომარეობა გამომწვეული იყო მეუღლის მხრიდან სისტემატური ცემითა და შეურაცხყოფით, ქმედება იყო დროში გახანგრძლივებული და არ უკავშირდებოდა ბავშვობის ტრავმას. მოცემულ შემთხვევაში, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ დ. ბ-ს მოვლენების სწორად აღქმის უნარი შეზღუდული არ აქვს, შესაბამისად, ამ ნაწილში ბ. შ-ს ქმედება სწორად არის გადაკვალიფიცირებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლის 1²-ლ ნაწილზე. თუმცა საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ მითითებულ კვალიფიკაციასთან ერთად არსებობს დამატებით სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ მუხლზე მითითების საფუძველი, კერძოდ: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ მუხლის თანახმად, „ოჯახური დანაშაული ნიშნავს ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ ამ კოდექსის 109-ე, 115-ე, 117-ე, 118-ე, 120-ე, 126-ე, 133¹-ე, 133²-ე, 137-ე-141-ე, 143-ე, 144-ე-144³-ე, 149-ე-151¹-ე, 160-ე, 171-ე, 187-ე, 253-ე-255¹-ე, 381¹-ე და 381²-ე მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენას. ოჯახური დანაშაულისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა განისაზღვრება ამ მუხლში აღნიშნული საქართველოს სის-

ხლის სამართლის კოდექსის შესაბამისი მუხლით, ამ მუხლზე მითითებით“. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ მუხლში მოცემულია იმ დანაშაულთა ჩამონათვალი, რომლებიც მიიჩნევა ოჯახურ დანაშაულად, ხოლო ამავე მუხლის შენიშვნით კი განისაზღვრება პირთა წრე, რომლებიც სისხლის სამართლის კოდექსის მიზნებისათვის ითვლება ოჯახის წევრად. განსახილველ საქმეზე დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებაა, რომ ბ. შ-მ ჩაიდინა მეუღლის სისტემატური ცემა, რამაც დაზარალებულის ფსიქიკური ტანჯვა გამოიწვია, მაგრამ არ მოჰყოლია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 117-ე ან 118-ე მუხლით გათვალისწინებული შედეგი. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მე-11¹ მუხლის მიხედვით, ოჯახის ერთი წევრის მიერ ოჯახის სხვა წევრის მიმართ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, წარმოადგენს ოჯახურ დანაშაულს. ამავე მუხლის შენიშვნის პირველი ნაწილის თანახმად კი ოჯახის წევრად მიიჩნევა მეუღლე. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ ბ. შ-ს ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით, რისი გათვალისწინებითაც სააპელაციო სამართლის განაჩენში უნდა შევიდეს შესაბამისი ცვლილება.

5.3. ამასთან, სასამართლო ითვალისწინებს ზედა ინსტანციის სასამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას საფუძვლების გამეორების გარეშე (*Hirvisaari v. Finland*, no.49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001). ქვედა ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობის გაზიარება არ არღვევს დასაბუთებული გადაწყვეტილების უფლებას (*Gorou v. Greece* (No. 2) no.12686/03, §37, §41, ECtHR, 20/03/2009).

6. სასჯელის დასაბუთება

6.1. საკასაციო სასამართლო არ იზიარებს კასატორების, ბ. შ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების – თ. ჯ-სა და კ. ტ-ს საკასაციო საჩივრის მოთხოვნას დანიშნული სასჯელის შემსუბუქებასთან დაკავშირებით შემდეგ გარემოებათა გამო:

6.2. სისხლის სამართალწარმოების სამართლიანობა ვლინდება სამართლიანი სასჯელის დაკისრებაში, სასამართლო კი შეზოგადებული ვალდებულებით: მის მიერ დანიშნული სასჯელი იყოს ეფექტიანი და პროპორციული. სასჯელის პროპორციულობა გულისხმობს მის გამოყენებას მნიშვნელოვნად ინდივიდუალიზებული სახით, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება დანაშაულის სიმძიმე, დამნაშაულის ბრალი და დანაშაულის შედეგად გამოწვეული ზიანი.

6.3. სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თა-

ნახმად, სასამართლოს განაჩენი უნდა იყოს სამართლიანი. ამავე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, „სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს“. სასჯელის სამართლიანობის პრინციპს განამტკიცებს ასევე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწილიც, რომელიც სასამართლოს ავალდებულებს, დამნაშავეს დაუნიშნოს სამართლიანი სასჯელი და პრიორიტეტს ანიჭებს ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელის გამოყენებას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იგი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნებს.

6.4. „დანაშაულისთვის გათვალისწინებული სასჯელი, ერთი მხრივ, უნდა იყოს ქმედებით გამოწვევად საფრთხეებთან გონივრულ პროპორციაში, ხოლო, მეორე მხრივ, უნდა იყოს შესაძლებლობა, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის დაკისრება მოხდეს დანაშაულის ინდივიდუალური გარემოებების გათვალისწინებით“ (საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის №1/4/592 გადაწყვეტილება საქმეზე „საქართველოს მოქალაქე ბექა ნიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-38).

6.5. საკასაციო სასამართლოს ასევე მიაჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, მსჯავრდებულ ბ. შ-სთვის სასჯელის განსაზღვრისას იხელმძღვანელა სისხლის სამართლის საქმის მასალებში წარმოდგენილი პასუხისმგებლობის შემამსუბუქებელი და დამამძიმებელი გარემოებებით, გაითვალისწინა ჩადენილი დანაშაულის მოტივი, ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნება, მოვალეობათა დარღვევის ხასიათი და ზომა, ქმედების განხორციელების სახე და ხერხი, დამნაშავეს წარსული ცხოვრება, პირადი და ეკონომიკური პირობები და მას განუსაზღვრა ისეთი სასჯელი, რაც სრულად უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნების განხორციელებას და არ არსებობს მისი შემსუბუქების საფუძველი. ამასთან, სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით დაცვის მხარეს სააპელაციო საჩივარში მითითებულ არგუმენტებზე ამომწურავი პასუხები გაეცა, რასაც საკასაციო სასამართლოც იზიარებს, ხოლო რაიმე სხვა გარემოებაზე, რაც საკასაციო სასამართლოს შეფასების საგანი გახდებოდა, კასატორები საჩივარში არ უთითებენ.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხ-

ლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა :

1. ზუგდიდის რაიონული პროკურატურის პროკურორ მაია ჯაბუას საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. მსჯავრდებულ ბ. შ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების – თ. ჯ-სა და კ. ტ-ს საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

3. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

4. ბ. შ-ის ქმედება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტიდან გადაკვალიფიცირდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილზე;

5. ბ. შ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილითა და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისთვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

6. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 11¹, 126-ე მუხლის 1²-ლი ნაწილით – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

7. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 126¹-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 1 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

8. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე, უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმოს ნაკლებად მკაცრი სასჯელი და საბოლოოდ დანაშაულთა ერთობლიობით, ბ. შ-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს – 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა;

9. ბ. შ-ს სასჯელის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავებიდან – 2022 წლის 1 აგვისტოდან.

10. განაჩენი სხვა ნაწილში დარჩეს უცვლელად;

11. განაჩენი კანონიერ ძალაში შედის და აღსასრულებლად მიექცევა გამოტანისთანავე;

12. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**განაჩენში ცვლილების შეტანა და
სისხლისსამართლებრივი დავის შეწყვეტა
საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“
ქვეპუნქტით ნარდგანილ პრალდებაში**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№ 1075აპ-22

20 აპრილი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**
მ. ვასაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ მ. მ. ლ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების – ლ. ხ-სა და გ. ჭ-ს საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 სექტემბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ოქტომბრის განაჩენით მ. მ. ლ. (ძებნილი), – დაუსწრებლად ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენაში და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 (შვიდი) წლით. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2012 წლის 28 დეკემბრის კანონის მე-16 მუხლის თანახმად, მ. მ. ლ-ს $\frac{1}{4}$ -ით შეუმცირდა სასჯელი და განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 5 (ხუთი) წლითა და 9 (ცხრა) თვით.

გაუქმდა მ. მ. ლ-ს მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა.

მსჯავრდებულ მ. მ. ლ-ს სასჯელის მოხდის ათვლა უნდა დაეწყოს განაჩენის აღსრულების გამო მისი დაპატიმრებიდან ან სათანადო ორგანოებში გამოცხადების მომენტიდან.

გაუქმდა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2019 წლის 17 მარტის განაჩენით დადებული ყადაღა ... საკუთრებაში არსებულ უძრავ ქონებაზე – მდებარე მიწის ნაკვეთზე, საკადასტრო კოდით, დაზუსტებული ფართობი 859 მ² და მასზე განთავსებულ შენობა-ნაგებობებზე საკადასტრო კოდის მქონე მიწის ნაკვეთზე, დაზუსტებული ფართობით 92 მ² და მასზე განთავსებულ შენობა-

ნაგებობებზე ... (წინა საკადასტრო კოდებით ... და).

ნიეთმტკიცება – თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის ადმინისტრაციული სამართლის საქმე 3 (სამ) ტომად, დაერთოს სისხლის სამართლის საქმეს.

2. აღნიშნული განაჩენით სასამართლომ დადგენილად მიიჩნია, რომ მ. მ. ლ-მ ჩაიდინა თაღლითობა, ესე იგი მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, სხვისი ნივთის დაუფლება მოტყუებით, ჩადენილი დიდი ოდენობით, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით.

მ. მ. ლ-ს მიმართ მსჯავრად შერაცხული ქმედება გამოიხატა შემდეგში:

1941 წლიდან ი. კ. და მისი მეუღლე – ე. კ. ფლობდნენ ... მდებარე უძრავი ქონების ნაწილს.

1942 წელს ი. კ. გარდაიცვალა მეორე მსოფლიო ომში და მის მფლობელობაში არსებულ უძრავ ქონებაში ცხოვრება და მისი ფლობა გააგრძელეს ი. კ-ს მეუღლემ და მისმა ერთადერთმა ქალიშვილმა – ნ. პ-მ.

1951 წლიდან ე. კ-ს ნებართვით, ზემოაღნიშნულ ფართის ნაწილში ცხოვრობდა ნ. პ-ს დეიდა – მ. ფ. და მისი შვილი – ნ. ფ. ამ უკანასკნელს წელს შეეძინა ქალიშვილი მ. მ. (ლ.), რომელმაც ასევე გააგრძელა ცხოვრება ხსენებულ მისამართზე, ვინაიდან ნ. პ-სთან აკავშირებდა ნათესაური ურთიერთობა და სარგებლობდა მისი ნდობით.

2005 წელს მ. მ. ლ-მ განიზრახა მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგოდ მისაკუთრების მიზნით, უკანონოდ დაუფლებოდა ი. კ-ს ერთადერთი პირველი რიგის მემკვიდრის – ნ. პ-ს სამკვიდრო ქონებას. განზრახვის სისრულეში მოყვანის მიზნით, მ. მ. ლ-მ, თბილისის საქალაქო სასამართლოში წარადგინა ცრუ ინფორმაცია, თითქოსდა 1987 წელს მისმა ოჯახმა უშუალოდ ი. კ-სგან შეიძინა ... მდებარე უძრავი ქონების ნაწილი – ი. კ-ს კუთვნილი წილი. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 20.. წლის ... აგვისტოს გადაწყვეტილებით, მ. მ. ლ-სა და ნ-ს მამას – ი. კ-ს შორის აღიარებულ იქნა სამართალურთიერთობა, რის საფუძველზეც მ. მ. ლ-ს მიენიჭა საკუთრების უფლება აღნიშნულ უძრავ ქონებაზე – მიწის ნაკვეთი-სა და მასზე განთავსებულ შენობა-ნაგებობაზე. შესაბამისად, მ. მ. ლ-მ უკანონოდ მოიპოვა ქონებრივი უფლება.

ვიდრე ი. კ-ის ერთადერთი მემკვიდრე – ნ. პ. აღებდა სამკვიდრო მონუმბას მამის დანატოვარ ქონებაზე, მ. მ. ლ-მ განცხადებით მიმართა საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 20.. წლის ... აგვისტოს გადაწყვეტილების საფუძველზე, 2009 წლის 6 აპრილს საჯარო რეესტრის ეროვნული

სააგენტოს გადაწყვეტილებით გახდა ი. კ-ს კუთვნილი – ... მდებარე უძრავი ქონების ნაწილის მესაკუთრე.

აღნიშნული ქმედებით მ. მ. ლ. მოტყუებით, მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, უკანონოდ დაეუფლა ნ. პ-ს სამკვიდრო ქონებას, რომელიც ოთხ დღეში – 2009 წლის 10 აპრილს, ნასყიდობის ხელშეკრულებით 90 000 (ოთხმოცდაათი ათას) ლარად გაასხვისა ლ. ს-ზე, რის შედეგადაც დაზარალებულს მიაღება დიდი ოდენობით მატერიალური ზიანი.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ოქტომბრის განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა დაცვის მხარემ. აპელანტმა სააპელაციო საჩივრით მოითხოვა გასაჩივრებული გამამტყუნებელი განაჩენის გაუქმება და მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენა, ასევე – თბილისის საქალაქო სასამართლოს სხვადასხვა საოქმო განჩინებების გაუქმება.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 სექტემბრის განაჩენით თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2021 წლის 1 ოქტომბრის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 სექტემბრის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრეს მსჯავრდებულ მ. მ. ლ-ს ინტერესების დამცველმა ადვოკატებმა – ლ. ხ-მ და გ. ჭ-მ. კასატორები საკასაციო საჩივრით მოითხოვენ: გასაჩივრებული გამამტყუნებელი განაჩენის გაუქმებასა და მის ნაცვლად გამამართლებელი განაჩენის დადგენას; მ. მ. ლ-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტას კანონით გათვალისწინებული სისხლისსამართლებრივი დევნის ხანდაზმულობის 10 წლიანი ვადის გასვლის გამო; უკანონოდ იქნეს ცნობილი: ბრალდების მხარის შუამდგომლობის დაკმაყოფილებისა და დამატებითი მტკიცებულებების დართვის შესახებ თბილისის სააპელაციო პალატის გადაწყვეტილება, დაცვის მხარის მტკიცებულებების სისხლის სამართლის საქმეზე დართვაზე უარის თქმის შესახებ თბილისის სააპელაციო პალატის გადაწყვეტილება და მოსამართლე ლილი მსხილაძის აცხადების შესახებ დაცვის მხარის შუამდგომლობის არ დაკმაყოფილების შესახებ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, შემდეგი ძირითადი საფუძვლებით: გასაჩივრებული განაჩენი უკანონო და დაუსაბუთებელია, ვინაიდან იგი არ ემყარება სასამართლოში გამოკვლეულ მტკიცებულებათა ერთობლიობას და გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით ვერ ადასტურებს მ. მ. ლ-ს ბრალეულობას; სასამართლომ მტკიცებულებები აშკარად მიკერძოებულად, დამახინჯებულად და

კონტექსტიდან ამოგლეჯილად შეაფასა, ხოლო დაცვის მხარეს არ მისცა საკუთარი მტკიცებულებების გამოკვლევის შესაძლებლობა; დაზარალებულისა და ბრალდების მხარის სხვა მონშეთა ჩვენებები არ უნდა იქნეს გაზიარებული, ვინაიდან მათი ჩვენებები არსებითად ურთიერთსაწინააღმდეგოა, ამასთან, დაზარალებული დაინტერესებული პირია; დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება ი. კ-ს მეორე მსოფლიო ომში გარდაცვალების ფაქტი, არამედ, დგინდება, რომ იგი 1980-იან წლებში ცოცხალი იყო, რაც სასამართლომ სათანადოდ არ გამოიკვლია; საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ სადავო უძრავი ქონება წარმოადგენდა ნ. პ-ს საკუთრებას და მის სამკვიდრო ქონებას; სწორედ ნ. პ. მოქმედებდა თაღლითურად, და არა მსჯავრდებული. ნ. პ. ცდილობდა მ-ების ოჯახისათვის კუთვნილი უძრავი ქონების წართმევას; დაუსაბუთებელია სასამართლოს მსჯელობა დიდი ოდენობით ზიანის ნაწილშიც, ვინაიდან საქმეში არ არის წარმოდგენილი სასაქონლო-ექსპერტიზის დასკვნა, რომლითაც დადგინდებოდა სადავო უძრავი ქონების ღირებულება; ამასთან, დაცვის მხარეს მიაჩნია, რომ სისხლისსამართლებრივი დევნის ხანდაზმულობის 10 წლიანი ვადის გასვლის გამო მ. მ. ლ უნდა გათავისუფლდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და დაასკვნა, რომ საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, ხოლო განჩივრებულ განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება, კერძოდ:

2. საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება დაცვის მხარის მოსაზრებას, რომ მსჯავრდებულ მ. მ. ლ-ს ბრალეულობა არ დასტურდება უტყუარ მტკიცებულებათა ერთობლიობით, ხოლო განაჩენი ემყარება მხოლოდ ირიბ მტკიცებულებებს, ვინაიდან სრულად იზიარებს სააპელაციო პალატის შეფასებას, რომ ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი ერთმანეთთან შეთანხმებული, აშკარა და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობით, გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დასტურდება მისი ბრალეულობა, კერძოდ: დაზარალებულმა ნ. პ-მ დამაჯერებლად, ლოგიკურად და დეტალურად გადმოსცა მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედების დეტალები და განმარტა, რომ ... მდებარე სახლი ააშენეს მისმა მშობლებმა – ი. კ-მ და ე. კ-მ, რომლებიც 1937 წელს რუსეთიდან ჩამოვიდნენ საქართველოში. ი. კ. 1941 წელს წავიდა ომში, საიდანაც არ დაბრუნებულა, რის გამოც გამოცხადდა გარდაც-

ვლილად. 1946 წელს, მასთან და დედამისთან ჩამოვიდა დეიდამი-
სი – მ. ფ. და დეიდაშვილი ნ. ფ., რომლებიც მათთან, ცალკე ოთახში
ცხოვრობდნენ. მეუღლესთან ერთად საცხოვრებლად სხვა სახლში
გადასვლის შემდეგ, მ. ფ. და ნ. ფ. აგრძელებდნენ ცხოვრებას იმავე
მისამართზე მდებარე სხვა ოთახში. ...ს ქუჩაზე მდებარე სახლში
საცხოვრებლად დარჩა დედამისი ე. კ-ც, რომელსაც ხშირად აკით-
ხავდა და ზრუნავდა მასზე. 1993 წელს, გარდაეცვალა დედა – ე. კ.,
რომელმაც ... მდებარე უძრავი ქონება, ანდერძით მას დაუტოვა,
მაგრამ მ-ების ოჯახი მას სახლში არ უშვებდა, ეუბნებოდნენ, რომ
სახლი მათ ეკუთვნოდა. ნ. პ-მ ცალსახად დაადასტურა ის ფაქტი,
რომ უძრავი ქონება მას არავისთვის, მათ შორის – არც მ-ების ოჯა-
ხისთვის არ გადაუცია და არც მიუყიდია, ხოლო ამჟამინდელ მესა-
კუთრეებს არასოდეს უცხოვრიათ ამ ბინაში. ამასთან, დაზარალე-
ბულმა განმარტა, რომ ითხოვს დედის დანატოვარი ქონების დაბ-
რუნებას.

3. დაზარალებულის ჩვენების საექვოდ მიჩნევისა და არგაზია-
რების საფუძველი, ისევე როგორც ბრალდების მხარის სხვა მოწ-
მეთა ჩვენებების, საკასაციო სასამართლოს არ გააჩნია. საქმის მა-
სალებით არ დასტურდება, რომ ნ. პ. ცრუობს და მას რაიმე პირადი
ინტერესი გააჩნია მ. მ. ლ-ს მიმართ. გარდა ამისა, დაზარალებულის
ჩვენების სარწმუნოობა გამყარებულია და მას სრულად შეესაბა-
მება მოწმეების: ლ. დ-ს, ა. ა-ს, ლ. ჯ-ს, გ. ა-ს, ლ. ა-ს, რ. ა-ს ჩვენებე-
ბი, რომლებმაც ერთმანეთთან თანხვედნილად დაადასტურეს, რომ
... მდებარე სახლი ეკუთვნოდა ე. კ-ს, სადაც ის ცხოვრობდა შვილ-
თან – ნ. პ-სთან ერთად. აღნიშნულ მისამართზე, ცალკე ოთახში
ცხოვრობდნენ ე. კ-სთან რუსეთიდან საცხოვრებლად ჩამოსული
და – მ. ფ. მის ორ შვილთან, ნ-სთან და მ-სთან ერთად. მოწმეებმა
ასევე დაადასტურეს, რომ მას შემდეგ, რაც ნ. პ. საცხოვრებლად
გადავიდა მეუღლესთან, ის ხშირად აკითხავდა და ზრუნავდა დე-
დაზე – ე. კ-ზე.

4. დაზარალებულის ჩვენება ასევე გამყარებულია საქმეში წარ-
მოდგენილი სხვა წერილობითი მტკიცებულებებითაც, მათ შორის:
თბილისის სარეგისტრაციო სამსახურის ტექნიკური აღრიცხვის არ-
ქივის 2009 წლის 12 თებერვლის ცნობა-დახასიათებით, რომლითაც
დგინდება, რომ სადავო მინის ნაკვეთი და შენობა-ნაგებობები, 1941
წელს აღირიცხა ი. კ-ს საკუთრებად; 1986 წლის 14 ნოემბერს სანო-
ტარო წესით შედგენილი ანდერძით, რომლის მიხედვით, ე. კ-მ, მთე-
ლი დანაშთი ქონება, მათ შორის – მდებარე სახლი, უანდერძა
თავის შვილს – ნ. პ-ს; 2007 წლის 7 დეკემბერს გაცემული სამკვიდ-
რო მონუმბით, რომლითაც დგინდება, რომ ნ. პ-მ 1993 წლის 6 დე-
კემბერს გარდაცვლილი დედის – ე. კ-ს სამკვიდრო ქონება მიიღო

მემკვიდრეობით; თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2009 წლის 22 აპრილის გადაწყვეტილებითა და გარდაცვალების მოწმობით, რომელთა თანახმად, ი. კ., დაბადებულიწელს, გამოცხადდა გარდაცვლილად, ხოლო გარდაცვალების თარიღად მიჩნეულია –; მ-ს ინტერპოლის წერილით, რომლითაც დგინდება, რომ ი. კ. – დაბადებული ..., არ არის რეგისტრირებული მ-ს მონაცემთა ბაზებში. ასევე აღსანიშნავია თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2009 წლის 10 ნოემბრის განჩინება, რომლითაც ბათილად იქნა ცნობილი თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2005 წლის 1 აგვისტოს გადაწყვეტილება მ. მ-სა და ი. კ-ს შორის სამართლებრივი ურთიერთობის აღიარების თაობაზე. თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2009 წლის 10 ნოემბრის განჩინება თბილისის სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის 2010 წლის 26 თებერვლის განჩინებით დარჩა უცვლელად.

5. უსაფუძვლოა კასატორების მითითება, რომ მსჯავრდებულმა მ. მ. ლ-მ სადავო უძრავი ქონება 1995 წელს, ხელწერილის საფუძველზე, 300 დოლარის სანაცვლოდ შეიძინა ნ. პ-სგან, ვინაიდან დაზარალებულმა ნ. პ-მ კატეგორიულად უარყო მ-ების ოჯახთან რაიმე სახის შეთანხმების არსებობა კუთვნილი უძრავი ქონების გასხვისებასა და ხელწერილის ნამდვილობასთან მიმართებით. ქონების გასხვისებისა და ხელწერილის ნამდვილობის ფაქტი უტყუარად არ დასტურდება დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი სხვა მტკიცებულებებითაც.

6. ასევე უსაფუძვლოა დაცვის მხარის კიდევ ერთი მოსაზრება, რომ თითქოსდა სადავო უძრავი ქონების თავდაპირველი მესაკუთრე – ი. კ. 1980-იან წლებში ჯერ კიდევ ცოცხალი იყო და მისი სიცოცხლის პერიოდში, ქ. მ-ში, ნ. მ-ს დას – ა. დ-ს 3000 რუბლად მიჰყიდა უძრავი ქონება, ვინაიდან ეს მოსაზრება სრულიად არაადამაჯერებელია და ეწინააღმდეგება საქმეში წარმოდგენილ უტყუარ და სარწმუნო მტკიცებულებათა ერთობლიობას.

7. ამასთან, სააპელაციო პალატამ ამომწურავად დაასაბუთა, თუ რატომ მიანიჭა უპირატესობა ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილ მტკიცებულებებს და არ გაიზიარა დაცვის მხარის მოწმეთა ჩვენებები, რასაც საკასაციო სასამართლოც ეთანხმება.

8. დაცვის მხარის კიდევ ერთ პრეტენზიასთან მიმართებით, რომ არ დგინდება დიდი ოდენობით ზიანის არსებობა, საკასაციო პალატა აღნიშნავს: საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის შენიშვნის თანახმად, სისხლის სამართლის კოდექსის საკუთრების წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთა თავში დიდ ოდე-

ნობად ითვლება ნივთის (ნივთების) ღირებულება 10 000 ლარს ზევით. საქმეზე წარმოდგენილი, მ. მ-სა და ლ. ს-ს შორის გაფორმებული უძრავი ქონების ნასყიდობის 2009 წლის 10 აპრილის ხელშეკრულებით, ასევე მოწმეების – ვ. მ-სა და ლ. ს-ს ჩვენებებით დადასტურებულია, რომ მსჯავრდებულმა ნ. პ-ს სამკვიდრო ქონება 90 000 ლარად გაასხვისა ლ. ს-ზე, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მაკვალიფიცირებელი გარემოების (თაღლითობა, ჩადენილი დიდი ოდენობით) შერაცხვისათვის აუცილებელ ოდენობას, რის შესაბამისადაც დაცვის მხარის პრეტენზია ამ ნაწილშიც საფუძველს მოკლებულია.

9. კასატორები ასევე მოითხოვენ: ბრალდების მხარის შუამდგომლობის დაკმაყოფილებისა და დამატებითი მტკიცებულებების დართვის შესახებ თბილისის სააპელაციო პალატის გადაწყვეტილების, დაცვის მხარის მტკიცებულებების სისხლის სამართლის საქმეზე დართვაზე უარის თქმის შესახებ თბილისის სააპელაციო პალატის გადაწყვეტილებისა და მოსამართლე ლილი მსხილაძის აცხადების შესახებ დაცვის მხარის შუამდგომლობის არ დაკმაყოფილების შესახებ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმებას, რასაც საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება და აღნიშნავს, რომ არ არსებობს მითითებული გადაწყვეტილებების გაუქმების სამართლებრივი საფუძველი, რადგან ისინი სრულად შეესაბამება და აკმაყოფილებს საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

10. რაც შეეხება მ. მ. ლ-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის ხანდაზმულობის ვადის გასვლის გამო დევნის შეწყვეტის შესახებ დაცვის მხარის მოთხოვნას, საკასაციო სასამართლო იზიარებს და მოცემულ ნაწილში არ ეთანხმება სააპელაციო პალატის დასკვნას, რომ მ. მ. ლ-ს საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით ბრალი წარედგინა სისხლის სამართლის კანონით დადგენილი ხანდაზმულობის 10-წლიანი ვადის დაცვით, შემდეგ გარემოებათა გამო:

11. საქართველოს სსკ-ის მე-2 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, დანაშაულის ჩადენის დროა ის დრო, როდესაც მოქმედებდა ამსრულებელი ან თანამონაწილე ანდა უნდა ემოქმედა მას. შედეგის დადგომის დროს მნიშვნელობა არა აქვს.

12. საქართველოს სსკ-ის 71-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად – პირი თავისუფლდება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან, თუ გავიდა ათი წელი მძიმე დანაშაულის ჩადენიდან. იმავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად – ხანდაზმულობის ვადა გამოიანგარიშება დანაშაულის ჩადენის დღი-

დან პირის ბრალდებულის სახით პასუხისმგებლობაში მიცემამდე. ახალი დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში ხანდაზმულობის ვადა გამოიანგარიშება თითოეული დანაშაულისათვის. სსკ-ის 71-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მიხედვით კი – ხანდაზმულობის ვადის დინება შეჩერდება, თუ დამნაშავე დაემალა გამოძიებას ან სასამართლოს. ამ შემთხვევაში ხანდაზმულობის ვადის დინება განახლდება დამნაშავის დაკავების ან ბრალის აღიარებით გამოცხადების მომენტიდან.

13. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, გამოძიება უნდა შეწყდეს, ხოლო სისხლისსამართლებრივი დევნა არ უნდა დაიწყოს ან უნდა შეწყდეს, თუ გასულია საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსით დადგენილი სისხლისსამართლებრივი დევნის ხანდაზმულობის ვადა.

14. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ თაღლითობის, როგორც საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაულის შემადგენლობის სავალდებულო ნიშანს წარმოადგენს მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით სხვისი ქონების დაუფლება ან ქონებრივი უფლების მიღება მოტყუებით. მართლწინააღმდეგობა გულისხმობს, რომ პირი არ არის ქონების მესაკუთრე ან მისი კანონიერი მფლობელი და იგი მას ეუფლება, ან ქონებრივ უფლებას იღებს უკანონოდ. აღნიშნული დანაშაული წარმოადგენს შედეგიან დელიქტს და დამთავრებულია სხვისი ნივთის დაუფლების ან ქონებრივი უფლების მიღების მომენტიდან.

15. სააპელაციო ინსტანციის სასამართლო განმარტავს, რომ თაღლითობა მატერიალურ დანაშაულთა რიცხვს მიეკუთვნება და იგი დამთავრებულად ითვლება სხვისი ნივთის (მოცემულ შემთხვევაში – მ. მ. ლ-ს მიერ სადავო უძრავი ქონების) დაუფლების მომენტიდან. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატა ასკვნის, რომ მ. მ. ლ-მ ბრალად შერაცხული დანაშაულის ჩადენა დაასრულა არა 2009 წლის 23 თებერვალს, არამედ – 2009 წლის 6 აპრილს, ანუ იმ დროს, როდესაც საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს გადაწყვეტილებით მის სახელზე დარეგისტრირდა სხვისი ქონება, რითაც მსჯავრდებულს მისი განკარგვის შესაძლებლობა მიეცა.

16. საკასაციო სასამართლო არ ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს ამგვარ დასკვნას და აღნიშნავს, რომ, მართალია, საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს გადაწყვეტილებით, სადავო უძრავი ქონება მ. მ. ლ-ს სახელზე მართლაც 2009 წლის 6 აპრილს დარეგისტრირდა, მაგრამ ეს დრო წარმოადგენს დანაშაულის შედეგის დადგომის და არა – მისი ჩადენის დროს, კერძოდ:

17. საქმის მასალებით დადგენილია, რომ მ. მ. ლ-მ საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს სადავო უძრავ ქონებაზე საკუთრების უფლების რეგისტრაციის მოთხოვნის შესახებ განცხადებით მიმართა 2009 წლის 6 აპრილამდე გაცილებით ადრე, სახელდობრ – 2009 წლის 23 თებერვალს. სწორედ 2009 წლის 23 თებერვალი წარმოადგენს იმ დროს, როდესაც მ. მ. ლ. მოქმედებდა როგორც ამსრულებელი და მან ზუსტად ამ დროს გამოავლინა თავისი დანაშაულებრივი ნება, რაც გამოიხატა საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოში უძრავი ქონების რეგისტრაციის შესახებ განცხადების შეტანაში, ხოლო რაც შეეხება შედეგის დადგომის დროს (იმავე წლის 6 აპრილს), შედეგის დადგომა, ისევე როგორც მისი დადგომის დრო, მსჯავრდებულის ნებაზე უკვე აღარ იყო დამოკიდებული, ვინაიდან უძრავი ქონების რეგისტრაციისა, თუ მასზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება, მ. მ. ლ-ს განცხადების საფუძველზე უნდა მიეღო საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს. აღსანიშნავია, რომ მითითებულმა სააგენტომ 2009 წლის 10 მარტის გადაწყვეტილებით მ. მ. ლ-ს განცხადებაზე შეაჩერა კიდევ სარეგისტრაციო წარმოება ორი ურთიერთგამომრიცხავი ინფორმაციის გარკვევამდე, ვინაიდან ანალოგიური მოთხოვნით მიმართული ჰქონდა დაზარალებულ ნ. პ-საც, ხოლო მოგვიანებით, მ. მ. ლ-ს 2009 წლის 30 მარტის ხელახალი მოთხოვნის საფუძველზე, სარეგისტრაციო წარმოების შეჩერების საფუძვლების აღმოფხვრის შედეგად, განაახლა წარმოება.

18. საჯარო რეესტრის ეროვნულმა სააგენტომ, 2009 წლის 6 აპრილს, მ. მ. ლ-ს განცხადებაზე სარეგისტრაციო წარმოების განახლებისთანავე, იმავე დღეს, მის სახელზე დაარეგისტრირა სადავო უძრავი ქონება, რის შესაბამისადაც, სააპელაციო სასამართლო, მართალია, სწორად განმარტავს, რომ გამოკვეთილია თაღლითობის დასრულებული შემადგენლობა, მაგრამ ქონების რეგისტრაციის ფაქტი, არ განსაზღვრავს დანაშაულის ჩადენის დროს, რადგან მითითებული მოცემულობა დანაშაულის ჩადენის დროზე გავლენას ვერ ახდენს. იმ შემთხვევაში, თუკი დანაშაული ვერ დასრულდებოდა მ. მ. ლ-სგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო (მაგალითად, თუ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო უარს იტყოდა სადავო უძრავი ქონების მის სახელზე რეგისტრაციაზე, რაც როგორც ზემოთ უკვე აღინიშნა, მსჯავრდებულის მოქმედებაზე უკვე აღარ იყო დამოკიდებული), ბუნებრივია, მ. მ. ლ-ს დანაშაულებრივი ქმედება ვერ დარჩებოდა დაუსჯელი და ასეთ ვითარებაში, გამოკვეთილი იქნებოდა თაღლითობის, ანუ სხვისი ნივთის მოტყუებით დაუფლების მცდელობა.

19. ამდენად, საქართველოს სსკ-ის მე-2 მუხლის მე-2 ნაწილის

იმპერატიული დანაწესიდან გამომდინარე, მოცემული დანაშაულის ჩადენის დროდ უნდა მივიჩნიოთ არა საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ უძრავი ქონების რეგისტრაციის შესახებ გადაწყვეტილების, ესე იგი შედეგის დადგომის დრო (2009 წლის 6 აპრილი), არამედ – დანაშაულის ამსრულებლის, მ. მ. ლ-ს მოქმედების დრო (2009 წლის 23 თებერვალი).

20. საქმის მასალებით ირკვევა, რომ მ. მ. ლ. ბრალდებულის სახით სისხლისსამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემულია 2019 წლის 5 აპრილს, ხოლო დანაშაული ჩაიდინა – 2009 წლის 23 თებერვალს. იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დანაშაული განეკუთვნება მძიმე დანაშაულთა კატეგორიას, ხოლო საქართველოს სსკ-ის 71-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, გასულია მისი ბრალდებულის სახით სისხლისსამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემის ხანდაზმულობის ვადა – 10 წელი, მ. მ. ლ-ს მიმართ უნდა შეწყდეს სისხლისსამართლებრივი დევნა და იგი უნდა გათავისუფლდეს შეფარდებული სასჯელისაგან, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის პირველი ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტის საფუძველზე.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსკ-ის 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ მ. მ. ლ-ს ინტერესების დამცველი ადვოკატების – ლ. ხ-სა და გ. ჭ-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 სექტემბრის განაჩენში შევიდეს შემდეგი ცვლილება:

3. მ. მ. ლ-ს მიმართ შეწყდეს სისხლისსამართლებრივი დევნა საქართველოს სსკ-ის 180-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით პერაცხულ ბრალდებაში.

4. ცნობად იქნეს მიღებული, რომ გაუქმებულია მ. მ. ლ-ს მიმართ შეფარდებული ალკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 23 სექტემბრის განაჩენი ყადაღის გაუქმებისა და ნივთმტკიცებათა ნაწილში, დარჩეს უცვლელად.

6. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**განაჩენში ცვლილების შეტანა და ქმედების
გადაკვალიფიცირება შეზღუდული შესაძლებლობის
მქონე პირის მიმართ ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი
დაზიანებიდან (სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“
ქვეპუნქტი, 2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია)
სსკ-ის 120-ე მუხლის პირველ ნაწილზე –
ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი დაზიანება**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№208აპ-23

1 ივნისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**
ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ გ. კ-ის ინ-ტერესების დამცველის, ადვოკატ ს. თ-ის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 1 თებერვლის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. გ. კ-ს ბრალად ედება გენდერული დისკრიმინაციის მოტივით ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი დაზიანება, რამაც მისი ხანმოკლე მოშლა გამოიწვია, ჩადენილი წინასწარი შეცნობით შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიმართ; ქურდობა, ესე იგი სხვისი მოძრავი ნივთის ფარული დაუფლება მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, რამაც მნიშვნელოვანი ზიანი გამოიწვია, რაც გამოიხატა შემდეგში:

2022 წლის 3 მაისს, დაახლოებით 04:00 საათიდან 05:00 საათამდე პერიოდში, ქ. თ-ი, ნ. ყ-ს ქუჩის №...-ში მდებარე ბინა 9...-ში გ. კ-მ, გენდერული ნიშნით შეუწყნარებლობის მოტივით, რაც გამოიხატა ქალის მიმართ მესაკუთრულ დამოკიდებულებაში, მისი დაქვემდებარებულ და დამცირებულ მდგომარეობაში ჩაყენების სურვილში, „ვაიფაის“ აპარატის, ე.წ. „როუტერის“ თავის არეში რამდენჯერმე დარტყმით ჯანმრთელობის მსუბუქი ხარისხის დაზიანება მიაყენა ს. ვ-ს, რომელსაც წარსულში მიღებული ფიზიკური ტრავ-

მეზის გამო შეზღუდული აქვს თავისუფალი გადაადგილების უნარი, კერძოდ, მას ჩატარებული აქვს მარცხენა ფეხის ტერფის ამპუტაცია, რის გამოც არ შეუძლია დამოუკიდებლად გადაადგილება ყავარჯნების გარეშე. გ. კ-სათვის ძალადობის ჩადენის დროს ცნობილი იყო ს. ვ-ს შეზღუდული შესაძლებლობის ფაქტი. გ. კ-ს ქმედების შედეგად ს. ვ-ს აღენიშნებოდა კეფის მიდამოში ნახეთქი/ნაკვეთი ჭრილობა, რომელიც მიეკუთვნება სხეულის დაზიანებათა მსუბუქ ხარისხს, ჯანმრთელობის ხანმოკლე მოშლით.

2022 წლის 3 მაისს, დაახლოებით 04:00 საათიდან 05:00 საათამდე პერიოდში, ქ. თ-ი, ნ. ყ-ს ქუჩის №...-ში მდებარე ბინა 9...-ში გ. კ-ე მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით ფარულად დაეუფლა ს. ვ-ს კუთვნილ „iPhone 8“ ფირმის მობილურ ტელეფონს, რამაც 400 ლარის მნიშვნელოვანი ქონებრივი ზიანი გამოიწვია.

2. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 30 სექტემბრის განაჩენით:

2.1. გ. კ. ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით წარდგენილ ბრალდებაში.

2.2. გ. კ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) და მიესაჯა 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩაეთვალა პირობით მსჯავრად და გამოსაცდელ ვადად დაენიშნა 3 წელი.

2.3. გაუქმდა გ. კ-ს მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა და მას სასჯელის მოხდის ვადაში ჩაეთვალა პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2022 წლის 4 მაისიდან იმავე წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით.

2.4. გ. კ. დაუყოვნებლივ გათავისუფლდა სასამართლო სხდომის დარბაზიდან.

3. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 1 თებერვლის განაჩენით:

3.1. ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა. თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა კოლეგიის 2022 წლის 30 სექტემბრის განაჩენში შევიდა ცვლილება, კერძოდ:

3.2. გ. კ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და მიესაჯა: საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) – 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის გამოყენებით, ერთმა თანაბარმა სასჯელმა შთანთქმა მეორე

და გ. კ-ს, საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, სასჯელის ზომად განესაზღვრა 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა. მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩათვალა პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2022 წლის 4 მაისიდან იმავე წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით და სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო განაჩენის აღსრულების მიზნით დაკავების მომენტიდან – 2023 წლის 1 თებერვლიდან.

4. კასატორმა – მსჯავრდებულ გ. კ-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატმა ს. თ-მ საკასაციო საჩივრით მოითხოვა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 1 თებერვლის განაჩენში ცვლილების შეტანა, კერძოდ: გ. კ-ს გამართლება საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, ხოლო სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) წარდგენილი ბრალდების გადაკვალიფიცირება სსკ-ის 120-ე მუხლის 1-ელ ნაწილზე და სამართლიანი, კანონიერი სასჯელის შეფარდება, რომელიც არ იქნება დაკავშირებული თავისუფლების აღკვეთასთან.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, გააანალიზა წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობა და მიიჩნია, რომ მსჯავრდებულ გ. კ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ს. თ-ს საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ, ხოლო გასაჩივრებულ განაჩენში უნდა შევიდეს ცვლილება შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს დაცვის მხარის მოთხოვნას მსჯავრდებულ გ. კ-ს საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით უდანაშაულოდ ცნობის შესახებ და მიიჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ სრულყოფილად, ობიექტურად და სამართლებრივად სწორად შეაფასა საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებები და დეტალურად დაასაბუთა მიღებული გადაწყვეტილება, რასაც საკასაციო სასამართლო სრულად ეთანხმება. დაზარალებულ ს. ვ-ს გამოკითხვის ოქმის თანახმად, ასევე მოწმეების – ნ. ჯ-ის, ნ. კ-სა და სხვათა ჩვენებებით, დათვალიერების ოქმით, ამოღების ოქმით, საქართველოს შს სამინისტროს საექსპერტო-კრიმინალისტიკური დეპარტამენტის სასაქონლო ექსპერტიზის №... დასკვნითა და საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით დასტურდება, რომ 2022 წლის 3 მაისს, დაახლოებით 04:00 საათიდან 05:00 საათამდე პერიოდში, ქ. თ., ნ. ყ-ს ქუჩის №...-ში მდებარე ბინა 9...-ში გ. კ. მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, ფარულად დაეუფლა ს. ვ-ს კუთვნილ, 400 ლარად ღირებულ „iPhone 8“ ფირმის მობილურ

ტელეფონს, კერძოდ:

2.1. გ. კ-ს მიერ ქურდობის, ესე იგი სხვისი მოძრავი ნივთის მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნით, ფარული დაუფლების ჩადენის დასადასტურებლად საქმეში წარმოდგენილია უტყუარი და დამაჯერებელი მტკიცებულებების ერთობლიობა, მათ შორის, დაზარალებულ ს. ვ-ს პირდაპირი ჩვენება. მართალია, ს. ვ-ს პირადად არ დაუნახავს, თუ როგორ აიღო გ. კ-მ მობილური ტელეფონი (რაც ბუნებრივია, რამდენადაც ქურდობის დროს დამნაშავე მოქმედებს ფარულად, როგორც დაზარალებულისთვის, ასევე სხვა პირთათვის შეუმჩნევლად), თუმცა დაზარალებულის მიერ გამოკითხვის ოქმში დაფიქსირებული ჩვენება შეიცავს როგორც გ. კ-ს მიერ მისი კუთვნილი მობილური ტელეფონის ფარული დაუფლების ფაქტის, ასევე მართლსაწინააღმდეგო მიზნის დასადაგენად საჭირო ინფორმაციას. დაზარალებულ ს. ვ-ს გამოკითხვის ოქმით ცალსახად დასტურდება, რომ 2022 წლის 3 მაისს გ. კ. ავტომანქანის გასაღების მოსაძებნად შევიდა მის საძინებელ ოთახში, სადაც დაახლოებით ორი წუთი იმყოფებოდა. ამის შემდეგ, ნ. ჯ-ნ ერთად, თავადაც შევიდა საძინებელში და შეამჩნია, რომ მისი მობილური ტელეფონი, რომელიც ამავე ოთახში დასატენად შეიტანა, ადგილზე აღარ იყო. იგი დააკვირდა გ. კ-ს ტანსაცმელს და შენიშნა, რომ ჯინსის შარვლის წინა ჯიბეებში ედო ტელეფონის მსგავსი საგნები. მიხვდა რომ ტელეფონი მან აიღო, თუმცა ძეხვის მიუხედავად, ტელეფონი ვერ იპოვა და გ. კ-ს უთხრა, რომ დაუკითხავად აღებული მობილური ტელეფონი სასწრაფოდ დაებრუნებინა მისთვის. აღნიშნულზე მსჯავრდებულმა აგრესიულად განუცხადა, რომ ტელეფონი მას არ აუღია და მანქანის გასაღების მოსაძებნად იყო მისული. გარდა ამისა, ს. ვ-ს განმარტებით, მართალია, გ. კ-ს მიერ მისი მობილური ტელეფონის აღების მომენტი არ დაუნახავს, თუმცა დაზუსტებითა და დანამდვილებით იცის, რომ 2022 წლის 2 მაისს, ბინაში შესვლის, ასევე 2022 წლის 3 მაისს, სუფრის დასრულების დროს, ტელეფონი თან ჰქონდა და მისი საძინებელი ოთახიდან მხოლოდ მას შემდეგ დაიკარგა, რაც იქ გ. კ. შევიდა გასაღების მოსაძებნად. ამასთანავე, დაზარალებულმა დაადასტურა, რომ 2022 წლის 4 მაისს, დაახლოებით 19:00 საათისთვის, გ. კ-ს მეგობარმა ნ. კ-მ მიუტანა მისი კუთვნილი მობილური ტელეფონი, რომელშიც გ. კ-ს მიერ 2022 წლის 4 მაისს 13:13 საათზე გაკეთებული იყო შემდეგი შინაარსის ჩანაწერი: „მე გავამწარე და რომ ბევრ რამეს მიხვდები“, „გკოცნი, მიდი მიყვარხარ“.

2.2. მოწმე ნ. ჯ-მ თავის ჩვენებაში დაზარალებულ ს. ვ-ს მიერ მიცემული ჩვენებების ანალოგიურად აღწერა განვითარებული მოვლენები და გამოძიების ეტაპზე, გამოკითხვისას, დაადასტუ-

რა, რომ გ. კ., რომელსაც ს. ვ. მისი საძინებელი ოთახიდან მობილური ტელეფონის დაუკითხავად ალებას აბრალებდა და დაუყოვნებლივ დაბრუნებას სთხოვდა, უარყოფდა აღნიშნულ ფაქტს და აცხადებდა, რომ გასაღებისთვის დაბრუნდა და არა მობილური ტელეფონის მოსაპარად. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ დაზარალებულისა და მონმის ჩვენებებში ეჭვის შეტანის საფუძველი არ არსებობს, ვინაიდან მოცემულ საქმეზე არ დადგენილა რაიმე მოტივი, რაც მათი ჩვენებების გაუზიარებლობის საფუძველი იქნებოდა.

2.3. დაზარალებულის ჩვენება შესაბამისობაშია უდავოდ მიჩნეულ მტკიცებულებასთან – ს. ვ-ს მობილური ტელეფონის დათვალიერების ოქმთან, რომლის თანახმადაც, დაზარალებულის თანხმობითა და მონაწილეობით დათვალიერდა მის მობილურ ტელეფონში არსებული გ. კ-ს მიერ განხორციელებული ვიდეორჩანაწერი. ამასთან, ჩანაწერში აღნიშნული ტექსტი გამორიცხავს დაცვის მხარის მტკიცებას იმის თაობაზე, რომ მობილური ტელეფონის წაღების მიზანს მასში არსებული შეტყობინებების კონკრეტული პირისთვის ჩვენება წარმოადგენდა.

2.4. რაც შეეხება 2022 წლის 3 მაისის შემდგომ განვითარებულ მოვლენებს, რა დროსაც მსჯავრდებული გ. კ. ჯერ დაზარალებულის დას – ფ. ვ-ს ე.წ. „მესენჯერში“ წერს და ესაუბრება მობილური ტელეფონის დაბრუნებაზე, რომელიც თითქოს ს. ვ-ს მის ავტომანქანაში დარჩა, ხოლო საქმეზე გამოძიების დაწყების შემდეგ, ნ. კ-ს მეშვეობით, თავად დაზარალებულს უბრუნებს მისივე საცხოვრებელი ბინიდან ფარულად დაუფლებულ მობილურ ტელეფონს, საკასაციო სასამართლოს აზრით, ემსახურება მხოლოდ მოსალოდნელი სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისათვის თავის არიდების მცდელობას და არ გამორიცხავს გ. კ-ს მხრიდან ბრალად წარდგენილი დანაშაულის – ქურდობის შემადგენლობისათვის სავალდებულო კომპონენტის – მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზნის არსებობას. აქვე აღსანიშნავია, რომ მართლსაწინააღმდეგო მისაკუთრების მიზანზე, სხვა გარემოებებთან ერთად, მიუთითებს ის ფაქტიც, რომ ს. ვ-ს წინაშე, რომელმაც მოსთხოვა მობილური ტელეფონის დაბრუნება, გ. კ. კატეგორიულად უარყოფდა მისი საძინებელი ოთახიდან მობილური ტელეფონის ალებას და ამტკიცებდა, რომ მასთან მხოლოდ ავტომანქანის გასაღების მოსაძებნად იყო მისული. ამ პირობებში, სასამართლოსთვის სრულიად გაუგებარია, რა უშლიდა ხელს გ. კ-ს, თუნდაც იმ მომენტში მართლაც დაებრუნებინა მობილური ტელეფონი მესაკუთრისთვის.

2.5. საკასაციო სასამართლო ეთანხმება გასაჩივრებული გამამატყუნებელი განაჩენის მსჯელობას და მიუთითებს, რომ მარ-

თლსანინაალმდეგო მისაკუთრების მიზანს არ შეიძლება მივანიჭოთ ისეთი ვიწრო განმარტება, რომ იგი სახეზეა მაშინ, როდესაც პირი სხვის ქონებას ეუფლება მხოლოდ და მხოლოდ მის საკუთრებაში საბოლოოდ დარჩენის მიზნით. მართლსანინაალმდეგო მისაკუთრების მიზნის არსებობა დადასტურებულია იმ შემთხვევაში, როდესაც პირმა უკანონოდ მოისურვა სხვისი მატერიალური სიკეთის საკუთარი მიზნებისა და შეხედულებისამებრ გამოყენება და განკარგვა, მიუხედავად იმისა, ჰქონდა თუ არა მას სურვილი საბოლოოდ მის საკუთრებაში დარჩენილიყო აღნიშნული ქონება. მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დადგენილია, რომ მობილური ტელეფონი მესაკუთრის – ს. ვ-ს მფლობელობიდან გავიდა მისგან ფარულად, რის შემდეგაც, გ. კ-ს წარმოეშვა მოპარული ნივთის, როგორც საკუთარის, ფლობისა და განკარგვის შესაძლებლობა, ხოლო დანაშაულის შემდგომი ქცევა არ გამოიციხავს წინარე ქმედების უკანონობას, მართლსანინაალმდეგო მისაკუთრების მიზნის და თავის მხრივ, ქურდობის შემადგენლობის არსებობას.

2.6. ამდენად, საკასაციო სასამართლო მიიჩნევს, რომ გ. კ-ს ქმედებაში გამოკვეთილია მისთვის ბრალად წარდგენილი ქმედების შემადგენლობისათვის სავალდებულო ყველა ნიშანი, როგორიცაა – სხვისი მოძრავი ნივთის დაუფლება, ქმედების ფარული ფორმით ჩადენა და მართლსანინაალმდეგო მისაკუთრების მიზნის არსებობა, რისი მხედველობაში მიღებითაც, მისი მსჯავრდება საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – კანონიერია.

3. ადვოკატი ასევე უკანონოდ მიიჩნევს სააპელაციო სასამართლოს განაჩენს გ. კ-ის საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) მსჯავრდების ნაწილში და მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულის ქმედებას მიეცა არასწორი კვალიფიკაცია, კერძოდ:

4. მოცემულ შემთხვევაში დაცვის მხარე სადავოდ არ ხდის გ. კ-ს მიერ დაზარალებულ ს. ვ-სათვის ჯანმრთელობის განზრახ მსუბუქი დაზიანების მიყენების ფაქტს, რაც ასევე დადასტურებულია საქმეში არსებული კანონის მოთხოვნათა სრული დაცვით, სრულყოფილად და ობიექტურად გამოკვლეულ, ურთიერთმეჯერებულ და საკმარის მტკიცებულებათა ერთობლიობით, კერძოდ: დაზარალებულ ს. ვ-ს გამოკითხვის ოქმითა და მონმე ნ. ჯ-ის ჩვენებით, შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმით, ამოღების ოქმით, ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს სამედიცინო ექსპერტიზის №... დასკვნით, შპს „ს.ხ-ის სახელობის საუნივერსიტეტო კლინიკის“ სტაციონარული პაცი-

ენტის სამედიცინო ბარათის №-ის ჩანაწერებით, საქართველოს შს სამინისტროს საექსპერტო-კრიმინალისტიკური დეპარტამენტის ტრასოლოგიური ექსპერტიზის №... დასკვნითა და სხვა მტკიცებულებებით.

5. ადვოკატ ს. თ-ის მოსაზრებით, სახეზე არ არის საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული მაკვალიფიცირებელი გარემოება – ჯანმრთელობის მსუბუქი დაზიანება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიმართ, რის გამოც მსჯავრდებულ გ. კ-ს ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს სსკ-ის 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით.

6. საკასაციო სასამართლო კასატორის აღნიშნულ მოსაზრებას ეთანხმება და დაცვის მხარის მიერ სადავოდ გამხდარი დანაშაულის მაკვალიფიცირებელ გარემოებასთან დაკავშირებით აღნიშნავს შემდეგს:

7. საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლი ქმედების მაკვალიფიცირებელ გარემოებად მიიჩნევს მის ჩადენას წინასწარი შეცნობით შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიერ (120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია).

8. საქმის მასალების თანახმად, დაცვის მხარეს სადავოდ არ გაუხდია ის ფაქტი, რომ გ. კ-ს შეცნობილი ჰქონდა დაზარალებულ ს. ვ-ს ჯანმრთელობის მდგომარეობა, კერძოდ, ფეხის ტერფის ამპუტაცია, რის გამოც იგი გადაადგილდებოდა ყავარჯნებით. მიუხედავად ამისა, ადვოკატი ს. თ-ე საკასაციო საჩივარში მიუთითებს, რომ ზემოაღნიშნული დანაშაულის მაკვალიფიცირებელი გარემოების – შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის მიმართ ჯანმრთელობის მსუბუქი დაზიანების ფაქტს ადგილი არ ჰქონია, ვინაიდან დაზარალებულს კანონმდებლობის შესაბამისად სტატუსი არ აქვს მინიჭებული.

9. „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი“ არის სამართლებრივი ტერმინი. „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონის 1-ლი მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ამ კანონის მიზანია შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა ექსპლუატაციისგან, ძალადობისგან, არასათანადო მოპყრობისა და დისკრიმინაციისგან დაცვა.

10. „სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ასევე „შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი არის პირი მყარი

ფიზიკური, ფსიქიკური, ინტელექტუალური ან სენსორული დარღვევებით, რომელთა სხვადასხვა დაბრკოლებასთან ურთიერთქმედებამ შესაძლოა ხელი შეუშალოს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ამ პირის სრულ და ეფექტიან მონაწილეობას სხვებთან თანაბარ პირობებში.

11. „სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, სამედიცინო-სოციალური ექსპერტიზის ძირითადი ამოცანაა ადამიანის ქმედუნარიანობის შეზღუდვის ხარისხის განსაზღვრა და, აქედან გამომდინარე, შესაძლებლობის შეზღუდვის გამომწვევი მიზეზის, გადამოწმების ვადისა და დადგენილი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვის სხვადასხვა სახის განსაზღვრა.

12. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის 2003 წლის 13 იანვრის №1/6 ბრძანების მე-4 მუხლის თანახმად, პირის შესაძლებლობის შეზღუდვის სტატუსის დადგენას საფუძვლად უდევს კლინიკურ-ფუნქციონალური, სოციალური, პროფესიულ-შრომითი და ფსიქოლოგიური მონაცემების კომპლექსური შეფასება. დაავადებების, ტრავმების, ანატომიური და გონებრივი დეფექტების, ფუნქციური დარღვევების მიხედვით, შესაძლებლობის შეზღუდვის სტატუსის განსაზღვრის დროს, ამ ინსტრუქციის მე-9 და მე-10 მუხლების შესაბამის პუნქტებში და ქვეპუნქტებში მითითებული დაავადებების, ტრავმების, ანატომიური და გონებრივი დეფექტებისა და ფუნქციური დარღვევების გათვალისწინებით, მონაწილეობას იღებენ ექიმი-სპეციალისტები თანდართული დანართის შესაბამისად (დანართი 11). ამავე ბრძანების მე-3¹ მუხლის თანახმად, შესაძლებლობის შეზღუდვის სტატუსის დადგენის შესახებ დასკვნა გამოაქვს შესაბამის სამედიცინო დანესებულებას (შემდგომში – დანესებულება) ამ ინსტრუქციის მე-32 მუხლის შესაბამისად, რომელსაც შერჩევის საფუძველზე 2 წლის ვადით გადაეცემა შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსის დადგენის უფლება.

13. საკასაციო სასამართლო განმარტავს: იმისათვის, რომ ქმედება დაკვალიფიცირდეს საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია), პირს უნდა ჰქონდეს კანონით დადგენილი წესით მინიჭებული შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირის სტატუსი. მოცემულ შემთხვევაში საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დგინდება, რომ დაზარალებულ ს. ვ-ს არ მიუმართავს სამინისტროსათვის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის სტატუსის განსაზღვრად; შესაბამისად, ზემოჩამოთვლილ პროცედურებს ადგილი არ ჰქონია და საქმეზე უდავოდ ცნობილი მტკიცებულებე-

ბით დასტურდება, რომ მას არ აქვს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირის სტატუსი და არ არის წარმოდგენილი მისთვის მინიჭებული სტატუსის დამდგენი დოკუმენტი. შესაბამისად, პალატა მოკლებულია შესაძლებლობას, დამოუკიდებლად განსაზღვროს ს. ვ-ს შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირის სტატუსი, რის გამოც გ. კ-ს ქმედების დაკვალიფიცირება 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით (2022 წლის 6 ივნისამდე რედაქციით) არ გამომდინარეობს კანონის მოთხოვნებიდან და მისი ქმედება უნდა დაკვალიფიცირდეს სსკ-ის 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით.

14. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ უდანაშაულობის პრეზუმაცია დაძლეულია მხოლოდ მაშინ, თუ უტყუარი და დამაჯერებელი მტკიცებულებები აქარწყლებენ გონივრულ ეჭვს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ყოველგვარი ეჭვი, რაც ვლინდება დანაშაულის შემადგენლობის რომელიმე ნიშნის არსებობის მიმართ, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ.

15. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საკასაციო სასამართლო ადგენს, რომ განსახილველ სისხლის სამართლის საქმეში გონივრულ ეჭვს მიღმა დადასტურებულია გ. კ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტითა და 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენა, რის გამოც მიიჩნია, რომ დაცვის მხარის საკასაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ.

16. სასჯელის დასაბუთება:

16.1. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 259-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, სასამართლოს განაჩენი სამართლიანია, თუ დანიშნული სასჯელი შეესაბამება მსჯავრდებულის პიროვნებასა და მის მიერ ჩადენილი დანაშაულის სიმძიმეს. სასჯელის სამართლიანობა უნდა შეფასდეს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში სასჯელის ინდივიდუალიზაციის პრინციპის გათვალისწინებით და უნდა იყოს მსჯავრდებულის პიროვნებისა და ჩადენილი დანაშაულის თანაზომიერი.

16.2. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის თანახმად, სასამართლო დამნაშავეს სამართლიან სასჯელს დაუნიშნავს ამ კოდექსის კერძო ნაწილის შესაბამისი მუხლით დადგენილ ფარგლებში და ამავე კოდექსის ზოგადი ნაწილის დებულებათა გათვალისწინებით. სასჯელის უფრო მკაცრი სახე შეიძლება დაინიშნოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც ნაკლებად მკაცრი სახის სასჯელი ვერ უზრუნველყოფს სასჯელის მიზნის განხორციელებას. ამავე მუხლის მე-3 ნაწილის შინაარსიდან გამომდინარე, სასჯელის დანიშვნის სტადიაზე მოსამართლე თანაბრად აფა-

სებს როგორც პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ, ისე შემამსუბუქებელ გარემოებებს. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ საბოლოოდ დანიშნული სასჯელი პასუხობდეს საქართველოს სსკ-ის 39-ე მუხლით დადგენილ მიზნებს.

16.3. დანაშაულის ჩადენა გენდერული დისკრიმინაციის მოტივით, საქართველოს სსკ-ის 53¹-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, წარმოადგენს პასუხისმგებლობის დამამძიმებელ გარემოებას ყველა შესაბამისი დანაშაულისათვის და გათვალისწინებული უნდა იქნეს მის მიმართ სასჯელის დანიშვნისას, კერძოდ, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 53¹-ე მუხლის მე-3 ნაწილის მოთხოვნის შესაბამისად, სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთის განსაზღვრის შემთხვევაში, დანიშნული სასჯელი, სულ მცირე, 1 წლით უნდა აღემატებოდეს შესაბამისი მუხლით გათვალისწინებული თავისუფლების აღკვეთის მინიმალურ ზღვარს.

16.4. საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილი სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს შინაპატიმრობას ვადით ერთიდან ორ წლამდე ან თავისუფლების აღკვეთას ვადით სამიდან ხუთ წლამდე, ხოლო სსკ-ის 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილი (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) – ჯარიმას ან გამასწორებელ სამუშაოს ვადით ექვს თვემდე ან შინაპატიმრობას ვადით ექვსი თვიდან ორ წლამდე ანდა თავისუფლების აღკვეთას ვადით სამ წლამდე, იარაღთან დაკავშირებული უფლებების შეზღუდვით ან უამისოდ.

16.5. ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ აღნიშნა, რომ ქალთა მიმართ ძალადობის საქმეების სასამართლო განხილვისას, ეროვნულმა ხელისუფლებამ, ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში უნდა მიიღოს მხედველობაში მსხვერპლის უმწეო მდგომარეობა, მისი ფიზიკური და მორალური მონეყვლადობა და რაც შეიძლება სწრაფად შეაფასოს სიტუაცია ადეკვატურად (ტალპისი იტალიის წინააღმდეგ, *Talpis v. Italy*, განაცხადი N41237/14; 02/03/2017).

16.6. განსახილველი საქმის ყველა ფაქტობრივი გარემოების (მსჯავრდებულის მიერ ჩადენილი დანაშაულების საზოგადოებრივი საშიშროების, ხასიათის, სიმძიმის (ჩადენილია მძიმე კატეგორიის, განზრახი, საკუთრების წინააღმდეგ მიმართული დანაშაული, რომელიც ქონებრივ ზიანს აყენებს მესაკუთრეს, ხელყოფს ქონების მფლობელობის, სარგებლობისა და განკარგვის უფლებას), დანაშაულის ჩადენის მოტივისა და მიზნის (ანგარების მოტივით დაუფლებოდა დაზარალებულის კუთვნილ ნივთს; გენდერული შეუწყნარებლობა), ქმედებაში გამოვლენილი მართლსაწინააღმდეგო ნების ხარისხის, ქმედების განხორციელების სახის, ხერხისა და დამ-

დგარი შედეგის (გ. კ-ე მართლსაწინააღმდეგოდ დაუფულა ს. ვ-ს კუთვნილ მობილურ ტელეფონს, რითაც დაზარალებულს მიადგა 400 ლარის მნიშვნელოვანი მატერიალური ზიანი; („ვაიფაის“ აპარატის, ე.წ. „როუტერის“ რამდენჯერმე დარტყმა თავის არეში, კეფის მიდამოში ღია ქრილობა, თავის ზედაპირული ტრავმა) მხედველობაში მიღებით, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მსჯავრდებულ გ. კ-ს საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით სასჯელის სახედ და ზომად უნდა შეეფარდოს 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, ხოლო 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2022 წლის 6 ივნისამდე მოქმედი რედაქცია) – 1 წლითა და 6 თვით თავისუფლების აღკვეთა. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის გამოყენებით, უფრო მკაცრმა სასჯელმა უნდა შთანთქმას ნაკლებად მკაცრი და გ. კ-ს, საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, სასჯელის ზომად უნდა განესაზღვროს 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა, რაც არის სამართლიანი, მისი პიროვნებისა და ჩადენილი ქმედებების პროპორციული, რომლითაც შესაძლებელი იქნება კანონით განსაზღვრული სასჯელის მიზნების მიღწევა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ გ. კ-ს ინტერესების დამცველის, ადვოკატ ს. თ-ის საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს ნაწილობრივ;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2023 წლის 1 თებერვლის განაჩენში შევიდეს ცვლილება:

3. გ. კ-ს ქმედება საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტიდან (2022 წლის 6 ივნისამდე რედაქცია) გადაკვალიფიცირდეს სსკ-ის 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილზე (2022 წლის 6 ივნისამდე რედაქცია);

4. გ. კ. ცნობილ იქნეს დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით, 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2022 წლის 6 ივნისამდე რედაქცია) და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვროს:

– საქართველოს სსკ-ის 177-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით – 3 (სამი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

– საქართველოს სსკ-ის 120-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით (2022 წლის 6 ივნისამდე რედაქცია) – 1 (ერთი) წლითა და 6 (ექვსი) თვით თავისუფლების აღკვეთა;

5. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის საფუძველზე უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქმას ნაკლებად მკაცრი და საბოლოოდ, დანაშაულთა ერთობლიობით, გ. კ-ს სასჯელის ზომად განესაზღვროს 3 (სამი) წლით თავისუფლების აღკვეთა;

6. გ. კ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყოს განაჩენის აღსრულების მიზნით დაკავების მომენტიდან – 2023 წლის 1 თებერვლიდან. მასვე სასჯელის მოხდის ვადაში ჩათვალოს პატიმრობაში ყოფნის დრო – 2022 წლის 4 მაისიდან იმავე წლის 30 სექტემბრის ჩათვლით პერიოდი;

7. ნივთიერი მტკიცებულებები:

– კომპიუტერული დისკები შენახულ იქნეს საქმის შენახვის ვადით;

– გატეხილი სარკე, ჭიქის ნატეხები, ანანმენდები, ნერწყვის და სისხლის ნიმუშები განადგურდეს;

– ე.წ. „როუტერი“ და სამი ცალი ანტენა, ტელევიზორის პულტი, გ. კ-ს მობილური ტელეფონი, ს. ვ-ს მობილური ტელეფონი, ს. ვ-ს ტანსაცმელი დაუბრუნდეს კანონიერ მფლობელს/მფლობელებს;

8. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

განაჩენის უცვლელად დატოვება (სსკ-ის 116-ე მუხლი)

განაჩენი საქართველოს სახელით

№ 1230აპ-22

3 მაისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. თევზაძე (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. გაბინაშვილი**

მონაწილეობით ზეპირი მოსმენით განიხილა დასავლეთ საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსის – ირაკლი კოძახიძის საკასაციო საჩივარი ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. წარდგენილი ბრალდების არსი:

1.1. ბ. ა-ს ბრალად ედება სიცოცხლის მოსპობა გაუფრთხილებლობით, რაც გამოიხატა შემდეგში:

1.2. 2021 წლის 6 აპრილს, დაახლოებით 17:00 საათზე, ტ-ს მუნიციპალიტეტის სოფელ ც-ი, მართვის მოწმობის არმქონე, ალკოჰოლური სასმელით მთვრალი ბ. ა. დაჯდა მის კუთვნილ „გაზ-69“ მოდელის (ვილისი) ავტომობილის (სახ. № D...) საჭესთან, რომელსაც გავლილი არ ჰქონდა ტექნიკური დათვალიერება. იგი თანასოფლელებთან – მ. კ-სთან, რომელიც იდგა ავტომანქანის საბარგულზე და კ. გ-სთან ერთად, რომელიც იჯდა ავტომანქანის წინა მარჯვენა ფრთაზე, გადაადგილდებოდა სოფელში არსებული ეკლესიის (სა-საფლაოს) მიმართულებით. სოფლის ქვაღორდიან, ვაკე ადგილზე მოძრაობისას ავტომანქანა ჩავარდა გზაზე არსებულ პატარა თხრილში, რა დროსაც გაითიშა ძრავი, ხოლო კ. გ. გადმოვარდა ავტომანქანის მარჯვენა ფრთიდან და დაეცა მიწაზე. ვინაიდან ავტომანქანაზე დაზიანებული იყო გამშვები მექანიზმი და მისი ძრავის ამუშავება ხდებოდა რკინის სპეციალური მექანიკური ხელსაწყოს გამოყენებით, ბ. ა-მ ავტომანქანის ძრავის ასამუშავებლად კ. გ-ს მისცა რკინის მექანიკური ხელსაწყო, რის შემდეგაც მან იგი მოათავსა ძრავის ბორბალზე არსებულ ე.წ. „ხლაფავიკის გაიკაში“ და დაატრიალა მარჯვნივ, საათის ისრის მიმართულებით. რკინის მექანიკური ხელსაწყოს გადატრიალების მომენტში, ავტომანქა-

ნის დენის გამანაწილებელი (ე.წ. „ტრამლიორი“), რომელიც ეხმარება ავტომანქანის ძრავს დენის მიწოდებაში, დაყენებული იყო არასწორ პოზიციაზე, კერძოდ, ნაცვლად ნეიტრალური პოზიციისა – ადრე პოზიციაზე. ამავდროულად ავტომანქანის საჭესთან ალკოჰოლური სასმელით მთვრალ ბ. ა-ს, ავტომანქანის სიჩქარის გადამრთველი ბერკეტი, რომელიც უნდა ყოფილიყო ნეიტრალურ პოზიციაში, მოთავსებული ჰქონდა მაღალ სიჩქარეში (მეორე, მესამე ან მეოთხე სიჩქარეში), ხოლო ავტომანქანის გამთიშველი ე.წ. „კონუსის“ სისტემა არ ჰქონდა გათიშული. ამის შედეგად, რკინის მექანიკური ხელსაწყო გადატრიალების მომენტში ავტომანქანა ნაბორძიკდა, გააკეთა რამდენიმე სანტიმეტრით წინსვლა, ამავდროულად რკინის მექანიკური ხელსაწყო დატრიალდა საპირისპირო მიმართულებით, რა დროსაც მისი ტარი მუცელში მოხვდა დამტრიალებელ კ. გ-ს, რომელმაც მიიღო დაზიანება და საავადმყოფოში მიყვანამდე გზაში გარდაიცვალა. კ. გ-ს სიკვდილის უშუალო მიზეზი გახდა სხეულის ბლაგვი ტრავმით დაზიანებული შინაგანი ორგანოდან (ღვიძლი) სისხლდენის შედეგად განვითარებული ზოგადი მწვავე სისხლნაკლებობა.

2. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 6 ივლისის განაჩენით:

2.1. ბ. ა. ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სსკ-ის 116-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში. მის მიმართ შეფარდებული აღკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა გაუქმდა და იგი დაუყოვნებლივ გათავისუფლდა პატიმრობიდან სასამართლო სხდომის დარბაზში.

2.2. გამართლებულ ბ. ა-ს განემარტა საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 92-ე მუხლით გათვალისწინებული ზიანის ანაზღაურების უფლება.

3. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენით:

3.1. ბრალდების მხარის სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა და ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2022 წლის 6 ივლისის განაჩენი დარჩა უცვლელად.

4. კასატორმა – დასავლეთ საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსმა ირაკლი კოძახიძემ საკასაციო საჩივრით მოითხოვა ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენის გაუქმება, ბ. ა-ს დამნაშავედ ცნობა საქართველოს სსკ-ის 116-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით და შესაბამისი სასჯელის შეფარდება.

4.1. გამართლებულ ბ. ა-ს ინტერესების დამცველმა, ადვოკატ-

მა ნ. ჩ-მ შესაგებლთ მოითხოვა პროკურორ ირაკლი კოძახიძის მიერ წარმოდგენილი საკასაციო საჩივრის დაუშვებლად ცნობა და ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენის ძალაში დატოვება.

5. საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე პროკურორმა ირაკლი კოძახიძემ მხარი დაუჭირა საკასაციო საჩივარს და მოითხოვა მისი დაკმაყოფილება.

6. დაცვის მხარე არ დაეთანხმა ბრალდების მხარის პოზიციას და მოითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ მხარეთა მონაწილეობით განიხილა საკასაციო საჩივარი, შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ ბრალდების მხარის მოთხოვნა არ უნდა დაკმაყოფილდეს და გასაჩივრებული განაჩენი უნდა დარჩეს უცვლელად შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლი გამამტყუნებელი განაჩენის დადგენისათვის მტკიცებულებათა ხარისხობრივ მოთხოვნასთან ერთად ადგენს მათი საკმარისობის კონსტიტუციურ სტანდარტსაც. აღნიშნულიდან გამომდინარე, „ბრალდების მხარის იმპერატიული ვალდებულებაა სისხლის სამართლის საქმის სრულყოფილი გამოძიების წარმოება, მტკიცებულებათა მოპოვება, მათი გამყარება და პირის ბრალეულობის დასადასტურებლად იმგვარი სამხილების წარმოდგენა, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა მიუთითებს პირის მიერ დანაშაულის ჩადენაზე. აღნიშნული მოთხოვნის დაუცველობა, თავისთავად, ზრდის მართლმსაჯულების განხორციელების პროცესში შეცდომის, თვითნებობისა და უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების რისკებს“ (იხ. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2020 წლის 25 დეკემბრის №2/2/1276 გადაწყვეტილება „გიორგი ქებურია საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ“, II-103).

3. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ განსახილველ საქმეზე ბრალდების მხარემ ვერ წარმოადგინა მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რაც აუცილებელია პირის მიმართ გამამტყუნებელი განაჩენის გამოსატანად, კერძოდ:

4. მოწმე გ. კ-მა განმარტა, რომ 2021 წლის 6 აპრილს, 9 საათზე, მ. კ-ნ, ბ. ა-სთან, ხ. გ-ნ, კ. კ-ნ, გ. დ-ა და კ. გ-ასთან ერთად სამუშაოდ მივიდა პლანტაციაში. მუშაობის დაწყებიდან დაახლოებით 2 საათის შემდეგ გაწვიმდა, მათ იქვე არსებულ ჯიხურს შეაფარეს თავი და საქმელად დასხდომა გადაწყვიტეს. ბ. ა-მ, კ. გ-ამ და მ. კ-მ

საჭმელთან ერთად ალკოჰოლური სასმელიც მიიღეს. გარკვეული პერიოდის შემდეგ ბ. ა-ს კუთვნილი ავტომანქანით სოფლის მიმართულებით გაემართნენ. თავად მძღოლის გვერდით იჯდა, კ. გ. ავტომანქანის ფრთაზე, სხვები კი ავტომანქანის ძარაზე იდგნენ. დაახლოებით ერთი კილომეტრის გავლის შემდეგ, მოსაცდელთან გაჩერდნენ და ბ. ა-მ მ. კ-სთან ერთად ალკოჰოლური სასმელის მიღება განაგრძო. ალკოჰოლური სასამელის მიღების შემდეგ გზა განაგრძეს და ჯერ ხ. დატოვეს სახლთან, შემდეგ კი თავად, გ. კ. და ა. კ. დარჩნენ თავიანთი უბნის გადასახვევთან. ბ. ა-მ, მ. კ-მ და კ. გ-მ გზა განაგრძეს და, როგორც მისთვის ცნობილია, ისინი კ. გ-ს სახლში იმყოფებოდნენ, სადაც კიდევ მიიღეს ალკოჰოლური სასმელი. შემდგომ თანამშრომლის – კ-ს სანახავად წასულან, სადაც ისევ დაუღლებიან ალკოჰოლური სასმელი. მოწმის განმარტებით, სოფელში ყველამ იცოდა, რომ კ. გ. ღვინომ დაახრჩო. გარდაცვალებიდან მესამე დღეს კი გაიგეს, რომ მას ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავის ამუშავებისას ე.წ. „რუჩკა“ დაუბრუნდა და მოხვდა. ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავა ზოგ შემთხვევაში ე.წ. „რუჩკით“ მუშავდებოდა და მას ხან ბ. ა., ხან კი კ-ი ამუშავებდნენ.

5. მოწმე გ. დ-მ განმარტა, რომ არის იმ ბრიგადის უფროსი, რომელიც ბ. ა. და კ. გ. მუშაობდნენ. შემთხვევის დღეს წვიმდა და მან ბრიგადის წევრებს უთხრა სამუშაოდ არ წასულიყვნენ. ბრიგადის შვიდმა წევრმა მისი ნათქვამი არ გაითვალისწინა და მაინც წავიდნენ. საღამოს საათებში მას სოფლიდან დაუკავშირდნენ და კ. გ-ს ამბავი აუწყეს. სოფელში დაბრუნდა და ჯერ გარდაცვლილის ოჯახში მივიდა, შემდეგ კი ქ-ი – ექსპერტიზის ბიუროში. ყველამ იცოდა, რომ კ. გ. ტოქსიკური მოწამვლით გარდაიცვალა და დედამისსაც აღნიშნული ინფორმაცია მიაწოდა. მისი გარდაცვალებიდან მესამე დღეს, როდესაც ბ. ა-სა და მ. კ-ს დაკითხვები დასრულდა და სამძიმარზე მივიდნენ, მ. კ-მა უამბო, რომ კ-ი ბ. ა-ის ავტომანქანის ფრთაზე იჯდა, თავდაღმართში ჩასვლისას ავტომანქანიდან გადავარდა ან გადახტა, რის შემდეგაც ბ. ა-ს მიმართა – „ავტომანქანის მართვა ხომ არ დაგავიწყდაო“ და ძრავის ასამუშავებლად ე.წ. „რუჩკა“ მოსთხოვა. მისი გადატრიალების შემდეგ ხელი მუცელზე მოიკიდა, ჩაიკეცა და „ვაი დედაო“ დაიძახა. კითხვაზე რა მოხდა, კ. გ-ს უთქვამს, რომ ძრავის ამუშავებისას ე.წ. „რუჩკა“ დაუბრუნდა და მოხვდა. დაახლოებით 300 მეტრის გავლის შემდეგ იგი ცუდად გამხდარა. ამის შემდეგ საშველად ხალხისთვის მოუხმიათ და სასწრაფო გამოუძახებიათ. მ. კ-ს ეგონა, რომ კ. გ. ღვინისგან იყო გაგუდული, თუმცა მოგვიანებით გ-ს სიძემ ექსპერტიზის პასუხი მიიტანა და ცნობილი გახდა, რომ მისი გარდაცვალების მიზეზი ღვიძლის გახეთქვა იყო. მოწმის განმარტებით, ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავას უმე-

ტესნილად ე.წ. „რუჩკით“ ამუშავებდნენ. ყოფილა შემთხვევა, რომ ე.წ. „რუჩკა“ უკან დაბრუნებულია და თავად ბ. ა-ს მოხვედრია ხელზე. მისივე განმარტებით, კ-ც ამუშავებდა ძრავას ე.წ. „რუჩკით“ და ხელი შერჩეული ჰქონდა.

6. მონმე ე. გ-მ განმარტა, რომ კ. გ. იყო მისი შვილი. 2021 წლის 6 აპრილს კ. სახლში მეგობრებთან ერთად დაბრუნდა. ისინი ნასვამები იყვნენ და 3-3 ჭიქა ღვინო კიდევ დალიეს. როდესაც შვილის მეგობრები მიდიოდნენ, მას სახლში დარჩენა სთხოვა, თუმცა არ დაუჯერა. მოგვიანებით სოფლის ექთანი დაუკავშირდა და შეატყობინა, რომ კ-ი შეუძლოდ გახდა და გარდაიცვალა. თავდაპირველად ყველამ იცოდა, რომ კ-ს გარდაცვალების მიზეზი არყით მონამვლა იყო, თუმცა მოგვიანებით მ-მ უამბო, რომ მის შვილს ავტომანქანის ძრავის ამუშავების დროს ე.წ. „რუჩკა“ მოხვედრია მუცელში.

7. მონმე ა. კ-მ დაადასტურა იგივე ფაქტობრივი გარემოებები. ამასთან განმარტა, რომ ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავის ამუშავება ძირითადად ე.წ. „რუჩკით“ ხდებოდა და მას ზოგჯერ ბ. ა., ზოგჯერ კი კ. გ. ამუშავებდნენ. კ-ს გარდაცვალების შემდეგ მისმა სიძემ მომხდარის გარკვევის მიზნით შეხვედრა მოითხოვა და მას სოფლის ექლესიასთან შეხედნენ. შეხვედრისას ბ. ა-მ განაცხადა, რომ არაფერი ახსოვდა, მ. კ-ს განმარტებით კი, კ-ს ძრავის ამუშავებისას ე.წ. „რუჩკა“ დაუბრუნდა და მუცელში მოხვდა.

8. მონმე გ. კ-მაც დაადასტურა იგივე ფაქტობრივი გარემოებები. მან დამატებით აღნიშნა, რომ თავად პირველი დარჩა სახლში და შემდგომში განვითარებული მოვლენების შესახებ გადმოცემით იცის, კერძოდ, როგორც მისთვის ცნობილია, ავტომანქანის ძრავა გაითიშა და ამუშავებისას კ. გ-ს ე.წ. „რუჩკა“ დაუბრუნდა, მუცლის არეში მოხვდა და ღვიძლი გაუხეთქა. მონმის განმარტებით, ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავის ამუშავება ე.წ. „რუჩკით“ ხდებოდა და მას ზოგჯერ კ-ი, ზოგჯერ კი ბ. ამუშავებდნენ.

9. მონმე ხ. გ-მ დაადასტურა იგივე ფაქტობრივი გარემოებები. ამასთან მიუთითა, რომ თვითონ სახლთან დარჩა, დანარჩენებმა კი გზა განაგრძეს. მოგვიანებით გ. კ. დაუკავშირდა და კ. გ-ს გარდაცვალების ამბავი შეატყობინა. იმ დროისათვის იცოდნენ, რომ გარდაცვალების მიზეზი ალკოჰოლი იყო, თუმცა შემდეგ ცნობილი გახდა, რომ მას მუცელში ე.წ. „რუჩკა“ მოხვედრია. მონმის განმარტებით, ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავის ამუშავება ხშირად ე.წ. „რუჩკით“ ხდებოდა და კ-ს გარდაცვალების დღესაც ე.წ. „რუჩკით“ ამუშავეს, თუმცა კონკრეტულად რომელმა აამუშავა არ ახსოვს.

10. მონმე ზ. კ-მ განმარტა, რომ კ. გ. იყო მისი თანასოფელი. გარდაცვალების დღეს დაინახა, რომ ბ. ა-მ და კ. გ-მ ავტომანქანით

გაიარეს გზაზე. ისინი საშუალო სიჩქარით მოძრაობდნენ და ბ-ს უბნიდან სოფლის ცენტრის მიმართულებით გადაადგილდებოდნენ. დაინახა, რომ კ-ი ავტომანქანის ფრთაზე იჯდა, ბ. ა. კი კარგად ვერ დაინახა. მოგვიანებით შეიტყო, რომ კ. გ-ს ავტომანქანის ძრავის ამუშავებისას მუცლის არეში ე.წ. „რუჩკა“ მოხვედრია.

11. მონმე ზ. კ-ს მონაწილეობით ჩატარებული საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმით დადგენილია, რომ მონმემ მიუთითა საკუთარი საცხოვრებელი სახლიდან დაახლოებით 50 მეტრში გამავალ სოფლის ქვალორდიან გზაზე, რომელიც განკუთვნილია სატრანსპორტო საშუალებებისა და ფეხით მოსიარულეთათვის და განმარტა, რომ 2021 წლის 6 აპრილს, დაახლოებით 16:00 საათზე, იმყოფებოდა თავის საკარმიდამო ნაკვეთში, რა დროსაც გაიგო ავტომანქანის მოძრაობის ხმა. მან დაინახა „ვილისის“ მარკის ავტომანქანა, რომლის წინა მხარეს ავტომანქანის ძრავის სახურავზე ან ავტომანქანის წინა ფრთაზე იჯდა მის სოფელში მცხოვრები, ან/გარდაცვლილი კ. გ. სხვა ვინ იყო ავტომანქანაში არ დაუნახავს; მიხვდა, რომ ავტომანქანის საჭესთან იქნებოდა ამავდროულად სოფელში მცხოვრები ბ. ა. ვინაიდან, აღნიშნული „ვილისის“ მარკის ავტომანქანა მხოლოდ მას ჰყავს სოფელში, თან ან/გარდაცვლილი კ. გ. და ბ. ა. იყვნენ მეგობრები. მისივე განმარტებით, ავტომანქანა მოძრაობდა ბ. ბ-ს საცხოვრებელი სახლის მხრიდან სოფელში არსებული სასაფლაოს მიმართულებით. აღნიშნულის შემდეგ მონმე ზ. კ-მ მიუთითა იმ ადგილისაკენ, სადაც ჩაიარა ხსენებულმა ავტომანქანამ და განმარტა, რომ ის მოძრაობდა დაახლოებით 30 კმ/სთ სიჩქარით. ავტომანქანიდან რაიმე ჩხუბის ან ყვირილის ხმა არ გაუგია.

12. მონმე ა. ბ-მ განმარტა, რომ არის ავტომანქანის ძრავების ხელოსანი და საპენსიო ასაკის მიღწევამდე ძირითადად რუსული ავტომანქანების, მათ შორის – „გაზ-69“ მარკისა და მოდელის ავტომანქანის სარემონტო სამუშაოებს ასრულებდა. იმ შემთხვევაში, თუ „გაზ-69“ მარკისა და მოდელის ავტომანქანას ე.წ. „სტარტერი“ დაზიანებული აქვს, ძრავის ამუშავება ხდება სპეციალური ბერკეტით, ე.წ. „რუჩკით“, რაც სპეციალურ ცოდნას საჭიროებს, კერძოდ, პირი, ვინც ძრავის ამუშავებას ცდილობს, ავტომანქანასთან შესაბამის პოზიციაში უნდა დადგეს, ისე, რომ დაბრუნების შემთხვევაში ბერკეტი არ მოხვედეს და ე.წ. „რუჩკა“ უნდა დაატრიალოს ნახევარ ბრუნზე, რის შემდეგ ძრავა ამუშავდება. თუ ძრავა ნახევარ ბრუნზე არ ამუშავდა, აღნიშნული ინვესტ ბენზინის ძრავის ცილინდრებში დაგროვებას და იმ შემთხვევაში, თუ დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორი“ არასწორ პოზიციაზეა დაყენებული, ხდება ე.წ. „რუჩკის“ უკუგდება. ე.წ. „რუჩკის“ უკან დაბრუნება და ამოგდება ძლიერად ხდება და ხშირად ყოფილა შემთხვე-

ვა, როცა ამან ადამიანის ხელის მოტეხვა ან ბეჭის ამოგდება გამოინვია. ე.წ. „ტრამლიორს“ აქვს ორი ნიშანი – გამოკლებისა და მიმატების. იგი ყოველთვის ნეიტრალურ პოზიციაზე უნდა იყოს დაყენებული, ხოლო როდესაც მიმატების მხარეს არის დაყენებული, აღნიშნული ინვეს ე.წ. „რუჩკის“ საპირისპირო მიმართულებით დაბრუნებასა და ამოგდებას. მოცემულ შემთხვევაში, ავტომანქანის დათვალიერების შედეგად აღმოჩნდა, რომ ე.წ. „ტრამლიორი“ მიმატების ნიშანთან იყო დაყენებული, რაც არასწორია. მონმის განმარტებით, ე.წ. „ტრამლიორის“ პოზიციის შეცვლა ძრავის ყოველი ამუშავებისას არ ხდება, ვინაიდან აღნიშნულისათვის გარკვეული ძალისხმევაა საჭირო, კერძოდ, ქანჩის მოშვება და პოზიციის შეცვლის შემდეგ თავიდან მოჭერა. ე.წ. „ტრამლიორის“ მიმატების ნიშანთან დაყენება არასწორია, თუმცა იმ შემთხვევაშიც კი, თუ დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორი“ ნეიტრალურ პოზიციაზეა დაყენებული და ავტომანქანის ყველა ხელსაწყო შესაბამის მდგომარეობაშია, იშვიათად, თუმცა შესაძლებელია ძრავის ამუშავებისას ე.წ. „რუჩკა“ მაინც დაბრუნდეს, რაც შესაძლოა სხვადასხვა მიზეზით იყოს გამოწვეული. მისივე განმარტებით, იმ შემთხვევაში თუ ძრავის ამუშავებისას ავტომანქანის გადაცემათა კოლოფი პირველ სიჩქარეშია, ავტომანქანა ადგილიდან არ დაიძვრება, ვინაიდან პირველი სიჩქარე ძლიერია, ხოლო თუკი გადაცემათა კოლოფი მეორე, მესამე ან მეოთხე სიჩქარეშია, ავტომანქანა შესაძლოა ნაბორძიკდეს ანუ გარკვეული მანძილით წინ წაიწეოს და ძრავა კვლავ გაითიშება.

13. თავად ბ. ა-მ განმარტა, რომ კ. გ-ს გარდაცვალების დღეს სამუშაოდ იმყოფებოდნენ პლანტაციაში, თუმცა წვიმა დაიწყო და ალკოჰოლური სასმელის დალევა დაიწყეს. შემდეგ სოფლის მიმართულებით წავიდნენ, მოსაცდელთან გაჩერდნენ და ალკოჰოლური სასმელის მიღება გააგრძელეს. კ. გ-ს სახლში მისვლისას მან ორი ლიტრი ღვინო გამოიტანა და კიდევ დალიეს. თავად სახლში წასვლა გადანწყვიტა, თუმცა კ. გ. ერთ-ერთი თანამშრომლის სახლთან მისვლას სთხოვდა და ამბობდა, რომ წინააღმდეგ შემთხვევაში მოტოციკლით თავად წავიდოდა მასთან. საბოლოოდ აღნიშნული პირის სახლთან მივიდნენ, მაგრამ იგი სახლში არ იმყოფებოდა. მეზობელმა ღვინო გამოიტანა და რამდენიმე ჭიქა კიდევ დალიეს, თავად ალკოჰოლური სასმელი აღარ მიუღია. სოფლის ცენტრის მიმართულებით მოძრაობისას, გზაში, ავტომანქანის ძრავა გაითიშა. კ-მ ე.წ. „რუჩკა“ მოსთხოვა და ძრავის ასამუშავებლად გადაატრიალა. კ. გ-ს იმ დღეს პირველად არ აუშუშავებია ძრავი ე.წ. „რუჩკით“, ძრავას სულ ის ამუშავებდა. თავად არ დაუნახავს და გაუგია, თუმცა იქვე მყოფმა მ. კ-მ უთხრა, რომ მეორე გადატრიალებისას კ-ს

ე.წ. „რუჩკა“ დაბრუნებია და მოხვედრია, რა დროსაც „ვაი დედაო“ დაიძახა. ავტომანქანის ძრავის ამუშავების შემდეგ კ. თავისით ჩაჯდა ავტომანქანაში და გზა განაგრძეს. დაახლოებით 2-3 წუთში კ. ცუდად გახდა. იგი ავტომანქანიდან გადაიყვანეს და შველას ითხოვდნენ. ბ. ა-ს განმარტებით, მას აღნიშნული ავტომანქანა დაახლოებით სამი წელია ჰყავს და ე.წ. „ტრამლიორის“ ადრე, ნეიტრალური და გვიანი პოზიციები არ შეუცვლია, რადგან პოზიციის შეცვლის შემდეგ, შესაძლოა, ძრავმა არასწორად იმუშაოს. მისივე განმარტებით, ე.წ. „რუჩკის“ დატრიალებას ძალა სჭირდება, ხელი მჭიდროდ უნდა გეკიდოს და თუ ვერ მოერევი, უკან დაბრუნება იცის. კ. გ. შემთხვევის დღეს ნასვამი იყო, თან ფიზიკურად სუსტი იყო და ე.წ. „რუჩკას“ ვერ მოერია, რის გამოც უკან დაუბრუნდა და მოხვდა.

14. შემთხვევის ადგილის დათვალიერების ოქმის თანახმად, 2021 წლის 7 აპრილს, 06:10 საათიდან 07:50 საათამდე დროის მონაკვეთში, დეტექტივის თანაშემწე-გამომძიებელ დ. ი-მ უბნის ინსპექტორ-გამომძიებელ გ. ნ-ს, ექსპერტ გ. კ-ს და მონმეების – ბ. ა-ისა და მ. კ-ს მონაწილეობით ჩაატარა ტ-ს რაიონის სოფელ ც-ში მდებარე შემთხვევის ადგილის დათვალიერება, რა დროსაც ტ-ს რაიონის სოფელ ც-ს საბავშვო ბაღის ცენტრალური შესასვლელის ჭიშკართან, ქუჩაში იდგა ავტომანქანა „გაზ-69“, რომლის სანომრე ნიშნებზე იკითხებოდა D-. ავტომანქანას ყველგან აღენიშნებოდა დაზიანების კვალი; ჰქონდა ღია საბარგული, ხოლო წინა მხარე იყო გადახურული მორუხო ფერის ტენტით. სალონში იყო ორი სავარძელი. ავტომანქანის სავარძლების უკან მონმეებმა მიუთითეს ე.წ. „რუჩკაზე“ და განმარტეს, რომ ის კ. გ-ს მოხვდა მარჯვენა მხარეს მუცლის არეში, როდესაც ძრავის ასამუშავებლად ატრიალებდა. შემდეგ მონმეებმა მიუთითეს რკინის მომრგვალო (ძაბრისებრი ფორმის) დეტალზე და განმარტეს, რომ აღნიშნული ე.წ. „რუჩკის“ დაბრუნების დროს მოტყდა ბუფერზე. მოტეხვის შედეგად ე.წ. „რუჩკა“ გათავისუფლდა და მოხვდა კ. გ-ს. მონმეების მითითებით, სალონში არსებული მომრგვალო (ძაბრისებრი ფორმის) რკინის დეტალი „დასვარკული“ იყო ბუფერზე დამაგრებულ რკინაზე. შემდგომ სოფელ ც-ში, წმინდა გ-ს სახელობის ეკლესიასა და სასაფლაოსთან მონმეებმა მიუთითეს იმ ადგილზე, სადაც 6 აპრილს გაჩერებული იყო ავტომანქანა „გაზ-69“, რომლის ძრავის გაშვების დროს კ. გ-ს ე.წ. „რუჩკა“ მოხვდა მარჯვენა მხარეს, მუცლის არეში. საავტომობილო გზის მარჯვენა მხარეს, გრუნტიან გვერდულზე აღინიშნებოდა საბურავის მიერ დატოვებული კვალი და მონმეებმა განმარტეს, რომ აღნიშნული კვალი დატოვებულია „გაზ-69“ მარკისა და მოდელის ავტომანქანის მიერ.

15. ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს სამედიცინო ექსპერტიზის №... დასკვნით დადგენილია, რომ კ. გ-ს სიკვდილის მიზეზია სხეულის ბლაგვი ტრამვით დაზიანებული შინაგანი ორგანოდან (ღვიძლი) სისხლდენის შედეგად განვითარებული ზოგადი მწვავე სისხლნაკლებობა. კ. გ-ს გვამზე აღენიშნებოდა სიცოცხლისდროინდელი დაზიანებები: უსწოროკიდებიანი ქრილობები ღვიძლზე, ირგვლივ მუქი მონითალო ფერის სისხლჩაქცევებით. მუქი მონითალო ფერის დიფუზური სისხლჩაქცევები დიაფრაგმის გუმბათზე მარჯვნივ. წვრილ ნაწლავზე და წვრილ ნაწლავის ჯორჯალზე და ორივე თირკმლის ცხიმოვან კაფსულაში. პერიტონეუმის ღრუში 2500 მლმდე მოცულობით სისხლი და სისხლის კოაგულები – განვითარებულნი რაიმე მკვრივი-ბლაგვი საგნის (საგნების) ზემოქმედებით, ერთობლიობაში მიეკუთვნებოდნენ სხეულის დაზიანებათა სიცოცხლისთვის სახიფათო მძიმე ხარისხს და მიზეზობრივ კავშირში იმყოფებოდნენ დამდგარ შედეგთან – სიკვდილთან. ქიმიურ-ტრასოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარდგენილ კ. გ-ს გვამიდან აღებულ სისხლში აღმოჩნდა 2,65 ‰ ეთილის სპირტი.

16. ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს ბიოლოგიური (გენეტიკური, სეროლოგიური) ექსპერტიზის №... დასკვნით დადგენილია, რომ პაკეტში წარწერით: „...ავტომანქანის ე.წ. „რუჩკა“ ძრავის გამშვები ბერკეტი...“ მოთავსებულ მეტალის მოგრძო ფორმის საგანზე არსებული მოყავისფრო-მონარინჯისფრო ნაღებები (ობ. №1-3) სისხლს და გენოტიპირებისათვის საკმარის, ადამიანის ბირთვული დნმ-ის მინიმალურ კონცენტრაციას არ შეიცავს. ამავე საგანზე არსებული ბიომასალის (ობ. №4, 5) გენეტიკური პროფილი შერეულია. ობ. №4, 5-ის გენეტიკური პროფილის ერთი წილი ეკუთვნის ბ. ა-ს, მეორე წილი ეკუთვნის კ. გ-ს; პაკეტში, წარწერით: „...ანანმენდი ავტომანქანის საჭიდან და გადაცემათა კოლოფის ბერკეტიდან (რიჩაგიდან)...“, მოთავსებულ საჭიდან (ობ. №6) და სიჩქარეთა კოლოფის ბერკეტიდან (ობ. №7) აღებულ ანანმენდებზე გენოტიპირებისათვის საკმარისი ადამიანის ბირთვული დნმ-ის მინიმალური კონცენტრაცია არ აღმოჩნდა.

17. ავტომანქანა „გაზ-69“-ის (ვილისი) დათვალიერების ოქმის თანახმად, დათვალიერებაში მონაწილეობდნენ ავტომანქანის ძრავის სპეციალისტი ა. ბ. და შპს „ი.“ სპეც.საჯარიმო სადგომის თანამშრომელი დ. ჭ. გაზ-69 (ვილისი) მოდელის ავტომანქანას, სახ. №D... გარეგნულად აღენიშნებოდა მრავლობითი დაზიანებები, ცვეთისა და კოროზიის კვალი. იმისათვის, რომ შემონახულიყო, მუშაობდა თუ არა ავტომანქანის ე.წ. „სტარტერი“, ელექტროსადენები დაერ-

თდა ავტომანქანის მარჯვენა სავარძლის ქვემოთ მოთავსებულ კვების მოწყობილობაზე ანუ აკუმულატორზე, მაგრამ ავტომანქანა არ ამუშავდა გამომდინარე იქიდან, რომ კვების მოწყობილობა ანუ აკუმულატორი, სავარაუდოდ, მწყობრიდან იყო გამოსული. ავტომანქანის ე.წ. „ტრამლიორის“ დათვალიერების მიზნით გაიღო ავტომანქანის ძრავის სახურავი. სპეციალისტმა ა. ბ-მ განმარტა, რომ ავტომანქანის ძრავზე მარჯვენა მხარეს მიმაგრებული იყო ე.წ. „ტრამლიორი“, ხოლო მის ქვემოთ – ე.წ. „სტარტერი“. „სტარტერი“ სანახევროდ მოცილებული იყო ძრავს და ხელის შეხებით ირხეოდა. „ტრამლიორსა“ და „სტარტერზე“ გადაიღეს ფოტოსურათები. „ტრამლიორს“ მიმაგრებული ჰქონდა შკივი, რაზეც იყო ღარი და აღნიშნულ ღარში მოთავსებული იყო ჭანჭიკი. ჭანჭიკის ღარში მოძრაობით ხდებოდა „ტრამლიორის“ რეგულირება ანუ „ტრამლიორის“ დაყენება ადრე, ნეიტრალურ და გვიან პოზიციებზე. შკივზე ქვემოთ მკრთალად ამოტვიფრული იყო + (პლუს) ნიშანი, ხოლო ზემოთ კი – (მინუს) ნიშანი. დათვალიერების დროს შკივზე ჭანჭიკი მოთავსებული იყო ქვემოთ ანუ + (პლუს) ნიშნულზე, რაც ა. ბ-ს განმარტებით, ნიშნავს, რომ „ტრამლიორი“ იყო დაყენებული „ადრე“ პოზიციაზე. ავტომანქანის ძრავის წინა მხარეს, ა. ბ-ს განმარტებით, მოთავსებული იყო ე.წ. „ძრავის შკივი“, რაზეც დამაგრებული იყო ე.წ. „ხლაფავიკის გაიკა“, სადაც ხდებოდა რკინის მექანიკური ხელსაწყოს ანუ ხელის „რუჩკის“ შეყვანა ავტომანქანის ძრავის ხელით ამუშავებისას. ა. ბ-ს განმარტებით, ვიზუალურად შკივზე რაიმე დაზიანების კვალი არ ეტყობოდა, ხოლო შკივი შეცვლილი იყო თუ არა, ამის დადგენა მას არ შეეძლო. ავტომანქანის წინა ბამპერზე იმ ადგილას, სადაც არის რკინის მექანიკური მოწყობილობის ანუ ხელის „რუჩკის“ შესასვლელი ადგილი, მოტეხილი იყო რკინის დეტალი.

18. საქართველოს შს სამინისტროს საექსპერტო-კრიმინალისტიკური დეპარტამენტის კომპლექსური ავტოტექნიკურ-ავტოტრასოლოგიური ექსპერტიზის №... . დასკვნით დადგენილია, რომ ექსპერტიზაზე წარდგენილი „გაზ 69“ მოდელის ავტომანქანა, სახ. №D... იმყოფებოდა ტექნიკურად გამართულ მდგომარეობაში. გამოძიებით დადგენილი გარემოებების მიხედვით, მძღოლის – ბ. ა-ს მოქმედება არ შეესაბამებოდა „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 21.15 და 46.10 (ა) მუხლების მოთხოვნებს, რომელთა დაცვის შემთხვევაში, მას შეეძლო, მომხდარი საგზაო სატრანსპორტო შემთხვევის თავიდან აცილებდა. (აღნიშნული მტკიცებულება ეხება ჯერ კიდევ ძრავის ამუშავებამდე მომხდარ საგზაო შემთხვევას, როდესაც სოფლის ქვალორლიან, ვაკე ადგილზე მოძრაობისას ავტომანქანა ჩავარდა გზაზე არსებულ პატარა

თხრილში, რა დროსაც გაითიშა მისი ძრავი, ხოლო კ. გ. გადმოვარდა ავტომანქანის მარჯვენა ფრთიდან და დაეცა მიწაზე).

19. საქართველოს შს სამინისტროს საექსპერტო-კრიმინალის-ტიკური დეპარტამენტის ტრასოლოგიური ექსპერტიზის №... დასკვნით დადგენილია, რომ ექსპერტიზაზე გამოსაკვლევად წარმოდგენილ „გაზ-69“ მოდელის ავტომობილს, სახ. №D... ე.წ. „ბამპერსა“ და რკინის მექანიკური ხელსაწყოს მოთავსების ადგილზე აღენიშნებოდა ლითონის ტეხვის კვლები, რომელიც განვითარებული იყო მექანიკური ძალის ზემოქმედების შედეგად; ე.წ. „ძრავის შკივზე“ არსებულ ე.წ. „ხლაფავიკის გაიკაზე“ რაიმე მექანიკური დაზიანების კვალი, გარდა საექსპლუატაციო ცვეთისა, არ გააჩნდა; ავტომობილის წინა ბამპერზე, შუა ადგილზე ელ. შედუღების საშუალებით დამაგრებული ლითონის კუთხის ფორმის დეტალის დაზიანებულ ზედაპირზე, შედარებულ იქნა FCD1183006 პაკეტში არსებული ლითონის დეტალის დაზიანებული ზედაპირი. შედარებისას დადგინდა მათი სრული შეთავსება და ის წარმოადგენდა „გაზ-69“ მოდელის სახ. №... ავტომობილის წინა ბამპერზე ელ. შედუღებით დამაგრებულ კუთხის ფორმის დეტალის შემადგენელ ნაწილს. რკინის მექანიკური ხელსაწყოს საპირისპირო მიმართულებით დატრიალების დროს გამოწვეული დარტყმის შედეგად დაზიანების განსაზღვრა შეუძლებელი იყო რკინის მექანიკური ხელსაწყოს არარსებობის გამო.

20. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსკ-ის 116-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის – სიცოცხლის გაუფრთხილებლობით მოსპობისათვის პასუხისმგებლობა დგება მაშინ, როდესაც დამნაშავე არღვევს საყოველთაოდ სავალდებულო წესებს თუ წინდახედულობის ნორმებს, რასაც დანაშაულებრივი შედეგი მოსდევს. ადამიანისათვის გაუფრთხილებლობით სიცოცხლის მოსპობა შეიძლება ჩადენილ იქნეს როგორც თვითიმედოვნებით, ისე დაუდევრობით. თვითიმედოვნების დროს დამნაშავე ითვალისწინებს თავისი მოქმედების შედეგად ადამიანის სიცოცხლის მოსპობის აბსტრაქტულ შესაძლებლობას, ესმის, რომ ამგვარ ქმედებას ზოგადად შეიძლება მოჰყვეს ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა, მაგრამ უსაფუძვლოდ იმედოვნებს ამ შედეგის თავიდან აცილებას. მას იმედი აქვს თავისი ძალის, გამოცდილების, მოხერხებულობის, პროფესიონალიზმის და თვლის, რომ მიღებული ზომების შედეგად ან სხვა პირთა დახმარებით, ან სხვა კონკრეტულ ფაქტორთა ზეგავლენით თავიდან აიცილებს მავნე შედეგს. მეორე სახის გაუფრთხილებლობითი ბრალის – დაუდევრობის დროს კი ადამიანის სიკვდილის შესაძლებლობის საკითხი დამნაშავეს წინაშე სულაც არ წარმოიშვება, თუმცა მას ევალეზოდა გა-

ეთვალისწინებინა და შეეძლო კიდევ გაეთვალისწინებინა, რომ მის ქმედებას შეიძლება მოჰყოლოდა ასეთი შედეგი.

21. მოცემულ შემთხვევაში საქმეში არსებული მტკიცებულებებით უტყუარად არის დადგენილი და არც მხარეები ხდიან სადავოდ იმ გარემოებას, რომ მას შემდეგ, რაც ბ. ა-ს კუთვნილი „გაზ-67“ მოდელის ავტომობილით (ვილისი) გადაადგილებისას ავტომანქანის ძრავა გაითიშა, ძრავის ასამუშავებლად კ. გ-მ რკინის მექანიკური ხელსაწყო მოათავსა ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავის ბორბალზე არსებულ ე.წ. „ხლაფავიკის გაიკაში“ და დაატრიალა მარჯვნივ, საათის ისრის მიმართულებით. რკინის მექანიკური ხელსაწყო გადატრიალების დროს რკინის მექანიკური ხელსაწყო დატრიალდა საპირისპირო მიმართულებით და მისი ტარი მუცელში მოხვდა კ. გ-ს.

22. პროკურორი ირაკლი კოძახიძე საკასაციო საჩივარში უთითებს, რომ რკინის მექანიკური ხელსაწყო საპირისპირო მიმართულებით დატრიალება და მისი ტარის დამტრიალებელ კ. გ-ს მუცლის არეში მოხვედრა გამონეული იყო ბ. ა-ს ბრალეულობით, ვინაიდან რკინის მექანიკური ხელსაწყო გადატრიალების მომენტში ავტომანქანის დენის გამანაწილებელი (ე.წ. „ტრამლიორი“), რომელიც ეხმარება ავტომანქანის ძრავს დენის მიწოდებაში, დაყენებული იყო არასწორ პოზიციაზე, კერძოდ, ნაცვლად ნეიტრალური პოზიციისა – ადრე პოზიციაზე. ამავდროულად ავტომანქანის საჭესთან ალკოჰოლური სასმლით მთვრალ ბ. ა-ს, ავტომანქანის სიჩქარის გადამრთველი ბერკეტი, რომელიც უნდა ყოფილიყო ნეიტრალურ პოზიციაში, მოთავსებული ჰქონდა მაღალ სიჩქარეში (მეორე, მესამე ან მეოთხე სიჩქარეში), ხოლო ავტომანქანის გამთიშველი ე.წ. „კონუსის“ სისტემა არ ჰქონდა გათიშული, რის შედეგადაც ავტომანქანა წაბორძიკდა, გააკეთა რამდენიმე სანტიმეტრით წინსვლა, ამავდროულად რკინის მექანიკური ხელსაწყო დატრიალდა საპირისპირო მიმართულებით და მისი ტარი მუცელში მოხვდა დამტრიალებელ კ. გ-ს.

23. პროკურორის მიერ საკასაციო საჩივარში განვითარებულ ზემოაღნიშნულ მსჯელობასთან მიმართებით საკასაციო სასამართლო იზიარებს პირველი ინსტანციის სასამართლოს გამამართლებელი განაჩენის მსჯელობას და მიუთითებს, რომ ბრალდების მხარემ ვერ წარმოადგინა არათუ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, არამედ ვერცერთი მტკიცებულება იმის დასადასტურებლად, რომ კ. გ-ს მიერ ბ. ა-ს ავტომანქანის ძრავის ასამუშავებლად რკინის მექანიკური ხელსაწყო გადატრიალების მომენტში ავტომანქანის სიჩქარის გადამრთველი ბერკეტი მოთავსებული იყო მაღალ სიჩქარეში (მეორე, მესამე ან მეოთხე სიჩქარეში), ხოლო ავტომანქანის გამთიშველი ე.წ. „კონუსის“ სისტემა არ იყო გათიშული, რის შედეგად ავტო-

მანქანა წაბორძიკდა და გააკეთა რამდენიმე სანტიმეტრით წინ-სვლა.

24. რაც შეეხება სახელმწიფო ბრალმდებლის მიერ ბ. ა-ს ბრალეულობის დასადასტურებლად მითითებულ არგუმენტს, რომ რკინის მექანიკური ხელსაწყოთა გადატრიალების მომენტში ავტომანქანის დენის გამანაწილებელი (ე.წ. „ტრამლიორი“), რომელიც ეხმარება ავტომანქანის ძრავს დენის მიწოდებაში, დაყენებული იყო არასწორ პოზიციაზე, კერძოდ, ნაცვლად ნეიტრალური პოზიციისა – ადრე პოზიციაზე, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ მოცემულ შემთხვევაში ის ფაქტობრივი გარემოება, რომ ბ. ა-ს „გაზ-69“ ავტომანქანის დენის გამანაწილებელი (ე.წ. „ტრამლიორი“) დაყენებული იყო ადრე პოზიციაზე, დასტურდება როგორც 2021 წლის 1 ოქტომბრის ავტომანქანა „გაზ-69“-ის (ვილისი) დათვალიერების ოქმით, ასევე მოწმე ა. ბ-ს ჩვენებით, რომელმაც განმარტა, რომ ე.წ. „ტრამლიორს“ აქვს ორი – გამოკლებისა და მიმატების ნიშანი. მოცემულ შემთხვევაში, ავტომანქანის დათვალიერების შედეგად აღმოჩნდა, რომ ე.წ. „ტრამლიორი“ მიმატების ნიშანთან იყო დაყენებული.

25. საკასაციო სასამართლო აღნიშნავს: მიუხედავად იმისა, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით დასტურდება, რომ ბ. ა-ს კუთვნილ „გაზ-69“ ავტომანქანის დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორი“ დაყენებული იყო ადრე პოზიციაზე, რაც სასამართლოში დაკითხვისას დაადასტურა თავად ბ. ა-მ, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება, რომ ავტომანქანის დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორის“ ადრე პოზიციაზე დაყენება არასწორია და ცალსახად იწვევს რკინის მექანიკური ხელსაწყოთა უკან დაბრუნებასა და ამოგდებას.

26. აღნიშნული პოზიციის დასადასტურებლად ბრალდების მხარე უთითებს მოწმე ა. ბ-ს ჩვენებაზე, რომელიც წლების განმავლობაში ასრულებდა „გაზ-69“ ავტომანქანისა და ასევე სხვა რუსული წარმოების ავტომანქანების ძრავების სარემონტო სამუშაოებს და რომელმაც სასამართლოში დაკითხვისას განმარტა, რომ დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორის“ მიმატების ნიშანთან დაყენება, რასაც მოცემულ შემთხვევაში ჰქონდა ადგილი, არასწორია და იგი ყოველთვის ნეიტრალურ პოზიციაში უნდა იყოს, ვინაიდან დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორის“ მიმატების მხარეს დაყენება ე.წ. „რუჩკის“ საპირისპირო მიმართულებით დაბრუნებასა და ამოგდებას იწვევს. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ, როგორც ამ მოწმის ჩვენებით ირკვევა, იმ შემთხვევაშიც კი, თუ დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორი“ ნეიტრალურ პოზიციაზეა დაყენებული და ავტომანქანის ყველა

ხელსაწყო შესაბამის მდგომარეობაშია, იშვიათად, თუმცა შესაძლებელია ძრავის ამუშავებისას ე.წ. „რუჩკა“ მაინც დაბრუნდეს, რაც შესაძლოა სხვადასხვა მიზეზებით იყოს გამოწვეული, მაგალითად ბენზინის დაბალი ხარისხით ან ე.წ. „რუჩკის“ არასწორად დაბრუნებით.

27. განსახილველ შემთხვევაში აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ როგორც ბ. ა-ს ჩვენებით დგინდება, აღნიშნულ ავტომანქანას იგი დაახლოებით სამი წელია ფლობს და ე.წ. „ტრამლიორის“ ადრე, ნეიტრალური და გვიანი პოზიციები არ შეუცვლია, რადგან პოზიციის შეცვლის შემდეგ შესაძლოა ძრავმა არასწორად იმუშაოს. ბ. ა-ს მიერ მითითებული გარემოება დადასტურა მონმე ა. ბ-მ, რომელმაც განმარტა, რომ ე.წ. „ტრამლიორის“ პოზიციის შეცვლა ძრავის ყოველი ამუშავებისას არ ხდება, ვინაიდან აღნიშნულისათვის გარკვეული ძალისხმევაა საჭირო, კერძოდ, ქანჩის მოშვება და პოზიციის შეცვლის შემდეგ – თავიდან მოჭერა.

28. ყურადსაღებია ის გარემოებაც, რომ როგორც ბ. ა-ს, ასევე მონმეების – გ. კ-ს, გ. დ-ს და გ. კ-ის ჩვენებებით დადგენილია, რომ ბ. ა-ს კუთვნილი „გაზ-69“ ავტომანქანის ძრავის ამუშავება უმეტესწილად რკინის სპეციალური მექანიკური ხელსაწყოთა გამოყენებით ხდებოდა და მას ამ ხერხით ზოგჯერ ბ. ა. ზოგჯერ კი კ. გ. ამუშავებდნენ. საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით კი არ დასტურდება, რომ მიუხედავად დენის გამანაწილებელი ე.წ. „ტრამლიორის“ ადრე პოზიციაზე ყოფნისა, ძრავის რკინის სპეციალური მექანიკური ხელსაწყოთა გამოყენებით ამუშავებისას იგი რომელიმე მათგანს დაუბრუნდა და რაიმე ზიანი გამოიწვია.

29. საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მიერ მტკიცებულებათა შეფასებისას განაჩენში გადმოცემულ დასაბუთებას და დამატებით აღნიშნავს, რომ განსახილველ საქმეზე სასამართლოში არ დაკითხულა ფაქტის შემსწრე პირი – მ. კ., რომელსაც შეეძლო ნათელი მოეფინა შემთხვევის დღეს განვითარებულ მოვლენებზე. საქმის მასალებით ბუნდოვანია, ვინ მიუთითა კ. გ-ს რკინის სპეციალური მექანიკური ხელსაწყოთა გამოყენებით ბ. ა-ს კუთვნილი „გაზ-69“ ავტომანქანის ძრავის ამუშავებაზე. უფრო მეტიც, გამოძიება არ ჩატარებულა და შესაბამისად, არ არის აღმოფხვრილი ეჭვი იმის თაობაზე, ხომ არ მიიღო გარდაცვლილმა კ. გ-მ დაზიანება მანქანიდან გადმოვარდნის ან გადმოხტომისას. მოცემულ საქმეზე დაკითხული მონმეები – გ. კ-ი, გ. დ, ა. კ-ი, ზ. კ-ი გადმოსცემენ მხოლოდ მათთვის სხვა პირებისგან გაგებულ ინფორმაციას და ისინი შემთხვევის ადგილზე საერთოდ არ ყოფილან. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ საქმისათვის მნიშვნელოვანი ინფორმაცია ძირითადად უშუალოდ შემთხვევის

ადგილზე მყოფ პირებს – მ. კ-სა და ბ. ა-ს უნდა მიეწოდებინათ; საქმის მასალების თანახმად კი, სასამართლოში დაკითხვისას, ბ. ა. თავის სასარგებლო ჩვენებას აძლევს, ხოლო როგორც ზემოთ აღინიშნა, ფაქტის უშუალო შემსწრე პირი – მ. კ. საერთოდ არაა დაკითხული.

30. საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს ასევე იმ გარემოებაზე, რომ მოცემულ საქმეზე არ ჩატარებულა საგამოძიებო ექსპერიმენტი, რომლითაც დადგინდებოდა, ატომანქანის კონუსის გამთიშველი სისტემის არგათიშვის გარეშე, მექანიკური სისტემის დატრიალებით, მოხდებოდა თუ არა ავტომანქანის წაბორძიკება, როგორც ეს ბრალდების შესახებ დადგენილებაშია მითითებული; შესაბამისად არ არსებობს საგამოძიებო ექსპერიმენტის ოქმი და ვერ დგინდება ავტომანქანის წაბორძიკება გახდა თუ არა სახელურის დატრიალების მიზეზი.

31. საკასაციო სასამართლო მიუთითებს, რომ სიცოცხლის გაუფრთხილებლობით მოსპობა გულისხმობს საყოველთაოდ სავალდებულო წესებისა თუ წინდახედულობის ნორმების დარღვევას; ამასთან, ამ დარღვევასა და სხვა პირის სიკვდილს შორის მიზეზობრივი კავშირი უნდა არსებობდეს. პირი მხოლოდ მაშინ აგებს პასუხს სიცოცხლის გაუფრთხილებლობით მოსპობისათვის, თუ იგი ვალდებული იყო და შეეძლო გაეთვალისწინებინა მის მოქმედებასა და ადამიანის სიკვდილს შორის არსებული მიზეზობრივი კავშირის განვითარების ძირითადი რგოლები მაინც. თუ არ არსებობს გათვალისწინების ასეთი შესაძლებლობა, იგი პასუხს არ აგებს დამდგარი შედეგისათვის.

32. საქმეში არსებული მტკიცებულებების გაანალიზებისა და შეფასების შედეგად საკასაციო სასამართლო, სააპელაციო პალატის მსგავსად მიიჩნევს, რომ ბ. ა. პასუხს არ აგებს კ. გ-ს სიცოცხლის გაუფრთხილებლობით მოსპობისათვის, ვინაიდან, მას არ შეეძლო გაეთვალისწინებინა მოვლენების ასეთი განვითარება. ამასთან, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით არ დასტურდება მიზეზობრივი კავშირი ბ. ა-ს ქმედებასა და კ. გ-ს გარდაცვალებას შორის. აქედან გამომდინარე, მის ქმედებაში არ არსებობს მისთვის ბრალად შერაცხული დანაშაულის შემადგენლობა.

33. საკასაციო სასამართლო დამატებით აღნიშნავს, რომ ბ. ა-ს ქმედება შესაძლოა შეიცავდეს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის სხვა მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ნიშნებს, მაგალითად, როგორიცაა ტრანსპორტის ექსპლუატაციის წესის დარღვევა, რამაც ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა გამოიწვია, თუმცა მოკლებულია შესაძლებლობას შეაფასოს და დაამძიმოს ბ. ა-ს ქმედება, ვინაიდან საკასაციო სასამართლო მსჯელობს მხოლოდ

წარდგენილი კვალიფიკაციის ფარგლებში.

34. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-7 პუნქტის იმპერატიულ დანაწესს, რომლის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ემყარებოდეს მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებს და ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც კანონის შესაბამისად ვერ დადასტურდება, ბრალდებულის (მსჯავრდებულის) სასარგებლოდ უნდა გადანყდეს.

35. ყოველივე აღნიშნულიდან გამომდინარე, საკასაციო სასამართლო სრულად იზიარებს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის განაჩენის მოტივებს ბ. ა-ს საქართველოს სსკ-ის 116-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით წარდგენილ ბრალდებაში უდანაშაულოდ ცნობის შესახებ და აღნიშნავს, რომ საქმეში არ არსებობს გონივრულ ეჭვს მიღმა შეთანხმებულ მტკიცებულებათა ერთობლიობა, რომელიც ობიექტურ პირს დაარწმუნებდა, რომ მან ჩაიდინა მითითებული მუხლით გათვალისწინებული დანაშაული, რის გამოც ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის გამამართლებელი განაჩენი ბ. ა-ს მიმართ უნდა დარჩეს უცვლელად.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით, მე-3 ნაწილით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს უფროსის – ირაკლი კოძახიძის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს.

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სისხლის სამართლის საქმეთა პალატის 2022 წლის 13 ოქტომბრის განაჩენი დარჩეს უცვლელად.

3. განაჩენი საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

**განაჩენის უცვლელად დატოვება (სსკ-ის 25,260-ი
მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტი)**

**განაჩენი
საქართველოს სახელით**

№844აპ-22

26 აპრილი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატაში შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუშაძე,
მ. ვასაძე**

ზეპირი მოსმენით განიხილა საქართველოს გენერალური პროკურატურის შსს გენერალურ ინსპექციასა და ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის პროკურორ ანი ხახანაშვილის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

1. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ი. პ-ს ბრალად ედება:

1.1. დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა, შენახვა და გასაღება, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსკ-ის) 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით;

1.2. ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა და შენახვა, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით.

2. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ი. პ-ს მიერ ჩადენილი ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

2.1. 2020 წლის 27 აგვისტოს, დღის საათებში, ქ. თ., სოფელ ფ-ში, ც-ის ქუჩა №...ის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ი. პ-მა 550 ლარის სანაცვლოდ შ. ა-ზე უკანონოდ გაასალა მის მიერ უკანონოდ შეძენილი და შენახული, დიდი ოდენობით, 0,699 გრამი, ნარკოტიკული საშუალება „ჰეროინი“. აღნიშნული ნარკოტიკული საშუალება იმავე დღეს ამოიღეს შსს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა შ. ა-სგან.

2.2. ი. პ-მა დაუდგენელ დროსა და ვითარებაში უკანონოდ შეი-

ძინა და შეინახა 0.0258 გრამი ნარკოტიკული საშუალება „ჰეროინი“, რასაც ასევე უკანონოდ ინახავდა პირადად. აღნიშნული ნარკოტიკული საშუალება 2020 წლის 14 სექტემბერს საქართველოს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის ნარკოტიკების უკანონო ბრუნვის წინააღმდეგ ბრძოლის მთავარი სამმართველოს თანამშრომლმა ამოიღეს ქ.თ., დ-ს დასახლებაში, მ., მ-ს მიმდებარე ტერიტორიაზე, ი. პ-ს პირადი ჩხრეკისას.

3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 3 ივნისის განაჩენით „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, შეწყდა ი. პ-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით დაწყებული სისხლისსამართლებრივი დევნა და იგი გათავისუფლდა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედებისათვის;

3.1. ი. პ. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 8 წლით;

3.2. ი. პ-ს „ნარკოტიკული საშუალების წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე 5 წლით ჩამოერთვა: სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება; 15 წლით – საადვოკატო საქმიანობის უფლება; პედაგოგიური საგანმანათლებლო დაწესებულებაში საქმიანობის უფლება; სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის უფლება; პასიური საარჩევნო უფლება; იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის და ტარების უფლება, ხოლო 20 წლით – საექიმო და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება;

3.3. ი. პ-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების დღიდან – 2020 წლის 14 სექტემბრიდან;

4. სასამართლომ დაადგინა, რომ 2020 წლის 27 აგვისტოს, დღის საათებში, ქ. თ., სოფელ ფ-ში, ც-ის ქუჩა №..ის მიმდებარე ტერიტორიაზე, ი.პ-მა 550 ლარის სანაცვლოდ შ. ა-ზე უკანონოდ გაასაღა მის მიერ უკანონოდ შეძენილი და შენახული, დიდი ოდენობით, 0,699 გრამი, ნარკოტიკული საშუალება „ჰეროინი“. აღნიშნული ნარკოტიკული საშუალება იმავე დღეს ამოიღეს შსს ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა შ. ა-სგან.

4.1. ი. პ-ს ქმედებაში აშკარად იკვეთება საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულის

ნიშნები, თუმცა „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისა და სასჯელისაგან თავისუფლდება პირი, რომელმაც ჩაიდინა საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ან მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაული, ხოლო განსახილველ შემთხვევაში დაცვის მხარემ სასამართლოს წინაშე განაცხადა თანხმობა, რომ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედების მიმართ გავრცელებულიყო „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონით დადგენილი შეღავათი. შესაბამისად, ი. პ.-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით დაწყებული სისხლისსამართლებრივი დევნა უნდა შეწყდეს და იგი უნდა გათავისუფლდეს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედებისათვის.

5. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულ ი. პ.-ს ადვოკატმა ს. ჯ-ემ, რომელმაც მოითხოვა ი. პ.-ს გამართლება დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო გასაღებაში, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით.

5.1. დაცვის მხარის სააპელაციო საჩივარზე შესაგებელი წარმოადგინა პროკურორმა ანი ხახანაშვილმა, რომელმაც მოითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება.

6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენით თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 3 ივნისის განაჩენში შევიდა ცვლილება:

6.1. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე შეწყდა ი. პ.-ს მიმართ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით დაწყებული სისხლისსამართლებრივი დევნა და იგი გათავისუფლდა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობისაგან საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ქმედებისათვის;

6.2. ი. პ.-ი ცნობილ იქნა უდანაშაულოდ და გამართლდა საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის;

6.3. ი. პ.-ი ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 25,260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

6.4. „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 11 იანვრის

კანონის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე ი. პ.-ს გაუნახევრდა დანიშნული სასჯელი და საბოლოო სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 3 წლით;

6.5. ი. პ.-ს „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის საფუძველზე 5 წლით ჩამოერთვა: სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება; საადვოკატო საქმიანობის უფლება; პედაგოგიური საგანმანათლებლო დაწესებულებაში საქმიანობის უფლება; სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის უფლება; პასიური საარჩევნო უფლება; იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვის და ტარების უფლება; 10 წლით – საექიმო და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება;

6.6. ი. პ.-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო დაკავების დღიდან – 2020 წლის 14 სექტემბრიდან.

7. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენი საკასაციო წესით გაასაჩივრა პროკურორმა ანი ხახანაშვილმა, რომელიც ითხოვს გასაჩივრებულ განაჩენში ცვლილების შეტანას და ი. პ.-ს დამნაშავედ ცნობას საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით.

8. პროკურორის საკასაციო საჩივარზე შესაგებელი წარმოადგინა მსჯავრდებულის ადვოკატმა ს. ჯ.-მ, რომელიც ითხოვს გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვებას.

9. საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე პროკურორებმა ნუგზარ ჭიტაძემ და თამარ ბეჟუაშვილმა მხარი დაუჭირეს საკასაციო საჩივარს და მოითხოვეს მისი დაკმაყოფილება.

10. დაცვის მხარე არ დაეთანხმა ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარს და მოითხოვა გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება, როგორც კვალიფიკაციის, ისე სასჯელის ნაწილში.

10.1. იმავდროულად ადვოკატმა იშუამდგომლა, რომ საქმეს დაერთოს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს კონკრეტული გადაწყვეტილებები. ასევე განმარტა, რომ მისი შეფასებით განსახილველ შემთხვევაში ადგილი ჰქონდა დანაშაულის პროვოკაციას, ნარკოტიკული საშუალების როგორც გასაღების, ისე შეძენა-შენახვის ნაწილში, თუმცა, ვინაიდან ი. პ.-მა პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას, საბოლოო სიტყვის ეტაპზე, თავი დამნაშავედ ცნო ნარკოტიკული საშუალების შეძენა-შენახვის ნაწილში, ის, როგორც ადვოკატი იზიარებს (მიჰყვება) მსჯავრდებულის პოზიციას, შესაბამისად, დაცვის მხარის მოთხოვნა პირველი ინსტანციიდან მოყოლებული არის ის, რომ ი. პ.-ს არ ჩაუდე-

ნია ნარკოტიკული საშუალების გასაღება, რაც ადვოკატის პოზიციით გაიზიარა სააპელაციო სასამართლომ და ი. პ-ი გაამართლა ნარკოტიკული საშუალების გასაღებაში, იმ საფუძვლით, რომ საქმეში არ იყო წარმოდგენილი საკმარის მტკიცებულებათა ერთობლიობა, ასევე მიუთითა შ. ა-ზე, როგორც დაინტერესებულ პირზე და იმავდროულად – დანაშაულის შესაძლო პროვოკაციაზე („ძალიან ნააგავს დანაშაულის პროვოცირებას“). ადვოკატმა ს. ჯ-მ ასევე აღნიშნა, რომ თბილისის სააპელაციო სასამართლოს განაჩენი სრულ შესაბამისობაშია ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალთან და გადაწყვეტილებებთან, კერძოდ, ის არ ეწინააღმდეგება მსგავს სამართლებრივ საკითხზე ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციას ან/და მის დამატებით ოქმს/ოქმებს და ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრეცედენტულ სამართალს, შესაბამისად, დაცვის მხარის მტკიცება დანაშაულის შესაძლო პროვოკაციასთან დაკავშირებით მიემართება ნარკოტიკული საშუალების მხოლოდ გასაღების ნაწილს (რაშიც მსჯავრდებული გამართლებულია და შესაბამისად, დაცვის მხარეს არ ჰქონდა ამ ნაწილში საკასაციო საჩივრის წარმოდგენის შესაძლებლობა, ხოლო ბრალდების სხვა ნაწილში მსჯავრდებას ეთანხმება) და აღნიშნული ისე არ უნდა იქნეს გაგებული, თითქოს ადვოკატი ამ საფუძვლით (დანაშაულის შესაძლო პროვოკაციით) ითხოვს ი. პ-ს სრულად გამართლებას და ამით ეწინააღმდეგება გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვებას.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, შეამოწმა საქართველოს გენერალური პროკურატურის შსს გენერალურ ინსპექციასა და ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის პროკურორ ანი ხახანაშვილის საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და მიაჩნია, რომ იგი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად უნდა დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენი.

2. დაცვის მხარის შუამდგომლობასთან (საქმეს დაერთოს ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს გადაწყვეტილებები) დაკავშირებით საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს „ნორმატიული აქტების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7¹-ე მუხლსა და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის (შემდეგში – საქართველოს სსსკ-ის) 273-ე მუხლს;

2.1. სასამართლო ასევე ითვალისწინებს ზედა ინსტანციის სა-

სამართლოების უფლებას, დაეთანხმონ ქვედა ინსტანციის სასამართლოს დასაბუთებას, საფუძვლების გამეორების გარეშე (იხ., *Hirvisaari v. Finland*, no. 49684/99, §30, ECtHR, 25/12/2001); იმ გარემოებას, რომ დასაბუთებული გადანყვეტილების ვალდებულება არ მოითხოვს მხარეების მიერ მითითებულ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. *Fomin v. Moldova*, no. 36755/06, § 31, ECtHR, 11/11/2011) და ქვედა ინსტანციის სასამართლოს მსჯელობის გაზიარება არ არღვევს დასაბუთებული გადანყვეტილების უფლებას (იხ., *Gorou v. Greece (No.2)* no. 12686/03, §37, §41, ECtHR, 20/03/2009).

3. საქართველოს სსკ-ის 306-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, საკასაციო საჩივარი განიხილება საჩივრისა და მისი შესაგებლის ფარგლებში. მოცემულ შემთხვევაში ბრალდების მხარე ითხოვს ი. პ-ს დამნაშავედ ცნობას თავდაპირველი კვალიფიკაციით – საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით, ხოლო დაცვის მხარე ეთანხმება სააპელაციო სასამართლოს გადანყვეტილებას, რომლის თანახმად, ი. პ-ს მსჯავრი დაედო საქართველოს სსკ-ის 25, 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის. შესაბამისად, მხარეებს შორის დავის საგანია საკითხის გარკვევა – საქართველოს სსკ-ის XXXIII თავით (ნარკოტიკული დანაშაული) გათვალისწინებული რომელი დანაშაულებრივი ქმედება ჩაიდინა ი. პ-მა. იმავდროულად, დაცვის მხარის საკასაციო საჩივრის არარსებობის პირობებში სასამართლოს განხილვის საგანს არ წარმოადგენს შ. ა-ს მხრიდან დანაშაულის პროვოკაციის შესაძლებლობა.

4. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს კასატორის პოზიციას საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით ი. პ-ს დამნაშავედ ცნობის თაობაზე და იზიარებს გასაჩივრებული განაჩენით დადგენილ მსჯავრდებას, შემდეგ გარემოებათა გამო:

4.1. იმ საკითხის გასარკვევად, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის ნარკოტიკული დანაშაულის თავით გათვალისწინებული რომელი ქმედება ჩაიდინა ი. პ-მა, საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს იმ გარემოებაზე, რომ მხარეებს შორის დავის საგანი მიემართება – 2020 წლის 27 აგვისტოს ი. პ-ს მიერ შ. ა-სათვის ნარკოტიკული საშუალების გადაცემის ფაქტს.

4.2. სასამართლო სხდომაზე მოწმე შ. ა-მა განმარტა, რომ შემთხვევით შეხვდა ი. პ-ს, რომელიც დაჰპირდა, რომ მიჰყიდოდა ნარკოტიკულ საშუალებას. შ. ა-მა მას გამოართვა ტელეფონის ნომერი, შემდეგ კი ნებაყოფლობით მიმართა განცხადებით პოლიციას

და მიაწოდა ინფორმაცია ი. პ-ს მიერ ნარკოტიკული საშუალების გასაღების თაობაზე. ასევე თანხმობა განაცხადა სამართალდამცავებთან თანამშრომლობაზე, რის შემდეგაც აღჭურვეს სათვალთვალო ვიდეოკამერით და გადასცეს ნარკოტიკული საშუალების შესაძენად 550 ლარი. 2020 წლის 27 აგვისტოს დაუკავშირდა ი. პ-ს, სათანადოდ აღჭურვილი ავტომობილით გაუარა მას და უთხრა, რომ ნარკოტიკული საშუალების შეძენა სურდა. ი. პ-ი ავტომანქანაში მძღოლის გვერდით არსებულ სავარძელზე დაჯდა. შ. ა-მა 550 ლარი გადასცა მსჯავრდებულს, რომელმაც თანხა ჩადო თამბაქოს ყუთში და კონკრეტულ ადგილზე – სოფელ ფ-სი, ც-ის ქუჩა №... მიმდებარე ტერიტორიაზე ისროლა ლობის მეორე მხარეს. ცოტა ხნის შემდეგ ი. პ-მა ტელეფონით მიიღო შეტყობინება. ავტომანქანით დაბრუნდნენ იმავე ადგილას, ი. პ-ი გადავიდა, ავტომანქანიდან, აიღო თამბაქოს ყუთში მოთავსებული ნარკოტიკული საშუალება, ჩაჯდა ავტომანქანაში და ხელში გადასცა ერთი ცალი, ღია ფერის პოლიეთილენის პაკეტის წონაკი, მეორე წონაკზე კი უთხრა, რომ იყო თავისი. მოწმემ დაადასტურა, რომ ავტომანქანაში მათ გარდა სხვა პირი არ იმყოფებოდა. ი. პ-ს ავტომანქანიდან გადასვლის შემდეგ კი გზა განაგრძო და რ-ს გზატკეცილის №...-ის მიმდებარე ტერიტორიაზე პოლიციის თანამშრომლებს გადასცა მსჯავრდებულისაგან შეძენილი ნარკოტიკული საშუალება, რომელიც დაილუქა. ასევე შედგა სათანადო ოქმი, რომელსაც მოაწერა ხელი. ადვოკატის კითხვაზე მოწმემ უპასუხა, რომ: ის თავადაც არის ნარკოტიკული ნივთიერების მომხმარებელი და მას ი. პ-თან ერთად მოუხმარია ნარკოტიკული საშუალება; ადრეც უთანამშრომლია სამართალდამცავ ორგანოებთან და კიდევ ითანამშრომლებს; მის მიმართ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმის წარმოება ნარკოტიკული დანაშაულისათვის.

4.3. ამოღების ოქმის თანახმად, 2020 წლის 27 აგვისტოს ქ. თ..., რ-ს გ-ის მიმდებარე ტერიტორიაზე, შ. ა-სგან ამოიღეს მის მიერ გამოძიებისთვის ნებაყოფლობით წარდგენილი ერთი ცალი, ღია ფერის პოლიეთილენის პარკის წონაკი, თავზე მიკრული მოშავო ფერის ძაფით, მასში არსებული მუქი ფერის ნივთიერებით.

4.4. ქიმიური ექსპერტიზის 2020 წლის 31 აგვისტოს დასკვნის თანახმად, შ. ა-სგან ამოღებული, შავი ძაფით თავმოკრულ თეთრ პოლიეთილენის ნაჭერში ერთ ცალად გახვეული, მოყავისფრო ფხვნილისებრი ნივთიერება ნოტიო მდგომარეობაში, წონით ნოტიო მდგომარეობაში – 3,47 გრამი, ხოლო გამოშრობის შემდეგ წონით – 2,61 გრამი, წარმოადგენს კუსტარულად მიღებულ ნარკოტიკულ საშუალება – „ჰეროინის“ შემცველ ნივთიერებას, რომელშიც ნარკოტიკული საშუალება „ჰეროინის“ რაოდენობაა – 0,699 გრამი.

4.5. გამომძიებელმა ჯ. ტ-მ დაადასტურა, რომ ამოიღო პოლიეთილენის პარკში გახვეული ნივთიერება, რომელიც შ. ა-მა ნებაყოფლობით წარადგინა. ასევე განმარტა, რომ მიმდინარეობდა შ. ა-ს სრული ვიზუალური კონტროლი, როგორც საკონტროლო შესყიდვამდე, ისე – საკონტროლო შესყიდვის მიმდინარეობისას და შემდეგ, ნარკოტიკული საშუალების ამოღების ჩათვლით. შ. ა-ს ავტომანქანაში და მათ ახლოს მიმდებარე ტერიტორიაზე უცხო პირი არ შეუნიშნავს.

4.6. გამომძიებელმა ლ. გ-მა განმარტა, რომ 2020 წლის 26 აგვისტოს შ. ა-ს განცხადების საფუძველზე დაიწყო გამოძიება ი. პ-ს მიერ ნარკოტიკულ საშუალების უკანონო შეძენა, შენახვისა და გასაღების ფაქტებზე. მოსამართლის განჩინების საფუძველზე შ. ა. აღიჭურვა შესაბამისი მოწყობილობით, ასევე გადაეცა 550 ლარი, რის შემდეგაც მონაწილეობდა ი. პ-სგან ნარკოტიკული საშუალების საკონტროლო შესყიდვაში. ნარკოტიკული საშუალება სამართალდამცავებმა დაუყოვნებლივ ამოიღეს. მოწმემ ასევე დაადასტურა, რომ საკონტროლო შესყიდვა მიმდინარეობდა პოლიციის თანამშრომლების სრული ვიზუალური კონტროლით.

4.7. სასამართლო სხდომაზე მსჯავრდებულმა ი. პ-მა განმარტა, რომ არის ნარკოტიკული საშუალების მომხმარებელი და ჩართული იყო მეთადონის პროგრამაში. მას ადრეც, პირადი მოხმარების მიზნით, შ. ა-თან ერთად შეუძენია და იქვე მოუხმარია ნარკოტიკული საშუალება. შ. ა. დაუკავშირდა მობილურ ტელეფონზე და კვლავ სთხოვა ნარკოტიკული საშუალების შეძენაში დახმარება. ისინი იმავე დღეს წავიდნენ ფ-ში. იქიდან გამომდინარე, რომ შ. ა. ავტომანქანას მართავდა, გამყიდველს, ვინმე – „ა., რომლის ნომერიც თავად შ. ა-მა მისცა, თავად ეკონტაქტებოდა ტელეფონის საშუალებით. შ. ა-მა ასევე მიაწოდა თანხა, რომელიც მას არ დაუთვლია და გადაადგო ავტომანქანიდან კონკრეტულ ადგილას, სადაც დაბრუნდნენ შეტყობინების მიღების შემდეგ ნარკოტიკული საშუალების ასაღებად. მათ შეძენილი ნარკოტიკული საშუალება გაინაწილეს და დაშორდნენ ერთმანეთს. მსჯავრდებულმა დაადასტურა, რომ მას არანაირი გასაღების მიზანი არ ჰქონია.

5. საკასაციო სასამართლო, უპირველეს ყოვლისა, ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსკ-ის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ეფუძნებოდეს მხოლოდ ერთმანეთთან შეთანხმებულ, აშკარა და დამაჯერებელ მტკიცებულებათა ერთობლიობას, რომელიც გონივრულ ეჭვს მიღმა ადასტურებს პირის ბრალეულობას. მტკიცებულებათა ერთობლიობა კი საქმეში უნდა არსებობდეს თითოეულ ეპიზოდთან/მაკვალიფიციურებელ გარემოებასთან მიმართებით.

6. მოცემულ შემთხვევაში იმ ფაქტის დასადასტურებლად, რომ ი. პ-მა გამოთქვა სურვილი და შ. ა-ზე გაასაღა ნარკოტიკული საშუალება, წარმოდგენილია მხოლოდ მონმე შ. ა-ს ჩვენება, კერძოდ, მან განმარტა, რომ მას შემდეგ, რაც შემთხვევით შეხვდა ი. პ-ს, რომელიც დაჰპირდა, რომ მიყიდდა ნარკოტიკულ საშუალებას, შ. ა-მა ითანამშრომლა საგამოძიებო ორგანოსთან და ჩაერთო საკონტროლო შესყიდვაში. აღნიშნული მონმის ჩვენების შეფასებისას საკასაციო სასამართლო ყურადღებას ამახვილებს მის განმარტებებზე ადვოკატის მიერ დასმულ კითხვებზე, რომ: ის თავადაც არის ნარკოტიკული ნივთიერების მომხმარებელი და მას ი. პ-თან ერთად მოუხმარია ნარკოტიკული საშუალება; ადრეც უთანამშრომლია სამართალდამცავ ორგანოებთან და კიდევ ითანამშრომლებს; მის მიმართ მიმდინარეობს სისხლის სამართლის საქმის წარმოება ნარკოტიკული დანაშაულისათვის.

7. იმ პირობებში, როდესაც მონმე შ. ა-ს განმარტებით, საკონტროლო შესყიდვის დაგეგმვის ფარგლებში, 2020 წლის 27 აგვისტოს დაუკავშირდა ი. პ-ს და უთხრა, რომ ნარკოტიკული საშუალების შეძენა სურდა, ხოლო საქმეში არ არის წარმოდგენილი მტკიცებულება, რომელიც მიუთითებდა, თუ რა შინაარსის შეთანხმება შედგა ი. პ-სა და შ. ა-ს შორის უშუალოდ ნარკოტიკული საშუალების შეძენასთან დაკავშირებით (ასევე – „გამოძიებით დაუდგენელ“ გამსაღებელსა და ი. პ-ს შორის (ასეთი შეთანხმების არსებობის შემთხვევაში)); საქმეში წარმოდგენილი ვიდეოჩანაწერისა და კრებსების გათვალისწინებით, მათ შორის, იმის მხედველობაში მიღებით, რომ არ დგინდება რომ ი. პ-ს გააჩნდა რაიმე ინტერესი შ. ა-ს მიერ მიტანილი ფულადი თანხის – 550 ლარის – მიმართ, ვინაიდან ფარული ჩანაწერითა და შესაბამისი კრებსებით დასტურდება, რომ ავტომობილში ჩაჯდომის შემდეგ შ. ა-მა ი. პ-ს მისცა 550 ლარი, რომელიც მოგვიანებით მოათავსეს თამბაქოს ყუთში და ი. პ-მა გადააგდო ავტომანქანის ფანჯრიდან (თანხის ამ ოდენობით გადახდის ფაქტი სადავოდ არ გამხდარა მხარეთა მიერ), ასევე იმ მიზნის გათვალისწინებით, რომელიც ამოძრავებდა ი. პ-ს ფულის გადაგდების და შემდეგ ნარკოტიკული საშუალების მანქანაში შემოტანისას; ი. პ-ს მიერ ნარკოტიკული ნივთიერების დაუფლებიდან შ. ა-სათვის გადაცემამდე დროის მონაკვეთის და იმ გარემოების გათვალისწინებით, რომ ი. პ-მა ფული გადააგდო და ნარკოტიკული საშუალების ასაღებად მანქანიდან გადავიდა შ. ა-თან შეთანხმებით, – საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას, რომ ი. პ-ს მიერ შ. ა-ს მიერ მოცემული ფულის ფანჯრიდან გადაგდება (როგორც ნარკოტიკის შესაძენად ფულის გადახდის ფორმა), ხოლო შემდეგ ნარკოტიკული საშუალების აღება,

ავტომანქანაში შემოტანა და შ. ა-სთვის ხელში გადაცემა, ვერ ჩათვლება მის მიერ ნარკოტიკული საშუალების გასაღებად.

8. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს ბრალდების მხარის მტკიცებას, რომ: ი. პ-ს მიერ შ. ა-სათვის ნარკოტიკული საშუალების გადაცემა ავტომატურად ნიშნავს, რომ მან ნარკოტიკული საშუალება გაასაღა; ნარკოტიკული საშუალების ხელიდან ხელში გადაცემა გამორიცხავს – ნარკოტიკული საშუალების შეძენაში დახმარებას. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ ვიდეოჩანანერისა და კრებსების თანახმად, ი. პ-ი და შ. ა. დიდი ხანია იცნობენ ერთმანეთს და ჰყავთ ბევრი საერთო ნაცნობი, ხოლო მათი საუბარი შეეხება, მათ შორის – ნარკოტიკული საშუალების შეძენას. ამასთან, შ.- ა. ი. პ-ს ეუბნება: „დღეს კიდევე ავიღებთ, რა, მერე, ერთ სამ ცალს. ჯერ ძმაცაცებს ვუღებ, რომ გაიგეს 900-ებში იღებენ. ისე, შენ მაგარი წესიერი ბიჭი ხარ, შენს მაგივრად სხვა 700-ებში...“, რაზეც ი. პ-ი პასუხობს: „მე ეგეთი რამე არ შემიძლია. ვინც ყიდულობს, ყველას ვეუბნები – წამოდით აგერ ძმაო, ნახეთ, რა, როგორ, რანაირად. ზედმეტად, ხომ იცი არ მინდა“. ასევე, ნარკოტიკული საშუალებით ავტომანქანაში დაბრუნებულმა ი. პ-მა შ. ა-ს უთხრა – „ნახე რას მჩუქნის“.

9. საკასაციო სასამართლო, იმავდროულად, ითვალისწინებს, რომ ბრალდების მხარეს არ დაუდგენია თუ ვინ არის ის პირი, ვისთანაც მივიდა ი. პ-ი შ. ა-თან ერთად ნარკოტიკული საშუალების შესაძენად, მაშინ, როცა საქმეში წარმოდგენილი ვიდეოჩანანერისა და შ. ა-ს ჩვენების თანახმად, ი. პ-მა შ. ა-ს მიერ გადაცემულ ფულადი თანხა გადააგდო კონკრეტულ მისამართზე (იქვე განმარტა – „აქ ცხოვრობს თვითონ“), სადაც ცოტა ხანში დაბრუნდნენ ნარკოტიკული საშუალების მისაღებად. ვიდეოჩანანერის თანახმად, ი. პ-ი გადავიდა ავტომანქანიდან, დაიძახა სახელი და დაბრუნდა ნარკოტიკული საშუალებით – დიდი შეკვრა მისცა შ. ა-ს, ხოლო პატარა შეკვრა დაიტოვა თავად და შ. ა-ს უთხრა – „ნახე რას მჩუქნის“.

10. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებით არ დასტურდება ი. პ-ს მიერ შ. ა-ზე ნარკოტიკული საშუალების გასაღების ფაქტი, თუმცა გონივრულ ეჭვს მიღმა დასტურდება, რომ ი. პ-მა შ. ა-ს, მისივე თხოვნით, ხელი შეუწყო და მასაც დაეხმარა ნარკოტიკული საშუალების შეძენაში, კერძოდ, მასთან ერთად წავიდა ფ-სი ნარკოტიკის საყიდლად.

11. შესაბამისად, უსაფუძვლოა პროკურორის საკასაციო საჩივრის მოთხოვნა მსჯავრდებულ ი. პ-ს საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით წარდგენილ ბრალდებაში დამნაშავედ ცნობის შესახებ; სააპელაციო

სასამართლომ ობიექტურად და სამართლებრივად სწორად შეაფასა საქმეში არსებული მტკიცებულებები და ი. პ-ი უდანაშაულოდ ცნო საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და მსჯავრი დასდო საქართველოს სსკ-ის 25,260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის.

12. ბრალდების მხარის მტკიცება, რომ ი. პ-მა ჩაიდინა – დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა, შენახვა და გასაღება არის ვარაუდი, საკასაციო სასამართლო კი ითვალისწინებს საქართველოს კონსტიტუციის 31-ე მუხლის მე-7 პუნქტის იმპერატიულ დანაწესს, ასევე საქართველოს სსსკ-ის მე-13 მუხლის მე-2 ნაწილის, ამავე კოდექსის 82-ე მუხლის მე-3 ნაწილის, 259-ე მუხლის მე-2 ნაწილისა და 269-ე მუხლის მე-2 ნაწილის მოთხოვნებს და მიაჩნია, რომ საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულებებით გონივრულ ეჭვს მიღმა სტანდარტით არ დასტურდება ი. პ-ს მიერ საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და მე-5 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დანაშაულებრივი ქმედების ჩადენა; სააპელაციო სასამართლომ საქმეში არსებული ფაქტობრივი გარემოებები და წარმოდგენილი მტკიცებულებები სრულყოფილად, ობიექტურად და სამართლებრივად სწორად შეაფასა და ი. პ-ს მსჯავრი დასდო საქართველოს სსკ-ის 25,260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის.

13. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ სამართლიანი სასამართლოს უფლება სასამართლოებს ავალდებულებს, ნათლად მიუთითონ საფუძვლები, რომლებსაც დაეყრდნენ გადაწყვეტილების მიღებისას. „ვალდებულების ფარგლები შეიძლება განსხვავდებოდეს სადავო გადაწყვეტილების ბუნებიდან გამომდინარე და ის უნდა განისაზღვროს თითოეული საქმის გარემოებების გათვალისწინებით..... ზემოაღნიშნული ვალდებულება არ მოითხოვს მომჩივნების მიერ წარმოდგენილ ყველა არგუმენტზე დეტალური პასუხის გაცემას (იხ. Fomin v. Moldova, no. 36755/06, § 31, ECtHR, 11/11/2011). გადანყვეტილებიდან ნათლად უნდა ჩანდეს, რომ განხილულ იქნა საქმის არსებითი საკითხები (Lobzhanidze and Peradze v. Georgia, nos. 21447/11, 35839/11, §§65,66, ECtHR, 27/02/2020).

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 301-ე მუხლით, 307-ე მუხლის პირველი ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით და

დაადგინა:

1. საქართველოს გენერალური პროკურატურის შსს გენერალურ ინსპექციასა და ცენტრალური კრიმინალური პოლიციის დეპარტამენტში გამოძიების საპროცესო ხელმძღვანელობის დეპარტამენტის პროკურორ ანი ხახანაშვილის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;

2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 22 ივნისის განაჩენი ი. პ-ს მიმართ დარჩეს უცვლელად;

3. განაჩენი საბოლოოა და არ საჩივრდება.

სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ განჩინების უცვლელად დატოვება

განჩინება საქართველოს სახელით

№227აპ-23

5 მაისი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. ვასაძე**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მცხეთის რაიონული პროკურატურის პროკურორ გიორგი დოლაკიძის საკასაციო საჩივარი თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 27 თებერვლის განჩინებაზე, რომლითაც ბ. ა-ს ინტერესების დამცველის – ნ. ს-ს შუამდგომლობა დაკმაყოფილდა და ბ. ა-ს მიმართ შეწყდა სისხლის-სამართლებრივი დევნა დანაშაულისათვის, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტითა და საქართველოს სსკ-ის 381-ე მუხლის პირველი ნაწილით და გათავისუფლდა ამ საქმეზე თავისუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელის მოხდისაგან.

აღწერილობითი ნაწილი:

**1. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ბ. ა-ს ბრალად
ედებოდა:**

1.1. ცეცხლსასროლი იარაღის და საბრძოლო მასალის მართლსა-

წინააღმდეგო შეძენა, შენახვა და ტარება, იმის მიერ, ვინც ნასამართლევი ამ მუხლის მე-3, მე-4 ან მე-5 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულისათვის, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში – საქართველოს სსკ-ის) 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნაქით;

1.2. ძალაში შესული განაჩენის შეუსრულებლობა, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 381-ე მუხლის პირველი ნაწილით;

1.3. „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ საკითხებთან დაკავშირებით დადგენილი იზოლაციის ან/და კარანტინის წესის დარღვევა, ჩადენილი საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 42¹⁰-ე მუხლით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენისათვის ადმინისტრაციულ სახდელდადებული პირის მიერ, დანაშაული, გათვალისწინებული საქართველოს სსკ-ის 248¹¹-ე მუხლით.

2. პირის ბრალდების შესახებ დადგენილებით ბ. ა-ს მიერ ჩადენილი ქმედებები გამოიხატა შემდეგში:

2.1. 2020 წლის 10 სექტემბრის მცხეთის რაიონული სასამართლოს განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-3 და მე-4 ნაწილით გასამართლებულმა ბ. ა-მ გამოძიებით დაუდგენელ დროსა და ვითარებაში მართლსაწინააღმდეგოდ შეიძინა და ინახავდა ცეცხლსასროლ იარაღს – სროლისათვის ვარგის, კუსტარული წესით დამზადებულ პისტოლეტს და საბრძოლო მასალას – გამოსაყენებლად ვარგისს 5 ცალ ქარხნული წესით დამზადებულ 9X18 მმ კალიბრიან ვაზნას, რომლებსაც მართლსაწინააღმდეგოდ ატარებდა და, რაც 2021 წლის 4 აპრილს მ-ს რაიონის სოფელ ძ-ში ბ. ა-ის პირადი ჩხრეკის შედეგად ამოიღეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მ-ს რაიონული სამმართველოს მ-ს პოლიციის განყოფილების თანამშრომლებმა.

2.2. 2020 წლის 10 სექტემბერს მცხეთის რაიონული სასამართლოს განაჩენით ბ. ა. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 273¹²-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული დანაშაულების ჩადენისათვის და „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის საფუძველზე 3 წლით ჩამოერთვა იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვისა და ტარების უფლება. მიუხედავად აღნიშნულისა ბ. ა-მ გამოძიებით დაუდგენელ დროსა და ვითარებაში მართლსაწინააღმდეგოდ შეიძინა და ინახავდა ცეცხლსასროლ იარაღს – სროლისათვის ვარგის, კუსტარული წესით დამზადებულ პისტოლეტს და საბრძოლო მასალას – გამოსაყენებლად ვარგისს 5 ცალ ქარხნული წესით

დამზადებულ 9X18 მმ კალიბრიან ვაზნას, რომლებსაც მართლსა-
წინააღმდეგოდ ატარებდა და, რაც 2021 წლის 4 აპრილს ბ. ა-ის პი-
რადი ჩხრეკისას ამოიღეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს მ-ს რაი-
ონული სამმართველოს მ-ს პოლიციის განყოფილების თანამშრომ-
ლებმა.

2.3. „საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს
კანონის 453-ე მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, საქართვე-
ლოს მთავრობის 2020 წლის 23 მაისის №322 დადგენილებით დამ-
ტკიცდა იზოლაციისა და კარანტინის წესები, რომლის მე-2 მუხ-
ლის მე-6¹ ნაწილის თანახმად, „საცხოვრებელ ადგილზე მოსახლე-
ობის დარჩენის უზრუნველსაყოფად, ქვეყნის მთელ ტერიტორია-
ზე აიკრძალა 21:00 საათიდან 05:00 საათამდე პირთა გადაადგილე-
ბა, როგორც ქვეითად, ისე სატრანსპორტო საშუალებით, ასევე სა-
ჯარო სივრცეში ყოფნა“. ბ. ა. 2021 წლის 13 იანვარს დაჯარიმებულ
იქნა ზემოთ მითითებულ იზოლაციის წესის დარღვევისათვის სა-
ქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის
42¹⁰-ე მუხლით. მიუხედავად ამისა, იზოლაციის წესის დარღვევი-
სათვის ადმინისტრაციულსახდელდადებულმა პირმა ბ. ა-მ კვლავ
დაარღვია იზოლაციის წესი და 2021 წლის 4 აპრილს, დაახლოებით
03:00 საათზე, ქვეითად მოძრაობდა მ-ს რაიონის სოფელ ძ-ში, რა
დროსაც დააკავეს პოლიციის თანამშრომლებმა.

**3. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2021 წლის 1 დეკემ-
ბრის განაჩენით ბ. ა. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და სასჯელის
სახედ და ზომად განესაზღვრა:**

3.1. საქართველოს სსკ-ის 236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვე-
პუნქტით – თავისუფლების აღკვეთა 9 წლის ვადით;

3.2. საქართველოს სსკ-ის 381-ე მუხლის პირველი ნაწილით –
თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით;

3.3. საქართველოს სსკ-ის 248¹-ე მუხლით – თავისუფლების აღ-
კვეთა 1 წლით – „ამნისტიის შესახებ“ საქართველოს 2021 წლის 7
სექტემბრის კანონის საფუძველზე ბ. ა. გათავისუფლდა დანიშნუ-
ლი სასჯელისგან;

3.4. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად,
უფრო მკაცრმა სასჯელმა შთანთქა ნაკლებად მკაცრი სასჯელი
და ბ. ა-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლე-
ბის აღკვეთა 9 წლით;

3.5. საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამი-
სად, გაუქმდა მცხეთის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 10 სექ-
ტემბრის განაჩენით ბ. ა-ს მიმართ დანიშნული პირობითი სასჯე-
ლი;

3.6. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამი-

სად, ბოლო განაჩენით დანიშნულმა სასჯელმა მთლიანად შთან-
თქა მცხეთის რაიონული სასამართლოს 2020 წლის 10 სექტემბრის
განაჩენით ბ. ა-ს მიმართ დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი
– 3 წლით თავისუფლების აღკვეთა და საბოლოოდ ბ. ა-ს სასჯელის
სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 9 წლით;

3.7. ბ. ა-ს მიმართ მცხეთის რაიონული სასამართლოს 2021 წლის
5 აპრილის განჩინებით გამოყენებული აღკვეთის ღონისძიება პა-
ტიმრობა – გაუქმდა;

3.8. ბ. ა-ს სასჯელის მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო ფაქტობრივი
დაკავების დღიდან – 2021 წლის 4 აპრილიდან.

4. აღნიშნული განაჩენი სააპელაციო წესით გაასაჩივრა ბ. ა-ს
ადვოკატმა ნ. ს-მ, რომელმაც მოითხოვა მსჯავრდებულის გამარ-
თლება.

4.1. დაცვის მხარის სააპელაციო საჩივარზე შესაგებელი წარ-
მოადგინა პროკურორმა გიორგი დოლაკიძემ, რომელმაც მოითხო-
ვა გასაჩივრებული განაჩენის უცვლელად დატოვება.

**5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 27 თე-
ბერვლის განჩინებით ბ. ა-ს ინტერესების დამცველი ნ. ს-ის შუ-
ამდგომლობა დაკმაყოფილდა;**

5.1. ბ. ა-ს მიმართ შეწყდა სისხლისსამართლებრივი დევნა და-
ნაშაულისათვის, რაც გათვალისწინებულია საქართველოს სსკ-ის
236-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტითა და საქართველოს
სსკ-ის 381-ე მუხლის პირველი ნაწილით და გათავისუფლდა თავი-
სუფლების აღკვეთის სახით დანიშნული სასჯელის მოხდისაგან;

5.2. ცნობად იქნა მიღებული, რომ ბ. ა-ს მიმართ გამოყენებული
აღკვეთის ღონისძიება – პატიმრობა გაუქმებულია;

5.3. ბ. ა-ს დაენიშნა იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობა
და მკურნალობის ჩატარების მიზნით მოთავსდა სტაციონარში –
შპს ...ის სახელობის ... ჯანმრთელობის ეროვნულ ცენტრში“ (...) 4
წლით;

5.4. იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობის ჩატარების მიზ-
ნით ბ. ა-ს სტაციონარში მოთავსების ვადა აითვალა მისი სტაციო-
ნარში – შპს ... სახელობის ... ჯანმრთელობის ეროვნულ ცენტრში“
(...) მოთავსების მომენტიდან. ცნობად იქნა მიღებული, რომ სხვა
სისხლის სამართლის საქმის ფარგლებში ბ. ა. დღეისათვის უკვე
მოთავსებულია აღნიშნულ ცენტრში;

5.5. იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობა შეიძლება შეწყ-
დეს დადგენილ ვადაზე ადრე, „... ჯანმრთელობის შესახებ“ სა-
ქართველოს კანონის 221-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალის-
წინებული საფუძვლების აღმოფხვრისთანავე, თუ მათი აღმოფ-
ხვრა დადასტურდება ამავე კანონით დადგენილი წესით.

6. სააპელაციო სასამართლოს განჩინება გაასაჩივრა პროკურორმა გიორგი დოლაკიძემ და მოითხოვა გასაჩივრებული განჩინების – ბ. ა-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტისა და იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობის ჩატარების შესახებ, – გაუქმება, იმ მოტივით, რომ პირველი ინსტანციის სასამართლოში საქმის განხილვისას ეჭვქვეშ არ დამდგარა ბ. ა-ს შერაცხადობის საკითხი, ხოლო მას შემდეგ, რაც დაცვის მხარემ სააპელაციო სასამართლოში წარმოადგინა დასკვნა, რომლის თანახმადაც, ბ. ა. ბრალად შერაცხული ქმედების ჩადენის დროს იყო შეურაცხადი, ბრალდების მხარემ დანიშნა ფსიქიატრიული ექსპერტიზა, თუმცა სააპელაციო სასამართლომ გადაწყვეტილება სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ მიიღო მხოლოდ დაცვის მხარის მიერ წარდგენილი ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე. აღნიშნულით დაირღვა საქართველოს სსკ-ის მე-9 მუხლის პირველი ნაწილის დანაწესი (სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყებისთანავე სისხლის სამართლის პროცესი ხორციელდება მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის საფუძველზე).

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საკასაციო სასამართლომ შეისწავლა საქმის მასალები, წარმოდგენილი საკასაციო საჩივარი და მიაჩნია, რომ მცხეთის რაიონული პროკურატურის პროკურორ გიორგი დოლაკიძის საკასაციო საჩივარი ბ. ა-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტისა და იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობის ჩატარების შესახებ განჩინების გაუქმების შესახებ, არ უნდა დაკმაყოფილდეს და გასაჩივრებული განჩინება უნდა დარჩეს უცვლელად.

2. საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებას – ბ. ა-ს მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის თაობაზე და ითვალისწინებს, რომ:

2.1. საქართველოს სსკ-ის 34-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, საქართველოს სსკ-ით გათვალისწინებული მართლსაწინააღმდეგო ქმედება არ შეერაცხება ბრალად იმას, ვისაც ამ ქმედების ჩადენის დროს ქრონიკული ფსიქიკური ავადმყოფობის, ფსიქიკის დროებითი აშლილობის, ჭკუასუსტობის ან სხვა ფსიქიკური დაავადების გამო არ შეეძლო გაცნობიერებინა თავისი ქმედების ფაქტობრივი ხასიათი ან მართლწინააღმდეგობა ანდა ეხელმძღვანელა მისთვის;

2.2. საქართველოს სსკ-ის 105-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი დევნა არ უნდა დაიწყოს, ხოლო დაწყებული დევნა უნდა შეწყდეს, თუ პირი დანაშა-

ულის ჩადენისას შეურაცხი იყო, რაც დადასტურებულია სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნით;

2.3. საქართველოს სსსკ-ის 191-ე მუხლის მე-2 ნაწილის თანახმად, თუ დადგინდა, რომ ბრალდებული დანაშაულის ჩადენისას შეურაცხი იყო, სასამართლო მხარის შუამდგომლობით შეწყვეტს მის მიმართ სისხლისსამართლებრივ დევნას. ამასთანავე, საქმის განმხილველი მოსამართლე ვალდებულია „ფსიქიკური ჯანმრთელობის შესახებ“ საქართველოს კანონის 221-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე, იმავე განჩინებით გადაწყვიტოს ამ პირისთვის იძულებითი ფსიქიატრიული მკურნალობის ჩატარების საკითხი.

2.4. საქართველოს სსსკ-ის 107-ე მუხლის თანახმად, განჩინება სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ შეიძლება გაასაჩივროს პროკურორმა; სასამართლო უფლებამოსილია ამ მუხლით გათვალისწინებული საჩივარი განიხილოს ზეპირი მოსმენის გარეშე. ამ მუხლით გათვალისწინებულ საჩივართან დაკავშირებით გამოტანილი განჩინება არ გასაჩივრდება.

2.5. მოცემულ შემთხვევაში 2022 წლის 11 აპრილის მსჯავრდებულის ადვოკატმა ნ. ს-მ წარადგინა სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნა, რომლითაც დასტურდება სხვა სისხლის სამართლის საქმეზე ბ. ა-ს შეურაცხადობა, რაც იყო საფუძველი იმისათვის, რომ განსახილველი სისხლის სამართლის საქმის ფარგლებში მხარეს დაენიშნა ექსპერტიზა, რათა გარკვეულიყო მსჯავრდებულის შერაცხადობის საკითხი კონკრეტულ დანაშაულთან მიმართებით.

2.6. 2022 წლის 22 ნოემბერს ადვოკატმა ნ. ს-მ სააპელაციო სასამართლოში წარადგინა ფსიქიატრიული ჯანმრთელობის და ნარკომანიის პრევენციის ცენტრის ამბულატორიული სასამართლო-ფსიქიატრიულ-ფსიქოლოგიური ექსპერტიზის №... დასკვნა, რომლის თანახმად, მათ შორის, ბრალად შერაცხული მართლსაწინააღმდეგო ქმედების ჩადენის დროს, 2021 წლის 4 აპრილს, ბ. ა. დაავადებული იყო დაუზუსტებელი არაორგანული ფსიქოზით და მას არ შეეძლო გაცნობიერებინა თავისი ქმედების ფაქტობრივი ხასიათი და მართლწინააღმდეგობა და ეხელმძღვანელა მისით (შეურაცხადობა). ამჟამად თავისი, ფსიქიკური მდგომარეობით ბ. ა-ს არ აქვს გაცნობიერებული გადაწყვეტილების მიღების უნარი, ბ. ა. დაავადებულია იმგვარი ფსიქიკური ავადმყოფობით, რომელიც ხელს უშლის სასჯელის მოხდას. თავისი ფსიქიკური მდგომარეობით ბ. ა-ს არ შეუძლია ჩვენების მიცემა და სასამართლო პროცესში მონაწილეობის მიღება. თავისი ფსიქიკური მდგომარეობისა და ქცევის

რისკის ხარისხის მიხედვით ბ. ა. წარმოადგენს სოციალურ საშიშროებას და იგი საჭიროებს იძულებითი მკურნალობის გაგრძელებას, „აკად. ... სახელობის ... ცენტრში“ (...).

2.6.1. აღნიშნული დასკვნის სისწორე და კატეგორიულობა, სააპელაციო სასამართლოში მოწმის სახით დაკითხვისას დაადასტურეს მისმა შემდგენმა ექსპერტებმა: ხ. ჭ-მ და ნ. დ-მ.

3. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ არსებული გარემოებების მიუხედავად ბრალდების მხარემ სააპელაციო სასამართლოში, მათ შორის – ადვოკატის მიერ 2022 წლის 11 აპრილს სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნის წარმოდგენის შემდეგ, 2022 წლის 19 სექტემბერს გამართულ სასამართლო სხდომაზე, დააფიქსირა პოზიცია, რომ არ არსებობდა განსახილველი საქმის ფარგლებში სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზის ჩატარების საჭიროება (00:03:15) და სსიპ ლევან სამხარაულის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნულ ბიუროს ფსიქოლოგიური, ფსიქიატრიული ექსპერტიზის ჩატარების მოთხოვნით მიმართა მხოლოდ 2023 წლის 30 იანვარს (არ დაკმაყოფილდა ბრალდების მხარის შუამდგომლობა, საქმეს ცნობის სახით დაერთო ბრალდების მხარის მიერ წარმოდგენილი შუამდგომლობა ექსპერტიზის დანიშვნის თაობაზე), მაშინ, როცა მსჯავრდებულის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შემოწმების საფუძველი წარმოიშვა ჯერ კიდევ 2022 წლის აპრილში, როდესაც სხვა სისხლის სამართლის საქმის გამოძიების პროცესში დადგინდა ბ. ა-ს შეურაცხადობა.

3.1. მტკიცებულების მოპოვებასთან დაკავშირებით კასატორის პოზიციასთან მიმართებით სასამართლო კვლავაც აღნიშნავს, რომ საქართველოს სსსკ-ის მე-9 მუხლის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყებისთანავე სისხლის სამართლის პროცესი ხორციელდება მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის საფუძველზე და მხარეს უფლება აქვს, დადგენილი წესით დააყენოს შუამდგომლობა, მოიპოვოს, სასამართლოს მეშვეობით გამოითხოვოს, წარადგინოს და გამოიკვლიოს ყველა შესაბამისი მტკიცებულება. საკასაციო სასამართლო ვერ გაიზიარებს კასატორის მტკიცებას, რომ სააპელაციო სასამართლომ გადაწყვეტილება სისხლისსამართლებრივი დევნის შეწყვეტის შესახებ მიიღო მხოლოდ დაცვის მხარის მიერ წარმოდგენილი ფსიქიატრიული ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე და, იმავდროულად, ბრალდების მხარეს არ მისცა საშუალება სასამართლოში წარმოედგინა ალტერნატიული ექსპერტიზა. სასამართლო ითვალისწინებს, რომ აღნიშნული უფლებით ბრალდების მხარემ არ ისარგებლა ექსპერტიზის ჩატარების საფუძვლის წარმოშობისთანავე/გონივრულ ვადებში და იგი დანიშნა დაგვიანებით; 2023 წლის 30 იანვარს თბილისის სააპე-

ლაციო სასამართლოს სხდომა გადაიდო 2023 წლის 27 თებერვლამდე (პროკურორმა განაცხადა, რომ ექსპერტიზის დასკვნის მოპოვებას დასჭირდებოდა დაახლოებით 1 თვე, რადგან მსჯავრდებული იმყოფებოდა სტაციონარში (11:20:31)). ბრალდების მხარეს დასკვნა არ წარმოუდგენია ამ (საკასაციო სასამართლოში გადანაცვლების მიღების) დრომდე – (საქართველოს უზენაეს სასამართლოში განსახილველი საქმე შემოვიდა – 2023 წლის 13 მარტს).

3.2. ზემოაღნიშნულისა და იმის გათვალისწინებით, რომ საქმეში წარმოდგენილია ბ. ა-ს მიმართ წარმოებულ სხვა სისხლის სამართლის საქმეებზე ჩატარებული სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზების დასკვნები (სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2022 წლის .. აპრილის სტაციონარული სასამართლო-ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნა; სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2022 წლის..... მაისის ამბულატორიული სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნა; სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2022 წლის .. სექტემბრის ამბულატორიული სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნა) და ყველა შემთხვევაში დადგენილია ბ. ა-ს შეურაცხადობა, ასევე არ არსებობს რაიმე ობიექტური გარემოება ამბულატორიული სასამართლო ფსიქიატრიული ექსპერტიზის №... დასკვნის ობიექტურობაში ეჭვის შესატანად, საკასაციო სასამართლოს მიაჩნია, რომ ბრალდების მხარის საკასაციო საჩივარი არ უნდა დაკმაყოფილდეს და უცვლელად დარჩეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 27 თებერვლის განჩინება.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სსკ-ის 34-ე, საქართველოს სსსკ-ის 105-ე, 107-ე, 191-ე მუხლებით და

და ა დ ბ ი ნ ა:

1. მცხეთის რაიონული პროკურატურის პროკურორ გიორგი დოლაკიძის საკასაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდეს;
2. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2023 წლის 27 თებერვლის განჩინება დარჩეს უცვლელად;
3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

2. ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის წესი

**ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის
გადასინჯვის თაობაზე შუამდგომლობის დაუშვებლად
ცნობის შესახებ განჩინების გაუქმება და სააპელაციო
სასამართლოსთვის მიტითება – დაუშვას
შუამდგომლობა**

**განჩინება
საქართველოს სახელით**

№43აგ-22

28 აპრილი, 2023 წ., ქ. თბილისი

**საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სისხლის სამართლის
საქმეთა პალატამ შემდეგი შემადგენლობით:**

**ლ. ფაფიაშვილი (თავმჯდომარე),
შ. თადუმაძე,
მ. ვასაძე**

ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა მსჯავრდებულ კ. ო-ს საკა-
საციო საჩივარი ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო თბილი-
სის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინე-
ბაზე.

აღწერილობითი ნაწილი:

**1. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 1 ივლისის
განაჩენით კ. ო. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და სასჯელის სახედ
და ზომად განესაზღვრა:**

1.1. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის (შემდგომში
– საქართველოს სსკ-ის) 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „დ“
ქვეპუნქტებით – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

1.2. საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვე-
პუნქტით – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

1.3. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძ-
ველზე თანაბარი სასჯელებიდან ერთმა სასჯელმა შთანთქა მეო-
რე სასჯელი და კ. ო-ს დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის სა-
ხედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

1.4. საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძ-
ველზე გაუქმდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2016 წლის 7
ივლისის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 273-ე მუხლით, საქარ-

თველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ა“ და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტებით დანიშნული პირობითი მსჯავრი; საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ დაემატა წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, კ. ო-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 წლით;

1.5. მსჯავრდებულ კ. ო-ს, როგორც ნარკოტიკული საქმიანობის ხელშემწყობს, „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის შესაბამისად, 5 წლით ჩამოერთვა: სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება; საადვოკატო საქმიანობის უფლება, პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებაში საქმიანობის უფლება; სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის უფლება; პასიური საარჩევნო უფლება, იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვისა და ტარების უფლება, ხოლო 10 წლით – საექიმო და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგრეთვე აფთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება;

1.6. კ. ო-ს სასამართლო განხილვამდე პატიმრობაში ყოფნის დრო ჩათვალა სასჯელის ვადაში და მისი მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო ფაქტობრივი დაკავების მომენტიდან – 2019 წლის 3 ოქტომბრიდან.

2. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს 2021 წლის 28 მაისის განაჩენით დასავლეთ საქართველოს საოლქო პროკურატურის საპროკურორო სამმართველოს პროკურორ ვახტანგ ჭუმბურიძის სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდა ნაწილობრივ; მსჯავრდებულების – გ. და კ. ო-ების ადვოკატის – ი. ჯ-ს სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა;

2.1. ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2020 წლის 1 ივლისის განაჩენში შევიდა ცვლილება და კ. ო. ცნობილ იქნა დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა:

საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „ა“ და „დ“ ქვეპუნქტებით – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-3 ნაწილის „დ“ ქვეპუნქტით – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-3 ნაწილის საფუძველზე თანაბარი სასჯელებიდან ერთმა სასჯელმა შთანთქმა მეორე სასჯელი და კ. ო-ს დანაშაულთა ერთობლიობით სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 6 წლით;

საქართველოს სსკ-ის 67-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე გაუქმდა ქუთაისის საქალაქო სასამართლოს 2016 წლის 7 ივლისის განაჩენით საქართველოს სსკ-ის 273-ე მუხლით, საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-6 ნაწილის „ა“ და მე-3 ნაწილის „ე“ ქვეპუნქტებით დანიშნული პირობით მსჯავრი; საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის მე-5 ნაწილის საფუძველზე ბოლო განაჩენით დანიშნულ სასჯელს ნაწილობრივ დაემატა წინა განაჩენით დანიშნული სასჯელის მოუხდელი ნაწილი – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით და ჯარიმა – 130,84 ლარი და საბოლოოდ, განაჩენთა ერთობლიობით, კ. ო-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა თავისუფლების აღკვეთა 7 წლით და ჯარიმა – 130,84 ლარი;

2.2. მსჯავრდებულ კ. ო-ს, როგორც ნარკოტიკული საქმიანობის ხელშემწყობს, „ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-3 მუხლის შესაბამისად, 5 წლით ჩამოერთვა: სატრანსპორტო საშუალების მართვის უფლება; საადვოკატო საქმიანობის უფლება, პედაგოგიური და საგანმანათლებლო დაწესებულებაში საქმიანობის უფლება; სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში – საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში საქმიანობის უფლება; პასიური საარჩევნო უფლება, 10 წლით – იარაღის დამზადების, შეძენის, შენახვისა და ტარების უფლება, ხოლო 15 წლით – საქეიმო და ფარმაცევტული საქმიანობის უფლება, აგრეთვე ავთიაქის დაფუძნების, ხელმძღვანელობისა და წარმომადგენლობის უფლება;

2.3. კ. ო-ს სასამართლო განხილვამდე პატიმრობაში ყოფნის დრო ჩაეთვალა სასჯელის ვადაში და მისი მოხდის ვადის ათვლა დაეწყო ფაქტობრივი დაკავების მომენტიდან – 2019 წლის 3 ოქტომბრიდან.

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2021 წლის 9 დეკემბრის განჩინებით მსჯავრდებულების – კ. და გ. ო-ების ინტერესების დამცველი ადვოკატის – ი. ჯ-ს საკასაციო საჩივარი დაუშვებლად იქნა ცნობილი.

4. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს შუამდგომლობით მიმართა კ. ო-მ, რომელმაც ითხოვა თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2011 წლის 21 მარტის და თბილისის საქალაქო სასამართლოს სისხლის 2013 წლის 5 აპრილის განაჩენების გადასინჯვა.

5. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინებით მსჯავრდებულ კ. ო-ს შუამდგომლობა ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის თაობაზე, დაუშვებლად იქნა ცნობილი.

6. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 11 ოქტომ-

ბრის განჩინებით მსჯავრდებულ კ. ო-ს შუამდგომლობა გაცდენილი ვადის აღდგენის შესახებ დაკმაყოფილდა და აღდგენილ იქნა თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინების საკასაციო წესით გასაჩივრების გაცდენილი ვადა.

7. თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინება საკასაციო წესით გაასაჩივრა მსჯავრდებულმა კ. ო-მ, რომელიც ითხოვს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინების გაუქმებასა და შუამდგომლობის საფუძველზე, ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო, მის მიმართ გამოტანილი განაჩენების გადასინჯვას. კასატორის მტკიცებით სადავო – თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2011 წლის 21 მარტისა და 2013 წლის 5 აპრილის განაჩენებით დადგენილი, მის მიერ ჩადენილი ქმედებები, დღეის მდგომარეობით აღარ წარმოადგენს დანაშაულს, მსჯავრდებულის ითხოვს ნასამართლობის მოხსნას.

სამოტივაციო ნაწილი:

1. საქართველოს სსსკ-ის 313-ე მუხლის მე-3 ნაწილის შესაბამისად, საკასაციო სასამართლომ შეამოწმა საქმის მასალები, გააანალიზა საკასაციო საჩივრის საფუძვლიანობა და დაასკვნა, რომ იგი უნდა დაკმაყოფილდეს, შემდეგ გარემოებათა გამო:

2. საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი (შემდგომში – საქართველოს სსსკ-ის) ამომწურავად განსაზღვრავს კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს განაჩენის ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო გადასინჯვის საფუძვლებს და ადგენს, რომ კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს განაჩენის გადასინჯვა დაიშვება მხოლოდ საქართველოს სსსკ-ის 310-ე მუხლში მითითებული საფუძვლების არსებობის შემთხვევაში. განსახილველ შემთხვევაში საქართველოს სსსკ-ის 310-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის თანახმად, განაჩენი ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო გადასინჯება, იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომელმაც არაკონსტიტუციურად ცნო ამ საქმეში გამოყენებული სისხლის სამართლის კანონი, ხოლო „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, – იმ შემთხვევაში, თუ ახალი კანონი აუქმებს ან ამსუბუქებს სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას იმ ქმედებისათვის, რომლის ჩადენისთვისაც პირს გადასასინჯი განაჩენით მსჯავრი დაედო.

3. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ მსჯავრდებულის ითხოვს თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2011 წლის 21 მარტისა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 5 აპრილის განაჩენების გადასინჯვას/გაუქმებას.

4. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2011 წლის 21 მარტის გა-

ნაჩენით კ. ო. ცნობილ იქნა დამნაშავედ საქართველოს სსკ-ის 273-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენისათვის და ძირითადი სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – თავისუფლების აღკვეთა 1 წლით, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის საფუძველზე – თავისუფლების აღკვეთა 3 თვით განესაზღვრა სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი სასჯელის ნაწილი – 9 თვე, საქართველოს სსკ-ის 63-ე-64-ე მუხლების საფუძველზე ჩაეთვალა პირობით 1 წლისა და 9 თვის გამოსაცდელი ვადით;

4.1. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ აღნიშნული (თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2011 წლის 21 მარტის) განაჩენის თანახმად, კ. ო.-ს ბრალი ედება და მსჯავრი დაედო – ნარკოტიკული საშუალების ექიმის დანიშნულების გარეშე უკანონო მოხმარებისათვის, ჩადენილი ასეთი ქმედებისათვის ადმინისტრაციულსახდელშეფარებული პირის მიერ, კერძოდ, მას მსჯავრი დაედო ნარკოტიკული საშუალების „ოპიუმის ჯგუფის ალკალოიდების“ (მორფინი) უკანონო მოხმარებისათვის. შესაბამისად, საკასაციო სასამართლო იზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მოტივაციას, რომ მოცემულ შემთხვევაში, თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2011 წლის 21 მარტის განაჩენით კ. ო.-ს მსჯავრი დაედო „ოპიუმის ჯგუფის ალკალოიდების“ (მორფინის) უკანონო მოხმარებისთვის, აღნიშნულ დანაშაულთან მიმართებით კი კ. ო.-ს მსჯავრდების შემდეგ, რაიმე ცვლილება, რაც გააუფლებდა მსჯავრდებულის სამართლებრივ მდგომარეობას არ განხორციელებულა.

5. თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 5 აპრილის განაჩენით კ. ო. ცნობილი იქნა დამნაშავედ და სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა – საქართველოს სსკ-ის 260-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და „ე“ ქვეპუნქტებით – ამავე კოდექსის 55-ე მუხლის გამოყენებით – თავისუფლების აღკვეთა 5 წლით, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, 6 თვე განესაზღვრა სასჯელაღსრულებით დაწესებულებაში მოსახდელად, ხოლო დარჩენილი 4 წელი და 6 თვე ჩაეთვალა პირობით და საქართველოს სსკ-ის 64-ე მუხლის თანახმად, გამოსაცდელ ვადად განესაზღვრა 5 წელი და 6 თვე; საქართველოს სსკ-ის 273-ე მუხლით – ჯარიმა 2000 ლარი. საქართველოს სსკ-ის 59-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დანიშნული სასჯელები შეიკრიბა მთლიანად და საბოლოოდ, კ. ო.-ს სასჯელის სახედ და ზომად განესაზღვრა ჯარიმა 2000 ლარი და თავისუფლების აღკვეთა 5 წლით, საიდანაც საქართველოს სსკ-ის 50-ე მუხლის მე-5 ნაწილის თანახმად, 6 თვე განესაზღვრა სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მოსახდე-

ლად, ხოლო დარჩენილი 4 წელი და 6 თვე ჩათვალა პირობით და საქართველოს სსკ-ის 64-ე მუხლის თანახმად, გამოსაცდელ ვადად განესაზღვრა 5 წელი და 6 თვე.

5.1. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ აღნიშნული (თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 5 აპრილის) განაჩენით კ. ო-ს ბრალი ედებოდა და მსჯავრი დაედო – დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალების უკანონო შეძენა-შენახვისათვის, იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს საქართველოს სსკ-ის XXXIII თავით (ნარკოტიკული დანაშაული) გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, ასევე ნარკოტიკული საშუალების ექიმის დანიშნულების გარეშე უკანონო მოხმარებისათვის, ჩადენილი ამ დანაშაულისათვის ნასამართლევ პირის მიერ, კერძოდ, მას მსჯავრი დაედო დიდი ოდენობით – 0,0001942 გრამი ნარკოტიკული საშუალება – დეზომორფინისა და დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალება – დიჰიდრომორფინის უკანონო შეძენა-შენახვისათვის და ოპიუმის ჯგუფის ნარკოტიკული საშუალების ექიმის დანიშნულების გარეშე უკანონო მოხმარებისათვის.

5.1.1. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს ნარკოტიკული საშუალებების, ფსიქოტროპული ნივთიერებების, პრეკურსორებისა და ნარკოლოგიური დახმარების შესახებ საქართველოს კანონს, რომლის თანახმად, დღეის მდგომარეობით 0,001 გრამამდე დეზომორფინი (მითითებული ოდენობის ჩათვლით) ითვლება მცირე ოდენობად, ხოლო აღნიშნულ ოდენობაზე მეტი, 0,01 ოდენობამდე (მითითებული ოდენობის ჩათვლით), ითვლება სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის საწყის ოდენობად, შესაბამისად, ვერ გაიზიარებს სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობას, რომ ვინაიდან კ. ო-ს ნარკოტიკული საშუალება დეზომორფინის შეძენა-შენახვასთან ერთად მსჯავრი დაედო დიდი ოდენობით ნარკოტიკული საშუალება დიჰიდრომორფინის შეძენა-შენახვისათვის, რაც დღეის მდგომარეობითაც არის დანაშაული, მსჯავრდებულ კ. ო-ს შუამდგომლობა ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის თაობაზე, ვერ აკმაყოფილებს საქართველოს სსკ-ის 310-ე მუხლში მითითებულ საფუძველს.

6. საკასაციო სასამართლო ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 310-ე მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტის თანახმად, განაჩენი ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო გადასინჯება, იმ შემთხვევაში, თუ ახალი კანონი აუქმებს ან ამსუბუქებს სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას იმ ქმედებისათვის, რომლის ჩადენისთვისაც პირს გადასასინჯი განაჩენით მსჯავრი დაედო, რასაც ადგილი აქვს მოცემულ შემთხვევაში (თბილისის საქალაქო სასამართლოს 2013 წლის 5 აპრილის განაჩენით ნარკოტიკული საშუალება – დეზომორ-

ფინის უკანონო შენახვა-შეძენის და ექიმის დანიშნულების გარეშე მოხმარების ნაწილში)

7. იმ გარემოების მხედველობაში მიღებით, რომ კ. ო. მრავალჯერ არის ნასამართლევი ნარკოტიკული დანაშაულისათვის და თითოეული განაჩენი შემდგომი განაჩენისთვის ქმნის ისეთ მაკვალიფიცირებლებს, როგორიცაა – დანაშაულის ჩადენა არაერთგზის ან იმის მიერ, ვისაც წინათ ჩადენილი აქვს ამ თავით გათვალისწინებული რომელიმე დანაშაული, ასევე საქართველოს სსსკ-ის 310-ე მუხლის „ვ“ ქვეპუნქტის დანაწესის გათვალისწინებით, რომელშიც პირდაპირ არის მითითებული, რომ ახალი კანონის არსებობა, რომელიც აუქმებს ან ამსუბუქებს სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას იმ ქმედებისათვის, რომლის ჩადენისთვისაც პირს გადასასინჯი განაჩენით მსჯავრი დაედო წარმოადგენს ახლად გამოვლენილ გარემოებათა გამო განაჩენის გადასინჯვის საფუძველს, – მოცემულ შემთხვევაში შუამდგომლობა დაშვებულ უნდა იქნეს განსახილველად.

8. საკასაციო სასამართლო, იმავდროულად, ითვალისწინებს, რომ საქართველოს სსსკ-ის 288-ე მუხლის დანაწესს, რომლის თანახმად, ნასამართლობის მოხსნის საკითხს სასჯელმოხდელი პირის შუამდგომლობით განიხილავს გადაწყვეტილების მიმღები ან სასჯელმოხდელი პირის მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით რაიონული (საქალაქო) პირველი ინსტანციის სასამართლო ზეპირი მოსმენის გარეშე.

9. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინება უნდა გაუქმდეს და სააპელაციო სასამართლოს მიეთითოს, რომ დაუშვას შუამდგომლობა.

სარეზოლუციო ნაწილი:

საკასაციო პალატამ იხელმძღვანელა საქართველოს სსსკ-ის 313-ე მუხლის მე-3 ნაწილით და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. მსჯავრდებულ კ. ო-ს საკასაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოს 2022 წლის 18 აგვისტოს განჩინება და მიეთითოს სააპელაციო სასამართლოს, რომ დაუშვას მსჯავრდებულ კ. ო-ს შუამდგომლობა;
3. განჩინება საბოლოოა და არ საჩივრდება.

საქართველოს უზენაესი სასამართლო
თბილისი 0110, ძმები ზუბალაშვილების ქ. №6
www.supremecourt.ge